

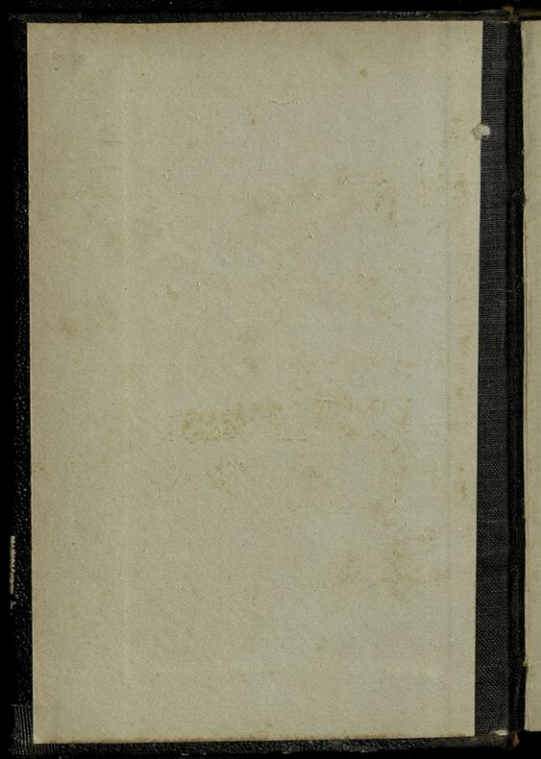
Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

33572

nc

174
opclna
184

3

Braća Karlo i Nikola Benziger u Einsiedelnu, Švajcarska.

O blažena Mati! naše zveličanje je v
Tvojih rokah.

(Sv. Bonav.)

J. FIS
* LABACE

DUŠA POPOLNA,

ali

molitve, prigovori in zgledi

za dušo hrepenečo po popolnosti,

ali

Dušna pomoč za pravične kristjane.

Dušne pomoči četrte bukve.

Na svitlo dal

JANEZ ZUPANČIČ,

nekdanji duh. pomočnik v Moravčah.

Z dovoljenjem vis. čast. Ljubljanskega škofijstva.

Drugi nespremenjeni natis.

V LJUBLJANI, 1887.

Zal. družba sv. Vincencija.

Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Vse k veči časti
Trojno Edinega Boga,
Marije, Pomoči kristjanov,
Sv. Jožefa, varha in rednika Jezusovega,
In k zveličanju duš!
Amen.

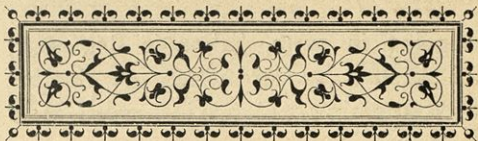

33572

F 20 1537/1051

Predgovor

dragim čitateljem bukvic: „Duša
popolna“.

Ljubljena kerščanska duša! vpervič si pri sv. kerstu, drugič pri sv. birmi in potem že mnogokrat pri sveti spovedi in pri sv. obhajilu obljubila, da hočeš natanko po Jezusovih naukih in zgledih živeti. Zveličar ti pa zapoveduje, rekoč: »Bodite popolni, kakor je vaš Oče nebeški popolen«. (Mat. 5, 48.) Se vé, da ti ni mogoče, da bi bila tako

popolna in sveta, kakor je Bog sam; ali skerbeti vendar moraš, da dosežeš tisto stopinjo popolnosti in svetosti, ktera ti je mogoča.

Kaj ti je pa storiti, da boš v popolnosti napredovala, ljubljena duša? Poslušaj rada lepe nauke duhovnih učenikov in svojega skerbnega spovednika, in živi po njih opominovanji, da boš vedno popolniši; beri pa tudi bukvice: »Duša popolna«. Iz njih se boš naučila, v čem resnična popolnost obstoji, ktere so njene stopinje, in kako moraš v čednostih, ktere so jedro popolnosti, po lepih naukih in zgledih svetnikov in svetnic Božjih napredovati. Učila se boš iz njih tudi mnogo pripomočkov k popolnosti potrebnih. Ker ti je pa dobro znano, da brez obilne pomoči Božje milosti nisi zmožna kaj dobrega misliti, govoriti ali storiti: prosi pogostoma klečé pomoči z nebes, ter reci:

Blagoslovi, o Gospod Bog! na prošnjo Jezusa, Marije in sv. Jožefa te bukvice in mene, ki jih berem; očisti moje omadežano serce tako, da bo pripravno sprejeti seme Tvoje besede v knjižici čitane, in da obrodi v njem stoterni sad: da ga vnema za popolnost, ga vterjuje v čednostih, povzdigne tukaj na zemlji na najvikši stopinjo popolnosti in svetosti, po smerti pa vživa v nebesih veselje, od kterega pravi sveti Pavel: »Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v serce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, kteri ga ljubijo«. I. Kor. 2, 9.

Moli, ljuba duša! pred čitanjem slednjega prigovora naslednjo molitvico k sv. Duhu:

O Bog! ki si serca vernih po razsvetljenji sv. Duha učil; dodeli nam v ravno tem Duhu vselej, kar je prav, spoznati in misliti, in se vselej njegove

tolažbe veseliti. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.

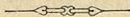
Češčena si Marija . . .

Čitanje slednjega prigovora skleni z naslednjo molitvico:

Molitev sv. Bernarda k Materi Božji, in molitev sv. Terezije k sv. Jožefu.

Spomni se, o premila Devica Marija, in predobrotljivi sv. Jožef, da še nikoli ni bilo slišati, da bi bil kdo zapuščen, ki je pod Vajno brambo pribežal, v Vajno pomoč klical, se priporočal Vajni priprošnji. S takim zaupanjem navdušen k Vama, o devic Devici! pritečem, k Vama pridem, pred Vama zdihujoči grešnik stojim. O Mati in Varh večne Besede! nikar ne zaverzita mojih besedí, temuč milostno me slišita in uslišita. Amen.

Češčena si Marija! . . .

PERVI DEL.

Naj potrebniši molitve v cerkvi.

(Da utegneš knjigo rabiti tudi v cerkvi pri Božji službi in popred, ali pa potem nekoliko o popolnosti čitati, zato se nahaja zdaj I. Del.)

I. Sveta maša.

Molitev pred sv. mašo.

Sprejmi, o presveta Trojica! to daritev svete maše v Svojo naj vikši čast in hvalo, v spomin in počeščenje bridkega terpljenja in grenke smerti Jezusove na svetem križu, v zahvalo za vse meni in vsem ljudem podeljene milosti in

dobrote, v zadostenje za vse moje pregrehe, v prošnjo za vse milosti, ki so k zveličanju moje uboge duše potrebne in koristne, v tolažbo in pomoč vsim živim in mertvim, zlasti pa v podeljenje te . . . in te . . . milosti. Dodeli mi milost, pri ti sveti daritvi s tako pobožnostjo pričujočemu biti, s kakoršno bi bil pričujoč, ko bi bil na gori Kalvariji takrat, ko je Jezus na sv. križu visel, terpel in umerl.

O preblažena Devica in Mati Božja Marija! ki si pod križem stala, ko je Jezus na njem terpel in umerl: prosi za-me Boga, da bom z naj večji pobožnostjo pri tej presveti daritvi, kjer se tvoj Božji Sin vnovič, pa nekervavo svojemu nebeškemu Očetu daruje.

Nasledvajo molitve pri sv. maši, ki nam pred oči stavijo terpljenje in smert Jezusa Kristusa.

Pristop.

Mašnik gre k altarju, Kristus gre z učenci na Oljsko goro. Mašnik moli pred altarjem priklonjen, Kristus moli in kervav pot potí.

Trikrat, o Jezus! si molil na Oljski gori k svojemu nebeškemu Očetu z obrazom do zemlje priklonjen, ter si zavoljo mojih grehov kervav pot potil. Žalosten si bil do smerti iz ljubezni do mene. Oh! naj ne bo tvoj kervav pot, tvoja za-me prelita kri nad menoj zgubljen. Odpusti mi vse moje grehe, ki so bili vzrok tvoje žalosti, tvojega kervavega potú, vsega tvojega bridkega terpljenja in tvoje grenke smerti na križu. Iz serca obžalujem in objokujem vse moje grehe, kakor jih sedaj tudi mašnik pred altarjem obžaluje, ker sem ž njimi tebe, naj

veči, vse ljubezni vredno dobroto in lepoto razžalil.

Mašnik poljubi altar, Judež pa Jezusa. Mašnik moli: „Kirije eleison“, Kristusa duhovni v smert obsodijo, Judje ga zasramujejo, Peter pa zataji.

Iz ljubezni do mene, o Jezus! si se dal s kušljejem izdati, potem vjeti, pred Ana in Kajfeža peljati, od Judov v smert obsoditi, in vso noč od njih neusmiljeno zasramovati, zaničevati in s pestmi bítí, od Petra pa trikrat zatajiti; zavoljo vsih tistih bolečin in zasramovanj, ktere si tisto noč za-me z naj veči poterpežljivostjo preterpel, in zavoljo tiste žalosti, ktero si občutil, ko te je Peter trikrat, jaz pa brez števila velikokrat s svojimi grehi zatajil, te prosim, dodeli mi milostljivo, da sveto vero vselej očitno, brez strahu spoznam in po nji živim; in varuj

me, tebe še kdaj s kakim grehom zatajiti, žaliti, zaničevati in zasramovati.

Mašnik moli „Gloria“, list in evangelij. — Jezusa peljajo k Pilatu in ga tožijo; Pilat ga pošlje k Herodu, ki ga zasmehuje in zopet k Pilatu pošlje, kjer ga Judje zopet tožijo in zasramujejo, ter Barabu zadej stavijo.

Usmili se me, pred Pilatom krivo toženi Jezus! in dodeli mi milost, tako živeti, da bom kdaj v tebi zagledal milega, ne pa ostrega Sodnika, da se pred tvojim sodnjim stolom tožbe hudobnih duhov ne bom bal.

O Jezus! ki si iz ljubezni do mene zaničevanje in zasramovanje hudobnega Heroda, ki te je ko neumneža z belim plajšem ogerniti dal, tiho in voljno prenašal: ne pripusti, da bi te tudi jaz sedaj

s svojimi grehi zaničeval in zasramoval, ampak daj mi milost, da te častim s svetim življenjem, sodnji dan pa na tvojo desno stran med tvoje izvoljene postavljen, od tebe častljivo sodbo svojo zaslišim.

O Jezus! zarad poterpežljivosti, s katero si voljno poslušal, kadar so hudobni Judje za Baraba prosili, in tebe pogubili: te prosim, ne priпусти, da bi jaz kdaj kakošno stvar bolj ljubil, kakor tebe; zakaj ti edini zaslužiš, od mene ljubljene biti.

Darovanje.

Mašnik odkrije kelih in daruje, Kristus je oblačil oropan in neusmiljeno bičan. Mašnik kelih pokrije, Kristus s ternjem kronan. Mašnik umiva roke, Pilat je umival si roke. Mašnik se k ljudem oberne, Pilat reče k Judom obernen: Glej, človek!

O Jezus! zavoljo tistih neštevilnih kapelj tvoje sv. kervi, ki je tekla pri neusmiljenem bičanju tvojega naj svetejšega telesa, te prosim, nikar ne dopusti, da bi svoje telo kdaj oskrnil z gerdo nesramno nečistostjo, ki je bila poglavitni vzrok tvojega bičanja. Daj, da raji umerjem, kakor se kdaj s svojimi očmi, s svojim jezikom, s svojimi ušesi, s svojim telesom, ali s svojo dušo zoper angeljsko čednost, sveto čistost pregrešim.

O Jezus! po strašnih bolečinah, ktere si prestal, kadar so tvojo sveto glavo s ternjem kronali, te prosim, prebodi moje meso s svojim svetim strahom, in dodeli mi milost, da sebe vedno zatajujem in da bom tako vreden spoznan, kdaj v nebesih s krono veličastva od tebe kronan biti.

O Jezus! ti si od Pilata ves nedolžen spoznan; oh! jaz pa sem ves kriv. Jaz sem grešil. Oh! operi me bolj in bolj mojih grehov. Očisti me vse hudobije, ker vem, da nič nečistega v nebesa ne more.

Nebeški Oče! poglej s ternjem kronano glavo svojega Sina. Glej njegovo s pljunki omadežano in z udarci razbito obličje! Glej njegovo vse raztepeno, vse ranjeno telo! in bodi mi milostljiv. O Jezus! tudi ti bodi mi milostljiv takrat, kadar bom postavljen pred tvoj sodnji stol, in bom odgovor dajal od vsega svojega življenja.

Mašnik moli predglasje — Kristus je k smerti obsojen.

O Jezus! bodi zahvaljen, ker si sodbo toliko zaničljive smerti za-me radovoljno slišati hotel, akoravno si bil ves nedolžen! Oh, dodeli mi

milost, da svoje življenje zdaj tako začnem in tudi tako sklenem, da ne bom kdaj slišati mogel sodbe večnega pogubljenja zavoljo svojih grehov. Kadar boš prišel sodit, oh nikar me ne zaverzi! Takrat me prištej tistim, ktere boš z veselimi besedami poklical v večno veselje!

Mašnik tiho moli — Kristus nese tiho težki križ.

Zahvalim te, o Jezus! da si zame težki križ veselo zadel na svoje kervave rame, in nesel na goro Kalvarijo v neizrečeno velikih bolečinah med zaničevanjem, brez vse pritožbe, in si trikrat pod njim padel. Povej, ljubi Jezus! zakaj je bil tvoj križ tako močno težek? Vem, zakaj je bil tako težek. Moji grehi so bili, kateri so ti križ tako težek delali. Vsi moji grehi so bili nanj položeni; in ti si hotel ves dolg mojih

grehov s svojo smertjo na križu pri svojem nebeškem Očetu poplačati. Neskončna zahvala naj ti bo, o Jezus! za tvojo neskončno milost, da si hotel za moje grehe terpeti in umreti. O terpeči Zveličar! usmili se me, in odpusti mi vse moje grehe; usmili se pa tudi vsih, za ktere sem dolžan moliti, in za ktere sem obljubil moliti.

Mašnik spremeni kruh in vino v Jezusovo telo in Jezusovo kri, Kristusa na križ pribijejo.

O moj Jezus! po neznanih bolečinah, ktere si preterpel, ko so ti tvoje svete roke in noge pribijali z velikimi žebli na križ, in zavoljo drage takrat prelite kervi, te prosim: odpusti mi vse grehe, ktere sem kdaj storil s svojimi rokami ali s svojimi nogami. In dodeli mi gnado, da zanaprej svoje roke in svoje noge le v tvojo službo obračam.

Povzdigovanje.

Mašnik povzdigne sv. Rešnje Telo, Kristus je na križ povzdignjen.

O Jezus! verujem v te! O Jezus! upam v te! O Jezus! ljubim te čez vse. Ti si tukaj pričujoč, ki si se na križu povzdigniti dal. Molim te, moj Bog in moj Gospod! Bodi milostljiv meni ubozemu grešniku!

Mašnik povzdigne sv. Kri, Kristus toči na križu svojo sv. Kri.

O Jezus! verujem v te! O Jezus! upam v te! O Jezus! ljubim te čez vse! Tvoja sveta Kri je tukaj, katero si nekdanj na križu prelil. Molim te in te prosim, naj ne teče zastonj zame, moj Bog, in moj Gospod! Bodi milostljiv meni, ubozemu grešniku!

Mašnik moli tiho. Kristus visi in terpi tiho tri ure na križu.

O Jezus! tri ure si visel na križu v neznanih bolečinah. Oh, to so bile

strašne ure! Tri ure si bil v smertnih težavah! Oh, usmili se me v vsih mojih težavah, zlasti v mojih smertnih težavah. Ne pušaj v pogubljenje moje duše, za katero si mogel toliko terpeti. Stoj na strani vsim tistim, ki so sedaj v smertnih bridkostih. Usmili se vsih vernih duš v vicah; zlasti pa teh... in teh... Meni pa daj milost, da tako živim, da kdaj srečno umerjem.

Mašnik moli: Oče naš, Kristus govori sedemkrat na križu.

O Jezus! ki si za sovražnike molil, prosi tudi za-me nebeškega Očeta. Kakor si skesanemu razbojniku sv. raj obljubil, vzemi tudi mojo dušo v sv. raj. Kakor si sv. Janeza pod križem Mariji izročil, izroči tudi mene v varstvo Marije, moje nebeške Matere. Zavoljo tvojega prebridkega zapušenja na križu, ne za-

pusti mene sedaj in v moji zadnji uri. Zavoljo tvoje velike žeje, dodeli mi serčno hrepenenje, tebe zmeraj bolj ljubiti in ti zvestejši služiti. Kakor si ti dopolnil voljo svojega nebeškega Očeta, daj tudi meni vse spolniti, kar ti, o Jezus! od mene tirjaš. Po tvojem zgledu zdihnem sedaj, in želim zdihniti v zadnji uri: Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!

Mašnik razdeli sv. Hostijo, Kristus umerje.

O Jezus! iz gole ljubezni do mene umerješ na križu. Priserčno te zato zahvalim. Pa prosim te, daj mi milost, da zanaprej le iz ljubezni do tebe živim, terpim in umerjem.

Mašnik se terka na persi, rekoč: Jagnje Božje. Pri Jezusovi smerti se ljudje na persi terkajo in spreobernejo. Kristusovo stran prebodejo.

O Jezus! tudi mene vsega spreoberni. Očisti moje serce vsih mojih

grehov, in daj mi čisto, ponižno, skesano, tebi dopadljivo serce! Zato se terkam na svoje poterto serce, in rečem poln kesanja in zaupanja: Jagnje Božje! ki grehe svetá odjemplješ, usmili se me! . . . . usmili se me! . . . . usmili se me!

Obhajilo.

Mašnik se obhaja, Kristus je pokopan.

O moj Jezus! iz serca te ljubim, in te želim prejeti. O kako bi bil srečen, ko bi te smel z mašnikom vred zavžiti! Pa nisem vreden, da greš pod mojo streho. Vendar pa hrepenim po tebi, o moj Jezus! Verujem v tebe, o moj Jezus! Upam v tebe, o moj Jezus! Iz serca te ljubim, o moj Jezus! Prosim te ponižno, očisti moje serce vsega,

kar ti ne dopade; zakaj vse to obžalujem iz ljubezni do tebe. Pripravi v mojem sercu sebi spodobno stanovanje! Dodeli mi, da te vselej vredno in z naj večji pobožnostjo prejmem! Takrat, ko se bom s tega sveta ločil, daj, da vredno in pobožno sv. popotnico prejmem.

Mašnik moli zadnje molitve, Kristus ostane še 40 dni na svetu.

O Jezus! še štirideset dni ostaneš pri aposteljnih, jih tolažiš in učiš. Ostani pri meni s svojo milostjo, in s svojo tolažbo do konca mojega življenja.

Mašnik blagoslovi ljudi, Jezus blagoslovi aposteljne, gre v nebo in pošlje sv. Duha.

O Jezus! blagoslovi vse moje misli, besede in djanja. Blagoslovi moje življenje in mojo smert! In pošlji mi z nebes sv. Duha, da me

krepča v skušnjah, uči in vodi v nevarnostih, vnema k Božji službi in vžge moje serce z ognjem svoje ljubezni, da se danes in vselej greha varujem, dobro storim, in voljno terpim, ter po smerti v nebesa pridem, kjer te bom ljubil in hvalil vekomaj. Amen.

Po sv. maši.

Oče nebeški! odpusti mi vse, karkoli sem se kdaj pregrešil pri daritvi sv. maše, in dodeli mi vse tiste milosti, ktere obilno deliš njim, ki so pobožno pri daritvi sv. maše. O Jezus! vse, kar bom danes mislil, želel, govoril in storil, terpel in opustil, vse naj bo tebi v čast, vse iz ljubezni do tebe. O Marija! naša ljuba Gospa presvetega Serca, prosi za nas Boga!

II. Sveta pokora.

Molitve pred sv. spovedjo.

O moj usmiljeni Zveličar! kateri si vsaki čas pripravljen grešnike sprejeti, in jim grehe odpustiti, če se skesani k tebi povernejo: poglej tudi mene ubozega grešnika, kateri se z mnogimi nezvestobami in pregrehami obtežan zopet k tebi nazaj povernem, da bi v zakramentu svete pokore odpušanje zadobil. Napolni me z milostjo sv. Duha, da se vsih storjenih grehov spomnim, daj mi tudi milost, da njih hudobijo in gnjusobo prav spoznam in omehčaj mojo voljo, da jih iz ljubezni do tebe obžalujem in za vselej zapustim.

Sveta Marija, Mati milosti Božje in pribežališe vsih ubogih grešnikov! ki si toliko ljubeznjiva vsim grešnikom, ki želé resnično obžalovati svoje grehe, stoj mi sedaj na strani s svojo mogočno milostjo, da to sveto spoved dobro opravim, v nji odpušanje in milost resničnega spreobrnjenja zadobim.

(Sedaj izprašaj svojo vest; potem obudi kes in moli tako:)

Sedaj spoznam svoje grehe in njih hudobijo. Kam hočem iti, kakor k tebi, o križani Jezus! Tvoje presvete rane so moje upanje, in tvoje razpete roke moja tolažba. Poln zaupanja klečim pred teboj, ves žalosten terkam na svoje grešno serce in kličem: O Gospod, bodi mi milostljiv ubogemu grešniku! Usmili se svoje revne, uboge stvari, in daj mi pravo priserčno žalost

čez vse moje grehe! Daj mojim očem bridke solze, da objokujem svojo nezvestobo. Glej! iz serca mi je žal, da sem zopet razžalil tebe, onečastil tvojo sveto za-me prelito rešnjo Kri, svojo dušo omadeževal in svetega Duha izpodil iz svojega serca. Spoznam svoj veliki dolg; pripravljen sem v ponižnosti se obtožiti tvojemu mašniku, pripravljen sem tudi vse storiti, kar tirja tvoja Božja pravica, samo da zadobim zopet ljubezen tvojega presvetega Serca.

O Gospod! ozri se na me, in blagoslovi moj terdni sklep, ki ga sedaj v tvoji presveti pričujočnosti storim, da nočem nikdar več tvoje Božje ljubezni z nobenim grehom ne razžaliti, temuč sklenem resnično, skerbno se varovati in ogibati vsega, karkoli bi bilo tvojim prečistim očem

nedopadljivo. O moj nebeški Oče! nikdar ne dopusti, da bi se kdaj še z grehom ločil od tebe! Raji me tepi, pošlji mi nadloge, ali pa me pokliči iz tega grešnega življenja, ako previdiš v svoji vsegavednosti, da bi imel zopet zapraviti tvojo milost in prijaznost, in žaliti tebe, svojega Očeta, Stvarnika in svojega Gospoda.

O moj preljubeznjivi Jezus! glej, kakor skesana Magdalena, se veržem k tvojim svetim nogam, z žalostnim srcem jih objamem in poljubim, ter bridko zdihujem: Usmili se me! Odpusti mi! o Gospod, odpusti mi! Oh, da bi mogel svoje grehe zbrisati in zmiti s solzami, kakor nekdanja Magdalena pri tvojih nogah. O Jezus! nadomesti moje pomankljive solze s svojo presveto kervijo, ki je tako obilno tekla za-me na lesu svetega

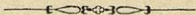
križa. Tvojih nog se oklenem in spustiti jih nočem, dokler me ne blagosloviš, dokler ne slišim iz tvojih ust tolažljivih besedi: „Odpušeni so ti tvoji grehi“. Mat. 9, 2.

(Če ti je kak pregrešek v navado prišel, stori terden sklep, grešne priložnosti se varovati, in se vsih potrebnih pripomočkov poslužiti, da se v greh zopet ne poverneš.)

Molitev po sv. spovedi.

O Gospod! naj ti bo dopadljiva ta moja spoved. Kar je pa pomankljivega pri obžalovanji mojih grehov, ali pri spovedi, to, o Gospod! naj nadomesti tvoja dobrota, tvoja milost. In po tvojem usmiljenji naj bodo zbrisani vsi moji grehi tudi v nebesih na prošnje tvoje preblazene, vselej deviške Matere Marije in vsih tvojih svetnikov.

O moj Bog! dolgo, dolgo si na-me čakal, ne bom dalje odlašal, vsega se ti darujem. Glej, tukaj sem; sprejmi me v svoje naročje, sedaj se ti dam popolnoma vsega. O nedolžno Jagnje Božje! očisti me bolj in bolj s svojo sveto Kervijo, odpusti mi vse razžaljenja, ki sem ti jih prizadel, in vnemi me potem s svojo sveto ljubeznijo. Ljubim te čez vse, ljubim te iz vsega svojega serca. Nihče ni vrednejši moje ljubezni kakor si ti; saj me ni nihče bolj ljubil na zemlji, kakor ti! Mati Božja, moja besednica Marija! prosi za-me in stori, da resnično in za vselej čez vse ljubim svojega Boga.

III. Sveto obhajilo.

Molitve pred sv. obhajilom.

Verujem, o moj Jezus! da si v sv. Rešnjem Telesu resnično pričujoč, ravno tisti, ki te je Marija Devica spočela od sv. Duha in v Betlehemu rodila, kateri si na križu za nas terpel in umerl, in sedaj v nebesih sediš na desnici Boga Očeta, v sv. Rešnjem Telesu pa živiš na zemlji med nami. Verujem, da po vrednem svetem obhajilu se s teboj živo sklenem; po nevredno prejetem sv. obhajilu bi te pa v svojem sercu vnovič križal, in si jedel sodbo v večno pogubljenje. Vse to verujem, ker si ti vse to razodel; pomnoži, o Jezus! v meni sv. vero.

O moj Jezus! terdno upam, da mi to sv. obhajilo po tvoji milosti ne bo v pogubljenje, ampak v večno življenje; da mi boš sedaj odpušanje grehov, po smerti pa večno zveličanje dodelil. Upam, da je v tem zakramentu odpert studenec vsih milost; da bom prejel, o Jezus! tebe, da bom zamogel s tabo sklenjen vse skušnjave hudobnih ljudi, vse zalezovanje peklenškega satana in svoje lastno hudo poželenje vselej srečno premagati, ter si nezvenljivi venec častitljive zmage privojskovati. Vse to upam zato, ker si mi ti obljubil, o Jezus! ki si vsegamogočen, neskončno dobrotljiv in usmiljen ter zvest v svojih obljubah. Poterdi, o Jezus! moje upanje.

Ljubim te, o Jezus! ker si vse ljubezni vreden. Iz gole ljubezni in usmiljenja do nas si terpel in umerl,

si ta presveti zakrament postavil in se sedaj z mano revno in ne-
 hvaležno stvarjo skleniti hočeš. O
 ljubezen, o skrivnost ljubezni! Kaj
 ti hočem dati, o Jezus! s čem ti
 tvojo ljubezen poverniti, s katero
 mene ljubiš? S tem, da si bom
 prizadeval tebe tako močno ljubiti,
 kakor je človeku mogoče Boga lju-
 biti. O Jezus! vnemi z ognjem tvoje
 velike ljubezni vsaj iskrico prave,
 goreče ljubezni do tebe takrat, kadar
 te bom prejel. Usliši sedaj mojo
 ponižno prošnjo, in pomnoži takrat
 v meni sveto ljubezen do tebe!

Kdo si ti, o Jezus! in kdo sem
 jaz? Ti si naj svetejši Gospod; —
 jaz pa nečisti grešnik! Zato rečem:
 Milost, o Jezus, milost! da se pre-
 derznem tebi se bližati in te celo
 v svoje revno serce prejeti! Nikdar
 bi se ne prederznil k tvoji mizi

pristopiti, ako bi me ti tako ljubeznjivo ne vabil. Pa ti ne vabiš kar, ampak mi celo ostro zapoveduješ, da naj pridem, in mi žugaš, da ne bom imel deleža pri tebi, če ne pridem. Čutim sicer veliko težo svojih grehov, vso nečistost svojega serca, vso nehvaležnost svojega življenja, vendar na tvoje vabilo in na tvojo zapoved se upiram jaz, nevredni grešnik, in pridem. Popred pa še enkrat obžalujem svoje grehe, in rečem z žalostnim sercem: O da sem zamogel tako hudoben biti, in tebe žaliti! Pa terdno sklenem: raji umreti, ko grešiti.

Sedaj, o duša moja! hiti Jezusu naproti, in terdno zaupaj, da tvoje žalosti ni zaverigel. Ne boj se, danes Jezus še ni tvoj Sodnik, ampak je tvoj usmiljeni Ženin, tvoj Odrešenik. Zatorej z globoko ponižnostjo, gorečo

ljubeznijo in priserčnim hrepenenjem se olepšaj, o duša! da Jezusu pripraviš lep tron, na katerem bo kraljeval, in tebi milosti delil. Povabi ga k sebi, rekoč: O Jezus! ne mudi se dalje — pridi skorej k meni.

O Marija, sv. Jožef, vsi angelji in svetniki Božji! podpirajte mojo pobožnost, peljite me Jezusu naproti, in v mojem imenu ga molite in hvalite tisti čas, ko ga jaz prejmem, da moja pobožnost ne opeša. O Jezus! o Marija!

Molitve po sv. obhajilu.

O Jezus! večna hvala ti bodi, da si se ponižal v moje revno serce priti. O ko bi se ti zamogel vredno zahvaliti za tvojo neskončno veliko ljubezen do mene nevrednega greš-

nika! Ker pa jaz tega storiti nisem v stanu, torej ponižno prosim: Naj te hvali zato večna ljubezen tvojega Božjega Serca; naj ti zato svoje hvalne pesmi prepevajo vse verste zveličanih duhov; in naj te hvalijo in ljubijo namesto mene zato vse serca izvoljenih v nebesih in vsih pravičnih na zemlji! Z njimi zedinjen te hočem tudi jaz hvaliti in častiti vse dni svojega življenja, ter vse svoje misli, želje, besede in djanja posvetiti popolnoma v tvojo sveto službo.

Verujem, o Jezus! da si sedaj v mojem sercu resnično in bistveno pričujoč, kakor Bog in človek, z dušo in s telesom. O da bi te zamogel resnično ljubiti iz vsega serca, iz vse duše, tako, kakor si vreden ljubljen biti! O, da bi te mogel ljubiti s tisto gorečo ljubeznijo, s

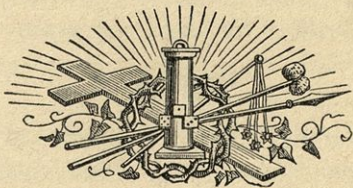
ktero te ljubi Marija, tvoja preblážena Mati, s katero te ljubijo vsi sveti angelji in izvoljeni Božji! Ker pa vem, da te tako ljubiti nikdar zamogel ne bom, te ponižno prosim, o Jezus! vžgi moje serce z ognjem svoje Božje ljubezni, da te bom vsaj tako močno ljubil, kolikor te ljubiti zamorem; da te ljubim čez vse; da te ljubim le zavoljo tebe samega, in zanaprej nič drugzega ne ljubim, kakor le tebe samega. Zato te ponižno prosim, poterdi me s svojo milostjo, in ohrani moje serce vedno v svoji sveti ljubezni.

O Jezus! v zakramentu tvoje presvete ljubezni si se meni danes vsega dal; vsega se tudi jaz tebi darujem. Stori z menoj, karkoli hočeš. Vse moči svojega telesa in svoje duše, svoje serce in svojo voljo, vse ti dam. Naj ti dopade

ta moj dar! posveti ga in zedini ga s tistim darom, kterega si ti na križu svojemu nebeškemu Očetu prinesel, da bo popolni dar vreden njegovega Božjega veličastva! Nikar ne pripusti, da še kdaj greh ali svet gospodari čez me, ker si me nasitil s svojim Mesom in napojil s svojo Kervijo, in si v last vzel moje serce.

O Jezus! ponižno te prosim, odpri svojo roko, in ozaljšaj mojo dušo tako, kakor tebi dopade. Izpodi iz mojega serca vse, kar ne dopade tebi, ki si sama svetost. Očisti moje telo, posveti mojo dušo, in vdeleži me zaslužjenja tvojega bridkega terpljenja in tvoje grenke smerti na križu. Zedini se z menoj, o ljubljeneec moje duše! živi v meni, da tudi jaz v tebi ostanem in tebi samemu živim. Daj meni, pa tudi vsim, za

ktere sem dolžan moliti, vse tiste in take milosti, ktore so nam naj bolj potrebne. Brani me, da mi sovražnik nič škodovati ne zamore; pomagaj mi, da skušnjave, zlasti tiste, ki me naj večkrat nadlegvajo, vselej premagam. Pomagaj mi tudi, da v dobrem ristem in se nikdar ne ločim od tvoje svete ljubezni. Amen.

IV. Sveti Križev pot

zveličanega mašnika

Leonarda Portu-Mavriškega

iz ostrejšega reda sv. Frančiška.

Molitev

pred svetim Križevim potom.

Molimo.

Začni, prosimo, Gospod, s svojim duhom naše djanje, in spremljaj ga s svojo sveto pomočjo, da se vse naše molitve in dela vselej iz Tebe začnó, in iz Tebe začete tudi v Tebi dokončajo. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.

Darovanje

svetega Križevega pota.

O moj dobrotljivi Jezus! ljubim Te čez vse, ker si večna dobrota in brezkončna milost. Žal mi je iz celega serca, da sem kdaj Tebe, o naj večji dobrota! razžalil. Darujem Ti ta sveti Križev pot k Tvoji časti v spomin tistega težavnega pota, po katerem si zavoljo mene ubozega grešnika hodil. Želim vsih odpustkov se vdeležiti, kateri so za sveti Križev pot podeljeni, torej tudi želim, vse tako opraviti, kar in kakor je k zadobljenju odpustkov storiti potreba. Prosim Te, o Jezus! dodeli mi milost in moč, da s tem svetim Križevim potom v tem življenji tvojo milost, v prihodnjem pa večno veselje zaslužiti zamorem. Amen.

I. Postaja.

Jezus je k smerti obsojen.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.
R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli prečudno ponižnost svojega nedolžnega Jezusa, s katero je On krivično sodbo brez vsega zgovarjanja poslušal in sprejel. Tvoji grehi so tiste lažnjive in krivične priče, ktere so sodbo podpisale. Hudoba tvojega jezika, s katero si se večkrat zoper Boga, in svojega bližnjega pregrešil, je sodnika oslepila, da je nedolžnega Jezusa k smerti obsodil. Oberni se tedaj k njemu, jokaj in zdihni bolj s srcem kakor z ustmi:

O moj ljubeznjivi Jezus! kako nezmerna je tvoja ljubezen proti meni ubogemu grešniku! Boš li tedaj za nevredno (hudobno) stvar

ječo, vervi, verige in tepenje terpel in k tako grozovitni smerti obsojen? Oh! to je zadosti, raniti moje serce, in objokovati vse pregrehe, ktere sem s svojim jezikom storil. Obžalujem jih tedaj, in kličem k Tebi: O moj Jezus! usmiljenje, prosim Te, usmiljenje in milost, o Jezus!

Oče naš. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

II. Postaja.

Jezus vzame križ na svoje rame.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli, s kakšnim veseljem in radovoljnim sercem dobrotljivi Jezus sveti križ objame, in kako poterpežljivo tepenje in sovanje malopridnega ljudstva prenaša! Ti pa

poln nevolje in nepoterpežljivosti bežiš pred križem, kar je mogoče! Kaj ne veš, da se ne more brez križa nebeško veselje zadobiti? Oh! objokuj svojo slepoto, obrni se k svojemu Gospodu, zdihni in reci mu:

Ne Tebi, o Jezus! temuč meni se spodobi križ. O težki križ! kterega so moji grehi Tebi naložili. O ljubeznjivi Jezus! dodeli meni svojo milost in moč, vse križe objeti, ktere sem s svojimi grehi zaslužil. Stori, da bom svoj križ voljno objel, in se tako od sveta ločil; daj mi tako ljubezen do križa, da bom vselej s tvojo služabnico sv. Terezijo voščil in želel: *terpeti ali umreti, umreti ali terpeti.*

Oče naš. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

III. Postaja.

Jezus pade prvič pod križem.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Poglej in premisli, kako tvoj Jezus, zavoljo tolikanj prelite kervi ves oslavljen, prvič na zemljo pade. Oh! kako je s pestmi bit, z nogami teptan in sovan! Vendar ni žalovanja ali nevolje iz njegovih ust slišati. Ti pa tarnaš in tožiš, če le majhen križ občutiš, ali zoperno besedo slišiš. Oh! sovraži svojo nepoterpežljivost, svoj napuh in svojo nečimernost; zdihni k Jezusu:

O ljubeznjivi Jezus! poglej, jaz naj bolj zaverženi grešnik klečim pred tvojimi nogami. Oh, kolikrat, in v kako velike grehe sem padel! kolikrat sem se v globočino hudo-bije pogreznil! O Jezus, stegni svoje

rame, podaj mi svoje roke! Pomoč, o Jezus! pomoči pri Tebi iščem, da ves čas svojega življenja nikdar nikoli v smertni greh ne padem, in da tako v svoji zadnji uri svoje zveličanje upati zamorem.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas.

IV. Postaja.

Jezus sreča svojo žalostno Mater.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Oh, kako veliko žalost in bolečino je občutilo serce Jezusovo! Oh, s kakšno grenkostjo in žalostjo je bilo napolnjeno Marijino serce, kadar sta se srečala! Poslušaj, o nehvaležna duša! „*Kaj ti je storil moj Sin?*“ kliče k tebi Marija. —

„*Kaj hudega ti je storila moja Mati?*“
te vpraša Jezus. Oh! zapusti že
enkrat svoje grehe, zavoljo katerih
midva tako žalost in martro terpiva.
O grešnik! kaj praviš k temu? Reci
tedaj, in zdihni s svojim srcem:

O Božji Sin Marije! o presveta
Mati mojega ljubeznjivega Jezusa!
ves raztert in ponižan klečim pri
vajnih nogah. Jaz sem tisti zdajavec,
s svojimi grehi sem brusil meč,
kteri je vajno serce ranil. Oh! meni
je iz serca žal; prosim vaji, od-
pustita mi. Milost, o Jezus! milost,
o Marija! Po svoji veliki milosti mi
dodelita gnado, da nikdar več ne bom
grešil, temuč da bom vajno grenko
terpljenje in žalost noč in dan pre-
mišljeval in svoj greh objokoval.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast
bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

V. Postaja.

Simon iz Cirene pomaga Jezusu križ nesti.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Spomni se, da si ti tisti Simon, kateri si nečimernosti sveta in sladnostim svojih počutkov ves podveržen, ki svoje križe, ne iz serca, temuč le, ker se jih ubraniti ne moreš, z veliko nevoljo nosiš. Oh! zbudi enkrat svoje serce, in usmili se svojega tako obloženega Zveličarja. Sprejmi radovoljno vse križe in nadloge, ktere ti bo tvoj ljubeznjivi Oče poslal. Terdno skleni, ne samo vse zopernosti s poterpežljivostjo prenašati, temuč tudi svojemu Bogu za-nje hvaležnega se skazovati; prosi ga tako-le:

O ljubeznjivi Jezus! zahvalim Te za toliko priložnost, ktero mi

daš, da bi za-te terpeti, in za-se kaj zaslužiti mogel. O, moj Bog! daj mi milost, vse, kar se mi bo v tem življenji težkega prigodilo, s poterpežljivim srcem prenesti, in s tem večnega veselja se vdeležiti. Stori, o Jezus! da bom tukaj s Teboj jokal in terpel, potlej pa s Teboj v nebesih gospodoval.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

VI. Postaja.

Veronika podá Jezusu potni pert.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Poglej, in premisli v tem pertu sveto obličje svojega Zveličarja! Ljubi Jezusa, in s to ljubeznijo

vtisni njegov obraz v svoje serce. O kako srečen boš, ako boš z Jezusovim obrazom v svojem sercu živel, in z njim v večnost pojdeš! Da tedaj to milost zadobiš, prosi svojega Boga, in reci:

O moj žalostni Jezus! prosim Te, vtisni v moje serce sveti obraz svojega obličja, da bom brez nehanja na Te mislil, noč in dan tvoje grenko terpljenje pred očmi imel, in svoje grehe objokoval. O Jezus! s kruhom tvojega terpljenja hočem svojo dušo nasitovati in moje oči bodo vselej solze točile nad mojimi pregrehami.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

VII. Postaja.

Jezus pade drugič pod križem.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.
R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli, kako Jezus, tvoj Bog in Gospod, zopet na zemlji leži, ves oslabiljen od velike bolečine, zmartran in zaničevan od sovražnikov. Premisli, da tvoja prevzetnost je Jezusa poterla, in ga na zemljo vergla, ter je prenesti ne more. Oh, zapusti svojo ošabnost, ne bodi več tako napuhnjen! Spokori se, in skleni ponižnejši biti. Reci s skesanim srcem:

O prečastitljivi Jezus! akoravno vidim, da na zemlji pod težo križa ležiš; vendar Te molim in častim, kakor svojega mogočnega, večnega Boga. Prosim Te, poteri moj napuh, vzemi iz mojega serca vso ošabnost,

da bom svojo nečimernost spoznal, vse zasramovanje s tako Tebi dopadajočo ponižnostjo sprejemal, da bom s tem milost zadobil, tudi s Teboj v nebeškem kraljestvu povikšan biti.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas.

VIII. Postaja.

Jezus tolaži Jeruzalemske žene.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svet odrešil.

Premisli in prevdari v svojem sercu, kako veliko vzroka imaš jokati in žalovati; prvič zavoljo svojega ljubeznjivega Jezusa, kateri zavoljo tebe toliko terpi; drugič sam nad seboj, ker tako nehvaležen ostaneš, in ne nehaš njega žaliti. Kako moreš v premišljevanji nje-

gove grozovitne martre terdovraten biti? Poglej, kako milostljivega in ljubeznjivega se Jezus proti tem revnim ženam skaže! vzemi k njemu svoje zaupanje, in zdihni s srcem:

O moj ljubeznjivi Jezus! Oh! kako je to, da se moje serce ne raztopí od solz velike žalosti? Solzé, o Jezus! prosim, solzé prave pokore, in serčnega usmiljenja mi daj, da z objokanimi očmi in s skesanim srcem tiste milosti deležen postanem, katero si tem revnim ženam skazal. Oh, Jezus! ne obrni od mene svojih milostljivih oči: poglej me ubozega grešnika, da bom tudi jaz poln tolažila na zadnjo uro Tebe mogel viditi.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

IX. Postaja.

Jezus pade tretjič pod križem.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Oh, s kako veliko bolečino je Jezus že tretjič pod križem padel! Premisli, kako je Jezus, On, krotka in nedolžna ovčica, od judov in ajdov, kakor od steklih volkov tepen, sovan, sem ter tje po terdih kamnih vlačén. O nesrečni greh, ki samega Sinu Božjega tako grozovitno martraš! O grešnik, ni morebiti tvoj ves popterti in zmartrani včlovečeni Bog vreden tvojih solz? Oh! reci tedaj ves objokan:

O vsegamogočni Bog! kateri nebo in zemljo z enim perstom deržiš, kdo Te je tako neusmiljeno vergel? Oh! noben drug, kakor moja pregreha, v katero sem tolikrat zopet

padel. Moja hudoba ni jenjala grehov delati, in zato se je množilo tvoje terpljenje. Toda poglej, o Jezus! pri tvojih nogah zdaj klečim s ske-sanim srcem, in terdno sklenem, svoji hudobiji konec storiti. Z ob-jokanimi očmi ti tisoč in tisočkrat obljubim: nikdar več nočem grešiti. O moj Bog! nikdar več, nikdar več ne.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

X. Postaja.

Jezusa slečejo in mu želča piti dajo.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.
R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli, o duša! kako je Jezus, zunaj na svojem životu ves ranjen

in stepen, tudi znotraj z grenkim želčem martran. Poglej, kako On tvojo nesramožljivost, nespodobnost in nečimernost v oblačilu s svojo nagostjo plačuje, z želčem pa tvojo požrešnost. Ali moreš svojega Jezusa brez usmiljenja pogledati? Oh! verzi se k nogam svojega oropanega Jezusa, in reci mu:

O žalostni Jezus! kako velik razloček je med Tabo in mano! Ti si ves ranjen, poln grenkosti, in ves s kervjo oblit; jaz pa ves nečimern, poln sladnosti in veselja, ali saj tak želim biti. Oh, jaz nisem na pravem potu! O Jezus! pelji me Ti na pravo cesto. Stori, da mi bodo vse sladnosti tega svetá grenke in zoperne, da bom namesto njih želel tvoje terpljenje občutiti, in da tako vreden postanem, s Teboj večno veselje uživati.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast
bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili
se nas!

XI. Postaja.

Jezus je na križ prubit.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli neizrečeno bolečino, ktero je dobrotljivi Jezus občutil, kader so judje njegovo meso, kite in žile z žebliji prevertali. Oh! kako je to, da se tvoje serce od žalosti ne razpoči, ker vidiš, da tvoji grehi tako neusmiljeno tvojega Zveličarja martrajo? Saj zdaj toči solze, obžaluj svoje grehe, in reci:

O dobrotljivi, zavoljo mene križani Jezus! vlij v moje serce strah in ljubezen do Tebe. In ker so moji grehi tisti žebliji, kateri so Tebe

na križ pribili, stori s svojo milostjo, da bodo vse moje hude želje in občutki na tvoj križ pribiti in tamkaj umorjeni, da bom, v življenji in v smerti s Teboj križan, tudi s Teboj v nebesih večno kraljevati zamogel.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

XII. Postaja.

Jezus umerje na križu.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.

R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Odpri tukaj svoje oči, in pre-mišljuj svojega z žebli na križ pribitega Jezusa. Pogledaj vse blede obličje božje. Poslušaj, kako prosi odpuščanja tistim, kateri ga križajo, in žalijo. Razbojniku obljubi ne-beško kraljestvo, izroči svojo Mater

Janezu, priporoči svojo dušo nebeškemu Očetu, poslednjič tudi umerje z nagnjeno glavo. Tako je tedaj moj Jezus umerl? Res, umerl je na križu, in zavoljo mene. O moja duša! kaj boš zdaj počela? Oh! ne hodi preč, kakor le s ponižnim in skesanim srcem. Objemi križ, in zdihni k Jezusu:

O moj ljubeznjivi Zveličar! vem in spoznam, da so moji grehi tisti rabeljni, kateri so Tebe tako neusmiljeno umorili. Nobene milosti nisem vreden, ker sem Tebe križal. Pa kako veliko veselje in upanje občuti moja duša, kader Te slišim tudi za tiste prositi, kateri so Te križali. Kaj hočem tedaj za Te storiti, ker si Ti toliko za-me storil? Poglej, o Jezus! jaz sem pripravljen in voljan, vsim odpustiti, kateri so me kdaj razžalili. Res, moj Bog!

zavoljo tvoje ljubezni odpustim vsim, iz serca jih objamem, in jim želim vse dobrote skazati; in tako tudi upam ob svoji smertni uri tvoje vesele besede zaslišati: „*Še danes boš z menoj v raji*“.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod! usmili se nas!

XIII. Postaja.

Jezus je s križa snet, in Mariji v naročje položen.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.
R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli, kako ojster je bil meč, kateri je serce žalostne Matere prebodel, kadar je ona svojega mertvega Sina v svoje naročje vzela. Vidila je njega vsega ranjenega in kervavega. O kakšno žalost in bolečino je

ona tistikrat v svojem sercu občutila !
 Kteri meč pa je bil tako oster, ki
 je prebodel njeno serce ? Oh ! greh
 je bil, kteri je Jezusu življenje vzel,
 in Marijino serce tako močno ranil.
 Objokuj tedaj ta grozovitni greh.
 Skleni svoje solze s solzami svoje
 žalostne Matere, in zdihni k nji tako :

O Kraljica vsih marternikov !
 kdaj bom vreden, da bi prav zapo-
 padel tvojo žalost in martro ? Kdaj
 bom zadobil milost, tvojo žalost v
 svojem sercu nositi, in s teboj terpeti ?
 O velika Gospa ! sprosi mi to milost,
 da noč in dan žalujem nad svojimi
 grehi, kteri so tebi tako žalost storili,
 da bom, ves skesan in spokorjen,
 v zaupanji in ljubezni za-te umerl,
 in po smerti s teboj večno živel.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast
 bodi Bogu.

Usmili se nas, o Gospod ! usmili se nas !

XIV. Postaja.

Jezus je v grob položen.

V. Molimo Te, o Kriste! in Te hvalimo.
R. Ker si s svojim križem svét odrešil.

Premisli tukaj žalovanje, zdiho-
vanje, in jokanje Magdalene, Janeza
in družih pobožnih duš, kadar jim
je bil Jezus odvzet, in v grob po-
ložen. Zlasti pa si k sercu vzemi
težavo in grenko žalost Marije, nje-
gove Matere, kadar je bila zgubila
iz naročja svojega ljubeznjivega
Sina. V premišljevanji le-té njene
žalosti in njenega terpljenja se moraš
res sramovati, da si pri obisko-
vanji tega Križevega pota tako malo
usmiljenja občutil. Oh! zbudi svoje
serce saj zdaj pri ti zadnji postaji.
Poljubi s častjo kamen svetega groba:
položi v duhu vanj svoje serce, in
reci svojemu mertvemu Jezusu:

O usmiljeni Jezus! kateri si tako kervavo pot iz ljubezni do mene storil, v tem grobu ležečega Te častim in molim. Oh! želim in voščim Tebe v svojem sercu zapertega imeti, da bi s teboj sklenjen, po tem svetem Križevem potu k novemu življenju vstal, in se v tvoji milosti iz tega sveta ločiti zamogel. Po zasluženji tvojega terpljenja, kterega sem premišljeval, mi dodeli, da bo na zadnjo uro tvoje sveto Rešnje Telo moja popotnica; da bojo moje zadnje besede: *Jezus, Marija, Jožef!* in da svoje zadnje zdihovanje s tistim zdihovanjem sklenem, s katerim si Ti na svetem križu svojo sveto dušo izdihnil. Daj mi, z živo vero, s terdnim zaupanjem in z gorečo ljubeznijo s Teboj in zavoljo Tebe umreti, in potlej s Teboj na večne čase živeti. Amen.

Oče naš. Češčena si Marija. Čast
bodi Bogu.

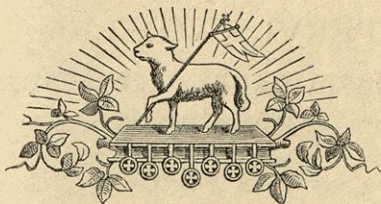
Usmili se nas, o Gospod! usmili
se nas!

Molitev.

Nebeški Oče, večni Bog! po
tisti ljubezni, s katero si svojega
Sina Jezusa Kristusa zavoljo mene
na svét poslal, in s katero je On
po svoji bridki martri in grenki
smerti mene odrešil, Ti darujem
ta sveti Križev pot, kterege sem
s tvojo milostjo obiskal. Vzemi to
pobožno opravilo k povikšanju svoje
časti, v zahvalo za vse meni in
drugim podeljene milosti, za od-
puščanje grehov celega sveta, za
pomoč revnim dušam v vicah, zlasti
pa, za ktere sem v začetku prosil.
O milostljivi Oče nebeški! poglej
na obličje Kristusa svojega Sina,

usliši glas njegove svete kervi, in
bodi milostljiv meni ubogemu greš-
niku! Amen.

Hvaljen bodi naš križani Zve-
ličar Jezus Kristus, in njegova ža-
lostna Mati Marija!

DRUGI DEL.

Prigovori o kerščanski popolnosti.

PERVI RAZDELEK.

Splošni nauki o kerščanski popolnosti.

Pervi prigovor.

*Kaj je kerščanska popolnost, in kako se
doseže.*

I. Preljuba kerščanska duša! prav dobro premišljuj besede Jezusove, kateri pravi: „Bodite popolni, kakor je vaš Oče nebeški popolen!“ Mat. 5, 48. S temi besedami ti je skerbno in vestno priza-

devanje za kerščansko popolnost očitno vелеvano. Ker je pa Bog neskončno pravičen, ne tirja od tebe veči popolnosti, kakor tisto, ktero z Njegovo milostjo doseči zamoreš. Če ti je On pet talentov izročil, hoče, da si ž njimi še drugih pet talentov pridobiš; če ti je pa le en talent izročil, bo popolnoma zadovoljen, če si ž njim le enega pridobiš. Ker želiš, bogoljubna duša! v tem življenji popolnoma in po smerti zveličana biti, ti je treba vedeti: Kaj je kerščanska popolnost?

Mnogi in sicer bogoljubni kristijani živijo v zmoti, ker se nadjajo, da so popolni, ko vendar niso. Nekteri se imajo za popolne, ker nekoliko več dobrega storijo, kakor drugi navadni ljudje. Nekteri mislijo, da so že popolni zato, ker obilno molijo; drugi zato, ker se ostro postijo; zopet drugi zato, ker bolj pogostoma svete zakramente prejemajo; še drugi zato, ker včasih dušne sladkosti

ali veselje pri molitvi ali pri prejemanji sv. zakramentov občutijo. Ali vsi ti, kateri mislijo, da je v takih rečeh kerščanska popolnost, se prav močno motijo. Te reči so prav dobre, za dosego popolnosti zapovedane tistim kristijanom, kateri jih opravljati zamorejo, ali popolnost niso, ampak so le pripomočki za pridobitev popolnosti, ali pa so blagi sad že pridobljene popolnosti.

Vprašaš, kerščanska duša! V čem pa prav za prav obstoji kerščanska popolnost? Ne jaz, ampak sv. Frančišek Salezijan tebi na tvoje vprašanje tako-le odgovarja: „Jaz ne vem in ne poznam nobene druge popolnosti, kakor to: Boga ljubiti iz vsega serca, in bližnjega kakor samega sebe; vsaka druga popolnost ni prava“.

III. Ko sedaj veš, ljuba duša! v čem popolnost obstoji, vprašaš dalje: Kako pa zamorem pravo popolnost doseči? Edino pravo popolnost, to je pravo lju-

bezen do Boga in do bližnjega si bodeš pridobila, ako se boš vadila v naslednjih pobožnih vajah :

1. Vpervič prizadevaj si resno svoje serce vneti za naj veči ljubezen do Boga in za kerščansko ljubezen do bližnjega. Prizadevaj si prvič za ljubezen do Boga. Iz tega namena premišljuj večkrat prav živo, da nobene stvari na svetu ni, ktera bi bila tvoje ljubezni tako močno vredna, kot Gospod Bog. On te je prvi ljubil. To svojo ljubezen do tebe, in do vsih ljudi je On prav lepo s tem pokazal, ker je hotel za odrešenje ljudi terpeti in umreti. Prav pogostoma in resno premišljuj, da je večni in vsegamogočni Bog iz ljubezni do nas ubogih grešnikov se včlovečil, in v neizrekljivo velikih bolečinah grenke smerti na sv. Križu umerl, zato da nas je večnega pogubljenja odrešil in nam zaperte nebeške vrata zopet odperl. Celó tako močno nas je Bog

ljubil, da nam je svoje sveto rešnje Telo v jed in svojo sveto rešnjo Kri v pijačo zapustil. Če je v stari zavezi pobožni kralj David s hvaležnim srcem tako prepeval: Kadar neskončno ljubezen svojega dobrotljivega Boga premišljujem, se vname moje serce v ljubezni do Njega: koliko veči dolžnost je za-te, kerščanska duša! neskončno ljubezen svojega dobrotljivega Boga in Zveličarja Jezusa Kristusa premišljevat, in s tem premišljevanjem v svojem sercu gorečo ljubezen proti Njegovi dobroti vedno ohraniti in množiti. Če si pa tako nehvaležna, o duša! da dobrote svojega odrešenja nikdar prav živo ne premišljuješ, boš vsa merzla v ljubezni do Boga. Premisli, da ravno zato, ker je sv. Alojzij vedno dobrote ljubezni Božje premišljeval, je bilo njegovo serce tako močno goreče v ljubezni do Boga. In ta Seraf v človeškem telesu je rekel, da se ni v stanu povzdigniti kerščanska

duša do visoke stopinje popolnosti ali ljubezni Božje tako dolgo, dokler ni dosegla popred visoke stopinje svetega premišljevanja, ali tiste molitve, v kateri večne resnice svete vere prav živo premišluje. Drugič prizadevaj si za kerščansko ljubezen do bližnjega. Sv. Alojzij je svojega bližnjega tako močno ljubil, da je iz ljubezni do kužnih bolnikov Bogu svoje življenje daroval. Po njegovem prelepem zgledu bodi tudi ti pripravljena svoje življenje za svoje brate in sestre darovati, če Bog ta dar od tebe tirja.

2. Da boš, kerščanska duša! dosegla sveto popolnost, ti je drugič neobhodno potrebno, da v svojem sercu gojiš goreče želje po nji, to je, da po kerščanski popolnosti hrepeniš. Zakaj če si obupala kdaj popolna biti, si tudi k temu nikdar ne boš resno prizadevala; in ker si ne boš močno prizadevala, tudi v resnici nikdar popolna ne boš. Sv. Avguštín

pravi: „Vse življenje pobožnega kristijana naj bo vedno hrepenenje po popolnosti“. Če pa ti, ljuba duša! v svojem sercu ne gojiš vednih želj po popolnosti, imaš le ime kristijansko, v resnici pa nisi pobožna in dobra kristijana. Zatorej te opominjam: Nikdar ne opusti hrepeneti po naj vikši stopinji popolnosti. Sveta Terezija pravi namreč: Bog poplača duši vsako gorečo željo, ki jo ima po popolnosti. Dalje pravi ona: Tvoje želje naj ne bodo v to obernjene, kako nizko, ampak prav visoko stopinjo popolnosti doseči. Pri svojih željah po naj vikši stopinji popolnosti pa v svojo lastno moč celo nič ne zaupaj, ampak le v Božjo pomoč vse svoje zaupanje stavi. Če to storiš, boš z Božjo pomočjo do tiste visoke stopinje popolnosti prišla, ktero so svetniki z Njegovo pomočjo dosegli. Na drugem kraji piše ta svetnica tako-le: Bog ljubi duše, ki po veliki popolnosti hrepené, če

le pri teh željah v svojo lastno moč nobenega zaupanja ne stavijo. Dalje pravi, da satan želi pobožne duše s tem od želja po veliki popolnosti odverniti, ker jim na uho šepeta, da take želje so prevzetne, torej pregrešne. Ali ne verjemi takemu šepetanju peklenke kače. Take želje niso nikakor napuhnjene; ker duša želi svetnike v svetosti nasledovati; saj v svojo lastno moč nobenega, v Božjo pomoč pa vse svoje zaupanje stavi. Dalje pravi ona: Celo take serčne želje so Bogu prav močno dopadljive, če želimo Boga še bolj ljubiti, kakor so ga svetniki ljubili, in iz ljubezni do Njega še več terpeti, kakor so sveti mučeniki preterpeli. Tudi take želje so prav koristne: Vse razžaljenje iz serca odpustiti, vse mogoče dobre dela storiti, in tudi naj veči hudo voljno preterpeti, zato da bi kako dušo nevarnosti večnega pogubljenja rešili. Take želje so zaradi tega duši koristne, ker

ona ž njih pomočjo serčna postane, tudi naj težavniši dobre dela storiti; in ker ji Bog take resnične želje po svoji milosti ravno tako plačuje, kakor ko bi jih v djanji spolnila takrat, kadar ji ni mogoče jih v djanji izveršiti. Sv. Terezija pravi: O koliko srečniši smo mi, ker skerbimo za nebesa, kakor posvetni ljudje, kateri skerbijo za dobrote tega sveta! Zakaj njim, kateri želijo zadobiti dobrote tega sveta, na primer: bogastvo, posvetno čast in nečimurno veselje, same želje po teh rečeh ne le nič ne koristijo, ampak jih celo mučijo; ker močno želijo zadobiti tiste dobrote, katerih zadobiti ne morejo. Mi nasproti pa pri Bogu Njegovo milost in ljubezen v tistem trenutku dosežemo, v katerem smo je prav resno in priserčno poželeli.

Tvoje želje po popolnosti, o kerščanska duša! morajo pa biti resnične, močne in delavne, ne pa lene. Zakaj samo golo

zdihovalje, s katerim se lene duše vkvarjajo, jih ne vodi k popolnosti, temveč jih na poti k popolnosti ovira in zadržuje. Lena duša želi sicer popolna biti, pa se noče nikdar resno pripomočkov poslužiti, ki bi jo popolno storili. Po eni strani, ko premišljuje, kako srečna je popolna duša, želi tudi ona popolna biti; po drugi strani pa, ko vidi, kolike težave in skušnjave premagati, in kolike dobre dela storiti je treba, se precej terpljenja prestraši in obupa. Ona hoče, pa zopet noče; želi popolna biti, pa njene želje niso delavne. Taka lena duša želi sveta biti, pa se želi posvetiti s pripomočki, kateri niso v njeni moči. Ona pravi: O ko bi bila v kaki puščavi, bi vedno molila in se postila! O ko bi bila v samostanu, bi hotla vedno v svoji sobici zaperta biti in noč in dan na Boga misliti! Ko bi bila terdnega zdravja, bi se hotla terdo zatajevati! Lena duša tedaj

zmeraj pravi: „Bi hotla, bi hotla!“ pa ne spolnuje nikdar tistih dolžnost, ktere ji njen pričujoči stan naklada. Taka lena duša ne moli pobožno in goreče, ampak zanikerno, ne pristopa pogostoma, ampak poredkoma k sv. obhajilu; če ji ljudje zopernosti delajo, ali ji Bog kak križ ali kako bolezen pošlje, z nejevoljo terpi; ob kratkem rečem: Ona stori vsak dan kak pregrešek, in si celo nič ne prizadeva se poboljšati. Povej, o duša! Kako korist imaš od tega, da mnogih, pa nemogočih dobrih reči želiš, ko vendar dolžnost svojega stanu ne spolnuješ?

Take nedelavne želje bodo leno dušo toliko gotovši pogubile, kolikor raji se v njih brez vse koristi mudi; zakaj ona bo vedno opuščala pripomočkov se posluževati, kateri so za dosego popolnosti njenemu stanu primerni. Sv. Terezija pravi, da satan take lene duše s tem mami, ker jim na uho šepeta, da kako čednost,

na primer: poterpežljivost, že imajo, zato ker so sklenile veliko terpeti Bogu k časti. Sleprija takih želja se pa na tem spozná: Taka lena duša se razveseljuje z mislijo, da je voljna vsako zopernost iz ljubezni do Boga preterpeti; ali ko le eno samo razžaljivo ali zoperno besedico sliši, je precej razžaljena, hudo zameri in jezo prideržuje. Da boš resnično popolna, morajo tedaj tvoje želje, ali tvoj sklep, o pobožna duša! delavne in močne biti. Ti moraš vsako jutro skleniti, in ta svoj sklep ves dan ponavljati, na primer, da hočeš, kolikor ti je mogoče, iz ljubezni do Boga delati; iz ljubezni do Njega vse zopernosti in križe voljno prenašati; prav pogostoma nanj misliti; djanja ljubezni Božje in izročnja v njegovo sveto voljo obujevati. Sv. Frančišek Asiški je vsak dan svoj sklep ponavljal: da hoče z Jezusovo pomočjo prav velike reči storiti; pa kar je sklenil, je tudi resnično

storil. Tako terdno in resnično voljo popolna biti, je imela tudi neka spokornica Rimska. Ko je svet mašnik ostre pridige v cerkvi imel, je blizo cerkve v samostanu prav posvetna nuna živela, Marija Bonaventura imenovana. Kadar je ta grešnica slišala, da bodo v bližnji cerkvi pridige, je precej rekla, da jih ne bo poslušala. Ali njene tovaršice so jo tako dolgo prosile, dokler ni obljubila jih poslušati. Pa že pri prvi pridigi se je v njenem sercu tak terden sklep obudil, da je precej po končanem govoru mašniku rekla: „Sklenila sem svetnica postati, in to v prav kratkem času“. Te besede je zapisala, in pisanje k nogam podobe križanega Jezusa položila. Od tiste dôbe je tako sveto živela, da je enajst mescev pozneje kot svetnica umerla in naj lepši zgled vsem spokornikom zapustila.

3. Draga duša! če si z Božjo pomočjo in lastnim prizadevanjem pot po-

polnosti nastopila, te priserčno opominjam: Nikar ne počivaj in ne postajaj na tej poti, ampak serčno in stanovitno se povzdiguuj zmeraj na višji stopinjo popolnosti, zakaj sv. Avguštín pravi: Ne bodi zadovoljen sabo, rekoč: zadosti sem popolen; zakaj, če tako govoriš, si pogubljen; kakor hitro namreč nehaš v popolnosti se višej povzdigovati, začjenjaš že v globočino lesti, in zgubiš tisto popolnost, katero si bil že dosegel. Sveti Bernard leno dušo milovaje tako vprašuje: Ljuba duša! Ali nočeš rasti v popolnosti? Ali češ raji v dobrem pešati? Odgovarjaš: Nočem. Kaj tedaj hočeš? Praviš: Hočem taka ostati, kakoršna sem sedaj; nočem ne boljši, ne slabši biti. Svetnik ti odgovarja: Torej hočeš tako reč, ki je nemogoča. Zakaj na poti popolnosti na ravno tistem mestu dalj časa ostati ni mogoče; ampak ti moraš rasti dan za dnevom v čednostih in ljubezni Božji;

ali pa boš precej začela rasti v grehah in hudobijah. Da toraj že pridobljene stopinje popolnosti ne zgrešiš, ter rakove poti ne nastopiš, vzemi si k sercu lep nauk sv. Krizostoma, ki te tako uči: Imej vedno pred očmi čednosti, ktere so ti potrebne, kterih pa še nimaš; ne misli pa z dopadajenjem na tisto malenkost dobrega, ktero si z Božjo pomočjo že storila; zakaj taka misel te prevzetno, pa tudi v dobrem leno dela, in v veliko nevarnost spravlja, vse že pridobljeno dobro do čistega zgubiti. Zato te opominja sv. Bernard, rekoč: Stori, kakor ravnajo popotniki. Oni ne mislijo na to, koliko pota so že storili, ampak mislijo, koliko ga imajo še storiti. Ali pa kakor ravnajo kupci, kteri iščejo posvetnega blaga. Oni ne mislijo pri prizadevanji, svoje premoženje še pomnožiti, na denar, kterega so si že pridobili, in na težave, ktere so zraven preterpeli; ampak vse

svoje misli in skerbi le v to obračajo, kako bi si še kaj več pridobili, in svoje premoženje še bolj pomnožili; ravno tako, kakor da bi vse dosedaj pridobljeno nič vredno ne bilo.

4. Da popolnost dosežeš, oserčuj se pogostoma s tistimi besedami, s kterimi se je oserčeval sv. Bernard. On je vedno na svojem jeziku in v svojem sercu te besede imel: „Bernard! čemu si svet zapustil in menih postal?“ Vprašaj se tudi ti, kerščanska duša! kadar se ti težavno zdi Božjo voljo spolnovati, rekoč: Ali te je Bog zato vstvaril, da bi svojo, ali ne veliko več zato, da bi Njegovo voljo spolnovala? Če si zaničevana, ali moraš kaj težkega terpeti, in si v nevarnosti v poterpežljivosti opešati, vprašaj se tako: Ali ti ni zato Bog tvojega življenja podaljšal, da bi s poterpežljivostjo svoje z grehi zaslužene kazni zbrisovala, in svojemu Zveličarju zmiraj bolj podobna

postajala, kateri je zarad tvojih grehov tolikanj bolečin preterpel? Z enakim resnim vprašanjem je Hijacinta Mariskoti iz velike grešnice postala velika svetnica, ker je vseskozi resno premišljevala, kar si ravno kar od sv. Bernarda brala; in si je tudi k sercu vzela te-le kratke, pa tehtne milovalne besede spovednikove: Ali ste nuna? O tako pomislite, da nebes Bog ni za ošabne in nečimerne nune vstvaril. Hijacinta vsa prestrašena reče: Ali sem mar zato svet zapustila, da bi se v pekel pogreznila? Spovednik ji odgovarja: Prav tisti strašni kraj je za vas in za vse tiste nune pripravljen, ktere v samostanu živé tako posvetno, kakor posvetnjaki zunaj samostana. Te besede so ji tako močno v serce segle, da je precej začela svoje grehe bridko objokovati, in je dan za dnevom popolniši živela, ter se poslednjič posvetila. Spomni se tudi ti, ljuba duša! pogostoma dolge večnosti

in večnega plačila ali večnega terpljenja, in gotovo boš vse zadržke svetosti serčno premagala, ter dan za dnevom v popolnosti lepši rastla.

5. Če želiš popolna biti, pa tudi čutiš vsak dan, da ti je na poti popolnosti kaj malega spodletelo, in da si padla; ne bodi zaradi tega malega pregreška boječa ali maloserčna. Sv. Bernard pravi: Vedno prizadevanje za čednosti in vedno vojskovanje s sovražniki tiste duše, ktera hoče popolna biti, je že popolnost, in sicer tista, ktero zadobiti je nam v sedanjem življenji mogoče. Mlad menih je tožil svojemu staremu tovarišu, da ne more popolen biti, in ne vé, kaj mu je storiti. Stari menih mladega potolaži z naslednjo povestjo: Oče zapové svojemu sinu njivo s ternjem zaraščeno očistiti. Sin zagleda obilno ternja na njivi, obupa in se vleže. Zvečer vpraša oče sina, koliko ternja je na njivi izroval; sin pa

reče, da je toliko ternja, da ga ni v stanu izrovati. Oče reče, da bo zadovoljin ž njim, če vsak dan le toliko prostora na njivi ternja očisti, kolikor bi ga pokril s svojim telesom, ako se vleže na njivo. Prihodnje dni je sin tako delal in sčasoma vso njivo ternja očistil. Tudi ti, ljuba duša! boš sčasoma popolna, če si le v malih rečeh Bogu zvesta, če svoje vsakdanje molitve pobožno obmoliš, svoje navadne obhajila prav pobožno in vredno prejmeš, kako majhno zopernost ali sitnost svojega bližnjega voljno poterpiš; kako majhno zoperno besedo ali krivico svojemu razžalniku iz serca odpustiš; se nekoliko malega zatajuješ, n. pr.: kake majhne želje kaj govoriti, kaj viditi ali slišati, iz ljubezni do Boga v sebi zatiraš; v pripuščenih rečeh bližnjemu rada odjenjaš. Če tako ravnaš, boš sčasoma popolna postala. Tudi kupec redkokrat priložnost ima kar na mah obogateti, po

malem si dobiček dela, in tako sčasoma obogati, če prav obrača vsakdanji dobiček ali prihodek. Po zgledu kupca tudi ti, o duša kerščanska! vsak dan za večnost lahko kak dobiček storiš. Vsak dan ti bodi torej ena stopinja, vsaka nedelja pa ena postaja višej na poti do popolnosti.

6. Poslednji močni pripomoček k popolnosti je ta: Glej na svetnike v nebesih, pa tudi na svoje verstnike in verstnice, ki s tabo, pa sveto živé, in skušaj jih nasledovati, ali še celo v čednostih in svetosti prekositi. Ozri se na posvetne ljudi, kako se med sabo skušajo, kdo iz med njih bo večji bogastvo, večji čast in večji veselje dosegel: ravno tako se skušaj tudi ti, pobožna duša! z drugimi pobožnimi dušami in serčno reci: Z Božjo pomočjo hočem bolj ponižna, bolj krotka, bolj poterpežljiva, bolj usmiljena in dobrotljiva biti; hočem bolj ljubiti zaničevanje, revščino, pokorščino in čistost,

z malo besedami, reci: hočem bolj ljubiti Boga in svojega bližnjega, in dan za dnevom bolj rasti v popolnosti in svetosti.

Drugi prigovor.

Splošni nauki o treh stopinjah kerščanske popolnosti.

Blagor ti, kerščanska duša! ako si sklenila popolna biti, in če ostaneš serčna in stanovitna do konca svojega življenja; častitljiva krona tebe čaka, katero boš prejela po smerti od pravičnega Sodnika. Ali popolnost, po kateri hrepeniš, nima nobene meje, ampak raste dan na dan, in zmeraj veči in lepši prihaja, kakor ljubezen do Boga, v kateri je ravno popolnost, vedno raste, in zmeraj lepši in veči prihaja. Cerkveni učeniki pravijo, da ima popolnost svoje stopinje, po katerih vedno višej stopa; in razločujejo tri stopinje kerščanske popolnosti; ter imenu-

jejo prvo stopinjo očiščevanje, drugo stopinjo razsvetljevanje, in tretjo stopinjo zedinjevanje. Če si živela dosedaj v pregrehah, moraš si prizadevati, da stopiš naj pred na prvo, in potem še le zamoreš stopiti na drugo, in poslednjič na tretjo stopinjo kerščanske popolnosti.

■. Kdaj si, ljuba duša! na prvi stopinji, to je na stopinji očiščevanja? Takrat si, ko si začela pot popolnosti nastopati, to je, ko si se od greha odvernila in se k Bogu nazaj povernila, ter sklenila popolna biti. To očiščevanje greha, katero je vsakemu grešniku potrebno, je pa dvojno, in sicer prvič je očiščevanje smertnega greha in tudi prostovoljnega nagnjenja do smertnega greha; in drugič je očiščevanje malih grehov in prostovoljnega nagnjenja do malih grehov. To dvojno očiščevanje zahteva pa veliko časa, da celo vse tvoje

življenje zahteva; in ni popred končano, kakor pri tvoji smerti. Prav lepo govori od tega očiščevanja sv. Frančišek Salezijan, kateri spokornika tolaži, mu serčnost daje, in ga varuje maloserčnosti ali obupanja: ga pa tudi varuje prevelikega zaupanja ali prederznosti, rekoč: „Duša, ki iz greha k popolnosti vstaja, je podobna jutranji zarji, ktera ne namah, ampak le polagoma temoto prežene“. Zdravniki tudi terdijo, da telesno ozdravljenje, ki se počasi vterjuje, je najgotovši in naj bolj stanovitno: ravno tako tudi dušne bolezni nanagloma pridejo, ali le počasi in polagoma odhajajo. Serčna moraš toraj biti, o duša kerščanska! in pa poterpežljiva v tem svojem početji. O kolikega milovanja so vredne duše, ki se nekoliko časa v pobožnosti vadijo, ko pa zapazijo nad seboj več nepopolnosti, precej postanejo maloserčne, omahljive in dvomljive, svoje serce prepustijo skušnjavi, da bi

skoraj vse skupaj popustile in v pregrehe nazaj se vernile. Ali nevarnost tudi tistih duš ni nič manjši, ktere se z nasprotno skušnjava slepijo, ter menijo, da so koj prvi dan svojega očiščevanja se popolnoma očistile vseh pregreh, ter se za popolne imajo, pa še začele niso, in brez perut letati pričnejo. Obdvojni taki kristijani so v veliki nevarnosti, da bi nazaj v greh ne zabredli. Eni, ker se zdravniku prezgodej odtegujejo; drugi, ker zdravnika, kakor nepotrebnega zaveržejo. Očiščevanje je le počasno, potrebuje mnogo časa, da celega življenja. Ali vendar zato ne smemo obupati zavaljo svojih pregreškov; zakaj popolnost ni v tem, da bi ne imeli nobenega pregreška nad seboj, ampak v tem, da premagujemo svoje napake; in zmaga naša ni v tem, da bi ne občutili nobenih skušnjav, ampak zmaga je v tem, da ne privolimo vanje. To je najboljši znamenje, da te skušnjava

še ni premagala, ker te še napada in nadlegva, ti jo pa vedno od sebe odganjaš.

III. Če si se, preljuba duša! očistila vsega, kar te je v Božjih očeh nedopadljivo delalo, to je, vsega greha in celo vsega prostovoljnega nagnjenja do greha: stopila si z Božjo pomočjo na pot očiščevanja, na pot, ki pelje v nebesa, to je, na prvo stopinjo popolnosti. Ali na tej stopinji ne smeš ostati, ampak povzdigniti se moraš z Božjo pomočjo tudi na drugo in tretjo stopinjo kerščanske popolnosti. Da boš to svojo dolžnost spoznala, premisli naslednjo priliko: Nekdo je nečedno in vse vmazano dete omil, očedil in počesal, potem pa tisto čisto golo in nago pustil. Vprašam: Ali tebi tako dete dopada? Odgovarjaš: Če hoče, da mi bo dopadlo, ga mora tudi čedno obleči in ljubeznjivo ozaljšati. Glej, preljuba duša! tako tudi ne zadostuje tvoja lepota za Božje sveto in čisto oko, če si

samo očiščena vsega madeža greha; ne zadostuje, da si dospela srečno na prvo stopinjo popolnosti, ki se imenuje stopinja očiščevanja; temveč ti se moraš serčno povzdigniti tudi na drugo stopinjo kerščanske popolnosti, to je, na stopinjo razsvetljevanja. Kdaj si pa na tej stopinji popolnosti? Takrat si, kadar se s pomočjo milosti Božje skerbno varuješ vsacega greha, pa tudi vsacega prostovoljnega nagnjenja k grehu; pa po verh tega si tudi z veliko vnemo prizadevaš za vse čednosti, ktere je nam Jezus Kristus priporočal, ter se z veliko vnemo v njih vedno vadiš, in tako vedno močnejši prihajaš. Prigodi se ti sicer včasih na tej stopinji še nesreča, da se malo spodtakneš, kaj malega svojo dušo umažeš; ali precej zopet vstaneš in svojo dušo očistiš v svetih zakramentih ali sicer z čeznatornim kesanjem; potem pa še skerbneje paziš, da zopet ne padeš.

Vprašaš: Ktere so tiste prelepe čednosti, s katerimi je ozaljšana duša na drugi stopinji popolnosti? Pred vsemi drugimi jo naj bolj zaljšajo tri Božje čednosti, potem tudi vse druge čednosti, ktere je Jezus Kristus posebno močno priporočeval, in svoj blagor tistim dušam izrekel, ktere jih imajo. Tudi jaz rečem tebi, o ljuba duša! blagor tebi, če te zaljšajo imenovane čednosti; zakaj srečno si dospela na drugo stopinjo kerščanske popolnosti, in čaka te, če zvesta ostaneš, večno plačilo v nebesih. Ker pa kerščanska popolnost nikdar ni dognana, in ker moraš hrepeneti po naj višji stopinji popolnosti, da vsaj srednjo dosežeš: si moraš prizadevati le še višej, le še naprej stopati, da stopiš na tretjo stopinjo popolnosti, to je, na stopinjo zedinjevanja. In to zadnjo stopinjo, ker je najimennejši, sedaj nekoliko bolj natanko oglej in premišluj.

IIII. Kdaj si, kerščanska duša! na tretji stopinji popolnosti? Če si z Božjo pomočjo in z lastnim skerbnim prizadevanjem vse svoje hudo nagnjenje in poželenje tako popolno zadušila, da te ne zapelje nikdar v smerten greh, pa se tudi vseh prostovoljnih odpustljivih grehov skerbno varuješ; poverh tega so v tvojem sercu vse tri Božje čednosti žive in močne, pa tudi vse od Kristusa zapovedane ali tudi le priporočene dolžnosti z nekako lahkoto in radostjo spolnuješ, takrat stojiš na tretji stopinji popolnosti. Po katerih znamenjih pa zamoreš spoznati, da se znajdeš na tej naj višji stopinji popolnosti? Dvoje znamenj ti kaže, da si na tej presrečni stopinji, in sicer: 1) Popolna ljubezen do Boga, in 2) popolna enakost tvoje volje z Božjo voljo.

1. Pervo veselo znamenje, da si, ljubljena duša! na tretji stopinji popolnosti, je popolna ljubezen do Boga. Kdo

ti pa podeli to popolno ljubezen v tvoje serce? Po besedah Ludovika Granaškega vlije sv. Duh v tvoje serce prvič živo in goreče poželenje po tej popolni ljubezni; in ravná s tabo kakor vinski kupec, če smem poslužiti se te primere. Kakor namreč kupec, ki svoje žlahtno vino prodati hoče, naj poprej za pokušino pošlje malo posodico svojega vina tistemu, kteremu želi spečati večí posodo vina, da bi ga s pokušino k sebi privabil, da rad plača postavljeno ceno: enako ravná tudi sv. Duh s kerščansko dušo, v katero hoče obilnost svoje ljubezni razliti, da bi jo na vikši stopinjo kerščanske popolnosti pripeljal. On ji zastonj, to je, brez njenega zasluženja, tako rekoč za pokušino vlije v serce nekoliko tiste presladke, blagovite nebeške ljubezni, katero v obilni meri uživajo popolne duše. On ji s tem občutiti dá, kako žlahtna, kako lepa in ljubeznjiva da je Njegova ljubezen, zato da

jo s tem okusom privabi in vname k gorečemu poželenju in hrepenenju po Božji ljubezni, ter jo spodbode, da si prizadeva to popolno ljubezen pridobiti; in jo potem ne oplašči noben trud, nobeno zatajevanje; in se še celo temu trudu in prizadevanju z veseljem podverže, ker jo v tem prizadevanju podpira poželenje, kterega je zavoljo okušene sladkosti in zavoljo spoznane lepote vse polno njeno serce.

Posebno sladek sad te ljubezni in naj višji, naj gotovši dokaz njene popolnosti najdeš, o duša! v tem, da je tvoja volja vselej in v vseh veselih in zopernih rečeh z Božjo voljo popolno zedinjena; torej vselej in v vseh rečeh le tisto hočeš, kar Bog hoče, in tudi le zato hočeš, ker Bog hoče. Blagor tebi, o srečna duša! ki imaš vselej enakost svoje volje z Božjo voljo; zakaj ti si z Bogom tako popolno sklenjena in zedinjena, kolikor je le duši mogoče tukej na zemlji z Bogom sklenjeni

biti. Ker je zedinjenje naše volje z Božjo voljo naj gotovši znamenje popolne ljubezni ali sploh popolnosti kerščanske, zato se tudi tretja stopinja popolnosti imenuje: Stopinja zedinjevanja.

2. Kaj je zedinjevanje duše z Bogom? Sv. Terezija pravi: „Motijo se tisti, kateri mislijo, da zedinjen z Bogom je le tisti, kateri je vanj ves zamaknjen in ga vživa. Pravo zedinjevanje duše z Bogom obstoji v tem, da podveržemo svojo voljo Božji volji v mislih, v besedah in djanji; in to zedinjevanje je takrat popolno, kadar je naša volja tako močno na Božjo voljo navezana, da se ne gane razun po Božji volji. Le to je pravo zedinjenje z Bogom, kterega doseči jaz vedno želim, in za kterega brez prenehanja Boga prosim. In koliko izmed nas se od tega zedinjevanja rado meni, kolikim se dozdeva, kakor da bi hrepeneli po njem. Pa, o mi ubogi reveži! kako malo izmed nas dospe

do te redke sreče!“ Zakaj vedi, o duša! da tvoje zedinjevanje z Bogom je za tebe naj večji sreča, naj večji dobroti, katero na svetu doseči zamoreš. Ravno zavoljo tega pa, ker je zedinjevanje z Bogom naj večji sreča in naj večji dobroti za tebe, in ker tudi Bog neskončne želje ima, se s tabo zediniti, zatorej si pa tudi ti na vso moč zanj prizadevaj.

Kolikeri so pa načini zedinjevanja duše z Bogom? Trojni so: a) Na prvi način se z Bogom zediniš, kadar tako popolno podveržeš svojo voljo Božji volji, da z veseljem sprejmeš, kar ti Bog pošlje, naj bo tudi močno težavno in zoperno; da celo nobene zopernosti ne občutiš v spolnovanji Božje volje. Tako zedinjenje z Božjo voljo je vživala sv. Magdalena Paciška, ktera je večkrat zaterjevala, da, ko bi pekel odpert vidila, in vedela, da je Božja volja, naj vekomaj v njem gorí, bi se ne bala vanj veržena biti, da

bi le Božjo voljo dopolnila. *b)* Na drugi način se z Bogom zediniš, kadar tvoji duši kaka reč le zato dopade, ker tudi Bogu dopade, in nobene tudi dobre reči nočeš zoper Božjo voljo. Tako je ravno omenjena svetnica rekla, da celo sv. Duha ne želi prejeti po svoji volji, ampak le po Božji volji. *c)* Na tretji način se z Bogom zediniš, kadar tvoja volja z Božjo popolnoma ena ali edina postane, tako, da je tvoja volja v tvojem sercu mertva, in le Božja volja v njem živi. Blagor tebi, o duša! če po naukih in zgledih svetnikov v vsih okoliščinah svojega življenja, v sreči in nesreči, v veselih in zopernih prigodbah svojo voljo z Božjo voljo vedno sklepaš.

V veselji in sreči se v Božjo voljo vdati ni težavno; ali v zopernosti se popolnoma v Božjo voljo izročiti je težavno; in ravno zavoljo tega tudi naj bolj pokažeš svojo popolno ljubezen do Boga,

če se tudi v križih in težavah vedno in stanovitno v Božjo voljo izročuješ. Tako so ravnali svetniki in svetnice Božje, ki so se v zopernostih popolno v Božjo voljo vdali, in s tem izročenjem v Božjo voljo so Bogu svojo naj večji ljubezen razodevali. Premisli sedaj nektere zglede: Sv. Frančišek Borgija je bil v mladosti oženjen in Bog mu je mnogo otrok dal. Nekega dne žena zboli in bliža se smertna nevarnost za njo. Bog mu milostljivo naznani, da naj izvoli smert ali pa zdravje svoje žene, in kar bo izvolil, to se bo njej zgodilo. Ta milost Božja je serce sv. Frančiška tako presunila, da je ves začuden in goreč ljubezni Božje rekel: O Gospod! čemu meni prepustiš izvolitev zdravja ali smerti moje žene? Saj ti naj bolje veš, kaj je za-me, za ženo in za otroke naj boljši. Le tvoja sv. volja naj se zgodi; v vsih rečeh se želim po tvoji sv. volji ravnati, ker nihče ne more bolje

vedeti, kaj je naj boljši, kakor ti, o Gospod! Zatorej prosim te, stori z mano, z mojo ženo in z mojimi otroci, kakor je tvoja sveta volja.

Lep zgled, kako se mora duša kristijanova popolno v Božjo voljo izročiti, ti dá tudi slep mož. Nekega dne je prav goreče in zaupljivo slepec Boga prosil, da bi mu dal videti. In glej! Bog mu dá spregledati. Ali kmalo ga je začelo skrbeti, da morebiti ni Božja volja in k njegovemu zveličanju, da vidi; in zato ravno tako goreče in zaupljivo, kakor je popred za pogled molil, začne sedaj moliti, da bi mu zopet slepoto dal, ko bi mu utegnil pogled k pogubljenju, in ne k zveličanju služiti. In kaj se je zgodilo? Zopet je oslepel, in je ves zadovoljen Boga hvalil v prepričanji, da, ker je volja Božja, da je slep, je njemu gotovo najbolj koristna slepota. Kako lepa sta za te, pobožna duša, ki želiš popolna biti, navedena

zgleda! Vdaj se v vsih zopernostih popolno v Božjo voljo, in naj vikši stopinjo popolnosti boš dosegla.

Včasih usmiljeni Bog to popolno zedinjenje duše z Božjo voljo že na tem svetu s podeljenjem obilnih in posebno velikih milost plačuje; popolno plačilo pa prejme duša še le v večnosti. Včasih dobrotljivi Bog to zedinjenje tudi s časnim blagoslovom plačuje, kar ti naslednji lepi zgled kaže: Pobožen kmet je imel zmeraj naj lepši polje. Ko ga njegovi sosedje, ki so slabši polja imeli, po vzroku te čudne prikazni poprašujejo, jim pobožni mož tako-le odgovarja: Mislim, da imam zato prav lepo polje, ker imam zmeraj tako vreme, kakoršno imeti želim; zakaj jaz zmeraj takega vremena želim, kakoršnega mi Bog dati hoče; zato vsako vreme mojemu polju naj bolj ugaja. Spoznaj iz tega zgleda, kako veliko plačilo si z zedinjevanjem z Božjo voljo pri Bogu

zaslužiš. Sv. Vincencij pa pravi: Boljši je se enkrat v Božjo voljo vdati v kaki zopernosti, ki jo Bog pošlje, ali ki ti jo hudobni ljudje naklonijo, in jo iz ljubezni do Boga voljno preterpeti, kakor sto tisoč dobrih del po svoji volji in po svojem dopadajenji opravljati.

Se v Božjo voljo popolno izročiti, je tudi najkrajši, naj lažji in tudi naj gotovši pot do popolnosti, in sicer do naj višji stopinje popolnosti. Sv. Frančišek Salezijan to resnico z naslednjimi besedami spričuje: „Če se popolno v Božjo voljo vdaš, boš kmalo po poti popolnosti daleč prišel, tako, da sam ne boš vedel, kako in kdaj si do naj višji stopinje prišel: godilo se ti bo, kakor ljudem, ki se po morji vozijo, in se popolno tistemu izročijo, ki vožnjo na barki nadzoruje; oni daleč pridejo in sami ne vedó, kdaj in kako da so do tje prišli. Resnico teh besedi ti spričuje naslednji zgled: V sa-

mostanu je živel menih, kateri je mnogo čudežev storil, in mnogo bolnikov ozdravil. Njegov sprednik se je temu čudil, zato ker mu je bilo znano, da nič posebnega in nič družega dobrega ne stori, kakor kar tudi vsi drugi njegovi duhovni tovariši delajo. Nekega dne ga torej vpraša po vzroku njegove čudodelnosti. Ponižni Božji služabnik svojemu vikšemu tako-le odgovori: Jaz sam se neizrečeno čudim milosti Božji, da hoče po meni nevrednem grešniku čudeže delati; zakaj jaz nič posebnega dobrega ne storim, se nič hujši ne postim, nisem bolj pokoren, nič več ne delam, in nič več ne molim, kakor moji tovarši. Le za to milost Boga vedno prosim in si tudi sam skerbno priza-devam: se v vseh rečeh popolno v Božjo voljo vdati. In milostljivi Bog me je uslišal, ter mi moč dodelil, da se v vsih rečeh popolno v njegovo sv. voljo izročim, in iz njegovih očetovskih rok vse s hva-

ležnostjo sprejemem, kar mi pošlje, veselje ali žalost, srečo ali nesrečo. Ko je vikši te besede slišal, se ni dalje čudil, zakaj mu je Bog moč dodelil čudeže delati, in je spoznal naj krajši in naj gotovši pot k popolnosti ali svetosti. Tudi ti, kerščanska duša! nimaš morebiti priložnosti in zmožnosti posebno imenitne in velike dobre dela delati, s kterimi bi do naj višji stopinje popolnosti priti zamogla; ali ne bodi zarad tega žalostna, ampak potolažena, ko veš, da naj lažji, naj krajši in naj gotovši pot priti na stopinjo naj vikši kerščanske popolnosti je: Zedinjevati se v vsih rečeh, v vsih zopernostih popolnoma z Božjo voljo.

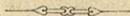
Ali mnogi kristijani so, kteri se popolne imajo, ko vendar niso popolni, kajti sv. Frančišek Salezijan pravi: Mnogo jih je, ki govore, ali mislijo tako-le: O Gospod! vsega brez vsacega prideržka se tebi izročim. Toda prav malo je tistih

srečnih, da bi se mu v resnici in djanji popolnoma izročili. Zakaj, kdor je v resnici svojo voljo z Božjo voljo zedinil, sprejme vse enako z veseljem, kar mu Božja roka pošlje, naj mu pošlje terpljenje ali veselje, žalost ali tolažbo, zaničevanje ali čast.

Premisli poslednjič še izreka dveh svetnikov o naj višji stopinji popolnosti: Sv. Vincencij pravi, da naša lastna volja skazi vse naše dobre opravila in spokorne dela. Zatorej te opominja, o duša! in ti pravi: Nikdar ne stori kakega dobrega dela po svoji volji, po svojem nagnjenji, ali zavoljo časnega dobička, ampak delaj vselej z namenom in željami Božjo voljo dopolniti. Ta je naj boljši in edini pripomoček, s katerim boš gotovo v naj krajšem času do zedinjenja z Bogom prišla. Sv. Janez od Križa pa tako govori: Če želiš z Bogom se zediniti, zatiraj vse svoje počutke, vse svoje nagnjenja in želje. Zatiraj vse svoje počutke Bogu k časti, iz ljubezni do Jezusa,

kteri na tem svetu nobenega družega veselja in vžitka ni hotel imeti, kakor voljo svojega nebeškega Očeta dopolnovati; to delo je Jezus svojo jed imenoval. Zatiraj se iz ljubezni do Jezusa tako-le: Ne glej in ne poslušaj kaj tacega, kar ni Bogu k časti, in tebi k popolnosti nič ne služi; če pa moraš videti ali slišati kaj tacega, naj se to zoper tvojo voljo godi. Izvoli si, če zamoreš vselej naj bolj težavno, zoperno, revno in slabo reč, ter želi terpeti in zaničevan biti.

Blagor tebi, o duša kerščanska! če se po navedenih naukih in zgledih svetnikov zvesto ravnaš: v kratkem času boš do naj višji stopinje popolnosti dospela. Kako močno se boš pa o koncu svojega življenja in potem vso večnost, pa prepozno kesala, če nisi hotla v svojih zdravih dneh poti popolnosti nastopiti, in po njej zmeraj višji stopati do tretje stopinje popolnosti, to je do zedinjevanja.

DRUGI RAZDELEK.

Posebni nauki o prvi stopinji kerščanske popolnosti.

Pervi prigovor.

O očiščevanji smertnega greha in prostovoljnega nagnjenja do smertnega greha.

■. Ljubljena kerščanska duša! sklenila si po poti popolnosti hoditi, ker želiš na tem svetu popolnost in po smerti večno zveličanje doseči. Da boš ta svoj namen, in s tem tudi tisti namen dosegla, zarad kterega te je Bog na svet vstvaril, moraš, če si dosedaj v kakem smertnem grehu živela, pot očiščevanja nastopiti, to je, ti se moraš z Božjo milostjo očistiti smertnega greha in tudi prostovoljnega nagnjenja do smertnega greha. Kje se pa zamoreš smertnega

greha očistiti? V zakramentu sv. pokore. Da se bo to zgodilo, je pa mnogokrat, če ne ravno potrebno, pa gotovo prav koristno, da opraviš dolgo spoved, da pregledaš in preiščeš vse svoje življenje, kadar hočeš nastopiti pot popolnosti, in sicer iz dveh imenitnih vzrokov.

1. Pervič moraš, kerščanska duša! zato dolgo spoved opraviti, ker si morebiti dosedaj svoje navadne spovedi tje v en dan, torej večidel pomanjkljivo, včasih še celo neveljavno opravljala in sicer zato, ker si se premalo, ali vsaj premalo skerbno k spovedi pripravljala; morebiti nisi včasih dovolj skerbno svoje vesti spraševala; ali nisi svojih grehov s čeznatornim kesanjem obžalovala; morebiti si celo s prikrito voljo k spovedi šla svoj greh po spovedi ponoviti. Tako hudobno voljo si pri spovedi vselej imela, kadar nisi prav terdnega sklepa imela priložnosti v greh zapustiti, in se vsih potrebnih pripomočkov pravega

resničnega poboljšanja poprijeti. Ako je bila pri tebi le ktera tistih pet k zakramentu sv. pokore potrebnih reči pomanjkljiva, ti je dolga spoved potrebna, ako hočeš popolno očistiti svojo omadežano dušo.

2. Vdrugič utegne tebi, ljuba duša! dolga spoved prav koristna biti, če ravno ti ni k zveličanju neobhodno potrebna. Ona ti namreč pomaga k boljšemu spoznanju same sebe, obudi v tebi nekako zveličansko osramotenje zavoljo pretečenega življenja, te napelje, da močno občuduješ usmiljenje Božje, ki je na tvojo pokoro s toliko poterpežljivostjo čakalo; še bolj umiri tvoje serce, ti podeli veseli dušni mir in pokoj, obudi v tebi močne dobre sklepe; pa tudi pomaga spovedniku, da ti zamore dati bolj tvojemu stanu primerjene potrebne nauke in opominjevanja; in te poslednjič močno oserči, da imaš v prihodnjih spovedih popolno zaupanje do

njega. Iz tega lahko sprevidiš, da, ako se hočeš resnično spreobrniti in se vsih smertnih grehov popolno očistiti, ti je dolga spoved, če tudi ne potrebna, pa vsaj močno koristna. Če po svetu svojega spovednika dolgo, ali pa le navadno spoved storiš, to je, se obtožiš le od časa svoje poslednje spovedi: moraš pri njej vse natanko, priprosto in odkritoserčno razodeti, ter si prizadevati, da enkrat popolno, do čistega umiriš svojo vest, kar bi se pa ne zgodilo, ko bi tudi le kaj malega zakrila ali zamolčala. Potem, ko si svojo spoved po svoji moči dobro opravila, le terdno zaupaj, da te je za voljo Jezusovega zasluženja usmiljeni Bog takrat tudi v nebesih tvojih grehov odvezal, kadar ti je njegov namestnik na zemlji v njegovem imenu sveto odvezo podelil.

■ ■ . Za tem pervim in naj potrebnim očiščevanjem pride drugo na

versto, in to je: očiščevanje vsega prosto-
voljnega nagnjenja k smertnemu grehu.
Če si sklenila, o ljubljena duša! popolna
biti, moraš se očistiti vsega smertnega
greha; pa to še ni dovolj, tvoje serce
mora tudi čisto biti vse ljubezni do ve-
licega greha. In to zopet iz dveh vzrokov.

1. Vpervič zato, ker nagnjenje do
kakega velicega greha tvoje serce vedno
slabi ter ga tako pokvari, da ti potem
ni mogoče, dobre dela urno, vneto in
stanovitno opravljati, kar ti je pa po-
trebno, ki po popolnosti hrepeniš. Sveti
Frančišek Salezijan to resnico z naslednjo
priliko razjasnuje. On pravi: „Duše, ki
so pot greha sicer zapustile, pa so k
grehu še nagnjene, so po moji misli po-
dobne bledičnemu ali zlatenčnemu dekletu;
tako dekle, če tudi ni posebno hudo bolno,
pa vse njeno djanje in nehanje je bo-
lehavo; jé brez slasti, spi brez pokoja,
se smeji brez veselja, se bolj vlačí ko

hodi. Tako tudi une duše svoje dobre dela opravljajo s tako veliko omahljivostjo, da oropajo vsega kinča svoje že tako majhne in revne dobre dela.“

2. Vdrugič moraš zato, o kerščanska duša! svoje serce očistiti vsega prosto-voljnega nagnjenja k smertnemu grehu, ker, ako to očiščevanje opustiš, se postaviš v prav veliko nevarnost, nazaj v smerten greh zabresti, in to zarad naslednjih štirih prav tehtnih vzrokov: Vpervič zarad posebno slabe lastnosti, katero ima tebi odpuščeni smertni greh za tebe; vdrugič zarad tvoje po smertnem grehu v dobrem oslabiljene dobre volje, nikdar ne grešiti; vtretjič zarad po grehu v tebi pomanjšane milosti Božje; in čertertič zarad večega prizadevanja peklen-skega satana, po odpuščenem grehu te zopet v stari greh zapeljati.

a) Vpervič si v prav veliki nevarnosti nazaj v smerten greh zabresti, ako

se ne očiščuješ skerbno in stanovitno vsega prostovoljnega nagnjenja k smertnemu grehu zaradi slabe lastnosti, katero ima tebi odpuščen smertni greh za tebe. Kak slab nasledek pa zapusti v tebi, o duša! smertni greh? On spridi vse tvoje od natore tebi po Stvarniku podeljene darove, in odverne tvoje natorno nagnjenje od dobrega proč, ter ga k hudemu za-berne. To resnico spričuje sv. Frančišek Salezijan, ker pravi, da marsikteri spokorniki so, kateri pri spovedi se sicer očistijo greha, pa ne odložijo nagnjenja do greha, in dasiravno imajo sklep, ne več grešiti, so vendar žalostni, ker morajo pregrešnega veselja pogrešati. Sovraštvo, ki ga imajo do greha, ni tako veliko, da bi sovražili tudi tisto, kar je z grehom v zvezi. Te nagnjenja pa v tebi, o spokorna duša! s prav veliko silo le na to merijo, da bi se zopet tvojega serca polastile, ter ga pokazile: zatorej moraš

vedno in skerbno vse nagnjenje k smertnemu grehu precej v začetku in potem brez prenehanja v sebi zatirati in pokončavati, če hočeš, da te nikdar ne premaga in v stari greh nazaj ne pripelje. Da se boš o tej resnici prepričala, misli si, o duša! kak germ, kateri, akoravno ga posekaš, vendar iz korenin še zmeraj nove vejice poganja. Misli si psa, ki se stokrat k hiši nazaj poverne, od ktere je bil 99krat pregnan. Misli si velik požar, ki je sicer pogašen, pa se zopet pri naj manjšem vetru lahko v plamenu vname. Misli si gade in kače, ki po zimi terdo zaspijo, pa se spomladi zopet prebudé. Z ozirom na tebi odpuščen smerten greh in na tvoje nagnjenje do njega sv. Bernard tako govori: „Verjemite mi, kar je odsekanega, bo zopet pognalo, kar je izgnanega, se bo zopet povernilo, pogašeno se bo zopet vnelo, in kar je zaspalo, se bo zopet prebudilo“. Spoznaj tedaj, o kerščanska duša!

kako močno je potrebno, da vse nagnjenje do smertnega greha v sebi tako dolgo zatiraš, dokler ga popolno ne zadušiš, če hočeš, da te zopet v stari smerten greh ne zapelje.

Da boš to svojo naj imenitniši in potrebniši dolžnost še bolj spoznala, premisli naslednjo pripovedko: Ležal je gad po zimi zmerznjen v snegu. Pastir, ki ga najde, usmili se ga, ter v nedrije dene in nese domu. Ko se pa gad ogreje in k moči pride, piči svojega dobrotnika do smerti. Pastir se silno togoti, da je gad tako gerdo nehvaležen. Ali gad mu pravi: To si ti sam zakrivil, ker si me zopet v življenje obudil. Zakaj, ker sem te ranil z žalom, storil sem le, kar mi je natorno prirojeno, to dobro veš. Prav tej gadovi natori podobne so tvoje hude nagnjenja, bodisi do tega ali unega smertnega greha. Zdi se ti sicer, da si jih zapustila. Ali kakor hitro prijazno ž njimi

se pečaš, in si ne prizadevaš, v enomer jih v sebi zatirati, tako dolgo, dokler jih do čistega ne zatareš, zopet te smertno ranijo. Sv. Antonin pravi: „Meso, ako ž njim nežno ravnaš, razlije iz sebe svoj strup poželjivosti“. Zatorej ti rečem, o spokorna duša! Če si svoje nesramnosti resnično obžalovala, potem pa se zopet jela z zapeljivo osebo pečati, kaj se to pravi družega, kakor gada v nedriji greti? Če si staro sovraštvo do bližnjega odložila, pa se tu in tam zopet bridko pritožuješ, da te je hudo razžalil, kaj se pravi to družega, kakor gada v svojem sercu gojiti? Ti, o kristijan! si storil pri spovedi terdni sklep in obljubo, da boš v prihodnje kletev in pridušanje opustil, ako pa zopet greš med svoje poprejšnje tovarše k igri ali pijači, ali ne greješ gada v svojem nedriji? Ne le smertni greh, ampak tudi nagnjenje do njega moraš v sebi premagovati, pred

nevarnostjo in priložnostjo greha moraš bežati; z eno besedo, vsega tistega se moraš skerbno ogibati, kar te je dosedaj zapeljevalo v kletev, ali v kak drugi greh.

b) Vdrugič moraš, spokorna duša! brez odlašanja zapustiti ne le smertni greh, ampak tudi nagnjenje do njega zato, ker, ako to storiti odlašáš, si v prav veliki nevarnosti zopet smertno grešiti, in sicer zaradi tvoje za dobro oslabiljene volje, zaradi zgubljene močnodušnosti, pa vedno večji maloserčnosti, ki se te polastuje. Premišljuj resno, kakošna je tvoja volja po storjenem, če tudi tebi že odpuščenem smertnem grehu? Ti si brez tiste močnodušnosti, ktera ti je k stanoovitnosti v dobrem potrebna. Ti postaneš boječa, brez pravega kerščanskega zaupanja; posebno v grešni nevarnosti si vsa prestrašena in zmešana. Dobro ti je znano, da v svojem žalostnem in nevarnem stanu posebne Božje pomoči in

Njegovega usmiljenja potrebuješ. Ali če ti vest očita, da ne zatiraš vedno v sebi nagnjenja do smertnega greha, je to za te žalostno znamenje, da te Bog posebno ne ljubi, ker tudi ti Njega posebno ne ljubiš; zatorej pa tudi nimaš tistega otroškega zaupanja do Boga, ki ga nedolžne duše imajo. Ker nimaš pravega kerščanskega zaupanja, zato molitev opuščaš, ali če tudi moliš, ne moliš goreče in zaupljivo. Kjer pa dobra molitev pojemlje, ondi neha tudi Bog svoje milosti deliti. Kjer pa milosti primanjkujejo, tamkej se prav lahko zaide v smerten greh, in iz greha pa v večno pogubljenje. Spoznaj, o kerščanska duša! iz tega premišljevanja, v kaki veliki nevarnosti si, zopet smertno grešiti, če se skerbno ne očiščuješ vsega nagnjenja do smertnega greha.

c) Nevarnost zopet v smertni greh zabresti, če nagnjenja do njega v sebi

z vso skerbnostjo in močjo ne zatiraš, spoznaš tudi lahko, če ostro pravico Božjo preišljuješ. Ker je Bog neskončno pravičen, zato On tudi svoje naj zvestejši služabnike bolj ljubi, kakor manj zveste. Svoje zveste služabnike On varuje s posebnimi milostmi; od njih odvrča zalezovanje in moč peklenškega satana; odvrča grešne priložnosti; jih ne prepušča prevelikim skušnjavam, ali pa jim vsaj toliko serčnost daje, da v boji s hudo skušnjo ne opésajo, temuč častno zmagajo. Tudi jih k vsemu dobremu priganja, in v njem dobrotljivo podpira in uterjuje. Kaj misliš, ti kerščanska duša! ki si se sicer očistila vsakega smertnega greha, pa ga iz ljubezni do Boga tako močno ne sovražiš, da bi vse nagnjenje do njega v sebi skerbno zatirala, ali si pač vredna, da bi ti Gospod Bog vse prej naštete milosti podelil? Gotovo teh posebnih milost Božjih nisi vredna. O kako lahko se

ti torej prigodi, da zopet v stari greh dovoliš, če nagnjenja do njega v sebi ne zatiraš; zato ker hudo nagnjenje v tebi raste dan za dnevom; tvoja volja, nikdar ne grešiti, zmeraj bolj slabi; Božja pomoč odnehuje, in posebno takrat, ko k vsemu temu še priložnost in nevarnost k grehu pritisne!

d) V prav veliki nevarnosti se znajdeš zopet grešiti, če vsega nagnjenja do smertnega greha v sebi ne zatiraš, poslednjič tudi zarad zalezovanja peklenškega satana, kateri si silno veliko prizadeva tisto dušo zopet v svojo oblast dobiti, katero je že v posestvu imel, pa jo je mogel po dobro opravljeni spovedi iz svoje oblasti izpustiti. Vedi, da satan od tebe, o duša! v začetku kaj prav malega tirja, le en las; če mu ga dovoliš, naredi kmalo iz njega verv, s katero te naj pred v navaden smerten greh, in poslednjič v večno pogubljenje potegne. Kaj je majhno na-

gnjenje do greha drugega, kakor tanek las? Če nagnjenje do greha dalj časa terpi, postalo je hudo nagnjenje močna verv pregrešne navade.

Potrebno je, da spoznaš, o duša! prekanjenosti in zvijače, s katerimi te satan mami in lovi, dokler te v svojo oblast zopet ne dobi. Na kakošne načine te pa on v greh zapeljuje? Naj pred si prizadeva ti prikriti velikost, ostudnost in hudobijo smertnega greha. Pravi, da ta reč ni tako velik, ni smerten greh. Kakor se ti je satan pred storjenim grehom legal, tako se ti tudi po storjenem grehu zopet laže. Pred je rekel, da ta reč ni smerten greh; ko te je zapeljal, pa skuša ti serce podreti, da bi obupala nad milostjo Božjo z drugo lažjo, ko te plaši in pravi, da tvoj greh je tako grozovito velik, da ti ni več upati, odpuščenje pri neskončno svetem Bogu zadobiti. Če hočeš tej dvojni satanovi lažnjivi zvijači srečno

oditi, kaj ti je početi? Ne poslušaj skušnjavca pred grehom. Če si bila pa tako nesrečna, da si ga poslušala: ne poslušaj ga po storjenem grehu; ampak na Božjo milost zaupaj, ter brez odlašanja in resnično se spokori.

Na dalje si prizadeva satan s tem hudo poželenje do greha v tvojem sercu zbuditi, da ti stavi pred oči: koliko mesenega veselja, koliko kratkočasa in časnega dobička ti ponuja greh. Ali glej! vse to se le dozdeva mesenemu človeku, v resnici pa je vse gola goljufija. Resnica pa je, da je greh kakor kak sladek strup, ki dušo umori, ker ji vzame življenje, to je, milost Božjo; greh je strupeni červ, ki nesrečno dušo vedno pika, grize, in ji ne dá nikdar miru in pokoja že sedaj v življenji; še hujši in vekomaj jo grize po smerti. Dalje ti satan na uho šepta in pravi: Saj ti ni mogoče se za vselej tega ali unega greha zderžati. Ljuba

duša! ne verjemi tej nevarni skušnjavi. S svojo slabo močjo res da ne zamoreš do konca v dobrem stanovitna ostati; ali s pomočjo milosti Božje ti je pa to mogoče. In za to milost neprenehoma Boga prosi; pa si jo tudi s tem privabi, da moško zatiraš v sebi vse nagnjenje do smertnega greha.

Le na eno zvijačo satanovo te moram še opozoriti. In ta je, da ti priliznjeno na uho šepta: E kaj pa je, če storim ta greh, se ga bom pa spovedala, in zopet odpuščanje zadobila. Premisli, o duša! kako prederzna si, če to skušnjava satanovo poslušáš. Če ti ravno zato grešiš, ker je Bog neskončno milostljiv, in te po grehu precej vekomaj ne pogubi: ampak je pripravljen ti zopet odpustiti: tako vedi, da v Božjo milost grešiš, in storiš greh zoper sv. Duha; ta greh je pa za tvoje zveličanje silno nevaren, ker utegneš v tem grehu ostati in v njem tudi umreti.

Če vse navedene in razložene vzroke dobro premisliš: moraš do dobrega spoznati svojo naj večji nevarnost, zopet v smerten greh zabresti in vekomaj za-veržena biti, če nočeš resno si prizadevati vsako nagnjenje do smertnega greha v sebi zatirati. Po tem prevdarku, upam, da boš terden sklep storila, v prihodnje ne samo vsacega smertnega greha, ampak tudi vsacega nagnjenja do smertnega greha prav skerbno se varovati.

3. Sedaj pa pride na versto ime-nitno vprašanje, vpervič, kako bi se za-mogla očistiti nagnjenja do smertnega greha; in vdrugič, ker ti to v sedanjem življenji popolnoma ni mogoče, kako se mu moraš ustavljati, ali se ž njim vspešno vojskovati, da ga vselej srečno premagaš.

a) Pervo vprašanje je tedaj naslednje: Kako se zamoreš očistiti vsega nagnjenja do smertnega greha? Dva pripomočka sta k temu očiščevanju potrebna: Pervi

je zakrament sv. pokore; drugi pa čeznatorno obžalovanje grehov. Naj boljši pripomoček se vsega nagnjenja do smertnega greha očistiti, je vredno in pogostno prejetje zakramenta sv. pokore in sv. rešnjega Telesa. Zakaj, če svojemu spovedniku svoje nagnjenje do smertnega greha, s katerim se moraš zmeraj vojskovati, pogostoma, ponižno in skesano razodeneš, prejmeš razun milosti Božje s sv. odvezo sklenjene, tudi mnogo koristnega in spodbudnega opominjevanja, ter svojemu stanu naj bolj primerjenih naukov, kako se moraš s svojim dušnim sovražnikom vojskovati, da ga boš vselej srečno premagala.

Razun pogostne spovedi je prav dober pripomoček nagnjenje do smertnega greha v sebi zatreti, naslednji: vsak dan, posebno vsak večer čeznatorno žalost zaradi svojega nagnjenja do greha obuditi. Veliko korist čez-

natornega kesanja prav lepo pojasnuje sv. Frančišek Salezijan z naslednjimi besedami: „Čeznatorno obžalovanje, če je tudi majhno, sklenjeno z močjo sv. zakramenta, je zadostno nas greha očistiti; ako je pa serčno in močno, očisti nas tudi vsacega pregrešnega nagnjenja. Kajti že nekolikno in majhno sovraštvo stori, da sovražnega človeka neradi vidimo, se ga ogiblujemo; ako je pa sovraštvo veliko in smertno, potem se ne ogiblujemo in ne zaničujemo le sovražnika samega, ampak celo takrat nevoljo in merzenje občutimo, kadar le vidimo njegove prijatelje, znance, ali njegovo podobo, ali karkoli je njegovega. Ako torej grešnik svoj greh obžaluje z majhnim, vendar resničnim gnjušenjem, sklene sicer ne več grešiti; ako je pa njegovo obžalovanje terdno in čez vse veliko, potem ne zaničuje le greha, ampak tudi vse, kar je pregrešnega, kar v greh napeljuje“. Zato moraš,

kerščanska duša! ki si pot popolnosti nastopila, vsak dan z molitvijo sklepati tudi serčno žalost nad storjenimi grehi in nad nagnjenjem do greha. In potem se ti bo močno pristudil ob enem greh, in tudi nagnjenje do greha. Tako so delali sveti spokorniki, ki so pot popolnosti nastopili. Sv. Magdalena, spokornica, ni zapustila le nečistosti, ampak je sovražila tudi nečimurno obleko, dobre jedi in pijače, vse posvetne družine in vse veselje, ki ga je popred v grehu vživala; in sicer tako močno je vse te reči sovražila, da ni nikdar več mislila na nje. Posnemaj jo, o duša! v njeni spokornosti, če si jo popred v lahkomisljenosti ali pregrešnem življenji posnemala.

b) Ker pa svojo poželjivost z Božjo pomočjo le krotiti in zatirati zamoreš ves čas svojega življenja, nikdar pa se ne dá popolno zatreti ali zadušiti: zatorej bodi na boj zoper hudo nagnjenje vedno

pripravljena, ustavlja se vselej junaško in previdno, da ga srečno zmagaš. V tem dušnem boji ravnaj se po naslednjih vodilih: V prvič glej, da svojega naj hujšega sovražnika spoznaš. In kateri je ta sovražnik? Ta je prav tista pregreha, ktere se navadno pri vsaki svoji spovedi moraš obtožiti. Kakor hitro si ga spoznala, o duša! bojuj se ž njim tako-le: Vsako jutro stori terden sklep ves dan nanj paziti, da te pri tisti nevarni priložnosti neprevidoma ne zaleze, ter premaga, pri kateri te je že kdaj popred premagal. Posnemaj pri svoji duhovni vojski obnašanje izurjenega, modrega, svetnega vojskovodja. On, če mu kaže, kar nanagloma napade svojega sovražnika in ga zmaga. Če mu to ni mogoče, pa saj v enomer nadlegva sovražnika; mu toliko časa miru in počitka ne dovoli, dokler ga ne utruji, ob moč pripravi, in potem ložej potolče.

Tako ravnaj tudi ti s svojim dušnim sovražnikom, to je, hudim nagnjenjem: z vso serčnostjo ga napadi, da bi ga zmagala. Če ti ne bo obveljalo pri prvem napadu ga popolno zmagati, naj ti ne vpade zato serce tvoje. Stanovitno ga napadaj, ali se mu ustavljaš z milostjo Božjo podpirana tako dolgo, dokler ga popolno ne zatreš. Naj bolj gorko pa pritisneš svojega sovražnika, kadar se vadiš v čednosti, ki je ravno nasprotna tvoji grešni navadi. Tega pa nikdar nikoli ne misli, da si zadušila popolno hudo nagnjenje v sebi, ako kdaj miruje in te ne nadlegva skušnjava. Nisi ga zadušila ne, ono le potuhnjeno, začasno spi; pa nenadoma se utegne zbuditi, in te z vso silo napasti; in gorje tebi! ako si odložila duhovno orožje, zmagalo te bo in v stari greh zapeljalo.

Spolnuj, o ljuba duša! Jezusovo zapoved: „Čuj, in moli, da v skušnjava ne

prideš“. Če čuješ in moliš, Bog ne bo pripustil skušnjav čez te priti, ktere presegajo tvojo moč. On ti bo tudi pomagal s svojo milostjo, da boš skušnjava premagala, dosegla sedaj popolnost, po smerti pa krono in večno slavo.

Drugi prigovor.

O očiščevanji prostovoljnega nagnjenja do malih grehov.

■. Kerščanska duša! ktera si sklenila Gospodu Bogu v popolnosti služiti, ne bodi že zadovoljna le s tem, ako si se smertnega greha in nagnjenja do njega očistila, temveč prizadevaj si tudi, da se očistiš vsega prostovoljnega nagnjenja do malih grehov. Sveta Terezija pravi: Če želiš svojo dušo s čednostmi zaljšati, očisti jo naj pervo vseh grehov. Ali si pa v stanu svojo dušo vseh, tudi malih grehov očistiti? Razloček stori med pre-

greški, ki jih iz človeške slabosti storiš, in med tistimi, ki jih radovoljno storiš. Pregreškov, ki jih iz slabosti storiš, se nisi v stanju popolnoma znebiti, dokler na svetu živiš; zakaj sv. pismo govori, da tudi pravični sedemkrat, to je, večkrat pade v male pregreške, pa pravi tudi, da zopet vstane. Mali grehi, ki jih iz človeške slabosti storiš, ti ne škodujejo veliko, nasproti te pa ponižujejo, ker ti pomagajo svojo slabost spoznavati, in se pred Bogom zaradi tega globokeje poniževati. Sv. Tomaž, cerkveni učenik, pravi, da Bog pobožni duši take pregreške rad odpusti, če ona obudi na primer: djanje goreče ljubezni do Njega, ali se v kaki zopernosti v Njegovo sv. voljo vda, ali se Njemu popolnoma daruje; tudi ji odpusti, če kako dobro delo usmiljenja svojemu bližnjemu stori; če očenaš pobožno obmoli, ali čeznatorni kes v svojem sercu obudi; če se s prav žalostnim srcem na

svoje persi tolče; se verno z blagoslovljeno vodo pokropi; sv. blagoslov prejme, ali v cerkvi, ali ko gre mašnik z obhajilom k bolniku. Posebno ti bodo, o pobožna duša! tvoji mali grehi pri vrednem sv. obhajilu odpuščeni; zakaj sv. Bernardin Sienski pravi: Mogoče je, da je duša pri sv. obhajilu tolike gorečnosti vneta, da je vsih malih grehov očiščena. Če se tudi prigodi, da včasih, pa poredkoma radovoljno kak mali greh storiš, obžaluj ga precej s terdnim sklepom, se ga v prihodnje skerbnejše varovati; in kolikorkrat si zopet tako nesrečna, da grešiš, tolikokrat se zopet tako greha očisti; zakaj sv. Filip Neriški pravi, da svetnik ne postane kristijan mahoma, ampak le polagoma in sčasoma. Če le poti popolnosti ne zapustiš, te bo Bog že sčasoma popolno in sveto storil.

III. Kar si dosedaj premišljevala, o duša! velja od tvojih malih grehov,

ktere iz človeške slabosti in ne radovoljno storiš, velja pa tudi od tistih tvojih malih grehov, ktere sicer radovoljno, pa vendar poredkoma storiš; ktere pa vselej precej obžaluješ, s terdnim sklepom se jih v prihodnje skerbneje varovati. Taki pregreški ne škodujejo tvoji duši prav veliko in je tudi v nevarnost večnega pogubljenja ne pripeljajo. Če pa ti kak mali greh storiš s polno vednostjo in radovoljno; ti postane celo navaden: je to žalostno znamenje, da si nanj navezana, da ga ne sovražiš, kakor si dolžna ga sovražiti, ker se med pobožne duše šteješ; da torej tudi nimaš resnične volje ga zapustiti. Če si taka, potem je že zaradi malega greha tvoje večno zveličanje v veliki nevarnosti. Ako se ne postaviš krepko na noge, od sebe otresti mali pa navaden greh, odtegnil ti bo Gospod Bog obilnost svoje milosti, in jela boš pešati na poti popolnosti, ter postala boš mlačna

v dobrem, zagazila počasi v velike grehe, iz katerih se boš težko kdaj izkopala, in tako se boš pogubila. Uči se od svetnikov in svetnic, kako se ti je ogibati tacihi malih grehov. Beri pazno življenje svetnikov, in vidila boš, kako so bili oni pripravljene, raji vse muke in tudi smert preterpeti, kakor tak mali greh storiti. Sv. Katarina Genuška je rekla, da mali greh je duši, ki Boga čez vse ljubi, neprijetniši, kakor vse peklenske muke; in sama je terdila, da bi se raji v peklenški ogenj pogreznila, kakor pa z radovoljnim malim grehom Boga žalila. Po vsi pravici so svetniki tako govorili; zakaj od Boga razsvetljeni so spoznali, da večega zla ni na svetu, kakor je greh, če tudi majhen. Nobena stvar Božja, tudi najvikši angelj, ne zamore za greh, tudi za malega ne, Božji pravici zadostiti. Sveti Anzelm vpraša: Kteri grešnik sme reči, da je njegov greh majhen? Sme se li

terditi, da je to kaka majhna reč, majhno zlo, če kdo le v mali reči Boga razžali? Kteri podložnik bi se prederznil pred svojega kralja stopiti, in mu tako reči: V vsih rečeh ti hočem pokoren biti, samo v tej reči ne, zato, ker ni veliko na tem ležeče, ali sem tebi v tej reči pokoren ali ne? Misliš mar, da bi se kralj ne maščeval nad takim prederznežem? Gotovo bi se maščeval. Zato pravi sv. Terezija: Bojimo se malega greha bolj, kakor satana; zakaj veči škodo nam en sam mali greh stori, kakor vsi satani peklenški.

Ktero škodo ti mali greh stori, če se ga ne varuješ?

1. Odvzame ti posebno pomoč Božjo. Vedi, o duša! da Gospod Bog svoje zveste služabnike že tukaj na zemlji zarad njih zvestobe s tem plačuje, da v njih sercu oživlja luč sv. vere, ktera jih srečno vodi po pravem poti; vterjuje kerščansko zaupanje v njegovo vsegamogočno pomoč

in v dosego naj večega plačila, namreč večnega zveličanja; vnema ogenj goreče ljubezni do Sebe in do bližnjega; jih močno podpira, da zamorejo vse težave in križe poterpežljivo prenašati, in si s poterpežljivostjo nebesa zaslužiti; stoji jim z močjo na strani v vsih skušnjavah in nevarnostih. Te in še mnoge druge posebne milosti deli Bog pobožnim dušam, ter jim polajša in posladká ostro in ternjevo pot proti nebesom. Vse te posebne milosti pa odtegne Bog mlačni duši, ki s premislikom in iz navade male grehe doprinaša. Zato, če ona tudi moli, sveto obhajilo prejme ali naj svetejši zakrament obiskuje, vendar pri vsih teh svetih vajah ne občuti ne posebne tolažbe v žalosti, pa tudi ne posebne pomoči v kaki potrebi ali skušnjavi. Ker mlačna duša v duhovnih vajah tolažbe in pomoči ne zadobi: zatorej začne v delih za svoje zveličanje potrebnih dan za dnevom bolj

mlačna ali celo merzla postajati, ali jih pa popolnoma opuščati. Zategadel je njena vera le slaba, njeno upanje ni terdno in njena ljubezen že umira.

2. Bog tudi svoje zveste služabnike varuje presilnih napadov in skušnjav satanovih; če pa skušnjavcu tudi oblast dá pobožne duše skušati, jih v skušnjavi močno podpira, da jim nič škodovati ne zamore. Ali pa sme mlačna duša, ktera z grehi če tudi malimi Boga pogostoma žali, take posebno velike pomoči od Njega pričakovati? Gotovo ne. In kakor kraljevi ljubljenec, kateri je svojega gospoda in kralja razžalil, pri njem potem nič več toliko ne velja in od njega nič več tako močno ljubljene ni, kakor je bil popred; razun, če s posebno velikimi znamenji ljubezni in zvestobe svoj madež zbríše: ravno tako tudi Bog tiste duše potem tako močno ne ljubi, ktera ga je že večkrat, če tudi v malih rečeh radovoljno

razžalila, in je tako močno ne varuje satanovih napadov ali skušnjav, kakor sebi vedno zvesto dušo varuje. Kako lahko je tedaj satanu tako od Boga zapuščeno dušo v greh, v začetku v majhen potem pa v velik greh zapeljati! Vse to satan dobro vé, zatoorej on najpoprej skerbno gleda, ktera je slabji stran take mlačne duše, ali h kateremu grehu je naj bolj nagnjena; in popolnoma zadovoljen je, če mu vrata do serca le nekoliko malega odpre; njegova majhna skerb bo potem, da si s skušnjavami vrata do njega sam kmalo popolnoma odpre, vanj vleze, in v njem vlada. Zato pravi sv. Jeronim, da satan duše nekoliko pobožne nikdar precej v velike, ampak le v male grehe zapeljuje; če se malih grehov ne bojé, jih potem lahko kmalo tudi v velike zapelja.

3. Ali ne spričuje sedaj razlagane resnice tudi vsakdanja skušnja? Tako

na primer: Marsikteri otrok sedaj svojim starišem življenje greni in krajša, ker razuzdano živi, in če ga svaré, jih zasramuje, ali pa še celo preklinja. Kako je postal tako velik grešnik? V začetku je začel pogostoma zoper voljo starišev po vasi hoditi, namesto doma pridno delati; dan za dnevom je bil svojim starišem bolj nepokoren; začel je poslednjič se jim ustavljati in se ž njimi prepirati. Zatorej te prosim, kerščanski otrok! da nikdar tak velik grešnik ne postaneš, varuj se tudi v malih rečeh biti svojim starišem nepokoren; vselej jih rad ubogaj, spoštuj in ljubi, ter vsak dan nekoliko za nje moli. Ta kristijan sovraži sedaj tako serdito svojega bližnjega, da ga kar viditi ne more. Kako je zabredel tako globoko? V začetku bil je malo nevoljen, merzelo se mu je na svojega bližnjega. Poslednjič pričinja se ga ogibati; v drugo stran obrača svoje oči, ko

ga sreča; ne privošči mu lepe besede; še s starim kerščanskim pozdravilom: Hvaljen bodi Jezus Kristus! ga ne pozdravi; in če mu zopernik te lepe besede reče, ne odzdravi ga po stari lepi šegi z besedami: Vekomaj, Amen. Poslednjič začne ga opravljati, obrekovati, in celo zmerjati, ter smertno sovražiti. — Una nesrečna kristijana je svojo kerstno nedolžnost zapravila in v svojih pregrešnih rokah nezakonskega otroka povija. Kako se je to zgodilo? V začetku je le nekoliko nagnjenja do svojega zapeljivca imela, potem je rada poslušala, ko se ji je prilizoval, ter jo hvalil, tudi je rada kak dar od njega v spomin prejela. Nečistih misel in želj ni zatirala, ampak jih radovoljno priderževala. Zaveza med njima je postala dan za dnevom močnejši; in poslednjič je vso sramožljivost in strah Božji zgubila; in ko se je priložnost k grehu naključila, je tudi v djanju smertno

grešila. V mislih in željah je pa že poprej zelo zelo Boga žalila. — Ta mladeneč je sedaj pijanec, zapravljivec, igralec in ponočevalec. Kako je tak velik grešnik postal? Le po malem je začel. Na prvo je začel ponoči iz postelje vstajati, s ponočnjaki prijaznost delati, ž njimi po grešnih potih hoditi, svoj denar zapravljati z igro in pijačo; sčasom je njegova navada dan za dnevom močnejši postajala; in sedaj tiči v železni srajci, katero bi rad slekel, pa je sleči več ne more. O pobožna kerščanska duša! ki si dosedaj lepo živela, in ki želiš v dobrem stanovitna ter še zmiraj popolniši in svetejši biti, lepo te prosim: Varuj se tudi malih radovoljnih grehov, in bodi zvesta Bogu v vsih rečeh, tudi v malih zato, da se Bogu ne zameriš, in da ti On svojih posebnih milost in svojega posebnega varstva ne odtegne, ter satanu ne dovoli, te bolj pogostoma in močnejši

skušati in zapeljevati, vpervič v majhen, poslednjič pa v smerten greh.

To resnico, vterjeno po vsakdanji skušnji nam poterjuje tudi naslednja prigodba: Velik hudodelnik je bil v smert obsojen. Preden ga na morišče peljejo, želi še z mašnikom, z menihom bližnjega samostana govoriti. Ko mašnik pride, začne hudodelnik tako-le govoriti: Častivredni duhovni Oče! v vaši družbi sem živel, in ravno tako obleko nosil, kakoršno vi sedaj imate! svojo samostansko obljubo sem zvesto spolnoval, ter bil mnogo let pobožen menih. Bil sem prav zadovoljen in srečen; tudi naj težavniši dolžnosti sem lahko in z veseljem spolnoval. O kako velika je bila takrat moja sreča! Lahko bi bil v dobrem stanoviten ostal. Ali jaz nesrečnež sem začel v malih rečeh nepokoren postajati; za male pregreške se nisem veliko zmenil, dan na dan sem bil bolj mlačen v molitvi in v spolnovanji

svojih dolžnost. Kmalo se mi je samostansko življenje pristudilo; prelomil sem storjeno obljubo; vergel meniško kuto od sebe, ter se pridružil spačnim tovarišem. Oj, kako nesrečen sem postal! Začenjal sem naj ostudniši hudobije brez strahu doprinašati. Kam me je vse to pripejalo? Saj sami vidite: Na vislice. Da bi moja velika nesreča bila svarilo drugim, želel sem z vami govoriti, preden sklenem svoje hudobno življenje na vislicah. Naznanite to mojim nekdanjim meniškim tovarišem, da bodo zvesto opravljali svoje dolžnosti, in se bali tudi v malih rečeh nezvesti in lahkomišljeni biti, kakor sem bil jaz v svojo naj večji nesrečo nezvest in lahkomišljen.

4. Kaj ti je storiti, kerščanska duša! da tudi ti v velike pregrehe in po njih v večno pogubljenje ne zaideš? Varuj se malih radovoljnih grehov. Nikdar ne reci: Saj je ta ali una reč le mali greh;

čemu bi se tolikanj varovala te ali une male nespodobne besede, male laži, majhne slabe misli ali želje; čemu bi bila tako natanjšna pri molitvi, pri Božji službi v cerkvi, pri postih; čemu bi se tako močno zatajevala pri svojih pogledih, pri poslušanji ali pri govorjenji nepotrebnih ali celo nekoliko pregrešnih reči. Premisli, o duša! ki tako govoriš, kako žalostne nasledke imajo take reči. Saj se bojiš tudi malo strupa zavžiti; se bojiš tudi male bolezni, zato ker veš, da je včasih tudi malo strupa dovolj te umoriti, da včasih tudi mala bolezen raste in ti poslednjič življenje končati zamore. Kaj drugega je mali greh, kakor malo strupa ali majhna bolezen za dušo! Znano ti je, da več malih potokov stori veliko reko, v kateri se tvoje telo lahko potopi, in več malih grehov stori, da tvoja duša po duhovno umerje. Ali nimaš za enako veliko nesrečo, če te velika skala

zmečka, ali pa če vreča polna drobnega peska na te pade, ter te zaduši? Častivredna nuna Ana je zagledala dušo ve-komaj pogubljeno, katero je ona in katero so vse druge nune cenile tako visoko, kakor svetnico. Zagledala je pa na pogubljeni duši mnogo majhnih živalic, in slišala, kako so se med sabo prepirale; vsaka je hotla biti vzrok njenega pogubljenja. Živalice na obrazu so rekle: Z nami se je začelo tvoje pogubljenje; druge živalice na rokah in na telesu so zopet terdile, rekši: Me smo pravi vzrok tvoje večne nesreče. In kaj so bile te male živalice? Bile so mali grehi, ktere je duša s pomočjo svojih telesnih udov delala. Da tudi tebe, o duša! taka večna nesreča ne zadene: varuj se vsih malih radovoljnih grehov.

5. Kako se boš pa malih grehov vselej srečno obvarovala? Da se bo to zgodilo, posluži se naslednjih pripomočkov:

a) Vprvič in pred vsim drugim moraš, o kerščanska duša! če se te mlačnost že prijemlje, goreče želje imeti, se svoje mlačnosti znebiti, ter vsakega zadovoljnega malega greha se v prihodnje varovati. Če takih gorečih želja še nimaš, prosi ponižno, zaupljivo in stanovitno Boga tako dolgo, da ti jih dá. Saj pravi Jezus: „Prosrite in bote prejeli“. Potem si prizadevaj, o duša! da boš spoznala, ktera je tvoja poglavitna slabost. Tako na primer: Če samo sebe visoko ceniš; če rada slišiš, da te kdo kaj pohvali; če svojim podložnim le z ostro besedo ukazuješ; če se rada hvališ, in nemir ali celo nevoljo občutiš, kadar zveš, da je kdo o tebi kaj slabega govoril; če kaj tacega na sebi zapaziš, vedi, da te napuh v svoji oblasti ima. Če ti, o duša! pogostoma z veseljem premišljuješ, kaj dobrega bi jedla; ali se rada pogovarjaš, katero dobro

jed si zavžila, tebi ne dopadljive jedi pa celo okusiti nočeš: če si taka, vedi, da preveč strežeš svojemu telesu, svoji požljivosti. Če si pa taka, da se pritožiš z ostro besedo zarad naj manjšega zoperovanja; si močno nevoljna, če ti kdo v kaki reči nasprotuje: vedi, da si jezi vdana. Če pa zarad vsacega majhnega zadržka molitev ali prejemanje sv. zakramentov opuščáš: vedi, da dušna lenoba sili v tvoje serce vgnjezditi se.

b) Ko si po takem ali enakem pre-mišljevanji svoj navadni pregrešek, ali svojo poglavitno slabo stran spoznala: stori ter den sklep, da se hočeš toliko časa serčno zoper njega vojskovati, dokler ga popolno ne premagaš in svoje slabe strani v ravno nasprotno boljši stran ne spreoberneš. Sv. Terezija pravi: Gospodu Bogu močno dopadejo taki velikoserčni sklepi, in prav rad svojo pomoč podeli, da jih spolni, tistemu, kateri jih je storil.

Dalje pravi, da se satan tacihi močnih sklepov hudo boji, nasproti se pa prav nič ne boji duš, ktere sicer dobre želje imajo, pa jih nikdar v djanji ne spolnijo. Ona pravi: Gospod Bog tistih duš ne zaverže, če so tudi silno globoko zabredle, ktere so resnično in terdno sklenile, se njemu popolnoma darovati. Boljši je kratka pa priserčna molitvica, v kateri duša tak terden sklep stori, Boga nikdar več ne razžaliti, če ga potem ne prelomi, kakor pa tista dolga molitev, pri kateri duša terdnega sklepa resničnega poboljšanja nima.

Premišluj, pri katerih priložnostih večidel svoj pregrešek ponoviš; in potem se vsih tistih priložnost ogibaj, in zategadel svoj terdni sklep ravno na tiste priložnosti obračaj. Moli torej, o duša! sleherno jutro tako-le: O moj Bog! iz ljubezni do tebe se hočem s tvojo pomočjo svojega navadnega pregreška skerbno

varovati, ktereга sem dosedaj večkrat storila v cerkvi, v hiši ali na poti. Varovati se ga hočem takrat, kadar bom molila, delala, jedla ali počivala; kadar sem sama ali v družčini. Kadar se bliža tisti čas, ali kadar pridem na tisti kraj, kjer sem grešila, ali kadar začnem svoje delo: spominjati se hočem takrat svojega zjutraj storjenega sklepa, in spolniti ga v djanju; pa ga zopet ponoviti za prihodnji čas. Na tak način vedno svoj sklep ponavljaj. Tacega terdnega sklepa se satan močno boji; nasproti se pa posmehuje tvojim obljubam, pri katerih terdnega sklepa ne storiš. Nekdaj so satana vprašali, ktera pridiga mu je naj bolj zoperna, in je odgovoril, da tista, ktera govori, da se je treba grešne priložnosti varovati. Premišljuj tedaj, o duša! ktera priložnost je za te naj bolj nevarna, ali morebiti pogovor s to ali uno osebo, ali stanovanje v tej ali uni hiši. Sv. Terezija

pravi, da tista duša, ktera noče priložnosti k majhnemu grehu zapustiti, bo kmalo v dobrem mlačna postala; tista pa, ki iz ljubezni do Boga vse grešne priložnosti zapusti, bo v kratkem času zopet goreča v ljubezni Božji.

c) Prizadevaj si, ljubljena duša! posebno za tiste čednosti, ktere so tvojemu hudemu nagnjenju naravnost nasprotne. Če si zapazila, da je v tvojem sercu nagnjenje k napuhu, prizadevaj si pred ljudmi se poniževati, ter njih poniževanje ali zaničevanje z voljo prenašaj. Če zapaziš, da veselje do dobre jedi ali pijače v sebi čutiš, prizadevaj si posebno za zmernost, ter odreci si včasih jedila ali pijače, ktere ti naj bolj na misel gredo. Moder učenik Kasijan ti svetuje, da si pri svoji zjutranji molitvi tiste nevarne priložnosti pred oči stavi, v ktere bi utegnila priti čez dan. Tako na primer: Misli, da ti bo tvoj domač človek, sosed

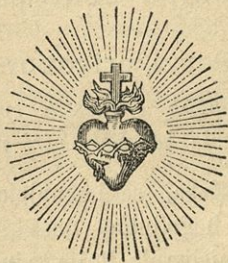
ali kateri drugi to ali uno krivico storil, te razžalil. Zato prosi precej zjutraj Boga pomoči, da bi zamogla mirno serce ohraniti takrat, kadar te bo zadela krivica, razžaljenje; ter vse s popolno vdanostjo v Božjo voljo preterpeti. Tako so delali svetniki, kateri so vse zaničevanje, vse razžaljenje in krivice, celo tepenje voljno in veselo preterpeli. Stori tudi ti, o duša! po njih lepih zgledih, in vse križe in težave boš voljno in veselo prenašala.

d) Prav koristno bo tudi za tebe, o kerščanska duša! če vsak večer svojo vest sprašaš čez tisti pregrešek, s katerim naj pogostnejši Boga razžališ. Če ti vest ničesar ne očita: priserčno se Bogu zahvaluj za Njegovo varstvo; pa ostani ponižna in pripravi se za prihodnji boj. Če ti pa vest očita, da si kaj malega se spotaknila in v navaden pregrešek zopet zašla: se pred Bogom ponižuj, ter ga zaupljivo odpuščenja prosi, s terdnim

sklepom, ga nikdar več s tem pregreškom ne razžaliti. Pa ne bodi preveč nepokojna ali obupljiva zaradi svojega pregreška. Bog včasih zato dopusti, da nekoliko padeš, da se ponižuješ, bolj čuješ in potem z obilnišimi dobrimi deli pregrešek zbrisuješ.

Ker ti je dobro znano, o ljubljena duša! da brez Božje pomoči se nobenega greha varovati ne moreš: torej le prosi prav goreče Boga v presvetem imenu Jezusovem, da te varuje vsacega tudi naj manjšega greha. Prosi take milosti Boga med daritevjo sv. maše, pri obiskovanji naj svetejšega zakramenta, posebno pa pri prijemanju sv. obhajila. Nikdar pa ne stori, kakor ravnajo nekatere sicer pobožne duše! One gredo rade pogostoma k sv. obhajilu, pa le zaradi sladkosti, ki jih zraven uživajo. Če ti Bog sladkosti pri sv. obhajilu podeli, zahvali se mu za-nje, ker so dar Božji. Ali samo zaradi

tistih sladkost ne pristopaj pogostoma k sv. obhajilu, ampak le zaradi tega, da bi bila s pomočjo tega sv. zakramenta svojih slabost ozdravljena; in po sklenitvi z Jezusom Ga tudi prav ponižno in zaplljivo prosi, da ti pomaga se tega ali unega pregreška varovati.

TRETJI RAZDELEK.

Posebni nauki o drugi in tretji stopinji kerščanske popolnosti, ali o čednostih duše popolne.

Pervi odstavek.

O Božjih čednostih.

Pervi prigovor.

O treh Božjih čednostih sploh, in o kerščanski katoliški veri posebej.

■. Zakaj se imenujejo čednosti, ktere boš, bogoljubna duša! v tem odstavku premišljevala, Božje čednosti? Zato, ker se z vajo v njih naravnost k Bogu obračaš. Ali je vaja v teh čednostih imenitno delo? Naj imenitniši delo je obujenje treh Božjih čednost. Saj se ne

moreš tukaj na zemlji z nobeno rečjo Bogu bolj bližati, in se ž njim tesnejši skleniti, kakor z vajo v teh čednostih. Na zemlji Boga s svojimi telesnimi očmi gledati ne moreš; ali z živo vero Ga gledaš z dušnimi očmi vsaj nekoliko, kakor pravi sv. Pavel, kakor v megli, skozi zerkalo. Z upanjem zbujaš v sebi močno nado, da Ga boš gledala po smerti z obličja v obličje; z ljubeznijo pa se vadiš že sedaj v tistem delu, ktero bo po smerti vekomaj tvoje naj srečniši delo, namreč se z Bogom zedinjevati. Tri Božje čednosti, čigav dar so? Od Boga si jih prejela; zakaj ko bi ti jih ne bil Bog pri sv. kerstu v tvoje serce vlil, bi jih nikdar ne imela. Bog ti jih pa ni le daroval, ampak On jih tudi vedno množi v tvojem sercu, če si vredna, in Ga za nje prosiš. Pa pri pomnoženju treh Božjih čednost moraš tudi ti, o duša! z Bogom sodelovati; in s tem lastnim sodelovanjem

z Bogom, si tudi ti nekoliko zasluženja pridobiš, ktero pa Bogu darovati zamoreš; in neizrečeno veliko plačilo si pri Njem takrat služiš, kadar obujaš tri Božje čednosti v svojem sercu.

Zakaj je vaja duše v treh Božjih čednostih delo največi vrednosti?

1. Zato, ker ona takrat Bogu daruje vse svoje naj imenitniši, naj boljši dušne zmožnosti z vsimi naj blagejšimi nagnjenji. Kadar ti, o duša! obujaš v svojem sercu živo vero, takrat Bogu prineseš daritev svojega uma. Z djanjem vere podveržeš v ponižnosti serca svoj um neskončni razumnosti Božji. Ti se ne oziraš na natorne spoznanja in pridobljeno učenost, ti se upiraš zunajnim čutilom in nasprotovanju svojega prirojenega napuha, tudi ne poslušáš in nič ne maráš za zasmehovanje in očitanje novošegnih nevernikov. Ne beliš si glave s tuhtanjem, ampak za golo resnico

sprejmeš, karkoli je razodel Bog, ki je neskončna resnica in modrost, dasiravno mnogo resnic naše svete vere ne razumeš. Naša sv. vera zapopade mnogo skrivnostnih resnic, ktere zamore le Bog sam, naj vikši um, popolnoma zapopasti; naš tesni um jih zamore le v ponižnosti verovati, zapopasti jih pa ne more. Ako bi človek zamogel take visoke resnice zapopasti, bi ne bile več skrivnosti. Ako bi bila ktera človeška pamet v stanu take imenitne skrivnosti zapopasti in razložiti, bi vera zgubila svoje zasluženje. To Jezus sam zaterjuje, rekoč: „Zveličani so, ki ne vidijo, in vendar verujejo“. Jan. 20, 19. Če svojo pamet Božji neskončni pameti v vsih tudi naj večih skrivnostih sv. vere popolnoma podveržeš, Bogu prineseš veliko, prav veliko daritev, namreč daritev svojega uma.

Tudi kerščansko katoliško upanje je preimenitna daritev, ktero Božji neskončni

dobroti daruješ, in sicer daritev svoje volje. Če imaš prav terdno zaupanje na neskončno dobroto in milost Božjo, takrat te ne plaši, o duša! ne tvoja natorna boječnost, ne tvoja prirojena nestanovitnost; ti ne delaš nobenih pomislikov; ne poslušáš nezmerno boječe vesti svoje; ne porajtaš strašivnega šepetanja peklenškega satana; ne prestraši te prehudo grozovita evangeljska resnica od malega števila izvoljenih; tudi te ne zbega spoznanje svoje velike lastne nezmožnosti; tudi te ne pripravi v obupanje celo spomin na mnoge, velike in malo obžalovane grehe in na obilno število zapravljenih milost Božjih. Akoravno premišljuješ velikost in neskončnost obljubljenega plačila, in spoznaš, da ga dosedaj še nič zaslužila nisi: vendar upaš in se zaneseš na neskončno dobroto in milost Božjo, da ti bo po neskončnem zasluženji Svojega edinorojenega Sina

Jezusa Kristusa v tem življenji spoznanje, pravo obžalovanje in odpuščanje vsih tvojih grehov, po smerti pa večno zveličanje dal, in dodelil, Njega z obličja v obličje gledati, ljubiti in brez konca uživati. Enako upaš tudi od Boga vsih potrebnih pripomočkov vse to doseči. Vse to upaš od Njega, ker je On to obljubil, kateri je vsegamogočen, zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. Če s prav terdnim kerščanskim zaupanjem tako govoriš, ali ni preimeniten in velik dar tvoje volje, kterega Bogu k časti opraviš?

Kako imeniten in velik dar pa je ljubezen, lahko nekoliko spoznaš iz besedi sv. Pavla, kateri pravi, da je ona zmed vsih treh Božjih čednost naj imenitniši in naj veči. Ali pa ljubezen do Boga ni tudi daritev? Tako velika in imenitna daritev je, da po besedah sv. Pavla tvoja daritev vere in upanja ali tvojega uma in tvoje volje Bogu

celo nič ne dopade, in pri Njem nobene vrednosti nima, če Njemu zraven tega daru ne daruješ tudi daru svoje ljubezni, ali svojega serca. Le tvoje serce hoče Bog posesti, in ti torej vedno tako govori: Moj sin! moja hči! daj mi svoje serce. Če iz ljubezni do Boga odtergaš svoje serce z vsimi njegovimi nagnjenji od vsih vstvarjenih reči, pa ga celega navezuješ na Njega; in torej Njega ljubiš iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše, iz vsih svojih moči; in sicer le zato, ker je najviši, neskončno bitje in vse ljubezni vredna lepota in dobrot; če Njemu tako daruješ vse moči, nagnjenja in poželenja vse svoje duše in vsega svojega telesa: ali ni tvoja daritev naj popolniši in naj vredniši, ktero zamoreš darovati v čast najvišega in neskončnega bitja Božjega? Ker v ljubezni daruješ svoje serce Bogu, zato ga s to daritevjo tudi naj tesnejši na Njega navezuješ; torej je ljubezen tista vez, ktera

tvoje serce z Bogom zveže ali zedini. Iz tega premišljevanja lahko spoznaš, kako neizrečeno imenitno delo je obujenje treh Božjih čednost.

2. Pogostna vaja v treh Božjih čednostih je pa tudi delo vredno neskončno velikega zasluženja. Česa si pa zaslužiš, o duša! s pogostno vajo v treh Božjih čednostih? Z vsakim pobožnim obujenjem si zbrišeš nekoliko zaostalih časnih kazni; si pomnožiš dopadajenje Božje in posvečujočo milost Božjo, ter si prislužiš eno stopinjo višej v nebeškem kraljestvu. Da si vsega tega prislužiti zamoreš, tega se lahko prepričaš iz naslednjega zgleda: Jezus Kristus je sv. Petra poglavarja svoje cerkve postavil. Pa zakaj ga je postavil? Zavoljo njegove močne vere, in zavoljo njegove ljubezni in ognjene gorečnosti. Sv. Peter je bil prvi med aposteljni, ko je bilo treba vero, upanje in ljubezen v Jezusa razodeti. Ko je

Jezus aposteljne vprašal: „Ali hočete tudi vi iti?“ se serčni Peter vzdigne in reče: „Gospod, kam hočemo iti? ti imaš besede večnega življenja“. In ko jih je vprašal: „Kaj pa vi pravite od Sinu človekovega, kdo je?“ Berž se vzdigne Peter v svoji goreči ljubezni in živi veri, ter reče: „Ti si Kristus, Sin živega Boga!“ Plačilo za to serčno spričevanje je bil Jezusov odgovor: „Ti si skala, in na to skalo bom zidal svojo cerkev“. Vidiš, kako veliko in naglo je bilo plačilo za živo vero, in gorečo ljubezen!

3. Pa še mnogo družega dobička si pridobiš z obujenjem treh Božjih čednost. Pomoč si pridobiš o času terpljenja in bridkost. Zakaj v vsih nadlogah in težavah te podpira in okrepčava živa vera v Božjo naj boljši in naj modrejši previdnost, ktera z očetovsko skerbjo vedno čuje nad teboj; podpira in krepča te terdno zaupanje, da po poti križev in

težav prideš k sreči, ktere ni videlo nobeno oko, ne slišalo nobeno uho, in ne občutilo nobeno človeško serce; in goreča ljubezen te pa toliko tolaži, da se veseliš in srečno imenuješ, ker zamoreš po naj svetejši volji Božji kaj terpeti. Dalje si pridobivaš tudi serčnost v skušnjavah in v poslednji uri. Ako te poželjivost mika, ako te svet vabi ali satan zalezuje: ti kaže vera ostrega sodnika, upanje obeta za zvestobo večno plačilo, in ljubezen do Boga te nepremagljivo dela. Tudi zadnjo uro kaj družega te zamore potolažiti, in v dobrem do konca stanovitno ohraniti, kakor vera, upanje in ljubezen? Poslednjič še premisli, da si z vsakdanjim obujenjem treh Božjih čednost zadobiti zamoreš vsak dan odpustkov sedem let in sedemkrat štirideset dni, vsak mesec pa po opravljenih navadnih pogojih popolni odpustek. Ravno tako zadobiš popolni odpustek tudi v smertni

uri, če si večkrat v svojem življenji obudila tri Božje čednosti.

■ ■ . Premisli, o bogoljubna duša! sedaj še posebej z naj hvaležnišim srcem, kako velik dar Božji si prejela s poklicem k sv. kerščanski katoliški veri.

1. Sv. vera se imenuje dar Božji. Po vsi pravici se imenuje vera dar Božji; zakaj čisto nič nisi bila vredna tega daru, iz zgolj usmiljenja te je neskončni Bog k sv. veri poklical. Lahko bi bil On storil, da bi bila rojena v deželi nevernikov na primer od turških starišev, ali v deželi krivovercev in razkolnikov, kjer bi bila v neveri in zmotah izrejena. Dobrotljivi Bog je pa tebi milost dodelil, da si bila rojena v katoliški deželi, od pobožnih katoliških starišev, kateri so skrbeli, da si precej po svojem rojstvu zakrament sv. kersta in ž njim dar svete vere prejela; in potem so te vedno lepo v naukih sv. vere sami podučevali, pa te

tudi k obilnejšemu podučevanju v cerkev in šolo pošiljali, in te vedno v strahu Božjem izrejevali. Kerščanska duša! ali si že kdaj prav dobro premišljevala, kako velik je dar sv. vere, in si se zanj prav priserčno Bogu zahvalila? Če tega dosedaj še nikdar nisi storila, stori vsaj sedaj; in v prihodnje nikdar te svoje naj imenitniši dolžnosti ne opusti.

2. Da boš bolj po vrednosti zamogla ceniti velikost daru sv. vere, premisli sedaj to resnico, da je sv. vera tudi čeznatorna luč. Kakor potrebuješ luči, če greš v tamen kraj kake reči iskati, ravno tako potrebuješ luči iz nebes, ktera ti razsvetljuje neznano pot proti nebesom; in ta luč so tisti nauki, ktere je Jezus iz nebes doli na zemljo prinesel, ter ljudi učil, in ktere oznanuje dandanes sv. mati katoliška cerkev. Teh naukov bi ne bila ti s svojo pametjo nikdar spoznala, ako bi ti ne bili od Boga razodeti.

To resnico spričuje zgodovina vsih časov in vsih ljudstev; zakaj nikdar ni kak človek spoznal Boga in naukov k zveličanju potrebnih brez Božjega razodenja. Zahvaluj se prav priserčno in pogostoma Bogu za ta dar sv. vere, to je, za tisto čeznatorno luč, ki je bila z zakramentom sv. kersta v tvojem sercu prižgana; da sedaj dobro spoznati, verovati in tudi storiti zamoreš vse, kar je k zadobljenju večnega zveličanja potrebno. Zahvaluj se Bogu, da te je milostljivo obvaroval tamote nevere, v kateri jih tiči še neizrečeno veliko ljudi, in te razsvetlil s prečudno svetlo lučjo sv. vere; zahvaluj se zlasti s tem, da vse od Njega razodete resnice prav terdno veruješ in po njih svoje življenje obravnavaš, pa si tudi vedno prizadevaš in Boga prosiš, da bi ti luč sv. vere tudi v prihodnje nikdar ne ugasnila, ampak vedno svetila, in se prikazala tudi tistim ljudem, ki je sedaj

ne gledajo, ampak tiče še v žalostni tami nevere ali krivovere.

3. Premisli, o duša! da je bila s posvečujočo milostjo Božjo tudi vera kot čednost pri sv. kerstu od sv. Duha v tvoje serce vlita, da zamoreš sedaj vse za golo resnico imeti, kar je Bog razodel in obljubil, in kar dandanes sveta mati katoliška cerkev verovati ukazuje, in da si takrat tudi veselje do teh resnic zadobila, da zamoreš po njih živeti, in se s tem večnega življenja vredno storiti. Ko bi ti sv. Duh vere kot čednosti ne bil v serce vlil, bi nikdar ne bila kerščansko verovala, ko bi te bil kak drugi učenik tudi naj lepši in temelitejši poučeval in prepričeval o resnicah sv. vere. Zakaj resnic, katerih ne vidiš in s svojo pametjo ne razumeš, bi ne zamogla nikdar tako terdno verovati, kakor ti je k zveličanju potrebno, ako bi milost sv. Duha pri sv. kerstu prejeta tebe ne bila pre-

pričala in nagnila podvreči svojo pamet vsim resnicam od Boga razodetim. Zatorej te pa opominjam in rečem: Prav pogostoma, in z naj hvaležnim sercem premišljuj svojo veliko srečo, da si bila v katoliški veri rojena in izrejena. Vedno, dokler živiš zahvaluj se Bogu za nebeški dar sv. vere, skerbno ga ohrani, in brez prenehanja prosi, da ga v tebi vedno množi, reci pogostoma s svetimi aposteljni: „Gospod! pomnoži nam vero“. Luk. 17, 5. Dobrotljivi Bog bo tvojo ponižno molitev uslišal, luč sv. vere v tebi vedno bolj razsvetljeval, da boš vse sovražnike in nevarnosti svojega zveličanja spoznala, ter varno, stanovitno in veselo do konca življenja po poti sv. vere proti nebesom hodila.

■■■. Premišljuj sedaj, o bogoljubna duša! ktere dolžnosti imaš do svoje svete vere.

1. Vpervič moraš s ponižnim sercem verovati vse resnice, ktere

ti mati katoliška cerkev verovati zapoveduje. Kako moraš to svojo imenitno dolžnost spolnovati, te prav lepo uči sveta Terezija s svojim prelepim zgledom. Premisli ta prelepi zgled in skerbi, da ga zvesto posnemaš. Ta svetnica ni mogla nikoli Boga prehvaliti za dar sv. vere. Pričala je sama od sebe, da je pripravljena rajši tisučkrat umreti, kakor kaj storiti zoper naj manjši cerkveno šego, ali zoper kako resnico sv. vere. Bila je njena vera nepremakljiva, razsvetljena, živa in zlasti ponižna. Ker je imela tako visoko spoznanje, kako imeniten da je dar sv. vere, torej jo je gnala silna gorečnost za razširjanje sv. vere po vsem svetu. Neprenehoma je molila in klicala k Bogu, da naj bi nesrečnim nevernikom luč sv. katoliške vere prižgal. Blagrovala je misijonarje, ki sveto vero razširjajo. Da bi tudi sama k temu kaj pripomogla, je samostane postavljala, in jih je zave-

zovala, da morajo neprenehoma moliti, se postiti in ostre pokorila opravljati, sklicati blagoslov in tek Božji nad misijonarje in njih delo. Ta svetnica je s ponižnim srcem terdila vse resnice svete vere, in posebno tiste skrivnosti, katerih človeška pamet ne razume. Večkrat je rekla: „Ne zavidam tistih, ki so Kristusa v Njegovem življenji na zemlji videli“; saj videla Ga je tudi ona z živo vero. Nikoli ni vprašala v verskih rečeh: zakaj tako ali tako? Dosti ji je bilo vedeti: Bog je tako naredil, tako zapovedal, tako verovati veleval. Ali imaš tudi ti, kerščanska duša! tako živo in ponižno vero? Varuj se napuha, zakaj vedi, da napuh nikoli nikjer toliko ne škoduje, kolikor pri sv. veri. Če si prav ponižna, se ne boš v sv. veri nikoli motila; če pa svojo glavo visoko nosiš, se boš kmalo nad kako resnico sv. vere spodtaknila zato, ker Bog napuhnjene ljudi sovraži, in le

ponižnim deli svojo milost, pravi sveto pismo. Če si prav ponižna, o duša! te bo Bog v resnicah sv. vere tako močno razsvetljeval, da se bodo celo učene glave tvoji modrosti čudile, te blagrovale in Boga hvalile, da se nizkim in ponižnim dušam razodeva. Zlasti o skrivnostih svete vere ne smeš nikdar modrovati, ampak jih moraš prav ponižno verovati, ter svoj um podvreči Božjemu umu, kateri te uči take visoke resnice, ki jih tvoj plitvi um zamore le verovati, ne pa razumeti. Vedi, ako bi ti take visoke resnice zamogla zapopasti, bi ne bile več skrivnosti; in ako bi jih zapopadla in razložila, bi vera zgubila za te vse zasluženje. Zakaj Jezus blagruje in zveličane imenuje le tiste, ki ne vidijo, in vendar verujejo. Jan. 20, 19.

✓ Zoper ponižnost v veri se ljudje mnogokrat pregrešijo, in satan ima tukaj bogato žetev. Kakor se je Lucifer v svojem napuhu zoper Boga vzdignil, pa

v peklenško brezno telebil; tako se tudi prizadeva prevzetne ljudi zapeljevati, da skušajo s svojim plitvim umom visoke resnice sv. vere zapopasti, jih tuhtajo, in ker jih le doseči ne morejo, jih pa čisto zaveržejo; čez Boga se vzdigujejo, kakor se je vzdignil njih zapeljivec, in ko so vero zavergli, ki jih sama zamore zveličati, so v nezmerni temoti sami krivi svojega pogubljenja. Ti pa, pobožna duša! ne poslušaj satana, kateri te moti z napuhnjenimi mislimi in brezštevilnimi skušnjavami zoper resnice sv. vere. Precej ga odženi proč od sebe, zraven pa prosi Boga daru ponižne in stanovitne vere, zakaj vedi, da brez vere ni mogoče Bogu dopasti, in torej tudi ne se zveličati.

2. Vdrugič moraš vse resnice svete vere tako terdno, nepremakljivo in stanovitno verovati, da te nobena reč ne bo mogla pripraviti, da bi odstopila od vere, ne obljube, ne žuganje, ne zaniče-

vanje, ne uboštvo in tudi smert ne. Da pa tako terdna in nepremakljiva v sv. veri postaneš, premišluj mnogokrat, zlasti o času skušnjave zoper vero nekatere vzroke, zakaj da moraš vse resnice sv. vere tako terdno verovati. Pri skrivnostih sv. vere si misli to: Naj opustim nečimurni trud, da bi jih zapopasti hotla; one presegajo sicer zmožnost mojega tesnega uma, ali moj um mi vendar pravi, da so veličastne, prav visoke in Boga vredne. Bog bi bil prav majhen, in malo čez človeka povikšan, ko bi ga jaz s svojo slabo pametjo popolnoma razumeti zamogla. Dalje premišluj, da vse resnice sv. vere so po svoji notranji vrednosti cenjene naj svetejši, in take, da pripeljejo tistega, ki jih terdno veruje in po njih živi, sedaj v življenji k svetosti, po smerti pa k večnemu zveličanju.

Da boš, kerščanska duša! nepremakljiva v veri, premišluj naslednje vpra-

šanja: Kaki so bili prvi oznanovalci sv. evangelija? Kaki so bili njih poslušalci? In kake resnice so jim oznanovali? Premisli na te vprašanja naslednje odgovore: *a)* Aposteljni, prvi učitelji sv. vere Jezusove, so bili revni, neučeni in celo od ljudi zaničevani Galilejci. *b)* Njih poslušalci so bili silno sprideni ljudje, kateri so prav hudobno živeli pred svojim spreobrnjenjem k sv. veri Jezusovi. *c)* In takim mehkužnikom so aposteljni oznanovali nauke silno ostre, namreč zmernost, čistost, ponižnost in mnoge zatajevanja razvajenih počutkov. Ko bi bilo oznanovanje sv. evangelija le človeško delo, kak bi bil uspeh vsega njihovega truda? Kaj bi rekla ti, o duša? Ali bi ne rekla: Vaš trud, o aposteljni! bo prazen? Sedaj pa premisli, kakšen uspeh so imele njih pridige? Tak, da so jim ljudje skorej po vsem svetu verovali; kateri so potem svoje življenje tako spremenili, da so iz ostudnih grešnikov svetniki postali.

Premišluj, o duša! koliko si je satan prizadeval, da bi bil vse ljudi od sv. vere odvernili. Imel je svoje pomagače povsod in sicer izmed vsih ljudi naj učenejši, in naj mogočnejši. Jude je s takim velikim sovraštvom do Jezusove vere napolnoval, da so aposteljnom povsod nasprotovali, kolikor so mogli; modrijane je pa šuntal, da so se z vso svojo učenostjo zoper neučene aposteljne vzdigovali, ter jih zasmehovali in neumneže imenovali. Kako so pa kralji in cesarji vsega sveta prva tri sto leta kerščansko katoliško cerkev preganjali? Kristijane so terpinčili, kar so zamogli gerdo in hudo. Nekatere so na kole obešali, potem jih po živinsko pretepavali; druge so s sekirami sekali ali pa žagali; zopet druge so z razbeljenim železom žgali, ali na žerjavci počasi pekli; druge so namazali z gorečimi rečmi in potem zažigali; ali so jih kuhali v vrelem olji;

druge so do mertvega pobijali s težkimi kamni ali debelimi kolmi; zopet druge so metali v jed divjim zverinam, roparskim ticam ali ostudnemu merčesu. Ali so se pa kristijani z rabeljskim orodjem dali premagati in od vere odverniti? Nikakor ne. Z veseljem so svoje življenje Bogu darovali, in s svojo prelito kervijo so poterdili, da je vse gola resnica, kar sv. vera uči.

Premisli poslednjič, da je Bog od začetka svete cerkve do današnjega dne z mnogimi čudeži poterjeval resnico, da je sveta vera Božje delo. Zato je že njen začetnik Jezus Kristus svojim poslušalcem tako-le govoril: Ako meni nočete verjeti, verjemite delom, da spoznate in verujete. Jan. 10, 38. Vsakemu človeškemu delu se je dosedaj še vselej prigodilo, da je bilo prej ali slej gotovo pokončano. Ko bi bila Jezusova cerkev človeško, in ne Božje delo; zdavnej

bi bila že pokončana od satana in njegovih mogočnih pomagalcev. Ker še sedaj stoji, cvete in raste; spoznaj iz tega, da ona ni človeško, ampak je Božje delo.

Če vse te razloge dobro prevdariš, o bogoljubna duša! se moraš do terdnega prepričati, da so vsi nauki, ktere sv. katoliška cerkev uči, gola resnica; in da obljuba Jezusova, kateri je rekel, da bo pri svoji cerkvi ostal do konca sveta, zato da je peklenške vrata ne bodo zmogale, ni človeška, ampak je resnično Božja obljuba. Bodi torej, o duša! tako terdna v veri, kakor je bil terden sv. Peter, ali tista skala, na katero je sozidal Jezus svojo cerkev tukaj na zemlji.

3. Vtretjič, da se v veri nikdar ne zmotiš, vselej le tisto vervaj in terdi, kar veruje in terdi sv. rimska katoliška cerkev, to je, tvoja vera naj se opira vselej na nepremakljivo skalo sv. Petra. Zatorej če slišiš kdaj

kakega hudobneža širokoustno govoriti in učiti nauke, kakoršnih sv. cerkev ne uči, ali če slišiš Jezusov čist nauk z ostudnimi vražami kaziti; beži proč od takega sovražnega človeka, ne poslušaj ga, in ne verjemi mu, da daru sv. vere ne zgubiš, in z lažnjivimi učeniki vred enkrat zaveržena ne boš. Zlasti ti, mlada pobožna duša! ki po naukih sv. vere natanko in zvesto živiš in moraš zaradi tega od hudobnežev mnogo zaničevanja in zasramovanja preterpeti, ne daj se jim v sv. veri zmotiti, da bi ostudno pregreho le za človeško slabost imela, ter se jim dala v greh zapeljati. Premisli, da le mašniki so od Jezusa tebi za učenike poslani, kateri ti Njegov čisti nauk oznanjujejo; zapeljivci so pa od satana k tebi poslani, tebe v veri zmotiti, te v greh zapeljati, ter časno in večno nesrečno storiti. Jezus Kristus te bo enkrat sodil natanko po evangeljskih naukih, ne pa po krivih naukih zapeljivčevih.

Varuj se tudi, pobožna duša! da ne boš kakih podtaknjenih lažnjivih spisov za Božje razodenje imela, ter jim v svojo časno in večno nesrečo kake skrivne, čudežne moči pripisovala. Taki lažnjivi spisi se nekteri tako-le glasé: Če to, pa tole molitvico obmoliš; če se tako, pa tako postiš; če to reč pri sebi nosiš: ne boš nagle smerti umerl, se ti ne bo nesreča pri hiši prigodila, ne moreš nikoli pogubljen biti, če si tudi naj veči grešnik. Pridjane so besede: To pisanje je poterjeno od papeža (dasi-ravno ni res); če ga ne razširjaš, se ti bo to in to hudo zgodilo; če ga pa razširjaš, boš to in to srečo dosegel. Take in enake zmišljarije so dostikrat celo pobožnim dušam, posebno pa grešnikom silno nevarne, in jih po gladki in lahki poti v pekel pripeljejo, zato ker tiste, ki se na nje zanašajo, od Jezusovega čistega nauka odvrtačujejo, in jih mirnega

serca v grehih prideržujejo. Pobožna duša! če kdaj tako pisanje v roke dobiš, pokaži ga svojemu duhovnemu pastirju, ter ga vprašaj, kaj je od njega misliti; nikdar pa ne prikrivaj njemu takih zlo škodljivih in nevarnih spisov; zakaj čem bolj jih skrivaš, tem bolj so nevarni. Pošteni in resnični reči se ni treba nikoli skrivati. Torej, preljuba duša! če slišiš ali bereš nauk, kakoršnega nisi nikdar v cerkvi slišala ali v kerščanskem nauku brala, naj se ti dozdeva še tolikanj dober in pobožen, vselej ga svojemu duhovnemu vodniku razodeni, ter njega za svet vprašaj, potem pa njegovi razsodbi popolnoma zaupaj; in tako ne boš nikdar goljufana ter grešila zoper čist Jezusov nauk, kateri je ohranjen v sv. materi katoliški cerkvi, in se ti vsako nedeljo in praznik razlaga v katoliških cerkvah.

4. Včetertič, tvoja vera v Jezusov nauk bodi prav živa, to se

pravi, bolj verjemi Božji besedi, kakor svojim počutkom, očem, ušesam in rokam. Zakaj tvoji počutki, oči, ušesa in roke te zamorejo goljufati, kar ti skušnja spričuje, na primer: Če mesec gledaš, se ti zdi veliko veči, kakor zvezde, pa je veliko manjši; torej te tvoje oči goljufajo. Marsikterikrat si mislila, da si kako reč dobro slišala pa pozneje si se prepričala, da si jo napak zastopila, tako so te goljufale tudi tvoje ušesa. Počutki te zamorejo tedaj goljufati, ali Božja beseda te nikdar goljufati ne zamore: torej bolj živo vervaj Božji besedi, kakor svojim počutkom. Sv. Ludovik, francoski kralj, je tako hudo obolel, da so ga prevideli s svetimi zakramenti. Ko mašnik, kateri mu je svete zakramente delil, kralja pred sv. obhajilom vpraša, ali veruje, da je Kristus v svetem zakramentu resnično pričujoč, reče kralj jasno in določno: Tako živo verujem, kakor bi videl tukaj

Jezusa pričujočega takošnega, kakoršen je šel v nebo. Ako hočeš, preljuba duša! tako živo vero imeti, kakoršno je imel sv. kralj Ludovik, živi tako pobožno, kakor je on živel. Zakaj sveti Alfonz Ligvorijan pravi: „Vera je sicer podstava ljubezni, ker ljubezen je na vero nastavljena, vendar ljubezen zmeraj veri popolnost daje. Kdor Boga v višji stopinji ljubi, ima tudi višjo stopinjo vere. Kolikor večji je tedaj ljubezen duše do Boga, toliko bolj živa in stanovitna je tudi njena vera. Ko je dobrovoljni desni razbojnik videl, da je Zveličar na križu visel, ki ni bil nič hudega storil, in da je s toliko poterpežljivostjo vse terpel, ga je jel ljubiti, in ta ljubezen, zedinjena z lučjo milosti Božje, ki mu je njegovo znotranje razsvetljevala, je storila, da je v Jezusa Kristusa kakor pravega Sina Božjega veroval, in je bil s tolikim zaupanjem napolnjen, da ga je

prosil, naj se ga spomni, ko v svoje kraljestvo pride“.

5. Poslednjič, da bo tebe, o ljuba duša! tvoja vera zveličala, mora biti delavna, to je, tvoja vera mora taka biti, da bi vsak iz tvojega življenja lahko spoznal, da si katoliška kristijana, akoravno bi nikomur tega ne povedala. Sv. apostelj Jakob pravi: „Kaj pomaga, bratje! ako kdo reče, da ima vero, del pa nima? Ga bo li vera zamogla zveličati? Kakor je telo brez duše mertvo, tako je tudi vera brez dobrih del mertva“. Jak. 2, 14. Svojo vero moraš zlasti takrat pokazati, kadar sila ali skušnjava pride. Če te, na primer, zapeljivec skuša v greh zapeljati, kakor sta nekdaj skušala nesramna sodnika nedolžno Suzano, ali če te skuša kaka zapeljivka, kakor je skušala nedolžnega egiptovskega Jožefa Putifarjeva žena v greh zapeljati, pokaži takrat, da resnično veruješ v Boga

vsegapričujočega, in reci, kakor sta rekla una dva k grehu napeljevana: „Kako bi zamogel pred obličjem Božjim grešiti in tako ostudnost storiti!“ Kerščanska duša! če svojo vero v delih kažeš, si resnično vredna lepega kerščanskega imena; če pa le z besedo terdiš, da veruješ, kar cerkev uči; po njenih naukih pa ne živiš, te tvoja vera ne bo zveličala, ampak pogubila, in veliko strašnejši bo tvoj pekel, kakor je pekel nevernikov, zato ker oni resnic sv. vere niso poznali, ti jih pa dobro spoznaš, pa po njih ne živiš.

O ljuba duša! da te tvoja sv. vera ne bo pogubila, ampak zveličala: spolnuj vse svoje dolžnosti, ktere do nje imaš. Spominjaj se v skušnjavah obilnega plačila, ktero ti je za tvoje življenje po sveti veri Jezusovi po smerti v nebesih pripravljeno; spominjaj se tudi večnega peklenskega terpljenja, v katerem bodo vsi terdovratni grešniki večne kazni ter-

pele, in kjer je tudi za te pripravljeno večno terpljenje, ako nočeš sedaj po naukih sv. vere živeti. Spominjaj se pa tudi, da bodo skorej pretekli dnevi tvojega zdravja in življenja; ter živi tako zvesto po sveti katoliški veri, da te bo ona po srečni smerti v svete nebesa pripeljala.

Drugi prigovor.

O kerščanskem upanju.

Da boš dosegla kerščansko popolnost, o ljubljena duša! ti je potrebno, da zaupaš na Boga. Brez zaupanja na Boga ne boš nikdar popolna, da celo svojih grehov se ne moreš brez njega znebiti. Brez pomoči Božje ne zamoreš nič drugega, kakor grešiti; ali z Božjo pomočjo se zamoreš vsih grehov očistiti, in še vedno popolniši prihajati. Zato kliče sveti Avguštin vsem kristijanom, ki hrepenijo po popolnosti naslednje veliko pomenljive

besede: „Stavite vse svoje zaupanje v Boga, terdno se držite tacega zaupanja, vendar ne brez strahu; zakaj kdor le upa, pa se nič ne boji, postane len; kdor se pa le boji, in nič ne upa, je pobit in pade v globočino kot kamen.“

Česa pa moraš upati od Boga? Večno zveličanje in vse pripomočke, ki jih k zveličanju potrebuješ. Vse to moraš pa upati zavoljo zasluženja, terpljenja in smerti Jezusa Kristusa. Premisli, o duša! da je Jezus Kristus zavoljo tvojega zveličanja nebesa zapustil, se včlovečil, nezumno veliko težav preterpel, cele tri leta nevtrujeno učil, bil preganjan, zaničevan in zasramovan; poslednjič je bil tudi na križ pribit, in na njem neusmiljeno umorjen. Če vse to premisliš, kar je Sin Božji za nas revne grešnike storil in preterpel, da bi nam nebesa zaslužil ali ne bo tvoje zaupanje na Boga čez vse veliko in popolnoma terdno? Je li

mogoče, da bi Jezus Kristus priserčno ne želel te zveličati, ker je iz ljubezni do tebe toliko preterpel, da je celo na zaničljivem križu umreti hotel?

Pa te morebiti plašijo tvoji storjeni grehi, in spodbijajo tvoje zaupanje v Boga? Če je to, prevdari, je li ta strah pravičen, zato ker se še nisi grehu popolnoma odpovedala; ali je pa morda le nevarna zanjka hudičeva, ki spodjeda tvoje zaupanje na Božjo milost, te odverniti od prave pokore? Če ti vest očita, da še kak greh ljubiš, zapusti ga brez odlašanja in očisti se njega v zakramentu sv. pokore. Kolikor čistejši bo tvoje serce, toliko priserčniši in terdnejši bo potem tudi tvoje zaupanje na Boga. Zakaj, kakor ne zamore tisti otrok od svojega očeta kaj dobrega pričakovati, kateri ga brez prenehanja s svojo nepokorščino žali: ravno tako ne zamoreš tudi ti, o duša! od Boga večnega zveličanja

pričakovati, če ga morebiti vsaki dan z novimi grehi žališ. Ali bi ne bilo tvoje zaupanje na Boga prederzno, ko bi njega vsaki dan žalila, zraven pa vedno odpuščanja upala? Vedi, če tako ravnaš, da tvoje pregrehe Bogu tako rekoč roke zavezujejo, da ti ne more ne v življenji svoje milosti, ne po smerti večnega zveličanja podeliti. Upanje grešnikov bo osramoteno, pravi sv. pismo; nasproti pa pravi sv. Janez: „Preljubi! ako nam naše serce ničesar ne očita, imamo zaupanje k Bogu“. 1. Jan. 3, 21.

Pa jaz upam, da si ti, o kerščanska duša! že popolnoma k Bogu se obernila, čeravno tlači tvoje zaupanje: vpervič spomin na stare pa že obžalovane grehe, in vdrugič pogostne skušnjave, ktere te nadlegvajo.

II. Vpervič tlačijo tvoje zaupanje na Božjo milost tvoji storjeni, pa že obžalovani grehi. Po vsi pravici te storjeni

grehi s strahom večne smerti navdajajo, ktero si imela ž njimi že zasluženno. Ali še bolj po pravici se smeš in moraš z velikim zaupanjem, da boš pogubljenja obvarovana, k Jezusu zateči, ker si svoje grehe že zapustila in za nje pokoro delaš. Zakaj Jezusovo zasluženje je brez vsake primere neskončno močnejši te zveličati, kot so tvoji grehi te pogubiti, uči sveti Alfonz Ligvorijan. Pridi tedaj, o skesana duša! in premišljuj Jezusa na križu z razpetimi rokami, ki vse grešnike, in torej tudi tebe k sebi vabi in objeti želi, rekoč: „Pridite k meni vsi, ki ste utrujeni in obteženi, in jaz vas bom poživil“. V zaupanji na te besede pridi torej k Jezusu, in ko bi imela ti zedinjene na svoji vesti grehe vsih ljudi celega sveta in bi jih bila sama storila: bodi vendar terdno prepričana, da te od sebe pahnili in zavergel ne bo, saj je On tvoj Odrešenik. Ko ste se po grehu naših prvih

starišev v nebesih Božja pravičnost in Božje usmiljenje vojskovale, je usmiljenje zmagalo, ker Bog ni grešnika po zasluženju zavergel, ampak „tako je svet ljubil, da je svojega edinorojenega Sina dal, da kdorkoli v Njega veruje, se ne pogubi, ampak ima večno življenje“. Jan. 3, 16. In sam Sin Božji ti tako govori: „Pridi k meni, ki si utrujen in obtežen, in jaz te bom poživil“. Pridi torej, o spokorna duša! k Jezusu, in ozri se polna zaupanja k Njemu. Če te hudo pečejo rane tvoje duše, če te je močno strah zavoljo tvojih grehov, če te mučijo obupljive misli, če se nezumno bojiš večne smerti: pribeži polna zaupanja k Jezusu, in kliči k Njemu za odpuščenje, in On te gotovo ne bo zavergel, saj pravi sv. apostelj Peter: „Vsak, kterikoli bo klical v Ime Gospodovo, bo otet“. Dj. ap. 2, 21.

1. Pridi, o spokorna duša! k Jezusu, ki ti pravi: „Jaz sem dobri pastir,

ki pustim devet in devetdeset ovac v puščavi in hodim tako dolgo za zgubljeno ovco, dokler je ne najdem. Jan. 11. Luk. 15. O nezmerno usmiljenje Jezusovo, ki še tebe grešnika Bog išče! Da se boš prepričala od te resnice, le premisli Jezusovo usmiljeno ravnanje z grešniki, premisli le nektere zglede: Grešnici Magdalenici si je dal noge umivati, in do solz jo je ganila ta ljubezen. Z grešno Samarijanko se je v prijazen pogovor podal, in jo je pripeljal naj poprej k zaupanju do Sebe, od todi k veri, potem k spoznanju in obžalovanju grehov, poslednjič pa k poboljšanju in k ljubezni; in jo je polagoma vsih grehov očistil. Sv. Petra je milo pogledal, in s pogledom v njegovem sercu žalost obudil; sv. Pavla je glasno z nebes zaklical, in pri tej priči svojega naj hujšega preganjalca v naj večega aposteljna spreobernal. Premisli, o spokorna duša! sedaj svoje lastno živ-

ljenje. Ali ni tudi s tabo Jezus že večkrat, kakor dobri pastir s svojo zgubljeno ovco ravnal? Pomisli, ali si ti Njega začela iskati; ali je pa On tebe prvi iskati začel? O, ti nisi prva Jezusa ljubila in iskala, ampak Jezus je tebe ljubil že takrat, ko si Njega še sovražila, in On te je iskal že takrat, ko si še pred Njim bežala. In le premisli, po kolikih potih te je že iskal! Sedaj te je k sebi vabil in klical po tvoji vesti, po kakem pridigarju, spovedniku, ali po kaki dobri knjigi, ki si jo pobožno čitala. Drugikrat te je ljubeznjivo pričakoval, ali ti celo nasproti prišel s kako dobroto, s katero je tvoje terdo serce omečil; zopet drugikrat te je skušal za se pridobiti s šibo, s katero te je tepel zaradi tvojih pregreh. Premisli še, po katerih posebnih potih je On za tabo hodil in tebe iskal tako dolgo, dokler te ni najdel. In potem, ko si se k Njemu spreobrnila, ko te je našel,

te je zadel ves vesel na svoje rame, ter te je nesel k svoji zvesti čedi nazaj, poklical je svoje prijatelje in sosede, to je, vse angelje in svetnike, in jim je rekel: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco. Luk. 15, 4—7.

V celem sv. pismu ne najdeš nobenega zgloda, da bi bil kateri grešnik k Jezusu prišel, pa bi ne bil sprejet, tudi ne najdeš nobenega grešnika, kateremu bi, zato prošni, odpustil ne bil. Vsaki, kateri je zaupljivo in s skesanim srcem k Njemu prišel, je bil ljubeznjivo sprejet, in je zaslišal tolažljive besede: Zaupaj sin, zaupaj hči! tvoji grehi so ti odpuščeni. Pridi torej tudi ti, o spokorna duša! polna zaupanja k Jezusu; in če je ležala na tvoji vesti poprej še tako težka butara grehov: ne boj se; Jezus ti je zavoljo tvoje velike priserčne žalosti in zavoljo terdnega sklepa resničnega popboljšanja pri spovedi vse tvoje grehe od-

pustil. In ako so bili tvoji grehi rudeči, kakor škerlat, so sedaj beli, kakor sneg; in ako so bili černi, kakor saje, so sedaj osnaženi, kakor volna: ne boj se; Jezus ti je vse odpustil. In ako so bile tvoje dušne rane še tako dolgo časa zastarane, in zaraščene: ne boj se; Jezus ti je vse odpustil. In ako bi bil ti edini storil in imel na svoji vesti grehe vsih ljudi, kolikor jih je na svetu živelo od Adama sem do sedanje ure: ne boj se; Jezus ti je vse odpustil; zakaj „pri Gospodu je usmiljenje, in pri Njem je obilno odrešenje“. Ps. 129. Sv. Janez Krizostom pravi: „Če je kdo še toliko in še tako hudobno grešil, ne sme nikdar obupati nad svojim zveličanjem in ne sme zupanja v Boga zgubiti; zakaj Božja milost je neskončno večji, kakor vsa človeška hudobija“.

V svetem pismu se bere, da je Jezus po svojem vstajenji od smerti še zmeraj

svojih pet kervavih ran, ki jih je na križu prejel, na svojem telesu ohranil, ter jih je tudi v nebesa sabo vzel: zato da jih zmeraj svojemu nebeškemu Očetu kaže, in s tem Njegovo pravično jezo zoper nas grešnike tolaži. Kakor pravi sv. pismo, da je kri nedolžnega Abeljna zoper svojega brata in ubijavca Kajna z zemlje v nebesa za maščevanje vpila, rekoč: maščevanje! maščevanje nad ubijavca: tako vpije kri nedolžnega Jagnjeta Jezusa sedaj in bo vedno vpila še močnejši, kakor Abeljnova kri: usmiljenje, usmiljenje! grešnikom, mojim križavcem; Oče! odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo. To resnico poterdi naslednja prikažen: Kristus je v prikazni sv. Jederti naslednje besede govoril: Vedno sem pred svojim Očetom v nebesih, in ga prosim za zveličanje ljudi; in kadar ljudje po človeški slabosti omadežujejo svoje serca z grešnimi mislimi, mu darujem svoje

prečisto serce v odpuščanje njih hudobnih misel; in kadar v djanju grešé, mu darujem svoje prebodene roke v odpuščanje njih pregreh. In tako v vsih rečeh, kadar ljudje grešé, govorim za nje svojemu Očetu, da bi jim vpervič milost resničnega spreobrnjenja in potem tudi odpuščenje grehov dodelil.

Po vsi pravici te plaši in skerbi sodba Božja, o spokorna duša! pa ta skerb naj te le priganja s pokoro in z dobrimi deli vedno bolj zadostovati za svoje stare že odpuščene grehe, nikdar te pa ne sme zavirati na poti spokornosti in otroškega zaupanja. Veliko več, ko si od svoje strani vse storila, kar je za odpuščenje grehov zapovedanega, kliči iz dna svojega serca polna zaupanja na Božjo milost tako-le: Moj Sodnik bo Jezus Kristus, kateri se je ravno zato dal k smerti obsoditi, da bi Mu ne bilo treba mene obsoditi k večni smerti, in s tem

še ne zadovoljen, je neprenehoma v nebesih moj Srednik pri Očetu (sv. Alfonz Ligv.). Česa se tedaj bojiš, o moja duša! ako svoje grehe resnično sovražiš? te vpraša sv. Tomaž Vilanovljan. Kako bi te zamogel zavreči, ako se skesana k Njemu verneš, On, ki je z nebes prišel, tebe iskat, ko si pred Njim bežala?

2. Pa tebe, o spokorna duša! morda skerbi, ker si mnogo časa v grehah preživela, in si se mnogokrat po zadobljenem odpuščanju grehov v svoje stare grehe povračevala. Zato preplašena vprašuješ tako: Ali smem po toliki nehvaležnosti vendar še odpuščanje grehov in večno zveličanje upati? Če si vse storila, kar cerkev k zadobljenju odpuščanja grehov storiti ukazuje, ne le smeš, ampak celo moraš odpuščanje upati; in z obupanjem bi sedaj Boga bolj žalila, kakor si Ga popred žalila z vsemi svojimi grehi. Sv. apostelj Peter je Kristusa vprašal:

„Gospod, kolikokrat naj svojemu bratu odpustim, ako zoper mene greši? Ali sedemkrat?“ In Jezus je odgovoril: Jaz ti rečem: ne sedemkrat, ampak sedemdesetkrat sedemkrat (to je vselej). Reci tedaj polna zaupanja: O sladkost Božje milosti! sedaj lahko vem, da je Jezus pripravljen meni sedemkrat na dan, to je, vselej odpustiti.

Njegova modrost je iznašla tudi prav lahek in tvojim potrebam celo primerjen pripomoček k zadobljenju odpuščenja grehov, namreč zakrament sv. pokore, sv. spoved. V priliki od usmiljenega Samarijana je Jezus mašnikom zapovedal, da morajo grešnikov celo iskati, v spovednici jih čakati, ž njimi ljubeznjivo ravnati, njih ran se rahlo dotikati, in verh tega od vsega, kar na spovedi izvedó, molčati na večne čase. In zakaj morajo molčati? Zato, ker hoče tudi Jezus na večne čase molčati in pozabiti

vse grehe, ktere ti je kdaj odpustil. Nikdar in nikoli ti jih ne bo v misel jemal, ne smertno uro, ne sodnji dan. Če vse te resnice dobro premišljuješ, o spokorna duša! ali se boš še dalje in vedno bala sodbe Božje, ko veš, da je Jezus, tvoj Sodnik, tebi tako čisto vse tvoje grehe odpustil, da se jih nikdar spominjal ne bo?

Bodi potolažena, o spokorna duša! zaradi svojih spovedanih grehov; zakaj Jezus Kristus ti ni le vse grehe zavoljo tvoje žalosti in spovedi odpustil, on ti jih je celo z veseljem odpustil. Da bi razumela, s kolikim veseljem usmiljeni Jezus skesanim grešnikom grehe odpušča, ti je naznanil priliko o zgubljenem sinu. V tej priliki se vedno ozira žalostni oče, ali bo še kdaj, in od kod se bo morebiti povernil zgubljeni sin. In ko ga od daleč zagleda, mu hiti naproti, in akoravno je sin ves raztergan

in umazan, ga vendar ljubeznjivo objame in poljubi, ga radostno pelje na dom, povabi prijatelje in napravi veliko gostijo, rekoč: „Gostiti se in veseliti se spodobi, ker je ta sin bil mertev, in je oživel; je bil zgubljen, in je najden“. Luk. 15. Enako dela Jezus. Komaj zagleda v grešnikovem sercu naj manjši željo, se poboljšati, mu že priteče s svojo milostjo naproti, ga v žalosti tolaži, mu vliva sladko upanje v serce, in mu že pred spovedjo Božji mir okusiti dá, ki mu ga po spovedi stalno dati obljubi. In z Jezusom vred se veselijo vsi angelji v nebesih, kakor sam pravi: „Povem vam, da bo v nebesih veči veselje nad enim grešnikom, kateri se spokori, kakor nad devet in devetdeseterimi pravičnimi, kateri pokore ne potrebujejo“. Luk. 15. O sladka tolažba! sedaj vem, da, kadarkoli se dobro izpovem, nezmerno veselje napravljam Jezusu in angeljem Božjim.

Če tudi ti po dobro storjeni spovedi vselej tacega sladkega priserčnega veselja ne okušaš, ali si morebiti še celo žalostna, nemirna, in dvomiš, ali si imela pravo žalost pri spovedi, in si li vse storila, kar je bilo potrebno za zadobljenje svete odveze: utegne vse to priti morebiti zaradi tvoje telesne betežnosti, ali morebiti ti je v pokoro od Boga poslano, ali je pa morebiti le šepetanje peklenškega satana, kateri je tebi tvoje velike sreče nevošljiv. Da boš to satanovo skušnjava srečno premagala, ne verjemi njegovemu šepetanju, ampak popolnoma se zanesi na razsodbo in besede svojega spovednika. Če je pa Božja kazen, jo v duhu pokore tako dolgo prenašaj, dokler ti ni milostljivo odvzeta, in zanesi se, da Bog, ki pozna tvoje moči, bo tebi pomagal težko pokoro voljno preterpeti, in se ž njo dušnih madežev še bolj očistiti. Kar pa tiče telesno betežnost, ti morebiti zamore razumen zdravnik pomagati.

Da se boš še močnejši umirila, o spokorna, pa preboječa duša! premisli poslednjič to resnico, da te usmiljeni Jezus po spreobrnjenji še priserčniši ljubi, kakor poprej. Ta resnica je prav naravna. Kakor hitro si se bila v Jezusovi kervi oprala, Bog ni gledal več tvojih grehov, ampak le kri svojega Sina; in več grehov ko ti je bilo odpuščenih, bolj sijajno se je pokazala moč in vrednost rešnje kervi Jezusove, ki jih je omila; in ravno ta zmaga kervi Jezusove je storila, da je Bog Oče s toliko ljubeznijo na te, spokorno dušo, gledal, ker je vidil, da si s kervijo Jezusovo vsa omita, vsa očiščena in ozaljšana, ter za novo sveto življenje sposobna. Da je spokorna, pa močno goreča duša Bogu dopadljivši, kakor vedno nedolžna, pa v dobrem manj goreča: ti spričujejo mnogi zgledi sv. pisma in spisi življenja svetnikov Božjih. Kdo je bil naj večji prerok

stare zaveze? Ali ne spokorni David? Kdo je prejel ključe nebeškega kraljestva? Ali ne spokorni Peter? Kteri apostelj je prejel milost, naj več delati in terpeti za Jezusa? Ali ne spokorni Pavel? Komu so se prvemu odperle vrata nebeške? Ali ne spokornemu razbojniku na križu zraven Jezusa umerlemu? Premisli še zgled poznejših časov, kateri ti jasno spričuje, kako močno ljub je Kristusu pravi spokornik. Bil je levit, to je, mož duhovskega stanu v egiptovski deželi, kateri je po satanovi skušnjavi v velik, smerten greh zabredel. Ali berž, kakor hitro mu je vest greh očitala, je šel v samostan in se je z naj veči žalostjo vsih svojih grehov obtožil. Njegova žalost, in njegove želje poboljšati se, so bile tako velike, da je v samostanu v prav samotni stanici ostal, kjer je vedno od vsih ljudi odločen noter do smerti svojo pregreho obžaloval in zanjo pokoro delal. Primerilo se je,

da tisti čas polje v Egiptovski deželi zavoljo velike suše ni nič sadu obrodilo, in da so bili vsi sadeži zarad hude solnčne vročine skoraj posmojeni in posušeni. Ni bilo ne jutranje rose, ne kake kaplje dežja, in tudi reka Nil ni po svoji stari navadi čez bregove stopila, da bi bila suho zemljo napojila in pognojila. Vsled te nezgode nastane po vsi deželi lakota, in dan za dnevom bolj raste in stiska prebivalce. Ljudje se v samostane zatekajo in menihe prosijo, naj oni molijo, ter Boga za odvernjenje te šibe prosijo. Menihi molijo noč in dan, se obilno postijo ter Boga za odvernjenje šibe prosijo. Ali videti je bilo, kakor da bi bile vse molitve in vsi posti brez sadu. Poslednjič je bilo razodeto služabniku Božjemu, da nebo ne bo dalo toliko časa dežja, dokler oni v stanici zaperti spokorni levit Boga odvernjenja šibe ne prosi. Kakor hitro pa začne spokornik za ljudstvo moliti,

začne v čudenje vsih voda reke Nila čez bregove stopati; ter suho zemljo po stari navadi namoči, napoji, rodovitno stori, in nakloni zopet bogato žetev. Ker iz navedenih zgledov razvidiš, kako močno prijeten je Bogu resničen spokornik: torej moli in hvali, o spokorna duša! neskončno usmiljenje Božje zlasti s tem, da prav terdno vanj zaupaš, in se umiriš in potolažiš zarad svojih nekdanj storjenih velikih grehov.

III. Vdrugič tebi, o spokorna duša! tvoje zaupanje na Božjo milost podirajo pogostne skušnjave, ktere te nadlegvajo. Po pravici te skušnjave s strahom napolnujejo; zakaj v veliki nevarnosti se takrat tvoja duša znajde. Ali vedi, da Bog iz zgol svetih namenov pripušča, da si skušana. Saj so bili še naj svetejši ljudje skušani; celo sv. apostelj Pavel v tretje nebesa zamaknjen je bil hudo in dolgo časa z

ostudnimi skušnjavami nadlegvan. Če so se morale celo naj svetejši duše s hudimi in pogostnimi skušnjavami vojskovati, zatorej se tudi ti ne pritožuj zaradi svojih pogostnih in hudih skušnjav. Le to skerbi, da ti bodo skušnjave k zveličanju služile, ne pa k pogubljenju; da se ž njimi svojih dušnih madežev očiščuješ, in si zasluženje za nebesa nabiraš, ne pa v novič grešiš. Kako se pa moraš v skušnjavah obnašati, da ti bodo k zveličanju služile? Naj poprej te opominjam: Varuj se, kolikor zamoreš, vsih skušnjav, kakor te Jezus opominja, rekoč: „Čujte in molite, da v skušnjavo ne pridete“. Čuj nad vsimi svojimi zunanji počutki, posebno nad svojimi očmi in ušesmi. Človeku je že nekako prirojeno, da to, kar vidi ali sliši, tudi poželi, tega pa, kar ne vidi in ne sliši, tudi ne poželi. Če pa tudi vedno čuješ, vendar boš skušana, o duša! Kako se moraš pa proti skušnjavi obnašati?

1. Tako-le: Vpervič ne zaupaj celo nič v svojo moč, v svojo stanovitnost. Če dobro premisliš, kako pogostoma ti spodleti, kako hitro svoje naj boljši sklepe prelomiš, in hudo storiš, katero bi bila lahko opustila, dobro pa opustiš, katero bi bila lahko storila: moraš svojo naj večji slabost prav dobro in prav živo vedno pred svojimi očmi imeti, in s strahom in trepetom za svoje zveličanje delati. Moli pred skušnjava, da te Bog skušnjave obvaruje; moli zlasti prav goreče, prav zaupljivo, ko se ti skušnjava že bliža, da te Bog nje reši, če je Njegova sveta volja. Posebno pri sv. maši, ko po spremljenji podob mašnik živega Jezusa povzdigne, se skesano na persi terkaj in Ga moli, ter zaupajoča na neskončno ceno Jezusove rešnje Kervi prosi nebeskega Očeta, da te obvaruje vsih, zlasti tistih skušnjav, v katerih si naj večkrat in naj globokejši padla. Le prosi takrat

z naj večim zaupanjem; zakaj ni take velike reči, ktera bi Jezusovo zasluženje preseгла; in takrat prosi tudi sam Jezus za te; in po velikosti tvojega zaupanja se bo merila tudi velikost tiste milosti, ktera ima tebi podeljena biti.

2. Vdrugič: Potem, ko si se svoje velike slabosti prav dobro zavedela, in si Boga rešenja bližajoče se skušnjave prosila, pa nje nisi bila rešena, se prav urno in priserčno k Bogu zateci, ter Ga zaupljivo pomoči prosi, kakor te opominja sv. apostelj Pavel, rekoč: „Tecimo na boj, ki nam je odločen in ozrimo se v začetnika in dokončevavca naše vere, Jezusa, kateri je križ izvolil, ki bi bil zamogel veselje imeti“. Hebr. 12, 1. 2. Boj se skušnjavca, ne mudi se, ne postajaj, ne meni se ž njim, kakor Eva s kačo, ne odpiraj mu serca, da bi vanj zlezal: ampak urno popadi duhovno orožje, in serčno, zaupajoča v pomoč od zgorej

se mu zoperstavi. Teci na boj, in v teku na ta boj se ne oziraj na svojo moč, ktere celo nič nimaš, ampak oziraj se na pomočnika Jezusa, kateri je začetnik naše vere, in prosi Ga, da bi o času naj hujši skušnjave zaupanja v Njegovo pomoč nikdar ne zgubila. Sv. Alfonz Ligvorijan pravi: „Ako smo poprej marsikterokrat padli, smo zato padli, ker smo opustili, da nismo Zveličarjevih ran in Njegovega zaničevanja preišljevali, in Ga nismo v pomoč klicali. Ako pa naslednjič pomislimo, kako obilno je iz ljubezni do nas terpel, in kako močno nam želi pomagati, če le k Njemu pribežimo, potem nas gotovo naši sovražniki ne bodo nikdar več premagali. Sv. Terezija tudi pravi: „Ne vem, kako li bi se človek hudobnega duha tolikanj bal; saj ni družega treba, kakor sveto ime Jezusovo poklicati, ga v trepet pripraviti“. Zraven je pa tudi opomnila, da nam vsi naši trudi ne bodo

nič pomagali, ako ne bomo vsega zaupanja v svojo moč opustili, in le v samega Boga vse svoje zaupanje stavili. Zatorej, o ljubljena duša! če te skušnjava nadlegva, in si v strahu grešiti in Boga razžaliti: „stopi“, po opominovanji sv. Pavla, „z zaupnostjo pred sedež milosti, da usmiljenje dosežeš in milost najdeš, ko ti je pomoči treba“. Hebr. 4, 16. Sv. Alfonz pa pravi, da sedež milosti je križ, na katerem se Jezus kakor na prestolu znajde, da bi slehernemu, ki k Njemu pribeži, svoje milosti in usmiljenje delil. Stopi tedaj urno in zaupljivo v skušnjavi pred ta sedež milosti, da te skušnjavec ne zaleze in ne premaga. Kakor pribeži piščice h koklji pred jastrebom, kakor priteče ovca k pastirju pred volkom, kakor skoči otrok v materno naročje pred sovražnim preganjalcem: ravno tako urno in zaupljivo pribeži ti, bogoljubna duša! k svojemu Jezusu, kadar te skušnjava

napade. Če te tudi prav naglo in neprevidoma sovražnik napade; vendar precej, ko ga zapaziš, z velikim zaupanjem pribeži k Jezusu, in reci: Prišežem ti, o Jezus! da hočem tebi zvesta biti, in nikdar v skušnjava ne privoliti. Pomagaj mi, da ne bom osramotena, ki v te zaupam, o Gospod!

Sv. Alfonz in sv. Bonaventura pravita tudi, da naj močnejši stebra našega zaupanja sta: bridko terpljenje Jezusovo in visoki zakrament sv. Rešnjega Telesa. Tako vprašata: Kaj, vsegamogočni Bog se hoče včlovečiti, vso svojo kri preliti, in naj bridkejši smerti na sramotnem lesu umreti? In čemu? Naše grehe zatreti ter nas odrešiti, ki smo vendar červi zemlje in puntarji zoper Njegovo Božje veličastvo! Vendar vse to Njemu še ni zadosti! On hoče ravno tisto telo, ki ga je za nas na križu daroval, nam v živež dati, ter se popolnoma z nami skleniti.

Veliki Bog! ta dvojna skrivnost bi morala serca vsih ljudi z naj večji ljubeznijo in z naj večim zaupanjem napolniti. Zakaj, kako bi zamogel nam potrebne milosti odreči, On, ki je za naše zveličanje toliko storil in terpel? Zatorej rečem: Imej, o spokorna duša! naj večji zaupanje v Jezusovo pomoč o času skušnjave, in kliči Ga prav priserčno in zaupljivo na pomoč; in ko bi bil tudi čudež za tvoje rešenje potreben, ga bo raji storil, kakor tebe o času skušnjave zapustil. In ko te bo On varoval, da o času skušnjave v greh padla ne boš, o kako močno bo tvoje zaupanje v Njegovo pomoč rastlo, koliko ložej in še z živejšim zaupanjem Ga boš v prihodnjih bojih pomoči prosila; pa kako močno se bo vnemala tudi ljubezen v tvojem sercu do tako dobrotljivega Pomočnika!

3. Vtretjič, kaj ti je storiti po minuli skušnjavi? Če si skušnjavo srečno

premagala, vso zmago le Bogu samemu pripisuj, ne pa svoji lastni moči; zatorej se naj poprej Bogu prav ponižno zahvali za Njegovo pomoč, potem Ga pa prosi varstva tudi v prihodnjih vojskah; obetaj Mu zvestobo, pa bodi vedno v strahu in trepetu za svoje zveličanje. Če ti pa vest očita, da si bila Bogu nezvesta: priserčno obžaluj svoj padec, obljubi Mu poboljšanje in zvestobo v prihodnje čase, pa ostani vedno mirna in pokojna. Zakaj, če si po storjenem grehu nemirna in nepokojna, je znamenje, da nisi dovolj ponižna, ampak da imaš toliko več notranjega napuha, kolikor nemirniši in nepokojniši si. Ne čudi se, da si v skušnjavi padla, čuditi bi se mogla le takrat, ko bi ne padla; zakaj tako velika je tvoja lastna slabost, da sama nič drugega ne zamoreš, kakor grešiti. Ta znotranji mir, ki pride iz vere, zaupanja in ljubezni do Boga, je prav za prav že sladek

sad kerščanske popolnosti; pa tudi ti, čeravno si še le novinka v popolnosti, si moraš z vso močjo zanj prizadevati, drugači na poti popolnosti ne boš nikdar ne ene stopinje naprej storila, da, gotovo boš le vedno slabeji postajala. Zakaj nepokoj, ako se ga ne varuješ, ti vzame vso kerščansko serčnost; ti podere veselje do dobrega; ti primerzi molitev in druge pobožne vaje; in te celo zapelje, da zanemarjaš dolžnosti svojega stanu, in se v obupljivosti pregrehi vdaš. Tak nemir in taka žalost po storjenem grehu Bogu ne dopade, ti k zveličanju nič ne pomaga, te celo od zveličanja odvrta, in ti po besedah sv. Pavla prinese smert. II. Kor. 7, 10.

Naj ložej boš vse svoje skušnjave premagala, o duša! ako si resnično ponižna; zakaj ponižnemu Bog nobene prošnje ne odreče. Ker je pa zaupanje dar Božji, zatorej Boga s ponižnim srcem

zanj prosi! Z molitevjo boš dosegla dar upanja, in z upanjem tisti sladki mir, kterega svet ne more dati, kterega le Bog deli, kakor pravi Jezus: „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam: ne kakor svet daje, vam jaz dam. Vaše serce naj se ne prestraši, in naj se ne boji“. Jan. 14, 27.

Tretji prigovor.

O kerščanski ljubezni do Boga.

Kerščanska duša! premisli štiri prav tehtne nauke o ljubezni do Boga. Pervi nauk je ta: Ljubezen Božja je naj potrebníši čednost; in da moraš Boga čez vse ljubiti. Drugi nauk je: Čemu moraš Boga čez vse ljubiti. Tretji nauk je: Po kterih stopinjah prideš do popolne ljubezni Božje. In četerti nauk je: Po kterih znamenjih se popolna ljubezen Božja spozna.

■. Zapoved, Boga čez vse ljubiti, je poleg Jezusovih besed, naj prva in naj imenitniši zapoved. Ker je ta zapoved naj prva in naj imenitniši, torej je tudi za te naj prva in naj imenitniši dolžnost, da jo spolniš.

1. Iz te zapovedi se izhaja prvi tehtni nauk o ljubezni Božji za te naslednji: Ljubezen Božja je za te naj potrebniji čednost. Vse druge tudi naj lepši in imenitniši čednosti ti brez ljubezni Božje za večnost celo nič ne koristijo; zakaj sv. apostelj Pavel pravi: „Ko bi znal prerokovati, in bi vedel vse skrivnosti, in imel vso učenost; in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni bi pa ne imel, nič nisem. In ko bi razdal ubogim v živež vse svoje premoženje, in ko bi svoje telo dal, tako da bi gorel, ljubezni bi pa ne imel, mi nič ne pomaga“. I. Kor. 13, 2. 3. Če imaš pa čednost ljubezni, imaš ž njo tudi

vse druge čednosti; zakaj po besedah sv. Pavla v I. Kor. 13, 4. ljubezen, kraljici enaka, vse druge čednosti za sabo vodi, jih oživlja, redi in popolne dela. Zato ti pravi sv. Avguštin: Ljubi, potem pa stori, kar hočeš, zakaj vsako tudi naj manjši tvoje delo bo zarad ljubezni Bogu dopadlo. Kakor se namreč vsaki skerbno varuje tistega človeka razžaliti, in se močno prizadeva mu dopasti, kterega močno ljubi: ravno tako tudi ti, o duša! če svojega Boga čez vse ljubiš, se vsacega tudi naj manjšega greha bolj bojiš, kakor smerti, in si na vso moč prizadevaš Mu dopasti. Kerščanska duša! ki želiš popolna biti, za nič druzega si torej tako močno ne prizadevaj, kakor svojega Boga ljubiti iz vsega svojega serca; zakaj če to storiš, boš popolna. Tvoja popolnost bo na tisti stopinji, na kateri stopinji bo tvoja ljubezen do Boga. Če je tvoja ljubezen do Boga na naj vikši

stopinji, je tudi tvoja popolnost na naj vikši stopinji. Da boš torej naj vikši stopinjo popolnosti dosegla, prizadevaj si za naj veči ljubezen do Boga.

2. Premisli, o duša! kako moraš Boga ljubiti? Čez vse stvari Ga moraš ljubiti, to je, ti Ga moraš bolj ljubiti, kakor vse stvari Božje. Pa sramovati bi se mogla tako-le govoriti: O Bog! ljubim te bolj, kakor vse stvari; zakaj te besede Boga ravno tako malo razveseliti zamorejo, kakor malo vesel, da celo še nevoljen bi bil mogočni kralj, ko bi mu njegov služabnik tako-le govoril: O gospod kralj! višji te cenim, kakor slamo in prah zemlje. Zakaj vse stvari niso tolike vrednosti v primeri z Bogom, kakor slama in prah v primeri s kraljem. Sveti Klemen je torej bridko jokati začel, ko mu je cesar Domicijan zlato, srebro in bisere v plačilo obetal, če malike moli. Čemu je jokal? Ali morebiti zato, ker se

je terpinčenja in grozovitne smerti bal? On je le zato prav bridko jokal, ker je slišal, da cesar Boga zlatu in srebru primerja, in hoče, da bi on rudo zemlje višje cenil, kakor Boga. Dasiravno ni tedaj nič častitljivo Bogu tako reči: Ljubim te, o Gospod Bog! bolj, kakor vse stvari; je On vendar s tabo zadovoljen, če mu rečeš, in tudi z deli pokažeš, da Njega resnično višje ceniš, kakor vse Njegove stvari. Ljubi tedaj, o bogoljubna duša! Boga bolj, kakor svoje premoženje, svojo čast in svoje življenje. Bolj Ga pa ljubiš takrat, kadar raji vse svoje premoženje, čast in celo življenje zgubiš, kakor Njega z grehom razžališ. Če Boga z naj večji ljubeznijo ljubiš, tudi raji naj hujši muke in naj bridkejši smert preterpiš, kakor Njega razžališ ne le s smertnim, ampak tudi z radovoljnim majhnim grehom; in si pripravljena odreči si vsako veselje, in tudi naj večji časne dobrote

in srečo, da le Bogu dopadeš, in Njega počastiš.

3. Ktero plačilo boš pa prejela, o duša! zato, če Boga z naj večji ljubeznijo ljubiš? Bog ti hoče zato naj večji plačilo dati. On sam hoče po smerti tvoje naj večji plačilo biti, če Njega prav ljubiš. Ali si zamoreš še večji plačilo misliti in želeti? Gotovo ne. Pa ko bi tudi Bog tega plačila tebi ne obetal; ali ni to zadosti veliko plačilo za tvojo ljubezen, ker veš, da On sam obeta tisto dušo ljubiti, ktera Njega ljubi? Saj pravi Jezus Kristus: „Jaz ljubim njega, kateri Mene ljubi, pa tudi Moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla, in pri njem prebivala“.

III. Premisli, o duša! čemu moraš Boga z naj večji ljubeznijo ljubiti?

1. Vpervič zavoljo upanja večnega plačila v nebesih. Sicer si dolžna Boga ljubiti, ko bi ti Bog tudi

nobenega plačila ne obetal, ker je On, večna lepota, naj večji ljubezni vreden. Ali, ker je On tako dobrotljiv, da ti zato tudi plačilo obeta, in celo zapoveduje tega plačila pričakovati: je tudi tvoja dolžnost na Njegovo besedo se zanesti, večnega plačila se nadejati, in po njem hrepeneti. Zato je tudi tista ljubezen, ktera iz upanja večnega plačila izvira, prava in popolna ljubezen; ti, ki imaš tako ljubezen, upaš v nebesih Boga v obličje gledati, in Ga veliko popolniši in močnejši ljubiti, kakor ti je tukaj na zemlji mogoče Ga ljubiti.

2. Vdrugič in posebno moraš, o duša! Boga ljubiti z avoljo Njega samega, to je, z avoljo tega, ker je naj večji lepota, torej naj večji ljubezni vreden. Tvoja duša je od Stvarnika to lastnost prejela, da ji je lepota in dobrota prijetna in ljuba. Tako na primer: Če slišiš, da je v kaki deželi kralj prav

ljubeznjiv, moder, dobrotljiv, usmiljen, pravičen in svet: ga ti ljubiš, če ga tudi ne poznaš; če tudi ne boš od njega nikdar kake dobrote prejela. Ali kaj je kralj naj mogočniji, naj dobrotljivši, naj milostljivši, naj pravičniji in naj svetejši v primeri z Bogom? Manj je, kakor naj ubožniji berač, kakor červ, ali prah zemlje v primeri z naj mogočnim kraljem. On je edina lepota, dobrota, modrost, mogočnost in svetost: zavoljo tega je On naše naj večji ljubezni vreden. Ljubi tedaj, o duša! Boga zavoljo Njegovih naj popolniših in lepših lastnost po zgledu pobožnega puščavnika. Dva brata sta namreč v puščavi prav pobožno živela. Enemu bratu pa šepeta satan na uho, da je njegov brat od Boga vekomaj zaveržen. Ker je mislil, da je to razodenje od Boga, je bil tako močno žalosten, da ga je drugi brat vprašal, čemu da tako močno žaluje. In ko je bogoljubni brat vzrok

žalosti zvedel, je prav ponižno in ves v Božjo voljo vdan, rekel: Bog naj bo češčen; če je taka Njegova presveta volja, naj se pa zgodi Njegova volja z mano! Ali pri vsem tem si bom jaz sedaj tako dolgo, dokler živim, prizadeval, Njega tako ljubiti, kolikor mi je mogoče. Zakaj jaz ne ljubim svojega Boga ne zavoljo strahu pekla, ne zavoljo upanja nebeskega plačila, ampak jaz ga edino zaradi tega ljubim, ker je On naj večji ljubezni vreden. Prihodnjo noč po tem pogovoru je dobri angelj zapeljanemu bratu razodel, da je njegov brat v število izvoljenih zapisan.

3. Če ti, bogoljubna duša! ne spoznaš tako dobro Božje lepote, kakor omenjeni bogoljubni puščavnik, da bi Ga edino zavoljo Njegove večne in neskončne lepote ljubila: ljubi Ga vendar vsaj s hvaležno ljubeznijo; in to se bo zgodilo, če premišljuješ Njegovo veliko

ljubezen, s katero On tebe vedno ljubi. S čem ti spričuje Bog svojo neskončno veliko ljubezen, s katero te ljubi? Z dobrotami, ktere ti je delil, in ti še vedno deli.

a) Premisli vpervič, koliko stara je Njegova dobrotljiva ljubezen do tebe! Morebiti tisuč, ali sto tisuč let? O čemu boš starost Božje dobrotljive ljubezni do sebe po letih štela, ko je večna? Tvoji stariši so bili za Bogom prvi, ki so te ljubili in ti dobrote delili; ali preden so tvoji stariši živeli, te je Bog že dobrotljivo ljubil, da celo preden je bil svet vstvarjen, te je Bog ljubil, in na te mislil. Le Njegova dobrotljiva ljubezen je bila vzrok, da je iz med mnogo drugih ljudi, ktere bi bil ravno tako lahko vstvaril, kakor tebe, tedaj namesto drugih nevstvarjenih, tebe vstvaril, in sicer te vstvaril za večno nebeško veselje. Zato pravi Bog pri preroku Jeremiji: „Z večno

ljubeznijo te ljubim“. 31, 8. Reci torej tudi ti, o kerščanska duša! Bogu s hvaležno ljubeznijo: Beži od mene, nečimerni svet, bežite vse stvari Božje; zakaj vé niste vredne moje ljubezni; ti edini, o Gospod Bog! si me ljubil naj prvo; zatorej je spodobno in pravično, da Tebi samemu vse svoje serce popolnoma darujem, da Tebe edinega z naj večji ljubeznijo ljubim.

b) Še veliko imenitniši vzrok, čemu moraš, o ljubeznjiva duša! Boga z naj hvaležniši ljubeznijo ljubiti, je brezkončno velika milost, s katero te je On odrešil od večnega pogubljenja. Vedno premišluj z naj hvaležnim sercem, s čem da te je Bog Sin odrešil? Sv. Pavel pravi: „Ker je nas ljubil, je samega sebe za nas daroval“. Gal. 2, 20. Kteri kralj ljubi tako močno svoje puntarske sužnje, da bi iz ljubezni do njih suženj postal? Gotovo nobeden. Sv. Pavel pa pravi, da

se je Sin Božji tako globoko ponižal, da je iz ljubezni do nas ljudi, torej do svojih puntarjev, do sužnjev satanovih, celo človek postal. Kaj je pa potem, ko se je bil včlovečil, storil in terpel, da je nas odrešil? „On se je ponižal“, pravi dalje sv. Pavel, „in je bil pokoren do smerti, in sicer do smerti na križu“. Kaj rečeš k temu, o ljuba duša! Saj tudi gotovo veruješ, da je tvoj Gospod Jezus Kristus iz ljubezni do tebe na sv. križu umerl? Pa premisli še dalje, da je On celo naj gorečnejši želje imel, iz ljubezni do tebe terpeti in umreti. Ko bi te sveta vera te resnice ne učila, ali bi smela le misliti to, da je hotel Stvarnik za svoje stvari tolikanj terpeti in celo umreti? Ali bi bil pa zamogel Jezus iz ljubezni do tebe še večji bolečine in grenkejši smert preterpeti, kakor je bila tista, kateri se je bil iz ljubezni do tebe izročil? Čemu je še poprej,

preden je zate na križu umerl, tudi tako razne bolečine terpel? Čemu je hotel popred kervav pot potiti? Čemu se je tako globoko ponižal, da se je dal v belo obleko obleči, kar je bilo znamenje norcev? Čemu je dal svoj život nečloveško bičati, svojo glavo s ternjem venčati? Čemu je svoj težki križ sam na svojih kervavih ramah nosil? Čemu se je dal z žebli na križ pribiti, in svojo stran na križu s sulico prebosti? Ali se ni vse to zaradi tega zgodilo, da bi ti bolj pogostoma in z večim usmiljenjem sedaj to, sedaj uno Njegovo muko premišljevala, da bi se torej tudi tvoje serce pri tem premišljevanji k vedno večji ljubezni do Njega ogrevalo in vnemalo? S hvaležnim srcem so premišljevale pobožne duše noč in dan Jezusovo terpljenje, ktero je iz ljubezni do nas ljudi preterpel, in njihove serca so bile s toliko ljubeznijo do Njega vnete, da so nekatere svoje kraljeve krone,

druge vse svoje bogastvo in vso posvetno visokost zaničevavši, in šumeči svet zapustivši v kako samoto ali samostan se preselile, kjer so vedno Boga ljubile in častile. Zopet druge izvoljene duše so vso svojo časno srečo, veselje, zdravje in celo življenje Bogu darovavši, iz ljubezni do križanega Jezusa naj grozovitniši muke in tudi naj bridkejši smert preterpele. Vprašaj, o duša! pa sedaj samo sebe, koliko si ti iz ljubezni do križanega Jezusa že dobrega storila in koliko hudega si že preterpela?

c) Vtretje, da boš, ljuba duša! Boga bolj ljubila, pogostoma premišljuj posebne milosti, ktere je Bog tebi pred mnogimi drugimi ljudmi dodelil. Koliko plemenitih mladenčev in devic, koliko kraljev in cesarjev je že živelo na svetu in še sedaj živi v deželah nevere, kateri niso nikdar slišali kake besede o pravem Bogu, kateri niso nikdar kakega sv. zakramenta

prejeli, kateri so tudi sedaj brez slehernega pomočka zveličanja in bodo torej vekomaj zaverženi. Tebi, o duša! je pa Bog dodelil posebno veliko milost, da si bila rojena v katoliški deželi, od katoliških bogoljubnih starišev. Premisli: kolikokrat ti je Bog v svetih zakramentih že tvoje grehe odpustil? Tolikrat, kolikokrat si se skesana k Njemu približala, ti je vselej tvoje grehe odpustil; te s Svojim sv. mesom in svojo sv. kervijo nasitil; te tolažil, razsvetljeval in vedno k dobremu vnemal; in to dela On tudi sedaj, ko te bukvice pobožno bereš. Ker te Bog tako močno ljubi, kaj hočeš ti storiti? Ali si sklenila od sedaj za naprej Boga čez vse ljubiti precej; ali pa hočeš morebiti še dalje in tako dolgo odlašati Boga ljubiti, dokler te ne zapusti, in te več ne kliče k Svoji ljubezni? Tega gotovo ne boš storila; od Božje milosti zaupam, da si sklenila brez odlašanja Boga čez vse ljubiti.

■■■■. Premisli, kerščanska duša! ktere so stopinje do popolne ljubezni Božje.

1. Perva stopinja k popolni ljubezni Božji so goreče želje po Njegovi naj večji ljubezni. Goreče želje so tiste perute, s katerimi so se svetniki na kviško povzdigovali, da so se z naj popolniši ljubeznijo z Bogom zedinili. Če ti, o bogoljubna duša! tacih želj v sercu ne občutiš, prosi Boga, da ti jih dá; zakaj brez njih se ne boš nikdar do popolne ljubezni Božje povzdignila; ž njimi boš pa v kratkem času do popolne ljubezni prišla. Sv. Terezija je mnogokrat svojim duhovnim hčeram rekla: „Želeti moramo ne kako nizko, ampak naj vikši stopinjo ljubezni Božje doseči. Če si z vso močjo prizadevamo in v Boga popolnoma zapremo, bomo dospeli do tiste stopinje ljubezni, do ktere so svetniki dospeli. Iz lastne skušnje vam povem, da malo-

serčna duša v mnogih letih v ljubezni Božji tako daleč ne pride, kakor pride serčna duša z gorečimi željami v malo dneh. Bog ima nad našimi željami tako veliko dopadajenje, da jih tako plačuje, kakor ko bi jih bile že v djanji izverševale“. Dalje pravi ta svetnica: Ljubezen do Boga se zadobi, kadar človek prav goreče želje ima, Boga ljubiti; zraven pa tudi terdno sklene vse delati in terpeti zavoljo Boga, in se vsih reči zderžati, ki mu niso dopadljive; in da potem to, kar je sklenil, tudi vselej stori, kadar koli priložnost ima. Da pa človek zamore v velikih rečeh svoj sklep spolniti, naj se vadi v majhnih rečeh Bogu svojo ljubezen pokazati, k čemur pogostoma priložnost ima.

2. Druga stopinja k ljubezni Božji je: se odreči vsakemu hrepenenju in vsaki ljubezni do posvetnih reči. Bog hoče, da Ga ljubimo iz vsega svojega serca;

naše serce je pa takrat vse Njegovo, kadar je prazno vsake posvetne ljubezni. Sveta Terezija pravi: „Kdor tako daleč pride, da vse svoje serce popolnoma Bogu daruje, in tako popolnoma zgubi vse nagnjenje in vso ljubezen do posvetnih reči, da v nobeni stvari več tolažbe ne najde, in se na nobeno reč več ne zanaša; verh tega tudi v nemar pušča svojo čast in svoj dobiček, ter se edino le na Boga zanaša, tisti zamore po pravici reči: jaz te ljubim, o Bog! iz vsega svojega serca“ Sv. Bernard pa tako govori: „Dokler meni še kaka stvar veselje in tolažbo dela, tako dolgo si ne upam reči, da je ljubezen Božja v mojem sercu goreča“. Enako govori sveti Frančišek Salezijan, ki pravi: „Ko bi v svojem sercu zapazil le kako nitko, ktera me navezuje na kako stvar, in ne na Boga, precej bi jo iz serca iztergal. Zakaj ljubezen Božja ne najde prostora v sercu,

ktero ni prazno posvetnih nagnjenj; vedno bolj in bolj pa gori v sercu, ktero je prosto vsega nagnjenja do vsih stvari“. In sv. Avguštin te uči spoznati velikost tvoje ljubezni do Boga s temi besedami: „Mera, po kateri se meri ljubezen do Boga, je ta: Čem manjši imaš poželenje časnih reči, tem bolj raste in se množi ljubezen Božja v tebi, in kadar nimaš celo nobenega poželenja časnih reči, takrat je tvoja ljubezen do Boga popolna. Zato je sv. Tereziji, popolnoma prosti vsega poželenja časnih reči, Bog te besede govoril: Sedaj, ker si ti vsa moja, sem tudi jaz ves tvoj. Če si tudi ti, o duša! poželenja vsih časnih reči prosta, Bog tudi tebi tiste besede govori, ktere je govoril sv. Tereziji.

Popolna ljubezen do Boga je po besedah učnikov tisti tat, kateri nam vzame iz serca vse poželenje do stvari; je tisti ogenj, kateri v sercu požge vse, kar ni Božjega, in spremeni vsako reč

v ogenj ljubezni Božje. Ko je nekdanj Božji služabnik zarad smerti sorodovince solze pretakoval, mu je rekel njegov pobožni tovariš naslednje besede: Le toči solze, pa ne zarad smerti svojega sorodovince, ampak toči jih zarad smerti in iz ljubezni do Jezusa za tebe križanega. Po tem zgledu daruj tudi ti, o duša! vse svoje solze, vse svoje poželenje in vso ljubezen svojega serca Jezusu Kristusu za tebe križanemu.

Če Boga popolnoma ljubiš, o duša! daruj mu vso ljubezen svojega serca, in ne ljubi pregrešno, tudi same sebe ne; odreci si, kar je tebi prijetno, in sprejmi, kar ti je zoperno, to je, zatajuj se. Ko je bila sv. Terezija bolna, ji je strežnica hrano ponujala, rekoč: Glejte! kako okusno je ta jed pripravljena. Svetnica pa, ker se je hotla tudi v boleznih zatajevati, je odgovorila: Ravno zavoľjo tega, ker je močno dobra, je ne okusim. Ravno

tako govôri tudi ti, pobožna duša: Edino zavoljo tega, ker je ta stvar tako lepa, je ne pogledam; ker je ta družina tako prijetna, vanjo ne grem; ker je ta govor tako močno kratkočasen, ga ne poslušam; zato ker je ta človek tako nehvaležen in sovražen, ga ljubim; ker je to zdravilo tako zelo grenko, ga pijem. Tudi v dobrih in svetih rečeh se zatajaj, rekoč: Ravno zavoljo tega, ker me tako veseli kak delavnik k sv. maši, kako nedeljo k sv. obhajilu iti, mi pa moji vikši, mož ali stariši kako delo in opravilo ukažejo; ali moram bolniku streči: ne grem k sv. maši, ne k sv. obhajilu. Hočem pa meni od vikših zapovedano delo storiti, ali bolniku streči in svoje delo namesto molitve in svetega obhajila Bogu darovati, ter se po duhovno večkrat z Jezusom skleniti. Le tista duša Boga resnično ljubi, ktera ne ravná v nobeni reči po svoji volji, ampak le po volji Božji, in po volji svojih starišev in

vikših, kateri pri nji Boga namestujejo. Moli po zgledu zvestega služabnika Božjega Alvareca, rekoč: O moj Bog! nočem ne tolažbe ne terpljenja po svoji volji, ampak le tisto hočem, kar mi Ti po Svoji sveti volji daš. Bodi prepričana, o duša! da nikdar ne boš na svetu srečna, razun, če se zatajuješ, in vse posvetne dobrote in veselje zaničuješ, in le po Bogu hrepeniš. Svet naj ti bo taka puščava, kjer sta samo vi dva, namreč: Bog in ti, o duša!

3. Tretja stopinja k ljubezni Božji je: pogostno pobožno premišljevanje bridkega terpljenja in grenke smerti Jezusa Kristusa; torej pogostno obiskanje križevega pota. Pobožnemu puščavniku je Bog razodel, da ni nobena pobožnost pripravniši vneti ognja ljubezni Božje v našem merzlem sercu, kakor premišljevanje bridkega terpljenja Kristusovega; to je, da premišljuješ, kako je tvoj naj boljši pri-

jatel Jezus Kristus iz ljubezni do tebe preterpel mnogo naj hujšega: bolečine, žaljenje, ječo in celo bridko smert na sv. križu. Misli si na pr.: Dober prijatelj je za svojega prijatelja mnogo hudega preterpel. Ali bi ga ne veselilo, če bi slišal, da prijatelj ljudem dopoveduje, koliko je on za njega preterpel? Če bi pa zvedel, da je on na vse to pozabil; ali bi ne bil močno žalosten? Gotovo bi bil žalosten. Ravno take bolečine delajo tudi Jezusovemu presvetemu sercu tiste nehvaležne duše, ki prav poredkoma in brez priserčnega usmiljenja preiščujejo vse bolečine in zasramovanje, katero je Zveličar iz ljubezni do njih preterpel. Nasproti pa tiste hvaležne duše, ktere prav pogostoma in s priserčnim usmiljenjem Kristusovo terpljenje preiščujejo, Njemu naj večji veselje delajo; in On jim plačuje njih hvaležno preiščevanje s podeljenjem obilnih milost, po-

sebno z darom goreče ljubezni Božje. Zatorej, o duša! ki želiš, in pogostoma tudi prosiš, da bi Bog ogenj Svoje goreče ljubezni v tvojem sercu vnel: premišljuj prav pogostoma in priserčno bridko terpljenje in grenko smert Kristusovo; in ogenj ljubezni Božje se bo v tvojem hvalnem sercu čez dalje bolj vnemal.

4. Četerta stopinja k ljubezni Božji, s katero se celo do popolne ljubezni povzdigneš, je pogostno ponovljenje djanja popolne ljubezni. Kako pogostoma si dolžna, bogoljubna duša! djanje ljubezni Božje obuditi? Duhovski učeniški terdijo, da poleg njihovega mnenja zadostuje djanje vere in upanja k manjšemu vsaj enkrat v letu obuditi; ali djanje ljubezni je treba vsaki mesec, ali še večkrat v mesecu obujevati. Posebno potrebno je obuditi djanje popolne ljubezni v smertni uri. Da boš pa o smertni uri to dolžnost spolniti zamogla: privadi se obuditi djanje

popolne ljubezni pogostoma v svojem zdravju, posebno pri prejemanji sv. zakramentov. Kakor se ogenj živ ohrani, ako mu polena prikladaš: ravno tako se tudi ljubezen goreča ohrani, ako pogostoma djanja ljubezni obujaš. Kako pa zamoreš djanje ljubezni obuditi? Na tisti način razodeni svojo ljubezen Bogu, na kateri tudi človeku, kterega ljubiš, svojo ljubezen razodevaš. Če kakega človeka resnično ljubiš, kako močno se veseliš njegove sreče, njegovega blagostana! Ravno tako veseli se, o ljubljena duša! prav močno in pogostoma, da je tvoj ljubi Bog neskončno srečen, in sam v Sebi neskončno popolno bitje. Bolj se razveseluj Božjega neskončnega zveličanja, kakor svojega lastnega zveličanja. Ker si dolžna Boga bolj ljubiti, kakor sebe: zato uživaj naj večji veselje, ker veš, da tvojemu Bogu k Njegovi večni sreči, k Njegovemu večnemu zveličanju ničesar ne primanjkuje,

in vekomaj ničesar primanjkovalo ne bo. — O kako močno se razveseluješ, kadar slišiš ali zveš, da tvojega ljubega prijatelja drugi ljudje ljubijo! Ravno tako priserčno se razveseluj, kadar se spominjaš, da brezštevilno velika množica angeljev in svetnikov v nebesih Boga naj popolniši ljubi; ali kadar zveš, da tukaj na zemlji kaka sveta duša Boga prav močno ljubi. Kakor želiš, da bi tvojega ljubega prijatelja vsi ljudje ljubili: ravno tako želi, da bi vsi ljudje Boga ljubili! Da boš k temu nekoliko pripomogla, in ljubezen Božjo v srcih ljudi vnela: rada govori o ljubezni Božji ž njimi. Pobožno moli, da bi ljubega Boga vsi ljudje na zemlji prav dobro spoznali in ljubili. Močno tudi žaluj, da Ga mnogi ljudje še ne spoznajo; in mnogi tudi iz med tistih, kateri Ga spoznajo, vendar ne ljubijo, ampak sovražijo. Naj bolj priserčno pa obžaluj tisti čas, v

kterem si morebiti tudi ti svojega dobrotljivega Boga sovražila in žalila. Dokler na svetu živiš, nikdar ne jenjaj djanja popolnega kesanja čez vse svoje grehe obujevati.

IV. Včetertič premisli, kerščanska duša! po katerih znamenjih se popolna ljubezen do Boga spozná. Če hočeš zvedeti, ali Boga resnično ljubiš čez vse, ali ne: premisli nekoliko natančniši naslednjo povest, ktera te uči, kako se kaže ljubezen Božja. Plemenit, bogat, lep in pobožen knez si izvoli za svojo ženo revno, nevedno in ostudno kmečko deklico in jo stori bogato, plemenito, častito in srečno. Kaj rečeš, kako bo osrečena deklica mislila, kako govorila in ravnala s svojim kraljevim možem? Ali ne bo naj večji spoštovanje, ljubezen in hvaležnost do njega v svojem sercu občutila, ker se bo vedno spominjala, kdo da je njen mož, in kdo da je bila ona poprej?

Ali se mu ne bo vsak dan zahvaljevala za neizrečeno veliko milost, katero ji je skazal? Ali si ne bo vedno prizadevala, zmiraj le tisto storiti, kar mu je naj dopadljivši; da ga z vsim svojim djanjem razveseluje? Ali ne bo vsa goreča v spolnovanji njegove dobre volje in njegovih koristnih zapoved? In ko bi mogla včasih iz ljubezni do njega kake bolečine preterpeti, ali bi se ne čutila srečno, da mu zamore z voljnim prenašanjem svojih bolečin spričevanje svoje hvaležnosti in ljubezni pokazati? In ko bi videla, da ga njegovi nehvaležni podložniki sovražijo in zaničujejo, ali bi zaradi tega ne žalovala vedno in ne jokala? In če je bila sama tako nesrečna, da je kdaj svojega moža razžalila, ali ga ne bo vsa objokana klečé odpuščenja prosila? Ko bi mogla nekoliko časa od njega ločena živeti; o kako dolg bi ji bil tisti čas, in ali bi ne mislila vedno na tisti trenutek, o katerem ji bo

dovoljeno ga zopet videti! In kako močno osrečano bi se imenovala, ko bi primerjala svoj sedanji kraljevi s svojim prejšnjim revnim kmečkim stanom!

Vse tisto, kar misli in stori tako visoko povzdignjena kraljica do kralja, stori tudi ti do Boga, in imaš naj večji in popolno ljubezen do Njega. Ker sedaj svojega Boga še ne gledaš v obličje, pošiljaj mu nasproti priserčne zdihljeje in goreče želje; pa tudi z besedo mu pogostoma svojo ljubezen zaterjaj, rekoč: O moj Bog! nič drugoga ne želim, kakor edino Tebe ljubiti. Tebi se popolnoma darujem, o moj Bog! Vse, kar Ti hočeš, želim tudi jaz! Ravnaj z mano po Svojem dopadajenji! O moj Bog! ljubim Te čez vse. O moja ljubezen, moje vse! Ali se pa le prav pobožno ozri proti nebesom ali proti podobi križanega Jezusa, in to zadostuje, če tudi besede ne rečeš. Pa

ne ljubi Boga le z besedo, ampak tudi v djanji. Nekteri ljudje svojim ljubljencem ljubezen zaterjujejo, ter pravijo: Moj ljubi prijatelj! vse, kar je mojega, je tudi tvoje. Ko ga pa prijatelj v potrebi kake reči prosi, mu dá le kaj prav malega, ali pa celo nič. Ti, pobožna duša! pa ne bodi taka; ne ljubi svojega Boga le z besedo, ampak kadar Bog tirja, da Mu ljubezen v djanji pokažeš, na primer, da Mu daruješ svoje premoženje, svojo čast, svoje zdravje ali celo svoje življenje: ne imej takrat svojega serca navezanega na te časne dobrote in bodi zadovoljna, če po Božji volji katero, ali celo vse te časne dobrote zgubiš. Govori pri kaki časni zgubi iz globočine svojega serca te ali enake besede: O moj Bog! Tebi se vsega in popolnoma darujem; stori z mano in z vsim, kar imam, po Tvoji sveti volji. Prinesem to zgubo za dar, kterega od

mene imeti hočeš, s tistim darom, kterega je Jezus Kristus Tebi daroval.

Hočeš vedeti, kako daleč si že prišla v ljubezni do Boga? Sv. Vincencij ti dá prav gotovo znamenje, iz kterega se spozna, ali Boga resnično ljubiš, ali ne, ker pravi: „Bolj ko v sercu raste ljubezen Božja, bolj se tudi pomnožijo želje, terpeti in zaničevan biti. To je gotovo znamenje, vse drugo je le prazen dim“. Sveti Janez od Križa je resnico teh besedi prav dobro spoznal. On je dan za dnevom bolj močno želel terpeti, ker je tudi dan za dnevom rastla v njegovem sercu ljubezen do Boga. Nekikrat se mu je Kristus prikazal, ter ga vprašal, rekoč: Kaj hočeš od mene v plačilo imeti, ker si tako veliko za me storil in preterpel? In sv. Janez je odgovoril: Gospod! daj mi milost, zavoljo Tebe terpeti. Da se boš v vsih veselih in žalostnih okoliščinah popolnoma v Božjo

sveto voljo vdala, o duša! preišljuj besede, ktere je Gospod Jezus sv. Jederti govoril. Rekel je: „Z ravno tisto ljubeznijo, s ktero sem človeka vstvaril, mu tudi srečo in nesrečo pošiljam, toda vse le k njegovemu pridu“. Zato pravi tudi sveti Frančišek: „Bog nas zmiraj enako ljubi, če nam srečo ali nesrečo pošlje“. Zatorej, če tudi naša ljubezen do Boga v vsih okoliščinah ni zmiraj enaka, od tod izvira, ker naše serce je navezano na kaj tacega, kar ni Bog.

Premisli, o duša! koliko je Jezus Kristus iz ljubezni do tebe storil in preterpel. Iz ljubezni do tebe je umerl na sv. križu, je postavil zakrament svetega Rešnjega Telesa in se ti je dal že tolikokrat zavžiti pri sv. obhajilu. Ali bi ti bil zamogel še kaj boljšega storiti, ti še kaj večega dati? Dolžni smo torej vsi kristijani svojega Boga ljubiti; toda kako malo je tistih srečnih, kteri Ga ljubijo!

Bodi vendar ti, pobožna duša! v majhnem številu tistih srečnih duš. Ali pa morebiti hočeš tako dolgo odlašati, Ga ljubiti, dokler te zaradi tvoje nehvaležnosti zapusti, in te nič več ne vabi in kliče k Svoji ljubezni? Pridi torej, o ljubljena duša! k svojemu Bogu, ne ustavljaš se še dalje Njegovi ljubezni, in ljubi Ga iz vsega svojega serca, in ker Ga s svojo močjo čez vse ljubiti ne moreš, prosi Marijo Devico, svojega angelja varha in vse izvoljene v nebesih, ter reci: Prosite Boga, vi izvoljeni! da On vžge v meni ogenj Svoje ljubezni, da bom v svojem sercu gorečo ljubezen do Njegove dobrote vedno ohranila.

Četerti prigovor.

O kerščanski ljubezni do bližnjega.

■. Kerščanska duša! premisli, da ljubezen do bližnjega je vpervič naj-potrebniši in vdrugič naj-lepši čednost.

1. Vpervič premisli, da je ona naj potrebniji čednost, zakaj nikdar ne boš Boga ljubila čez vse, če ne ljubiš svojega bližnjega zavoljo Boga ravno tako, kakor sebe. Jezus Kristus pravi namreč, da ste zapovedi, Boga in bližnjega ljubiti, enako veliki; da obedve iz ravno tiste zapovedi ljubezni izvirate; in da ste torej obedve zapovedi ena, naj večji in prva zapoved. In sv. Janez pravi: „Od Boga smo prejeli zapoved, da, kdor Boga ljubi, tudi svojega brata ljubi“. 4, 21. Sv. Tomaž, učenik pa terdi, da ste ljubezen Božja in ljubezen do bližnjega ena sama čednost, ktera spričuje, da Boga in bližnjega samo zato ljubimo, ker je nam Bog zapovedal. — Tudi iz naslednje prigodbe se razvidi, da ste obedve ljubezni naj tesnejši med sabo sklenjeni: Sveta Katarina Genueška je rekla Gospodu: O moj Bog! Ti mi zapoveduješ, naj bližnjega ljubim, in vendar nisem v stanu razun Tebe

nikogar ljubiti. Naš Zveličar jo potolaži, rekoč: „Moja hči! vedi, da, kdor mene ljubi, tudi vse tisto ljubi, kar jaz ljubim“. To resnico ti spričuje skušnja: Če ti kako osebo ljubiš, tudi vse njene sorodovince, služabnike in podobe ljubiš. Čemu jih pa ljubiš? Zato, ker od tebe ljubljena oseba tudi vse te reči ljubi. Zakaj moraš torej tudi svojega bližnjega ljubiti? Zato ga moraš ljubiti, ker njega tudi Bog ljubi. Zato pravi sv. apostelj Janez, da je tisti človek lažnik, kateri terdi, da Boga ljubi, svoje brate pa sovraži. In Jezus je rekel, da hoče vse, kar naj manjšemu človeku dobrega storimo, ravno tako poplačati, kakor ko bi bili Njemu samemu storili. Ker ste ljubezen do Boga, in do bližnjega naj tesnejši med sabo zvezani, zato so svetniki učili, da je ljubezen do bližnjega naj gotovši znamnje, iz kterega se spozna, če ima kdo ljubezen do Boga. Sv. Terezija poterdi te besede, ker pravi, da te dve

ljubezni niste nikoli druga od druge ločeni. Gotova resnica je tedaj, da, kolikor bolj se bo ljubezen do bližnjega v tebi pomnožila, toliko veči bo postala tudi tvoja ljubezen do Boga. Če hočeš vedeti, koliko Boga ljubiš, le poglej in premisli, koliko ljubiš svojega bližnjega. Prav veliko je torej na tem, da dobro spoznaš, kako svojega bližnjega ljubiš; če ga popolnoma ljubiš, si zapoved ljubezni v djanji popolnoma spolnila. Da boš spoznala, imaš li ljubezen do bližnjega, skerbno pazi, kako se v vsakdanjih in majhnih rečeh proti svojemu bližnjemu obnašaš. Nikar ne ceni visoko takih misel, ktere te naj raji med molitevjo nadlegujejo: Jaz hočem kteremu svojemu bližnjemu to ali uno posebno veliko dobroto storiti; česar pa potem v djanji nikoli ne spolniš. Le v vsakdanjih, navadnih rečeh bližnjemu dela ljubezni skazuj.

2. Premisli vdrugič, da je ljubezen do bližnjega naj lepši čednost. Zakaj je

pa naj lepši? Zato, ker je Bogu naj dopadljivši, in kraljica vsih drugih čednost. Ker je ona Bogu naj dopadljivši čednost, zato so Njemu naj dopadljivši tisti bratje in sestre, kateri med sabo v edinstvi in ljubezni živijo, kateri drug drugemu vse dobro želijo, si ne zamerijo nobene besede, in si veliko več vsi skupaj pomagajo, dan za dnevom Boga močnejši ljubiti, mu zvestejši služiti in se vekomaj zveličati. Ravno tako so Bogu naj dopadljivši tudi vsi prebivalci kake hiše, kake ^{stanovanje, kake (M.) družbe} vasi, kake srenje, kateri v pravi kerščanski ljubezni in edinosti med sabo živé. Oni so podobni nebeščanom; zakaj kakor se v nebesih veselé drug drugoga sreče tako, kakor svoje lastne: ravno tako se veselijo tudi taki dobri kristijani sreče svojega bližnjega, kakor svoje lastne, in žalujejo pri bližnjega nesreči, kakor pri svoji lastni nesreči. Kakor je pa hiša in ^{družba} srenja, kjer med vsimi prebivalci lju-

bezen vlada, podoba nebes, tako je nasproti hiša in srenja, kjer se je sovraštvo med prebivalce vgnjezdilo, podoba pekla, kjer se tudi vsi prebivalci med sabo naj hujši sovražijo.

[Kako močno je Bogu prijetna edinstvo in ljubezen med ljudmi, ti spričuje naslednji zgled: V življenji sv. Makarija se bere, da mu je bil Bog v molitvi razodel veliko svetost dveh žensk, ki ste v mestu živele. Sv. Makarij je šel precej po Božjem razodenji ženske obiskat, da bi zvedel, s katerimi dobrimi deli ste tako visoko svetost dosegli. Pa odgovorili ste mu, da z nobenimi posebnimi pobožnostmi in dobrimi deli Boga ne častite, ampak da že petnajst let skupaj stanujete, pa ves čas tudi v naj manjši reči se niste nikdar sperli, ali s kako besedo ali djanjem druga drugo žalili. Ko svet puščavnik tak odgovor zasliši, spozna, da ste te dve duši njega v svetosti prekosili.]

Ljubezen do bližnjega je tudi Jezusu naj dopadljivši čednost, in znamnje Njegovih učencev. (Da je Jezusu ljubezen do bližnjega naj dopadljivši čednost, se spozna iz naslednjega premišljevanja.) Kaj je Jezusa nagnilo, da je nebesa zapustil, in na svet prišel za nas ljudi terpeti in umreti? Ali ne ravno tista ljubezen, katero do nas ima? In kaj je hotel tudi družega doseči, kakor z besedo in s svojim zgledom ogenj svoje ljubezni v naših srcih vžgati? (Zatorej pridi, bogoljubna duša! ki bi se rada od Jezusa ljubezni učila, in pristopi k Njegovemu presvetemu Sercu, ter vžgi z ognjem Njegove svete ljubezni svoje merzlo serce, da bo tudi gorelo ljubezni do bližnjega.) Premisli besede, ktere je govorilo presveto Jezusovo Serce pri zadnji večerji svojim učencem. Govorilo je tako-le: „Novo zapoved sem vam dal: da se ljubite med seboj; kakor sem jaz vas ljubil, da se tudi vi ljubite med

seboj“. Dal jim je takrat tudi znamenje svojih učencev, rekoč: „V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako bote imeli ljubezen med seboj“. Jan. 12, 34. 35. Premisli sedaj še nekatere dela Jezusovega presvetega Serca, ktere tako lepo kažejo Njegovo naj večji ljubezen do nas. O kako veliko dobrega je to presveto Serce Jezusovo iz ljubezni do nas ljudi storilo, koliko bridkega je preterpelo! Vse dobro je nam storilo, vse hudo za nas preterpelo, brez vsega našega zasluženja, in to celo pri naši naj večji nevrednosti in nehvaležnosti. To sveto Serce ljubi vse ljudi brez razločka, dobre in hudobne, prijatelje in sovražnike: nas ljubi stanovitno in tako goreče, da se je iz ljubezni do nas vse povžilo. Ali je še mogoče, da tvoje serce merzlo in mertvo brez ljubezni do bližnjega ostane, če premišljuješ lastnosti Serca Jezusovega in Njegovo gorečo ljubezen do bližnjega?

Če se pri premišljevanji Jezusove ljubezni ne vname v tebi ljubezen, tako si po duhovno mrtva, kakor pravi sveti Janez: „Kdor ne ljubi, ostane v smerti“. 1. Jan. 3, 14.

Ker je ljubezen do bližnjega Bogu in Jezusu naj dopadljivši čednost, jo lahko imaš tudi v znamenje svojega izvoljenja za večno zveličanje. Da se o tej resnici prepričaš, premisli, da za tvoje zveličanje ste tebi dve reči neobhodno potrebni. Vpervič spolnjenje vsih Božjih zapoved in vdrugič odpuščanje grehov. Kdor svojega bližnjega ljubi, pa obedve ti pogoji svojega zveličanja dopolni, on je poleg besed sv. Pavla, vso postavo spolnil, Rim. 13, 8., in po besedah svetega aposteljna Petra zadobi odpuščanje grehov, ker pravi: „Pred vsim pa imejte vedno ljubezen med seboj; ker ljubezen pokrije obilnost grehov.“ 1. Peter 4, 8.

III. Kaj misliš, o duša! ali vsi kristijani ljubijo svojega bližnjega, ker vedó, da je ta čednost Bogu in Jezusu naj dopadljivši, in nam k zadobljenju večnega zveličanja naj potrebniši? Tako redka je ta čednost med kristijani, da bi človek mislil, ona je iz med ljudi pregnana, in se nahaja le še pri kaki posebno pobožni družini. Ker se pri tako redkih dušah najde, skerbi, da boš ti ena iz med majhnega števila tistih srečnih, in za večno zveličanje izvoljenih duš. Da boš vredna sedaj v življenji in po smerti številu izvoljenih duš prišteta biti, skerbi, da svojega bližnjega prav ljubiš. Da ga boš prav kerščansko ljubila, ga ljubi vpervič v mislih, potem pa kaži svojo znotranjo ljubezen do bližnjega, vdrugeč v svojem govorjenji, in vtretjič tudi v svojem djanji.

1. Da se ne boš pregrešila v mislih zoper ljubezen do bližnjega, zato nikdar

radovoljno v svoji glavi ne priderži kake slabe sodbe, nezaupanja ali prederznega dvoma o čednosti svojega bližnjega. Nekoliko malega se že s tem pregrešiš, če brez vzroka dvomiš, se je li pregrešil tvoj bližnji ali ne; tvoj pregrešek zoper ljubezen do bližnjega pa raste, če ga brez vzroka kakega pregreška v svojem srcu dolžiš; še hujši pa grešiš, če ga brez vzroka pregreška celo krivega obsodiš. Če na tak način svojega bližnjega hudo obsodiš, te bodo zadele besede Jezusove, ki pravi: „Kteri sodi, bo obsojen; toraj ne sodite, da ne bote obsojeni“. Rečem ti: Nikoli ne sodi koga brez vzroka. Pravim brez vzroka; zakaj če imaš tehten vzrok kaj slabega o bližnjem misliti, se nič ne pregrešiš, če to storiš. Vendar terdim: Če te dolžnost posebno ne veže čuti nad obnašanjem svojega bližnjega: za svoje zveličanje vselej naj varniši ravnaš, da o vsih ljudeh vedno

le dobro misliš in se vsega prederznega natolcevanja skerbno varuješ. Če ti je pa tvoj bližnji od Boga v varstvo izročen, je pa celo tvoja dolžnost, vedno zanj skerbeti in si tako misliti: meni izročeni bližnji bi se morebiti utegnil pregrešiti. Zato sebi izročenega bližnjega vedno skerbno nadzoruj, ter varuj ga vsake nevarnosti in vsacega padca v greh. Sicer imej pa prav lepo navado, vedno le dobro misliti o svojem bližnjem po zgledu svetnikov. Tako je ravnala sveta Katarina Bolonjska, ktera je rekla: Dasi-ravno že mnogo let v samostanu živim, vendar sem o vsih svojih tovaršicah vedno le dobro mislila, ker mi je dobro znano, da je včasih videti, kakor da bi bila ktera mnogo pregreškov kriva, pa se potem razodene, da je Bogu dopadljivši, kakor ktera druga, ktera se veliko popolnši kaže. Tudi ne imej slabe navade popraševati po tem, kaj ljudje o tebi

govoré; sicer boš zvedela take besede, da boš zarad njih o bližnjem slabo sodila, ali ga boš še celo sovražila. Mnogo je priloženega ali celo zlaganega, kar od ljudi zveš, da so o tebi govorili. Nič ne čislaj sodeb družih ljudi o sebi; vedno tako živi, da zamore sleherni o tebi dobro misliti in govoriti: potem pa ti bodi enako, ali drugi dobro ali slabo o tebi govore. Ako kaj slabega o sebi zveš, si misli in reci: O to je najmanjši hudo, ktero o meni dopovedujejo, o koliko hujšega bi še zamogli o meni govoriti, ko bi jim vse moje slabosti tako dobro znane bile, kakor so meni znane!

Če tvoj bližnji zboli, ali ga kaka nesreča ali časna zguba zadene, tirja zapoved kerščanske ljubezni, da z zgornjim delom svoje duše, ali s pametjo, njega miluješ. Rečem, z zgornjim delom svoje duše, ali s pametjo; zakaj če zveš, da se je tvojemu zoperniku kaj hudega pri-

godilo, se ti bo dozdevalo, da v tebi nepokorni meseni človek se pri njegovi nesreči razveseluje; ali to veselje tako dolgo ni prav nič pregrešno, dokler se zgornji del tvoje duše temu veselju ustavlja, in ga od sebe odganja. Če se taka vojska v tebi vname, bodi mirna, in dovoli mesenemu človeku v tebi se razveseljevati; kakor se tudi zato ne zmeniš, in dovoliš kakemu malemu ku-
~~žetu~~ žetu v tebe lajati po njegovi volji; le z zgornjim delom svoje duše nesrečneža miluj, kolikor zamoreš. Vendar se pa smeš tudi z zgornjim delom svoje duše nesreče bližnjega razveseljevati takrat, kadar upaš, da bo njegova nesreča njega poboljšala, da bo jenjal s svojim razuzdanim življenjem nedolžne duše pohujševati. Ali pazi takrat, da te ne bo lastna ljubezen premotila, in da ne boš mislila, se le zaradi poboljšanja bližnjega njegove nesreče razveseljevati,

ko te vendar v resnici le to veseli, da se Bog nad njim maščuje.

Zapoved ljubezni do bližnjega tudi tirja, da se sreče bližnjega ravno tako močno veseliš, kakor svoje lastne sreče, in da se nevošljivosti ustavljaš, ktera te naganja, bližnjemu zarad tega sreče ne privoščiti, ker je tvoji sreči nasprotna. Sv. Tomaž uči, da na štiri načine ti zamore sreča bližnjega zoperna biti. Vpervič: Če se le bojiš, njegova sreča utegne tebi, ali pa komu drugemu škodljiva biti; ali pa, da bi zavoljo njegove sreče po krivici ti, ali kateri drugi kake škode ne terpel. Taka skrb ni pregrešna. Sv. Gregorij pravi, da nas utegne nesreča bližnjega veseliti brez grešenja zoper ljubezen; to je takrat, kadar njegova nesreča k sreči mnogih pripomore. Tudi utegneš sreče bližnjega žalostna biti brez greha nevošljivosti; to se takrat zgodi, kadar se po pravici bojiš, sreča njegova bi ute-

gnila služiti k zatiranju mnogih nedolžnih ljudi. V drugič utegneš sreče bližnjega žalostna biti, ne zarad dobrot, ktere tvoj srečni bližnji vživa, ampak ker žaluješ, da ti nisi tako pobožna, tako čista, tako krotka in Bogu prijetna, kakor je on. Taka žalost ni pregrešna, ampak še koristna, ker si potem tudi ti za enake čednosti prizadevaš, kakoršne nad njim zapaziš. V tretjič si žalostna sreče bližnjega, ker se bojiš, da bi mu ona k njegovemu dušnemu padcu ne služila; tako na primer bi se utegnil zarad svoje častne službe ali svojega bogastva prevzeti. V četertič utegneš tudi sreče bližnjega žalostna biti, ker ona tvojo srečo zavira, in to je zavid ali nevošljivost, ostudna satanova pregreha; zakaj satan je bil nevošljiv našim pervim starišem, ker so imeli v nebesa na tiste sedeže priti, iz kterih je bil on od Boga pahnjen. Te ostudne satanove pregrehe,

to je, nevošljivosti se varuj iz vse svoje moči.

2. Da se ne boš, o ljuba duša! z besedo zoper ljubezen do bližnjega pregrešila, varuj se skerbno brez resnične potrebe kaj slabega o bližnjem govoriti. Če opravljevca ljudje včasih tudi radi poslušajo, in ga še izprašujejo, vendar se ga bojé misleči: kakor sedaj slabo govori o drugih proti nam, ravno tako bo govoril slabo o nas proti drugim. Varuj se tega greha, zlasti ti, pobožna duša! zakaj sv. Jeronim pravi, da je mnogo ljudi, kateri se drugih grehov skerbno varujejo, ali opravljanja se ne varujejo. Z žalostnim srcem rečem: Nekteri ne morejo ust odpreti, in jezika premakniti, razun, kadar opravljajo svojega bližnjega. Take neusmiljeneže bi mogli iz srenj gnati, ali jih v ječo vtakniti zato, da bi toliko hudega, toliko prepira, toliko sovraštva in razpertja med ljudmi ne delali.

Taki so pa tudi v nevarnosti, da jih enaka smert ne zaleze, kakor je zalezla po spričevanji Tomaža Kantipražkega opravljivca, kateri je v svojem smertnem rinjanji pene iz ust metal, svoj jezik pa z zobmi grizel in tergal. Ali pa kakor tisti neusmiljenež, kateri je sv. Malahija obrekoval, potem mu je pa jezik koj hudo otekal, poslednjič je bil od ostudnih červov ves razmesarjen, in sedmi dan svoje bolezni je strašne smerti umerl.

Nasproti kako močno boš prijetna Bogu in vsem ljudem, o duša! če od vsacega človeka le kaj dobrega rada govoriš. Sv. Magdalena Paciška je rekla, ko bi jaz poznala kristijana, kateri ves čas svojega življenja nikoli nič slabega od bližnjega govoril ni, svetnika bi hotla njega imenovati. Skerbno pazi torej, da o nobenem, zlasti o svojih vikših nikdar kaj slabega ne govoriš; zakaj s takim govorjenjem škoduješ ne le časti svojih

vikših, ampak škoduješ tudi podložnim, kateri potem do svojih vikših dolžno spoštovanje zgube, če iz ust obrekovalca take besede slišijo, na primer, da vikši ne vladajo modro, ampak nespametno. Zarad tega jih prav težko stane biti pokornim svojim vikšim; mnogokrat jim je to celo nemogoče.

Vedi, o duša! da se ne pregrešiš le takrat zoper ljubezen, kadar svojega bližnjega taciš pregreh obdolžuješ, katerih ni kriv, ali njegove resnične pregrehe zvikšuješ, ali jih pa raznašaš, če so bile dosedaj skrite: ti tudi takrat grešiš, kadar njegove resnične dobre dela tajiš ali zmanjšuješ, na primer s tem, da mu slab namen podtikaš, ali mu priznanje drugih ljudi jemlješ, rekoč, da on ni hvale vreden. Prav strupeno objedaš tudi takrat svojega bližnjega, kadar v prvič kako lepo, potem pa kako slabo lastnost bližnjega naznaniš, tako na primer praviš:

Ta je radodaren, pa togoten; uni je po-
božen ali čist, pa prevzeten človek.

Skerbi, o ljubljena duša! da od vsa-
cega človeka le kaj dobrega govoriš.
Govori od družih le take reči, ktere rada
slišiš, če jih drugi od tebe pripovedujejo.
Če tisti, od kterege se govori, ni pri-
čujoč, delaj po vodilu sv. Magdalene Pa-
ciške, ktera je svoje duhovne tovaršice
tako-le učila: Nikdar ne govorite o bliž-
njem nepričujočem, česar bi ne govorile
v pričo njega. Če pa slišiš slabo o bližnjem
govoriti, nikdar z veseljem ne poslušaj,
nikdar dalje ne sprašuj, sicer boš ptujega
greha kriva. Če opravljati slišiš, stori to:
ali njega z modro besedo zaverni, ali z
vprašanjem govor pretergaj, ali proč pojdi,
ali pa z molčanjem, tamnim pogledom,
poobešenimi očmi kaži, da so ti take
besede prav močno zoperne. Če zamoreš,
vselej se tako obnašaj, da se ne bo nihče
prederznil v pričo tebe slabo o bližnjem

govoriti. Če le moreš potegni se za čast tistega, ktereга opravljajo, na primer, reci, da morebiti po nedolžnem se mu ta pregreha pripisuje. Če ga pa kakega slabega dela nisi v stanu popolnoma očistiti, izgovarjaj ga s tem, da praviš: on ni imel slabega, ampak imel je dober namen. Tako so vselej delali svetniki. Sv. Terezija se je vselej za vsacega potegovala, ktereга so vpričo nje opravljali; zato je bil vsak človek popolnoma brez vse skerbi, da takrat ne bo izgubil svojega dobrega imena, kadar je bila ona pričujoča.

Varuj se tudi skerbno, o duša! kakemu človeku donašati tiste slabe besede, ktere je kdo o njem govoril; zakaj iz takega donašanja pride hudo sovraštvo, ktero včasih terpi mnogo let. Človeško, toda vselej pregrešno je, v kaki nevolji slabo o bližnjem govoriti; ali satansko delo je tako govorjenje tistemu donašati, o katerem

je bilo govorjenje. Pa nektere celo pobožne duše ne morejo skrivnosti zamolčati, ktere so zvedele; ravno tako hudo jim je, kakor ko bi bila slišana skrivnost tern v njih serce zasajen, kateri jih vedno zbada, in jim toliko časa miru ne dá, dokler ga ne izderejo, to je, njim zapupane skrivnosti ne razodenejo. Ti, o duša! pa ne bodi taka, ampak, če zveš kako skrivnost o svojem bližnjem, naj ona v tvojem sercu umerje, to je, nikdar je nikomur ne razodeni. Ravno tako se skerbno varuj, da nikdar nikogar z besedo ne prisekaš, ali mu brez potrebe v besedo ne segaš. Zakaj, kakor ti rada nimaš, če te kdo z besedo zbada, prisekuje ali ti brez potrebe ugovarja, ravno tako vžalijo tvoje prisekljive besede tudi serce tvojega bližnjega. Sv. Kalasancij te opominja, nikdar nikomur ne ugovarjati, zato da boš v miru živel z vsimi ljudmi. So nekteri ljudje, kateri svojemu bližnjemu

nikdar besede veljati ne dovolijo, ampak sleherni besedi bližnjega ugovarjajo, ter s tem svojo modrost in učenost razodevajo. Ti, o ljubljena duša! pa vselej dovoli, da beseda tvojega bližnjega več velja, kakor tvoja beseda; zakaj kardinal Belarmin pravi, da je več vrednosti unča ljubezni bližnjega, kakor sto vozov polnih najmodrejših dokazov.

3. Poslednjič te opominjam, o preljuba duša! ljubi svojega bližnjega v djanji, kakor te opominja sv. evangelist Janez, rekoč: „Otročiči moji! ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v djanji in resnici“. 1. Jan. 3, 18. Nekteri ljudje pravijo, da svojega bližnjega ljubijo, pa vendar nočejo iz ljubezni do Boga in do njega najmanjši zopernosti njegove preterpeti. Svetniki so pa skerbeli, da so svojemu bližnjemu vseskozi dobrote delili. Tako na primer je sveta Terezija skerbela vsaki dan svojim du-

hovnim tovaršicam kako dobro delo storiti, in če se je zvečer spomnila, da ni ves dan nobeni sestri kake dobrote podelila, je zvečer zamudo s tem popravila, da je kaki tovaršici tamno pot do njene sobice z lučjo razsvetljevala.

Da boš zapoved ljubezni do bližnjega v djanji spolnila, ravnaj se po naslednjih naukih:

a) Vpervič, če imaš premoženje, podeli vsak dan revežem kako milošino. Sv. Vincencij pravi: O kako velika mora biti ljubezen, katero ima Sin Božji do ubogih ljudi! Za tega del si je izvolil stan revščine na svetu; se je imenoval učenika ubogih, in je rekel, da bo vsako dobroto ubogim podeljeno ravno tako dobrotljivo sprejel, kakor da bi bila Njemu samemu podeljena. Zato govori dalje tudi, da moramo uboge s posebno ljubeznijo ljubiti, da moramo v njih osebi gledati Njega samega; in da jih moramo ravno

tako visoko ceniti, kakor jih je On cenil. To velja pa od taci^h ubogih, kateri so resnično in po nedolžnem, brez lastnega zadolženja ubožni, ker ne morejo delati, si potrebnega živeža in obleke prislužiti. O taci^h ubogih govori Bog, da naj za nje skerbimo; in nam obljubi, da bo tisto, kar bomo njim zavoljo njega dobrega storili, ravno tako dobrotljivo sprejel, in tako obilno poplačal, kakor ko bi bili Njemu samemu storili. Kdor je pa revež zarad razuzdanega življenja, ali zarad lenobe, ali pa, kdor prejeti dar precej zapije ali po nepotrebnem zapravi: ne sme biti podpiran v svojem grešnem življenji z milimi darovi. Najboljši dar za takega človeka je, mu priložnosti nakloniti, da si z delom živež prisluži.

b) Miloščina pa se ne imenuje le denar, hrana in obleka, katero ubožcu podeliš, ampak je sleherna pomoč, katero svojemu pomoči potrebnemu bližnjemu

preskerbiš. Sv. Janez pravi: „Kdor vidi svojega brata v potrebi, in zapre svoje serce pred njim, kako prebiva ljubezen Božja v njem?“ 1. Jan. 3, 17. Zatorej o duša! če vidiš svojega revnega soseda, da je z delom preobložen, ali da živine za potrebno vožnjo nima, ti pa imaš dobro živino in svoje delo večidel že storjeno: pomagaj svojemu revnemu sosedu pri obdelovanju polja. Pa ne jemlji plačila, tudi ne išči zahvale, ampak bodi vesela, da namesto hvaležnosti včasih kako očitanje v plačilo sprejmeš; in kadar je delo prav močno težavno, in pod bremenom zdihuješ: spomni se takrat svojega Zveličarja s težkim križem obloženega na poti proti gori Kalvariji; daruj Njemu svoje terpljenje, in On ti bo tvoje dobro delo ravno tako poplačal, kakor ko bi ga bila Njemu samemu storila.

c) Duhovna miloščina je pa še večji vrednosti pred Bogom, kakor telesna;

in sicer toliko veči, kolikor več je vredna duša od telesa. Duhovno miloščino podeliš bližnjemu takrat, kadar ga grešivšega lepo prosiš, opominjaš ali svariš, da se poboljša. Sv. apostelj Jakob pravi, da tisti, kateri grešnika spreoberne od njegove krive poti, ne reši le njegovo, ampak reši tudi svojo dušo večne smerti, ker s tem zadobi odpuščanje svojih grehov. Sv. Avguštín pa pravi: Če vidiš svojega brata v grehu, ker se namreč nad bližnjim jezi, ga zmerja ali celo kolne, in ti molčiš, ko bi ga z lepo besedo potolažiti zamogel; takrat ti s svojim molčanjem hujši grešiš, kakor on s svojim očitanjem. Ne izgovarjaj se, o duša! da tega storiti ne znaš; zakaj, za to dobro delo izveršiti, ni potrebna posebna učenost, ampak potrebna je le prava kerščanska ljubezen in modrost, ktera razumé o pravem času molčati, in o pravem času z ljubeznijo in krotkostjo govoriti. Ne

izgovarjaj se, da te ne veže nobena dolžnost k temu: vsak kristijan, kateri upa, da bo njegova beseda bližnjemu koristila, je dolžan ga pogubljenja rešiti, ker je dolžan vsacega ravno tako ljubiti, kakor samega sebe. Ti pa zamoreš k spreobrnjenju grešnikov pripomoči ne le z besedo, ampak še veliko več s svojim lepim zgledom: če si namreč pobožna zato, da Boga počastiš, pa tudi zato, da druge mlade duše tvoj lepi zgled vidijo, in ga nasledvajo. Nikar se ne boj, da s tem svoje časti iščeš, in zasluženje pri Bogu zgubljaš; saj pravi Jezus Kristus: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaše dobre dela, in časté vašega Očeta, kateri je v nebesih“. Mat. 5, 16. Bodi zvesta v vsih pobožnostih, ktere so vsim ljudem zapovedane, na primer: moli pobožno, prejemaj pogostoma svete zakramente, varuj se nečimurne obleke, slabih drušin; in tvoj lep zgled bo

druge zlasti mlade dobre duše za sabo potegnili.

d) Posebno velike vrednosti je pred Bogom molitev za spreobrnjenje grešnikov. Jezus je govoril častitljivi sestri Serafini tako-le: Pomagaj mi, moja hči! s svojo molitevjo grešnike zveličati. In sv. Magdaleni Paciški je rekel: Pogledaj, Magdalena! kako mnogi kristijani bi v satanovi sužnosti zdihovali, ko bi jih moje izvoljene duše s svojimi molitvami iz nje ne rešile; pogledaj! kako mnoge duše bi on vekomaj požerl. Zato je ona svojim duhovnim tovaršicam mnogokrat tako govorila: Ljube sestre! Bog nas ni v samostan poklical samo zato, da bi sebe zveličale, ampak tudi zato, da bi z molitevjo k spreobrnjenju nesrečnih grešnikov pomagale. Drugikrat jim je rekla: Ljube sestre! pri sodbi Božji bomo mogle odgovarjati zaradi pogubljenja mnogo duš; zakaj ko bi bile me prav goreče za njih

spreobrnjenje molile, morebiti bi ne bile pogubljene. Tudi je zapisano, da ni ona nikdar ure zgubila, o kateri bi ne bila saj nekoliko malega molila za spreobrnjenje grešnikov. Druga Božja služabnica sestra Štefana je 40 let vsaki dan kako ostro pokoro za spreobrnjenje grešnikov Bogu darovala. Ko bi dandanes vse pobožne duše za grešnike molile, mnogo več bi se jih spreobrnilo zaradi njih molitve, kakor zaradi gorečih oznanovalecev Božje besede. Mašniku je bilo razodeto, da se je pri njegovi pridigi grešnik spreobrnil, pa ne zaradi njegove gorečnosti, ampak zaradi molitve pobožnega poslušalca, kateri je zraven pridiznice stal. Zatorej moli goreče, o pobožna duša! za mašnike, da se mnogo trudijo za spreobrnjenje grešnikov.

e) Tudi nikdar ne pozabi pomagati ubogim dušam, ktere v vicah terpijo, s postom, miloščino, zatajevanjem, posebno

pa z daritevjo sv. maše. Kakor si dolžna, o ljubljena duša! usmiliti se živih revežev, ravno tako si dolžna pomoč podeliti tistim dušam, ktere tvoje pomoči prav močno potrebujejo, pa si same celo nič pomagati ne zamorejo. One niso nehvaležne svojim dobrotnikom, ampak že v vicah, in potem v nebesa vzete še z večim pridom za nje Boga prosijo.

f) Posebno priporočujem tebi, o pobožna duša! bolnike, kateri so v tvoji okolici. Veliko zasluženje si nabiraš za nebesa, če zdravim revežem pomagaš; ali še veliko veči plačilo si zaslužiš, če bolnike rada obiskuješ, jih tolažiš, in jim v njih velikih dušnih in telesnih potrebah pomagaš. O kako vesele bodo zate sodnji dan besede, ktere ti bo Sodnik rekel: Bolan sem bil, in si me obiskala! Obiskuj najraje tiste bolnike, kateri so močno zapuščeni, z usmiljenim srcem poslušaj njih pritožbe, in če le zamoreš, jim kak

dar prinesi, in Gospod Bog ti bo vse stoterno povernil.

g) Najgotovši si tudi nebesa služiš z ljubeznijo do sovražnikov. Naš Zveličar pravi: „Odpustite, in tudi vam bo odpuščeno“. Luk. 6, 37. Zveličana Baptista Varani pravi: Ko bi tudi mertve oživljati zamogla, vendar še nisem gotova ljubezni Božje, ali če sovražnike ljubim, sem gotova, da me Bog ljubi. Posebno ljubi svoje domače ljudi, če imajo tudi slabe lastnosti, če so tudi sitni in tebi zoperni. Zakaj ko bi samo tiste ljubila, kateri imajo lepe lastnosti, kako zasluženje bi imela? Ali ne storijo tega tudi neverniki? Ti jih pa ljubi z avoljo Boga. In čisto avoljo Boga jih ljubiš, kadar ne najdeš v njih nič ljubezni vrednega. Taka ljubezen pri Bogu največ velja. Bog je dvema pušavnikoma razodel, da sta dva zakonska človeka svetejša kakor ona dva. In ko gresta ji vprašat, s čem

Bogu tako močno dopadeta, odgovorita, da svoje uboštvo iz ljubezni do Jezusa voljno prenašata, sovražnike ljubita, in če le zamoreta, revežem kako dobroto podelita, posebno pa med sabo v takem miru in edinosti živita, da nikoli s kako besedo drugi družega ne razžalita.

Stori tudi ti, o ljubljena duša! po naukih in lepih zgledih svetnikov; zlasti pa posnemaj prelepi zgled Kristusove ljubezni do vsih ljudi; in srečna boš sedaj v življenji in po smerti vekomaj. V življenji si boš odpuščanje grehov in mnogo Božjih milost zaslužila; in če si v delih ljubezni stanovitna do konca, boš po aposteljnovi obljubi po smerti žela brez prenehanja.

TRETJI RAZDELEK.

Posebni nauki o drugi in tretji stopinji kerščanske popolnosti, ali o čednostih duše popolne.

Drugi odstavek.

O čednostih ali dolžnostih od Jezusa posebno priporočenih.

Prigovor.

O prvi dolžnosti od Jezusa posebno priporočani: „Naj prej Božjega kraljestva iskati“.

Prav pogostoma premišluj, ljubljena duša! tiste naj imenitniši dolžnosti, ktere je Jezus posebno priporočal, pa ne le premišluj jih, ampak tudi prav skerbno

si prizadevaj jih v djanju spolnovati; zakaj te dolžnosti so znamenja njegovih zvestih posnemavcev, in ako te znamenja imaš, si dospela v svojem sedanjem življenju na visoko stopinjo popolnosti, in po smerti boš dospela tudi na svoj pravi dom, to je, v svete nebesa.

■ Premišljuj sedaj prvo dolžnost, katero ti Jezus posebno priporoča, ktera se tako glasi: „Naj pred Božjega kraljestva in njegove pravice iskati“. Jezus Kristus je Marti, sestri Lazarjevi, rekel: „Marta, Marta! ti si skerbna, in si prizadevaš v preveliko rečeh: le eno samo je potrebno“. V imenu Jezusovem tudi jaz tebi, o kerščanska duša! rečem: Ti sicer močno skerbiš, in si mnogo prizadevaš v preveliko rečeh! pa le eno samo je potrebno. Ktero je pa tisto edino potrebno? Tisto edino potrebno je, da tukaj na zemlji zmiraj bolj Boga spoznaš, ljubiš in častiš; po smerti se pa vekomaj v

nebesih veseliš. To je tisto edino potrebno, za katero moraš poleg Jezusove zapovedi tukaj na zemlji naj poprej skrbeti. Premišljuj tedaj prav resno, da skerb za večno zveličanje tvoje duše mora biti na tem svetu vpervič tvoja prva in naj imenitniši, in vdrugič tudi tvoja edina skerb.

1. Vpervič premisli to tehtno resnico, da mora skerb za večno zveličanje tvoje duše biti tvoja prva in naj imenitniši skerb. Premišljuj pogostoma, da nisi na tem svetu za to, da bi le dobro jedla in se kratkočasila, visoko posvetno čast in učenost iskala, ali celo z grehom Boga žalila; ampak edino zato si, da bi se v tem življenju posvetila, in po smerti vekomaj zveličala. Zakaj Jezus Kristus pravi: „Kaj ti pomaga, ako bi ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo terpel?“ Imej, o duša! tukaj na svetu še toliko bogastvo, še tako visoko čast, in uživaj še tako veliko veselje: ako si pa nebesa

zgubila, in boš v pekel obsojena, tebi vse to nič ne bo pomagalo; ker boš mogla pri smerti vse časne dobrote zapustiti in zgubiti, in ker iz pekla ne boš nikdar rešena. Nasproti pa, če v tej solzni dolini terpiš tudi naj večji revščino in zaničevanje, naj večji bridkosti in težave; pa za svojo dušo tako skerbiš, da jo zveličaš: o smertni uri boš rešena vsega časnega terpljenja, in prejela boš srečo, ter zadobila zveličanje, ki je več vredno, kot vse zlato in srebro tega sveta; zveličanje, ki ti ga nihče vzeti ne more, ki ga torej nikdar zgubila ne boš.

Prav do dobrega bi te prepričal od resnice, da mora skerb za večno zveličanje tvoja prva in naj imenitniši skerb biti, ko bi zamogel sedaj pred tvoje oči poklicati vse kralje in cesarje, učene in modrijane, ki so že zdavnej umerli. Vprašati bi jih hotel, vpričo tebe, tako: Povejte nama, kaj vam sedaj pomaga

vse vaše bogastvo, vsa vaša visokost in vsa vaša učenost, ako niste znali svoje duše zveličati? Hotel bi dandanes vpričo tebe poprašati tudi vse grešnike, ki so že zdavnej umerli; ko bi jih mogel iz groba vzdigniti, rekel bi jim: Povejte nama, kaj vam pomaga sedaj vaš greh, ko ste ž njim Boga žalili in svoje duše pogubili? Kaj vam pomagajo sedaj vaše prepovedane grešne znanja in zaveze, vaše družine in plesi, vaš denar in krivično blago, vaša kletvina, rotenje in jeza, vaš napuh in nečimernost, ko ste ravno ž njimi svojo večno srečo zapravili? Oh, prepozno je za nje tako vprašanje, zakaj njim nič ne koristi; ali tebi, o duša! ki še na svetu živiš, bi utegnil njihov odgovor, ko bi ti ga dati zamogli, k tvojemu zveličanju prav veliko koristiti. Ker une nesrečne duše sedaj na tvoje telesne ušesa govoriti ne zamorejo, torej hočem jaz v njih imenu tebi govoriti. Tako-le

glasí se žalosten odgovor nesrečnih duš iz večnosti: Nič nam ne koristi sedaj, ko v peklenstem breznu gorimo, da smo bile na svetu učene, bogate, češčene, od vsih ljudi spoštovane in čislane. Nič nam ne pomaga sedaj, da smo z grehom Boga žalile, in zveličanje svoje duše zanemarjale. Ne pomagajo nam sedaj ne prošnje, ne zdihljeji, ne žalovanje, ne kesanje; nobena reč nam ne pomaga, ko bi tudi milijone goldinarjev ali ves svet za odkupljenje naših duš ponujale. Naše duše enkrat zgubljene, o Bog! so na vekomaj zgubljene. O da bi bile imele več duš! Ko bi bile tudi eno zgubile, bi nam bila še druga ostala! Pa le eno, edino dušo, ki smo imele, smo zgubile, in zato je za nas vse, čisto vse je zgubljeno! Ali, ako bi bile me zgubile svojo dušo le za toliko let, kolikor je zvezd na nebu, ali kolikor je peska na vsi zemlji, ali kolikor je kapljic v nezmernem

morji: bi še vendar ne bile vekomaj pogubljene; še bi smele upati, da bomo svoje zgubljene duše zopet našle, če tudi še le po neznano dolgem času. Vendar enkrat bi bil prišel tisti čas. Oh, ali „večnost“, to je strašna beseda! Edina duša enkrat zgubljena, je zgubljena vso večnost! Tako bi tebi, kerščanska duša! govorile zaveržene duše iz pekla, ko bi jih slišati zamogla, in bi te s tem odgovorom popolnoma prepričale, da mora skerb za zveličanje tvoje duše tvoja prva in naj imenitniši skerb tukaj na svetu biti.

2. Skerb, da svojo dušo zveličaš, je pa vdrugič tudi tvoja edina skerb. Zakaj je pa ta skerb tvoja edina skerb? Zato, ker ti Bog to skerb, kakor tvojo edino zapoveduje. Vse druge tvoje skerbi hoče Bog sam prevzeti, le skerb za dušno zveličanje je edino tebi izročil. „Iščite naj popred Božjega kraljestva in njegove pravice, in

vse drugo vam bo naverženo“, Mat. 6, 33., tako ti govori Jezus Kristus. Bog te je vstvaril brez tebe; pa te ne more zveličati brez tebe, uči sv. Avguštín. To se pravi: Bog ti gnado ponuja; pa v tvoji moči je, da jo sprejmeš, ali zaveržeš, kakor stoji pisano: „Pred človekom je življenje in smert, dobro in hudo; kar si bo izvolil, se mu bo dalo“. Sirah. 15, 18. Zakaj bodi skerb, da svojo dušo zveličaš, tvoja edina skerb? Zato, ker veš, da ta je edina tista skerb, ktera tebi samemu gotovo koristi; pri vsih svojih drugih skerbeh ne veš, ali boš sam njih sad vžival, ali ga bodo vživali drugi. Ti orješ, seješ, kupčuješ, zidaš; pa drugi bodo morebiti želi, se tvojega denarja veselili, v tvoji hiši stanovali, kakor uči Jezus: „Neumnež, še to noč bodo tvojo dušo od tebe tirjali, in kar si pripravil, čigavo bo?“ Luk. 12, 20. Le kar dušno zveličanje zadeva; tukaj

boš sam žel, kar seješ; sam vžival, kar pripravljaš. „Zakaj kar človek seje, to bo žel. Kdor toraj v svojem mesu seje, bo od mesa tudi pogubljenje žel; kdor pa seje v duhu, bo od duha žel večno življenje“. Gal. 6, 8. Skerb, da svojo dušo zveličaš, je še v naslednjem dvojnem pomenu tvoja edina skerb: V prvič zato, ker se je nikakor rešiti ne zamoreš. Jako različni smo ljudje na svetu po stanu, službi, premoženji in drugih zadevah; le v eni zadevi smo vsi enaki: namreč, da vsi enako s strahom in trepetanjem za dušno zveličanje skerbeti moramo. Duhovnik in neduhovnik, kralj in berač: vsak se mora enako truditi, premagovati in vojskovati, ako hoče svojo dušo rešiti in zveličati. V drugič je skerb, da se zveličaš, zato tvoja edina skerb, ker je nikomur drugemu izročiti ne moreš. Druge opravila

zamoreš po drugih ljudeh oskerbeti. Za gospodarja dela hlapec, za kralja se vojskuje njegov vojščak; le edine skerbi in dela za dušno zveličanje ne moreš nikomur drugemu izročiti; ne mož ženi, ne žena možu, ne stariši otrokom, ne otroci starišem: vsak se bo le sam zveličal, ali sam pogubil.

Ali veruješ vse te resnice, duša kerščanska! In če veruješ, živiš li tudi po tej veri? Je bila skerb za zveličanje tvoje duše dosihmal tvoja prva, največi in edina skerb? Oj koliko časa si zgubila, če dosedaj nisi živela le za nebesa, za ktere edino si vstvarjena, ampak večidel le za pekel, za ktereга nisi vstvarjena! Še danes stori terden sklep in reci s kraljem Davidom: „Glej, o Gospod! sedaj začnem“. Ps. 76, 11.

■ ■. Premisli, ljuba duša! na ktere načine skerbi, da se zveličaš?

1. Vpervič imej goreče želje po večnem zveličanji. Sestra sv. Tomaža

Akvinčana je svojega svetega brata vprašala, kaj naj bi storila, da bi srečno v nebesa prišla? Sv. Tomaž sestri reče: „Samo tega je potreba, da resnično želiš in hočeš; ako le resno želiš in hočeš, boš gotovo zveličana“. Tudi tebi, o duša! velja ta imenitna beseda. Le resno tako govori vsak dan svojega življenja: Želim in hočem v nebesa priti, nebesa morajo moja biti, naj velja, kar hoče. Če imaš take svete, pa tudi močne želje zveličanje doseči, se boš rada in z veseljem posluževala vselej vsih pripomočkov k zveličanju potrebnih: boš na primer z veseljem poslušala Božjo besedo v pridigah in kerščanskih nauk, jo boš v svojem spominu ohranila, ter pogostoma premišljevala; tudi boš rada dobre bukve prebirala; pogostoma boš tudi ob nedeljah in zapovedanih praznikih k sv. spovedi in k sv. obhajilu hodila. Vsaka vredna spoved in vsako vredno obhajilo te bo pa močno

pokrepčalo na poti proti nebesom; vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik boš pa tudi z molitevjo in poslušanjem Božje besede novo moč zadobila, da ne boš opešala, ampak veselo in serčno v dobrem napredovala ter se bližala srečnemu koncu svojega zemeljskega popotovanja. Potem, ko boš svoj tek na tem svetu srečno dokončala, te bo pravični sodnik sprejel v svoje večno, srečno prebivališče ter te venčal z nezvenljivo krono, in takrat bodo dopolnjene vse tvoje svete želje.

Da boš zvesta v dobrem, o duša! v zgled si postavi posvetnjake. Pomisli, na kake načine si pridobivajo otroci tega sveta časnih blagrov, po katerih hrepeni njihovo meseno serce. Morda ti je znan kak človek, kateri je obogatel, ali kako pravdo srečno dokončal. Na kateri način je svojo časno srečo dosegel? Ali ne tako-le? Kupec je naj poprej resno želel in hotel obogateti. Potem si je močno

prizadeval in trudil za bogastvo; in ni prenehal, dokler ni obogatil. Noč in dan je skorej vedno premišljeval, kje bi kak dobiček vjel. Zategadel je tudi mnogo težavnih in nevarnih potov storil, si marsikako veselje, marsikako dobroto odrekel; je bil vesel vsacega tudi naj manjšega dobička, da je le nekoliko svoje premoženje pomnožil. In uni, kateri je pravdo dobil, kako neutrujeno si je prizadeval, jo dobiti. Noč in dan je nanjo mislil, si spanje prikrajševal, si marsiktero veselje odrekoval, ki so ga drugi vživali, in je vse storil, kar je bilo v njegovi moči, da bi le pravdo dobil. In le-ta dva posvetnjaka, kaj sta iskala, kaj sta si pridobila? Ali ne časno, kratko in nečimerno srečo in bogastvo? Ti pa, o duša! želiš in hočeš doseči večno, brez mere veliko plačilo, in tisto veselje, kterega noben človeški jezik izreči, nobeno človeško serce občutiti ne zamore; kakor

pravi sv. apostelj Pavel: „Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, in nobeno človeško serce ni občutilo, kaj je Bog tistim pripravil, ki ga ljubijo“. I. Kor. 2, 9. To neskončno veliko veselje je tedaj tisto plačilo, katero bo pravični Sodnik prisodil tebi, o duša! če le resno želiš in hočeš ga zadobiti.

2. Če pa hočeš, o duša! se vekomaj zveličati, ni dovolj le želje po nebesih imeti, ampak ti si moraš tudi resno in v djanju prizadevati za tiste čednosti in dobre dela, za ktere Jezus Kristus svojim učencem nebeško kraljestvo v plačilo obeta. Ktere so pa tiste prelepe čednosti?

a) Vpervič pravi Jezus Kristus: „Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo“. Uboga v duhu si, o duša! čeravno si bogata, pa svojega serca na posvetno blago ne navezuješ; ampak s svojim časnim premoženjem revežem pomagaš, in si tako rekoč z dobrimi deli

nebesa kupuješ. Uboga v duhu si pa tudi, ako si revnega stanu, se z vedno revščino in pomanjkanjem bojuješ, pa si čisto zadovoljna in v Božjo voljo vdana; bolj na dobrih delih in lepih čednostih obogateti si prizadevaš, kakor časnih dobrot si pridobivati; pa tudi nisi bogatim ljudem zarad časne sreče nevoščljiva; velikoveč si voljna še tisto zgubiti, kar ti je Bog podelil, ko bi bila Božja volja, da vse časno premoženje zgubiš. Bog morebiti ne zahteva od tebe, o duša! da bi vse svoje premoženje med uboge razdelila; ali to vendar zahteva, da uboštvo ljubiš, da zavoljo uboštva kako zaničevanje preterpiš, in da v nesreči s poterpežljivim Jobom v Božjo voljo popolnoma vdana govoriš: „Gospod je dal, Gospod je vzel, kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; bodi češčeno Gospodovo ime!“

b) Vdrugič pravi Jezus: „Blagor krotkim, ker oni bodo zemljo posedli“.

Bodi krotka, o duša! in uči se krotkosti od Jezusa, kateri pravi: „Učite se od mene, ker sem krotek in iz serca ponižen, in bote mir našli svojim dušam“. Mat. 11, 29. Prisvoji si čednost krotkosti, katero ti Jezus s svojim lepim zgledom in svojimi besedami tako močno priporoča: in nobena jeza ne bo kalila tvojega zdravja; nobena pravda ne spodkopavala tvojega premoženja in miru; vse časne dobrote boš veselo vživala, in vsak pravičen človek bo tvoj prijatelj. Krotkost ti bo naklonila zdravo, veselo in dolgo življenje; po smerti boš pa prejela večno zveličanje; in to se pravi, zemljo na tem svetu posesti, po smerti pa priti v deželo večnega miru in pokoja.

c) V tretjič pravi Jezus: „Blagor žalostnim, ker oni bodo oveseljeni“. Žaluj, o duša! da boš oveseljena; žaluj pa vselej iz prave kerščanske ljubezni do bližnjega,

to je zato, ker vidiš svojega bližnjega žalostnega, ker bi mu rada pomagala, pa mu pomagati ne moreš. Prav močno žaluj vselej tudi iz ljubezni do Boga, zato ker vidiš ali slišiš, kako hudobni ljudje, namesto Boga častiti, ga s pregrehami vsaki dan žalijo; sami sebi pa nakopavajo časne nesreče in večno pogubljenje. Naj bolj in naj močnejši pa žaluj zavaljo svojih lastnih grehov, s kterimi, namesto Božjo čast povikševati, jo še vsaki dan zmanjšuješ in Boga žališ. In kakor je očitna grešnica pri Jezusovih nogah milo jokala, pa vesele besede iz njegovih ust slišala: tebi so tvoji grehi odpuščeni; in kakor je Peter, ki je svojega učenika zatajil, zavaljo svoje žalosti pa odpuščanje zadobil: tako bo tudi tvoja žalost zavaljo Božjega razžaljenja tebi milost in odpuščanje pri Bogu zadobila, in se tebi v veselje spremenila.

d) Četertič pravi Gospod: „Blagor lačnim in žejnim pravice, ker oni bodo nasiteni“. Kakor lakomnik nikdar ne reče: Zadosti imam; ampak vedno bolj hrepeni po denarji in bogastvu, in več ko si pridobi, več imeti želi: enako tudi ti, o duša! bodi vedno bolj lačna in žejna pravice; to je, nikoli ne bodi zadovoljna s svojim dušnim stanom in nikdar ne reci: Dosti sem pobožna, zadosti sem sveta; ampak tvoje hrepenenje po kerščanskih čednostih, po pobožnosti in svetosti, naj ne bo nikoli nasiteno, dan za dnevom naj raste, zmiraj bolj popolnabiti hrepeni. To dolžnost ti zapoveduje sv. Janez v skrivnem razodenji, ki pravi: „Kdor je pravičen, bodi še pravičniji in kdor je svet, bodi še svetejši“. 22, 11. Ravno to zapoved ti tudi Jezus daje, ki pravi: „Bodite popolni, kakor je vaš Oče nebeški popolen“. Mat. 5, 48. Se vé, da ti revna stvar neskončne popolnosti Božje

nikoli dosegla ne boš, in je tudi doseči ne zamoreš; vendar je tvoja dolžnost se tej popolnosti zmiraj bolj bližati.

To zapoved so prav dobro razumeli svetniki Božji, in ti jo s svojo besedo in s svojim zgledom prav lepo razjasnjujejo. Premisli le nekatere njih lepe nauke in zglede. Tako naprimer pravi sv. Lavrencij Justinijan: „Kadar kdo resnično pobožno živi, čuti v sebi želje, še zmiraj bolj in bolj pobožno živeti; in kolikor dalje pride na poti kerščanske popolnosti, toliko bolj se pomnožijo v njem te svete želje. Ker luč njegovega spoznanja zmiraj svetlejši postaja, se mu tudi zmiraj bolj dozdeva, da nima še nobene čednosti, in da nič dobrega ne stori; in če se mu tudi zdi, da ima kako čednost, ali da stori kaj dobrega, se mu vse močno nepopolnoma in malo vredno zdi. Zatorej si vedno in neutrujeno prizadeva, na poti popolnosti vedno napredovati“. Tako

so svetniki učili; po tem nauku so pa tudi zvesto svoja djanja obravnavali. Sv. Fulgencij, hrepeneč po naj višji stopinji popolnosti, je vedno mislil, da vse, kar je dobrega storil, ni nič vredno, zatoorej si je dan za dnevom bolj prizadeval zmiraj boljši in popolniši biti. Sv. Anton puščavnik, velik svetnik, se je vnemal vsak dan k rasti v svetosti in popolnosti s to mislijo: Danes je še le prvi dan, ko začnem Boga ljubiti, in njemu samemu služiti; dosedaj ga še nisem nikdar prav ljubil, in mu nisem nikdar prav služil. Ravno ta nauk je tudi svojim učencem na svoji smertni postelji dajal, rekoč: „Ljubi moji otroci! če želite na poti čednosti in popolnosti napredovati, mislite in recite vsaki dan: Danes hočemo začeti Bogu zvesto služiti. Vsak dan Bogu tako služite, kakor prvi dan, ko ste resnično stopili na pot popolnosti“. Če se zvesto ravnaš po teh lepih naukih

in zgledih, o duša! bodo po smerti tvoje želje po svetosti in popolnosti popolnoma nasitene, kar ti obeta Jezus, ker pravi: „Blagor lačnim in žejnim pravice, ker oni bodo nasiteni“. Ali kakor govori sv. Bernard, ki pravi: „Kakor se lakote in žeje nič ne boji, kdor sme vsak dan pristopiti k bogatemu, predragemu obedu; tako bo hrepenenje svetih duš nasiteno še le tam v nebesih, ko bodo prišle k Bogu in bodo vse zavzete zavpile: Kako dober in ljubeznjiv je Gospod njim, ki Ga ljubijo“.

e) Vpetič pravi Jezus: „Blagor usmiljenim, ker oni bodo usmiljenje dosegli“. Dobre dela, duhovne in telesne, so tisti ključ, s katerim si ti, o duša! vrata nebeške odpreti zamoreš. Zakaj sv. Jeronim pravi: „Milošnji se z velikim zaupanjem nebeške vrata odprejo; in kakor da bi kaka kraljica došla, ji nihče vratarjev, nihče varhov reči ne upa: Kdo si ti,

in pa od kod si? ampak vsi jo od daleč sprejmejo“. Zato pravi tudi Kristus: „Delajte si prijatlov s krivičnim mamonom, da vas, kadar obnemorete, vzamejo v večne prebivališča“. Luk. 16, 8. In tudi jaz ti rečem, kerščanska duša! Če hočeš na poti popolnosti in svetosti napredovati, in po smerti v svete nebesa priti, bodi usmiljena do ubogih, in iz kerščanske ljubezni jim pomagaj po svoji moči v vsih njih telesnih potrebah, in gotovo boš milost našla pri Bogu. Saj je rekel angelj Rafael staremu Tobiju: Milošnja reši dušo smerti, in ona je, ki grehe zbrisuje, in pomaga najti milost in večno življenje. 12, 9. Če si pa že s telesnimi deli usmiljenja zadobiš milost pri Bogu, kolikanj več in kolikanj imenitniših milost Božjih si boš nabrala z duhovnimi deli usmiljenja! Zatorej rečem: O duša! ki želiš sedaj popolna in po smerti zveličana biti, usmili se svojega

bližnjega, ako vidiš, da je njegova duša v nevarnosti večnega pogubljenja. Rada in s serčnim veseljem grešnika ljubeznjivo posvari, nevednega poduči, njemu, ki si sam svetovati ne vé, dober svet daj, žalostnega potolaži, krivico voljno poterpi, svojemu razžalniku iz serca odpusti, in za žive in mertve Boga prosi.

f) Šestič pravi Jezus: „Blagor jim, kateri so čistega serca, ker oni bodo Boga gledali“. Blagor tebi, o duša! če vedno v deviškem stanu živiš in zraven prav skerbno nebeškega kraljestva iščeš; zakaj pot nedolžnosti je naj varniši in naj gotovši pot v nebesa. O koliko so svoje dni čisti mladenči in device storili, koliko z veseljem preterpeli, da so z deviškim vencem okinčani v nebeško kraljestvo dospeli! O, da bi tudi ti, kerščanska duša! ki te še vedno lepša venec devištva, tako skerbna bila, svojo nedolžnost do groba neomadežano ohraniti: o kako velika

bi bila tudi tvoja sreča po smerti v nebesih vekomaj! Toda, oj kako malo jih je, ki vedno hodijo po poti nedolžnosti! Pa če si bila tudi tako nesrečna, da si venec devištva zgubila, vendar le nikar ne obupaj. Tudi Marija Magdalena in druge grešnice so po spreobrnjenji na svetu veliko popolnost in svetost, po smerti pa častljivo mesto v svetih nebesih zadobile. V nebesih boš nekdanj dobila veliko veči število svetih spokornikov in spokornic, kakor pa takih svetnikov, kateri nikdar niso bili zgrešili in zapustili poti kerstne nedolžnosti.

g) Sedmič pravi Gospod Jezus: „Blagor mirnim, ker otroci Božji bodo imenovani“. Ljuba duša! imej mir z Bogom in sama seboj. Sv. apostelj Pavel ti pa zapoveduje tudi mir imeti z bližnjim, ker pravi: „Ako je mogoče, kolikor je pri vas, imejte mir z vsemi ljudmi“. Rim. 12, 18. Kdaj imaš mir z Bogom?

Takrat, kadar Božjo voljo spolnuješ, kadar vse storiš, karkoli On zapoveduje, in vse opuščáš, karkoli On prepoveduje. Sama seboj boš pa imela ljubi mir, ako vse svoje hudo nagnjenje in strasti v sebi krotiš, ter jih svojemu duhu podveržeš. Kdaj imaš pa mir z bližnjim? Takrat, kadar z vsacim človekom poterpljenje imaš, ne vidiš le njegovih slabost, ampak tudi njegove dobre lastnosti pregleduješ. Imaš pa kakega človeka pri hiši ali v soseski, kateri noče s tabo v miru živeti, imej ga za pokoro. Ako ti krivico dela, ne jezi se, ne sovraži ga, in ne pravdaj se ž njim. Če se z lepo ne moreš ž njim poravnati in spraviti, pa poterpi krivico v imenu Božjem, Bog ti bo tvojo miroljubnost obilno povernil. Kakošno plačilo boš pa zato prejela? Poleg Jezusovih besed bo Bog tvoj Oče, in ti boš njegov otrok. Oj, preljuba duša! premisli, kako veliko je to plačilo. Živi

torej vedno v miru seboj, z Bogom in svojim bližnjim, da boš otrok Božji, ter srečna že tukaj na zemlji, tam v večnosti se boš pa kakor dober otrok pri svojem ljubem Očetu nebeškem vekomaj veselila.

h) Osmič pravi Jezus: „Blagor zavoljo pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo“. Ravno zato, o ljuba duša! ker si pobožna, te hudobni ljudje sovražijo in preganjajo; ko bi bila manj pobožna, bi bila manj preganjana, pravi sv. Gregorij. Skušnja te uči, da svet najboljši ljudi najmanj ceni; celo posvetni stariši svoje naj pobožniši otroke pogostoma naj manj ljubijo. Za toliko bolj jih pa sveti Bog ljubi; in kaj jim obeta v plačilo? Nebeško kraljestvo. Tolaži se tedaj, bogoljubna duša! s spominom tega plačila takrat, kadar moraš zavoljo svojega krepostnega življenja od hudobnih ljudi preganjanje terpeti, kakor se je

tolažil imeniten kraljev služabnik Tomaž Mor. Njegov gospod Henrik osmi, kralj Angleški, je katoliško vero zatajil, ter krivoverec postal, in zapovedi dajal, s katerimi je katoliško vero zatajil, in krivoverstvo v svojem kraljestvu razširjal. Tomaž Mor je kralja lepo svaril; ali kralj ga je v ječo zaperl, in mu s smertjo žugal, če njegovih krivičnih zapoved ne spolni. V ječo pride k njemu njegova žena, ktera ga lepo prosi, naj spolni voljo kraljevo, da bo še dolgo in srečno ž njo na svetu živeti zamogel. On jo vpraša: Koliko časa misliš, da bi zamogel srečo in čast uživati, ktero mi kralj ponuja? Žena odgovori, da po njegovih letih soditi, lahko še k manjšemu dvajset let srečno in veselo na svetu živi. Sedaj reče sv. mož: O nespametna žena! ko bi tudi gotovost imel, da bom še dvajset let srečno živel, če grešim; ali bi bilo modro, za srečo dvajsetih let

dati večno nebeško srečo, in se izročiti večnemu peklenškemu ognju? Stanoviten je torej ostal Bogu in po smerti je prejel venec spričevavcev v svetih nebesih.

O duša kerščanska! živi po teh lepih naukih in zgledih, in hodi sedaj po poti popolnosti, ter išči naj poprej nebeškega kraljestva; pa ne bodi zadovoljna z nizko, ampak prizadevaj si, da prideš na visoko stopinjo nebeške časti in nebeškega veličastva. Kakor častilakomnik vedno le po vikši službi in večji časti hrepeni: tako si tudi ti prizadevaj, da boš zmiraj lepši na čednostih in bogatejši na dobrih delih, ter si ž njimi častitljivši krono v nebesih zaslužiš. Zakaj, ko bi svetniki v nebesih še žalovati zamogli, bi gotovo nobene reči bolj ne obžalovali, kakor to, da niso na svetu svetejše živeli, da niso še več delali in terpeli za nebesa. Ti imaš še dan, čas setve; kmalo bo prišla noč, to je, tisti čas, v katerem boš veselo

žela, kar si sedaj dobrega sejala. Delaj torej za nebesa, dokler imaš še čas, dokler je še dan tvojega življenja, dokler ti še sije solnce milosti Božje, prèden pride noč, ko več delati ne boš mogla.

O drugi dolžnosti od Jezusa posebno priporočani: „Sam sebe zatajevati“.

Pervi prigovor.

O znotranjem zatajevanji in sicer o zatiranji svoje volje, ali o kerščanski pokorščini.

Kolikerno je zatajevanje? Zatajevanje je dvojno: znotranje in zunanje. Znotranje zatajevanje je zopet dvojno, in sicer: vperviè zatajevanje hudega nagnjenja in poželenja, in vdругiè zatajevanje svoje lastne volje ali terme. Pervo versto znotranjega zatajevanja si že pre-mišljevala, ljuba duša! ko si v drugem

razdelku teh bukvic premišljevala resnico, da za dosego perve stopinje kerščanske popolnosti je potrebno očistiti se vpervič smertnega greha in prostovoljnega nagnjenja do smertnega greha; vdrugič pa očistiti se malega greha in prostovoljnega nagnjenja do malega greha. Torej boš sedaj v tretjem razdelku, ko le čednosti popolne duše premišljuješ, premišljevala le drugo versto znotranjega zatajevanja, to je le zatiranje lastne volje ali terme, ali čednost kerščanske pokorščine.

II. Pervo vprašanje je naslednje: Je li zatiranje lastne volje ali terme, torej sveta pokorščina do Boga in do vikših kristjanu potrebna čednost? Kakor je nepokorščina do Boga in do vikših vzrok in začetek vsih grehov: tako je nji nasprotna čednost, kerščanska pokorščina vzrok in začetek vsih kerščanskih čednost. Zatorej dobro premisli, o duša! ktera po popolnosti hrepeniš,

da ti je kerščanska pokorščina tako potrebna čednost, da brez nje ne zaslužiš celo imena kristijana; in da brez nje nikakor ne moreš stopiti na pot popolnosti, ali na pot zveličanja; ako pa to čednost posedeš, si na naj varniši in naj gotovši poti proti nebesom.

Kakor je pa pokorščina tebi, o duša! naj potrebniši, tako je tudi Bogu naj dopadljivši čednost; kar ti naslednji zgled poterjuje: Nekdaj so prišli štirje puščavniki pred svojega vikšega, in slednji mu je mogel kako posebno čednost svojih tovarišev naznaniti. Iz tega naznanila je vikši razvidel, da prvi se je vedno ostro postil; drugi je vse posvetne dobrote zaničeval, ter svojega serca na nje ni navezoval; tretji je imel gorečo ljubezen do bližnjega; in četerti je živel dve in dvajset let v naj veči pokorščini. Ko je vikši te naznanila zaslišal, je razsodil, da kerščanska pokorščina četertega

je večega plačila vredna čednost, kakor čednosti družih treh puščavnikov, in sicer zato, ker so prvi trije svoje dobre dela le po svoji lastni volji opravljali; četerti je bil pa svojo voljo popolnoma zaterl, ter jo je volji svojega vikšega popolnoma podvergel.

Ker je pokorščina Bogu naj dopadljivši čednost, zato ji je tudi v nebesih naj večji plačilo pripravljeno, kar ti poterjuje naslednja prikazen: Star puščavnik je videl, kako so v nebesih pravični bili razdeljeni v štiri verste. V prvi versti so bili svetniki, ki so bili v svojih boleznih vsi poterpežljivi, ter so celo Boga za poslane bolezni hvalili. V drugi, vikši versti so bili, kateri so uboge in popotne sprejemali, bolnike obiskovali, ter bili pridni v telesnih dobrih delih do svojega bližnjega. V tretji versti so bili, kateri so vse posvetno zapustili, se v puščavo podali, ter v vednem postu, zatajevanji

in molitvi živeli. V četerti, naj vikši versti so pa bili, kateri so iz ljubezni do Jezusa Kristusa se svoji volji odrekli, se volji svojih vikših popolnoma podvergli, ter v pokorščini živeli. Začuden pri tem pogledu je vprašal, zakaj ima pokorščina naj večji plačilo? In rečeno mu je bilo, da tisti, ki so dela usmiljenja opravljali, so delali vse, kar so dobrega storili, po svoji volji; uni pokorni so pa svojo voljo Bogu v dar prinašali. Spoznaj iz teh prigodeb, o duša! kako velikega plačila je vredna kerščanska pokorščina. Sv. Alfonz Ligvorijan ti pové tudi vzroke, zakaj da je pokorščina več vredna, kakor druge čednosti in dobre dela, ker pravi: „Kdor Bogu daruje svoje premoženje, ter ga med uboge razdeli; kdor Bogu daruje svojo čast, in zaničevanje voljno prenaša; kdor Bogu daruje svoje telo, ter ga s postom in z drugimi ostrostmi kroti: ta Bogu daruje en del samega

sebe. Kdor mu pa daruje svojo voljo, daruje mu vse, kar ima, da potem lahko zakliče: Gospod! ko sem ti svojo voljo daroval, nimam ničesa več, kar bi ti še darovati zamogel“. In sv. Bernard pravi: „Ker je težko, zapustiti svojo voljo in služiti volji družega; zato je tudi najbolj zasluživo, prostovoljno ubogati“.

Da si s pokorščino pri Bogu naj večji plačilo zaslužiti zamoreš, ti spričuje tudi naslednji zgled: Častivredna Katarina Kordovanka, ktera je zamenila svoje posvetno življenje v hiši španjolskega kralja z naj ostrejšim življenjem v puščavi v vednem postu, pokori in molitvi, je zagledala nekega dne starega meniha zavoljo pokorščine težko butaro derv nesti. Od Boga razsvetljena je tudi videla, kako je on v sercu žaloval zato, ker so mu že sivemu starčeku tako težko breme naložili. Ko je vse to videla, mu je serčnost dajala, rekoč: Ljubi brat! le veselo nosi

svojo butaro; zakaj vedi, da si s svojo pokorščino pri Bogu več zaslužiš, kakor jaz z vsim svojim ostrim zatajevanjem. Od Boga razsvetljen je tudi prav dobro spoznal veliko vrednost prostovoljne pokorščine menih, od ktere ga sv. Jeronim naznanja, da mu je bil njegov opat zapovedal težek kamen vsak dan šest ur daleč nositi. Ko ga je že osem let vsak dan nosil, ga vpraša sv. Jeronim, ali to delo rad dela? In menih mu odgovori: „Ta kamen sem ravno tako rad nosil, kakor bi opravljal naj imenitniši delo“. In ta odgovor, pristavi sv. Jeronim, me je tako pretresel, da sem takrat še le začel pravo meniško življenje.

II. Ker si dosedaj premišljevala, o duša! resnico, da je pokorščina Bogu naj dopadljivši in tebi naj koristnejši čednost, bi gotovo tudi rada spoznala mnoge koristi, ktere ti prinese kerščanska pokorščina. Ona ti donaša splošne in posebne koristi.

1. Od splošne koristi veljajo izreki učenikov naslednji: Častiti cerkveni učenik oče Alvarec terdi od popolne pokorščine, da zapopada vso popolnost in vse kerščansko življenje, rekoč: „Noben ni tako lahek, noben tako zanesljiv pripomoček doseči v življenji vse čednosti, po smerti pa večno zveličanje, kakor je sv. pokorščina“. Sv. Bonaventura pa pravi: „Pokorščina je tista ladija, ki te proti nebesom nese; je tisti ključ, ki ti nebesa odpira“. In sv. Frančišek Salezijan pravi: „Sleherni je nagnjen zapovedovati; nobeden pa ni nagnjen ubogati; in vendar je gotovo koristniši ubogati, kakor zapovedovati. Zato pa popolne duše toliko rade ubogajo, in ne poznajo nič ljubeznjivšega, kakor je pokorščina“.

2. Sedaj pa še premisli, ktere posebne koristi ti prinese kerščanska pokorščina; in sicer ktere v tem življenji, ktere pa po smerti.

a) V tem življenji zadobiš s pokorščino naj lepši znotranji mir, tisti mir, kterega vživa edino le tista duša, ktera nič družega ne želi, kakor kar pokorščina od nje tirja. To resnico poterjuje naslednji zgled: Ko je bil sv. Dozitej svojo voljo popolnoma pod pokorščino spravil, je zmiraj tak sladek mir v sercu vžival, da se je začel bati, ni li ta presladki mir nevarna zanjka satanova? V strahu zarad svojega miru popraša svojega učenika sv. Doroteja za svet, rekoč: Povejte mi vendar, častitljivi oče! od kod izvira moj prav velik serčni mir, in zakaj sem zavoljo njega tako močno srečen, da si veči sreče na zemlji ne želim? „Bodi potolažen, moj sin! reče sv. Dorotej, sladki mir, kterega vživaš, je delo sv. Duha, je sad, kteri samo od tvoje velike pokorščine izvira“. Zakaj, ktero veči veselje zamore duša Boga ljubijoča vživati, kakor to, da s

popolno gotovostjo vé, da v vsih rečeh Božjo voljo spolnuje? Prav srečna in vesela mora biti taka duša in sme reči: Jaz sim presrečna; zakaj prepričana sem, da v vsih delih, ktere zavoljo pokorščine opravljam, Božjo voljo spolnujem. Sveta Magdalena Paciška to resnico poterjuje, ker pravi: O kako velika sladkost je v tej besedi: „Božja volja“. In vendar vem, da je vse Božja volja, kar mi je zarad pokorščine zapovedanega.

Kakor tisti, kateri kerščansko pokorščino ljubi, znotranji mir in priserčno veselje vživa, tako nasproti svojeglavca in nepokorneža terpinči nepokoj serca in očitane vesti. To resnico poterjuje sveti Peter Damijan z naslednjimi besedami: Noben trinog ni v stanu človeka tako hudo terpinčiti, kakor ga terpinči svojeglavnost ali nepokorščina; in tista duša se svojega naj hujšega sovražnika in naj težjega bremena iznebi, ktera se je od-

rekla svoji lastni volji, ali svoji termi. Resnične so te besede; zakaj, kaj ti koristi, če imaš zunaj mir in pokoj, znotraj v tvojem sercu pa razgraja hud boj, kterega tvoje strasti zbuja in podpirajo. Duša nepokorneža ima morebiti zunaj sebe mir, ali znotraj vlada divji vihar.

Svetniki so bili popolnoma pokorni in so zmiraj po volji svojih vikših ravnali, nikdar pa ne po svoji volji; in s tem ravnanjem so se znotranjega nepokoja obvarovali in so vedno v serčnem miru in veselju živeli. Tako je na primer sv. Andrej Avelinčan obljubo storil, da neče nikdar po svoji volji, ampak le po volji svojih vikših ravnati, to je, da hoče svojim vikšim vselej pokoren biti. Sveti Bernard se je tudi pogostoma popraševal, rekoč: Bernard! Čemu si prišel v samostan? Ali si morebiti zato tukaj, da bi svojo, ali ne le edino zato, da bi Božjo voljo spolnoval? Ta svetnik tudi

terdi, da nepokoj serca od tod izvira, ker nočemo pokorni biti, in radi vse le po svoji volji delamo. Učenik Kasijan tudi pravi, da od todi izvira nezadovoljnost in nesreča mnogih ljudi, ker nočejo Bogu in njegovim namestnikom pokorni biti, ampak bi radi vse le po svoji glavi imeli. On pravi: 'Ta na primer je zato nesrečen, ker nima spovednika po svoji, ampak ga ima po Božji volji; uni je nezadovoljen, ker nima tiste službe, ktero sam imeti želi, ampak ima tisto, ktero je po volji Božji zadobil; zopet tretji je žalosten, ker ne dela tega, kar bi sam rad delal, ampak mora po volji svojih vikših delati.

Ljuba duša! da boš popolnost dosegla, zatiraj vselej svojo voljo, svojo termo, in ravnaj se v vsih pripuščenih rečeh z veseljem po volji svojih vikših, in vedi, da s prav majhnim delom, ktero zarad pokorščine opravljaš, si pri Bogu

veliko veči zasluženje pridobiš, kakor z naj ostrejši pokoro in z naj bolj gorečo molitevjo, ktero pa po svoji volji opraviš. Alfonz Rodriguec je rekel: Zaslužnejši je slamico iz pokorščine pobrati, kakor pa po svoji volji goreče pridigovati, se ostro postiti in do kervi bičati. Sv. Magdalena Paciška tudi pravi: Edina kapljica popolne pokorščine je več vredna, kakor naj veči posoda polna visokega premišljevanja in molitve. Zato je častitljivi Anton Tore sebi v duhovno vodstvo izročeni duši tako-le govoril: Če hočeš popolna biti, ničesar ne ljubi, ničesar ne želi, ničesar ne išči, in po ničemur ne hrepeni: ampak bodi brez lastne volje; ona naj v tebi popolnoma umerje, in le Božja volja naj v tebi vedno živi.

b) Ktero plačilo zadobiš za pokorščino pa po smerti? Če zmiraj svojo voljo zatajuješ in v sveti pokorščini živiš, zadobiš po smerti večno zveličanje v

plačilo, in ta je drugi veliko vreden in žlahten sad kerščanske pokorščine. To resnico je prav dobro razumel ves čas življenja vedno natančno pokorni Božji služabnik. Ko je šel namreč sv. Bernard bolnega spokornika obiskat, in je zapazil, da se mu njegova smertna ura bliža, mu je rekel, da naj bo vesel, ker bo skorej težav in nevarnost polnega življenja rešen, in se bo kmalo v kraj večnega veselja preselil. Bolnik mu je na te besede serčno odgovoril: Popolnoma zaupam v Božjo milost, in terdno se zanesem, da bom skorej Boga v nebesih gledal. Ko je sv. Bernard te besede slišal, se je bal, da bi bolnik ne imel prevelikega ali prederznega zaupanja v Božjo milost, in mu je rekel: Ljubi brat! premisli, kak velik revež si bil, prèden si k nam prišel. Bog ti je dal milost v to hišo priti, kjer si bil z vsim potrebnim preskerbljen; in namesto s

ponižno hvaležnostjo to dobroto spoznati, še celó praviš, da gotovo upaš od Boga nebeško kraljestvo v plačilo zadobiti. Bolnik ponižno reče: Častivredni oče! saj ste večkrat pridigovali, da si nebesa ne moremo kupiti ne z bogastvom in posvetno visokostjo, ampak le s ponižno pokorščino. Tem besedam sem popolnoma zaupal, vedno po tem nauku ravnal, in vsakemu pokoren bil, kateri mi je zapovedoval. Da se bote o resnici teh mojih besed prepričali, poprašajte vse moje duhovne tovariše, in oni vam bodo te moje besede poterdili. Zakaj bi torej terdno ne zaupal nebes zadobiti, ker ste mi vi večkrat rekli, da jih s pokorščino zadobiti morem? Ko je sv. Bernard te besede spokornikove slišal, je bil razveseljen, in ga je v njegovem zaupanju še bolj poterjeval, rekši, da pokorščina je resnično pot proti nebesom.

III. Kakor je pokorščina Bogu najprijetniši čednost, katero On plačuje

v sedanjem in prihodnjem življenji; ravno tako je nepokorščina Bogu naj zoperniši pregreha, ktero naj hujši kaznuje po smerti v večnosti, pa jo pogostoma tepe tudi že na tem svetu; kar ti spričata naslednja zgleda: Suriy naznanja, da sta bila dva prevzetna meniha, ktera nista hotla pobožnega očeta Filiberta za svojega opata imeti, ter mu pokorna biti; ali obadva sta bila od Boga kaznovana. Eden je bil od strele vdarjen in ubit, drugemu je bilo oserčje iz telesa iztergano. Enake strašne reči naznanja častitljivi Beda o dveh nunah, kateri niste hotli svoji sprednici pokorni biti in ste njeno svarjenje zaničevali. Dan za dnevom ste bili hudobniši, in poslednjič ste skrivej samostan zapustili. Ko so ji našli in siloma nazaj prignali, ji je sprednica tako vprašala: Kako je bilo mogoče, da ste tako hudobni postali? One dve ste odgovorili: Zato sve zagazili v tako

nesrečo, ker nisve hotli svoji sprednici pokorni biti. Kmalo potem ste nevarno zboleli, pa se niste hotli spovedati; ampak ko ste bili že prav blizo smerti, ste vpili: Počakajte nekoliko, počakajte! Potem ste okrog stoječim nunam rekli: Ali ne vidite trume černih mož, ki so prišli naji odnesti? Resnično so se prikazale peklenške pošasti, ktere so z grozovitnim glasom une dve nesrečnici k sebi klicali. Bolni revi ste vedno vpili: počakajte vendar! Potem ste brez prejetja svetih zakramentov svoji nesrečni duši izdihnili.

Sv. Terezija pravi: Ker je satanu prav dobro znano, da je pokorščina naj bližji in naj varniši pot do kerščanske popolnosti in do večnega zveličanja; nepokorščina pa naj krajši in naj gotovši pot do pregrehe in večnega pogubljenja: zato on pobožnim dušam mnogo izgovorov in težav na pot pokorščine postavlja,

in tem svojim izgovorom prav lepo podobno kaže. Ali gorje tisti duši, ktera njegovo prigovarjanje k nepokorščini posluša, in mu verjame; zakaj gotovo bo tukaj v greh zapeljana, in po smerti pogubljena.

Na ta način je hotel satan slepiti tudi veliko svetnico sv. Brigito. Ona je močno ljubila prav ostre, spokorne dela; ali njen spovednik ji je včasih prepovedal kako preostro, njenemu slabotnemu telesu neprimerjeno, torej zdravju škodljivo spokorno delo. Ona je bila sicer precej pokorna svojemu razsvetljenemu spovedniku, ali bila je vendar včasih težko pokorna; satan jo je namreč nadlegoval s skušnjavo, da bo pri Bogu zasluženje zgubila, če kakega spokornega dela ne bo storila. S to zmoto jo je hotel skušnjavec od pokorščine odverniti. Ali Bog se je usmili, in da bi jo v pokorščini še bolj pokrepčal, ji razodene z naslednjo priliko njeno zmoto: Ko bi dva kristijana

zjutrej sklenila ves dan se ostro postiti, in ko bi se prvi resnično poleg svojega terdnega sklepa in resnično svete volje ves dan ostro postil; drugi bi se pa potem ne postil, zato ker mu je njegov spovednik post prepovedal: prvi, kateri se je postil, bi le eno samo dobro delo imel, in od Boga eno plačilo prejel; drugi pa bi dve dobre deli storil, in od Boga dvojno plačilo prejel, eno plačilo za njegovo sveto željo se postiti, drugo pa za njegovo pokorščino. To razodenje Božje je sv. Brigito v pokorščini popolnoma poterdilo.

Kakor je Bog sv. Brigiti pokazal, da mu je njena pokorščina do spovednika naj dopadljivši čednost in naj prijetniši dobro delo: tako tudi tebi, pobožna duša! ki morebiti hrepeniš po ostri spokornosti in kakih posebnih pobožnostih, jaz v Božjem imenu rečem: Ne poslušaj peklenške kače, ktera te hoče s svojim

šepetanjem v nepokorščino do svojega razsvetljenega spovednika zapeljati. Ko bi hotla kako posebno pobožnost, ali pa kake posebne ostre spokorne dela po svoji lastni volji opravljati, in bi jih ne hotla tudi zaradi opominovanja svojega spovednika opustiti, bi poslušala satana, kateri tebi na tvoje uho šepta, da bi s tem opuščanjem veliko dušno škodo terpela, zasluženje pri Bogu zgubila, na poti pokore in popolnosti zaostajala, ali celó svojega bližnjega pohujšala. Le verjemi, da take misli so skušnjave satanove, in če si njemu pokorna, ne pa svojemu spovedniku, boš močno ogoljufana; in namesto koristi in zasluženja, boš od svoje glavne pobožnosti in ostre pokore le veliko dušno škodo imela.

Da se boš take nepokorščine prav gotovo skerbno varovala, premisli, o duša! kake strašne reči pripoveduje sv. Magdalena Paciška od nepokorščine pobožnih

oseb. Ona pravi: Videla sem v prikazni osebe, katerim je termost ali nepokorščina strašno škodo storila. Vidim, pravi ona, mnogo duš, med njimi vidim eno, ktera je bila pri prejetji sv. obhajila močno pobožna, pa ni pretekla ura, je bila vsa nevoljna, ker se ni kaka reč po njeni volji zgodila. Drugo dušo gledam, ktera je bila ves čas pri daritvi sv. maše ljubezni Božje goreča, če ji pa kdo kaj ukaže, ali jo zarad kakega pregreška nekoliko posvari, mu zameri, in glej napuh in lastna ljubezen sta v njenem sercu. Vidim drugo dušo, ktera je v ostrosti pokore skorej sv. Antonu puščavniku enaka, ali ko bi imela zarad pokorščine kako spokorno delo opustiti, termasta postane in noče ubogati. Druga duša je spokorna, se pri jedi močno zatajuje, ali ona hoče, da drugi njeno svetost spoznavajo, jo čez druge povikšujejo, in noče verjeti, da bi kake slabosti imela. Drugi duši

ne storiš po volji, če lepo ž njo ravnaš, ker misli, da ji preveč prizanašaš, če ji pa s kako rečjo ne postrežeš, misli, da jo preziraš. Druga duša si prizadeva svojo učenost, celo svojo popolnost ljudem razkazovati, od svojih nepopolnost pa noče nič slišati, ali pa od dolžnosti kerščanske pokorščine. Druga bi zopet rada se vsem prijetnostim odrekla, in vsem ljudem postregla, vse to pa hoče le po svoji termi, ne pa po volji drugih ljudi. O popolnosti tacih duš ji je Gospod rekel: Te duše hočejo mojega duha imeti, pa ne po moji volji, ampak po svoji volji in na tisti način, kterega si same izvolijo; zato pa ne bodo nikdar vredne mojega duha v se sprejeti. Te besede Gospodove so strašne za tebe, o pobožna duša! če nisi rada svojim vikšim pokorna; zatorej, da te nikdar zadele ne bodo, bodi jim rada pokorna. Poleg drugih lepih kerščanskih čednost naj ti

bo torej naj ljubši tudi sveta pokorščina.

IV. Lep zgled kerščanske pokorščine ti je dala zvesta Božja služabnica sv. Serafina. Premisli pa tudi, kterega pripomočka se je posluževala, da se ni nikdar zoper pokorščino pregrešila. Takrat kadar ji je bila zapovedana kaka reč, ni nikdar povelja svojih vikših presojevala in zametovala, ampak precej je šla pred podobo križanega Jezusa, je pred njo pokleknila, Njegove svete noge poljubovala, in te besede govorila: „Pokoren je bil do smerti!“ Filip. 2, 8. Te besede so jo tako močno v pokorščini poterdile, da je precej vstala, in brez odlašanja storila, karkoli ji je bilo zapovedano. Oziraj se tudi ti, pobožna duša! po njenem prelepem zgledu na ta naj lepši zgled pokorščine, namreč na križanega Jezusa. Premisli nekoliko natančniši Njegove prelepe zglede pokorščine: On je bil pokoren Bogu,

svojemu nebeškemu Očetu, iz pokorščine do Njega je prišel na ta revni svet, je podobo hlapca sprejel, se je mnogo trudil in delal, poslednjič je pa terpel, in na križu umerl za odrešenje ljudi. Pokoren je bil Ponciju Pilatu, deželskemu oblastniku, ker je rekel, da ima vso oblast čez Njega in čez druge podložne od Boga; in zato je tudi njegovo krivično obsodbo k smerti voljno in pokorno sprejel. Pokoren je bil duhovnom, zato je zvesto spolnoval postave in zapovedi judovskih duhovnov, ktere niso bile Božji volji nasprotne. Pokoren je bil svojim starišem, to je, pokoren je bil On, kralj nebes in zemlje, Svoji deviški Materi Mariji in Svojemu redniku, ubogemu tesarju Jožefu. Svetniki nam pričujejo, kako je On pomagal svetemu Jožefu pri težkem tesarskem delu, kolikor je le premogla Njegova človeška natora. In sama Devica Marija je sveti Brigiti rekla: „Moj sin je bil tako pokoren,

da je precej storil, ako mu je Jožef rekel: Stori to, ali uno“. Tako je torej Jezus Kristus resnično naj lepši in naj popolniši zgled svete, Bogu dopadljive pokorščine, kterega tudi ti zvesto nasledvaj, ako želiš Jezusu in Bogu dopasti, tukaj na zemlji sveto popolnost in po smerti večno zveličanje doseči.

1. Bodi pokorna, o duša! po Jezusovem zgledu vpervič Bogu. In da bo tvoja pokorščina Bogu dopadljivši: bodi mu vselej pokorna iz ljubezni, kakor je dober otrok svojemu očetu iz ljubezni pokoren. Ne bodi mu pokorna samo zavoljo časnega ali večnega plačila, ampak bodi mu pokorna zlasti zavoljo Njega Samega; to je ne zavoljo časnega blagoslova, zavoljo zdravja ali sreče, tudi ne zavoljo nebeškega plačila, ampak zato, ker je On vse tvoje ljubezni in pokorščine vreden. Bodi mu pokorna, kadar ti On velike reči ukazuje; ravno tako zvesto mu pa tudi bodi

pokorna v majhnih, navadnih in vsakdanjih delih in opravilih. Ne ljubi praznih želj po priložnostih, kaj velikega in prečudnega za Boga storiti; ampak bodi zadovoljna in zvesto delaj, kar ti je v tvojem stanu od Boga zapovedanega, to je, dopolnuj zvesto vse dolžnosti svojega stanu zavoljo Boga; posvečuj svoje male dobre dela s svetim namenom; daruj jih Bogu, in resnično želi vse po Njegovem dopadajenji storiti. Če zmiraj tako delaš, boš gotovo srečna; zakaj z majhnimi dobrimi deli se boš posvetila, in če boš v majhnem zvesta, boš veliko plačilo prejela, ter šla v veselje svojega Gospoda.

2. Vdrugič bodi pokorna svojim vikšim, to je, svoji duhovski in deželski gosposki, ker veš, da so tvoji vikši od samega Boga tebi prepstavljeni; da so oni tudi Njegovi služabniki in celo namestniki; da On sam po njih tebi pre-

poveduje in zapoveduje; da On tvojo pokorščino do vikših ravno tako z dopadanjem sprejme, kakor pokorščino naravnost Sebi skazano. Zlasti bodi pokorna, o duša! svojemu spovedniku, ne poslušaj skušnjavca, kateri ti na uho šepta, da bi godernjala zoper njegove zapovedi; zakaj vedi, da satan te hoče s tem šepetanjem od poti pokorščine in od poti popolnosti in zveličanja odverniti. Bodi pokoren, kerščanski otrok! svojim starišem, zakaj vedi, da sam Bog ti po njih zapoveduje ali prepoveduje. Bodi pokoren, kerščanski posel! svojim vikšim, ne le dobrim, ampak tudi hudim in čmernim, ne le v tebi prijetnih, ampak tudi v tebi zopernih poveljih. K taki pokorščini te opominja sv. Frančišek Salezijan, ki pravi: „Kdor ima pravo pokorščino, ne dopolnuje le volje prijaznega in prijetnega vikšega, kateri velikoveč s prošnjami, kakor z ostrimi besedami zapoveduje: ampak

rad nosi tudi jarm vikšega, ki je oster, hud in čmern, kteremu se nikoli ne ustreže.“ Tako pokorščino je ljubila sveta Katarina Bolonjska, ktera je celó želela, da bi ji njena sprednica vedno ostro in s terdo besedo zapovedovala, in ji prav težavne dela odločevala. Mnogokrat je namreč rekla, da je dobro človeku pokornemu biti v lahkih in prijetnih rečeh; ali mu pokornemu biti v težkih rečeh, in čmernemu vikšemu, ki le z gerdo in hudo besedo zapoveduje: taka pokorščina polni dušo s zaslugami, ter jo z Bogom zedini. Kerščanska duša! kadar ti bo pokorščina težka, spomni se vselej Jezusa, kteri je bil pokoren iz ljubezni do tebe celó do smerti na križu; prosi Ga pomoči, in z Njegovo pomočjo bo tudi tebi pokorščina vedno lahka, in tvoje življenje bo polno zaslug za nebesa.

Drugi prigovor.

O zunanjem zatajevanji ali o zatiranji telesnih čutil.

Imenitniši in potrebniši je sicer znotranje zatajevanje, ktero si že premišljevala, o duša! ali tudi zunanje zatajevanje je prav imenitno in k zveličanju neobhodno potrebno.

II. Vpervič premisli nauke o zunanjem zatajevanji sploh, potem boš premišljevala tudi še nauke o zatiranji svojih posameznih telesnih čutil.

1. Vpervič premisli naslednje vprašanje: Je li zunanje zatajevanje tebi k zveličanju potrebno? Tako potrebno ti je, da brez njega ne moreš zveličana biti; zakaj če zunanje zatajevanje zaničuješ, o duša! tudi znotranjega ne boš ljubila, in brez njega boš pa pogubljena. To resnico spričuje Jezus Kristus, kateri

pravi: „Kteri hoče za menoj priti, naj zataji sam sebe“. Luk. 9, 23. Sveti Vincencij tudi prav lepo dokazuje potrebnost zunanjega zatajevanja, ker tako piše: „Kdor se svojim telesnim čutilom (ktere tudi živali imajo) premagati dá, zasluži, da bi ga žival, ne pa človeka imenovali. In kdor nizko ceni zunanje zatiranje, to je zatiranje svojih telesnih čutil, ker pravi, da je znotranje zatajevanje, to je, zatiranje hudega nagnjenja in lastne volje boljši in imenitniši, s tem očitno pokaže, da se nič ne zatira in ne zatajuje, ne zunanje, ne znotranje“. Ta svetnik, kteri je tako lepo govoril o potrebnosti zunanjega zatajevanja, se je tudi sam resnično zunanje zatajeval. On je v vednem zatajevanji svojih telesnih čutil živel, in tako sveto in veliko sovraštvo je do svojega telesa imel, da ga je vsak dan tepel in na mnoge načine pokoril. Spanja in počitka mu je le toliko dovolil, kolikor ga

je bilo k življenju neobhodno potrebno. Dasiravno zarad bolehnosti ni mogel po noči čez dve uri spati, je vendar zjutrej tako zarano vstajal, kakor da bi bil vso noč dobro spal; tudi po dnevi ni nikdar zavoljo telesne slabosti počival ali spal. Kolikorkrat je on priložnost imel, tolikokrat je svoje telesne čutila zatiral; posebno ljuba mu je bila vročina, ali pa mraz, zato da je zarad njih njegovo telo mnogo težavnega terpeti zamoglo. Ravno tak lep zgled zatiranja telesnih čutil ti daje sveta služabnica Božja Joana Marija, ktera je imela sveto navado, se v vsih rečeh in pri vsaki priložnosti zatirati. Za svojo hrano je naj raji imela kako manj okusno, ali celó sebi zoperno jedilo; za svoje oblačilo si je izvolila naj slabši obleko; za svoje opravilo pa naj zoperniši in težavniši delo. Na enaki način je tudi vse svoje druge čutila zatirala; naj veči veselje je vživala takrat,

kadar se je zamogla iz ljubezni do Boga v kaki reči zatajevati.

Kakor so se zatajevali vsi svetniki in svetnice Božje, zatajaj se tudi ti, ljuba duša! kaderkoli ti je mogoče. Nikdar ne ljubi svojega telesa s pregrešno, ampak ljubi ga s sveto ljubeznijo. Kdaj ga ljubiš s pregrešno ljubeznijo? Takrat, kadar mu preveč strežeš, vse njegove želje spolnuješ, se v nobeni reči ne zatajuješ, in ga vsacega terpljenja skerbno varuješ. Kak dobiček pa imaš, o duša! od take pregrešne ljubezni do svojega telesa? To imaš od pregrešne ljubezni do svojega telesa, da ž njo sebe in svoje telo v naj večji nevarnost večnega pogubljenja spravljaš. Nikdar, draga duša! ne ljubi s tako pregrešno ljubeznijo svojega telesa, ampak ljubi ga s sveto ljubeznijo. Kdaj ga pa ljubiš s sveto ljubeznijo? Takrat, kadar mu ne dovoliš kake pregrešne ali za zveličanje nevarne

reči, katero od tebe zahteva, ampak ga siliš v tisto, kar mu je neprijetno ali zoperno, zato ker je za tvoje zveličanje koristno ali še celó potrebno. Če ga s sveto ljubeznijo ljubiš, mu takole govoriš: Ljubo moje telo! tukaj sicer ne boš vživalo ne dobrot, ne veselja ali počitka; ampak imelo boš vedno težave, terpljenje ali morebiti še muke prenašati, in to bo tako dolgo terpelo, dokler v nebesa ne prideva; potem boš pa imelo večno veselje, večni mir in počitek, brez naj manjši težave; in to srečo boš vživalo vekomaj.

Dobro premišluj in pogostoma se spominjaj, ljuba duša! imenitne resnice, da nisi vstvarjena ne ti, ne tvoje telo za ta svet, ampak le za nebesa. Tukaj bota le malo časa živela, tamkaj pa vekomaj: kolikor bolj svoje telo tukaj zatajuješ, toliko veči bo po smerti vajina večna sreča. Premisli, da tvoja smertna

ura je morebiti že bližej, kakor si jo misliš: zatajaj se torej sedaj, dokler je še čas tvojega zveličanja; zatajaj se tako, kakor boš smertno uro želela, da bi se bila zatajevala. O kako močno te bo v večnosti veselil spomin, da si se tukaj mnogokrat in močno zatajevala! Pa ne še le v večnosti te bo ta spomin veselil, tudi že sedaj v življenji, posebno pa smertno uro boš zaradi svojega zatajevanja naj slajši veselje vživala. Sveta Terezija je v terpljenji naj večji veselje vživala; zato je bila tudi njena vedna molitev ta: „Gospod! daj mi ali terpeti ali pa umreti“. Pogostoma je tako govorila: „Kadar Jezusove svete petere kervave rane na razpelu (bridki martri) ogledujem, se precej v meni želje vnamejo, da bi tudi jaz Jezusu svojo ljubezen s terpljenjem pokazala, ravno tako, kakor je tudi on meni svojo ljubezen do mene s svojim terpljenjem razodel“.

2. Premisli sedaj, o duša! ktere koristi boš pa zadobila od telesnega zatajevanja?

a) Vpervič s tem zatajevanjem naj bolj čisto zbrisuješ svoje časne za grehe zaslužene kazni. To resnico spričuje sveti Frančišek Salezijan, rekoč: „Verjemite mi, da zatiranje oči, ušes in jezika je veliko več vredno, kakor ostre telesne spokorne dela“. Zatorej, če si modra, boš raji v življenji si prizadevala zbrisoovati časne kazni za svoje grehe, kakor jih odkladati za večnost v vicah, ter iz tega namena boš poterpežljivo prenašala tebi od Boga poslane križe, pa tudi skerbno zatajevala vse čutila svojega telesa. Sv. Antonin pripoveduje, da je Angelj varh bolniku v njegovih velikih bolečinah rekel, naj si izvoli iz med dveh časnih kazen, ktero hoče, namreč ali precej umreti in hudih bolečin telesa precej rešen biti, potem pa po smerti se

tri dni v vicah čistiti, ali pa še dve leti na svetu vedno v takih hudih telesnih bolečinah ležati, kakoršne sedaj terpi. Bolnik si izvoli vice, precej umerje, in duša je po smerti resnično v vice obsojena. Sedaj jo obišče njen angelj varh; in duša mu toži, zakaj da namesto treh dni že mnogo let v vicah terpi. Ali angelj ji odgovarja: Ti tožiš, da si že leta in leta v vicah, ali vedi, da si še le kake trenutke; zakaj tvoje telo, kterega si se ločila, še gorko v postelji leži.

b) Vdrugič, si ti, o duša! s telesnim zatajevanjem prav veliko zasluženja za nebesa pridobivaš. Če kako bolezen ali nesrečo v Božjo voljo vdana prenašaš, če težko delo voljno delaš, ali če težavno pot do cerkve ali pa po svojih težavnih opravilih hodiš; zraven tega tudi pogostoma veliko mraza in vročine preterpiš in potú preliješ, pa vse te težave s sveto vdanostjo Bogu daruješ: si z vsem tem

telesnim zatajevanjem prav obilno zasluženje za nebesa pridobivaš. To resnico spričuje naslednji zgled: V zgodbah puščavnikov se bere, da je star puščavnik hotel svoje stanovanje zaradi tega spremeniti, ker je imel daljno in težavno pot do vode. Ko po vodo gredé svoj storjeni sklep premišljuje, in ko med tem nazaj pogleda, vidi za sabo hoditi mladenča, kateri njegove stopinje šteje in mu pravi: Jaz sem angelj, kateri tvoje stopinje štejem, zato da ne bo nobena nepoplačena ostala. Ko je puščavnik te besede slišal, ni hotel svojega stanovanja bližej vode prestaviti, ampak želel je, da bi še daljši pot do vode imel, zato da bi si ž njo še obilniše zasluženje za nebesa pridobival.

c) Vtretjič, zatajevanje ti pomaga pobožnejši in gorečnejši moliti. Zakaj kdor svojemu telesu nikoli nič ne odreče, temveč mu z obilno jedjo, pijačo in

počitkom streže, ni Božji ljubljenec; Bog se mu v molitvi ne približuje, ne razodeva, in mu dušnih sladkost in tolažil okusiti ne dá: zato pa tak mehkužen kristijan navadno svojo molitev slabo opravlja ali pa celo opušča. Lahko se sama prepričaš o tej resnici, o duša! če hočeš premisliti, da takrat, ko si svoje telo mertvila ali se na kak način iz ljubezni do Boga zatajevala, si bila sama sabo zadovoljna, vesela, in si tudi pobožnejši in gorečnejši molila kakor takrat, ko nisi z nobenim zatajevanjem pred molitevjo Boga počastila.

d) Četerti in posebno velik dobiček zatajevanja tvojega telesa je pa ta, da se s telesnim mertvenjem mnogo skušnjav obvaruješ, ali če po Božjem pripuščenju pridejo, tebi Bog vselej pomaga jih premagati, kadar ga zaupljivo pomoči prosiš. Telesna čutila so sovražniki tvoje duše, posebno tvoje oči in ušesa so tiste čvetero

vrata, skozi ktere naj bolj pogostoma skušnjavec v tvoje serce pride. Če vse te čveterne vrata skerbno zapiraš, ne bo mogel tako lahko vanj priti, in ga s skušnjavami nadlegovati.

III. Ker si se dosedaj lahko prepričala, kerščanska duša! o potrebnosti in koristnosti kerščanskega mertvanja vsih svojih telesnih čutil sploh, premisli sedaj še nauke o zatiranji posameznih čutil svojega telesa.

1. Naj imenitniši čutilo tvojega telesa so tvoje oči; naj več veselja prejme tvoja duša s pomočjo tvojih oči, pa tudi naj več grehov stori ona zavoljo zapeljivosti oči. Zarad kakega nevarnega pogleda pridejo navadno vse hude misli in želje v tvoje serce: zatorej te vsi svetniki z besedo in s svojim zgledom vedno opominjajo in ti pravijo, da svoje oči zderževati in varovati je naj boljši in naj gotovši pripomoček k svetemu življenju.

In kakor je zderževanje oči znamenje velike svetosti, in posebno dober pomoček k popolnosti; ravno tako nasproti so prosti in prederzni pogledi za dušo prav močno nevarni, ker jo zapeljejo v velike pregrehe in pripomorejo, da je kriva mnogo pohujšanja svojega bližnjega. Po pravici torej pravi sv. Jeronim: Satan tirja le toliko, da mi začnemo svoje oči nekoliko odpirati, potem jih že sam toliko odpre, da skozi nje v naše serce zleze. Zatorej je vsak nepotrební pogled osebe družega spola iskra peklenska, ktera dušo z nečistim ognjem napolnuje. Sveti Bernard poterjuje to resnico z naslednjimi besedami: „Perve pušice, ktere čiste duše ranijo, in celó umoré, prileté skozi oči vanje“. Zato so bili vsi svetniki tako močno previdni v svojih pogledih; in da niso nikdar kake nevarne reči videli, zato so za vse posvetne reči svoje oči vedno zaperte imeli, in celó nedolžnih,

vendar ne svetih reči, niso nikdar ogle-
dovali. Sv. Alojzij je dve leti stregel
Mariji, kraljici Španjolski, pa je svoje oči
tako skerbno premagoval in zatiral, da
ves čas kraljice nikdar v obraz pogledal
ni. Ravno tako ni nikdar v obraz po-
gledal tudi kake druge ženske, celó svoje
lastne matere ni nikdar pogledal. To
prečudno veliko zatiranje oči je bilo Bogu
tako močno dopadljivo, da mu ga je On
s posebno milostjo, namreč s popolnim
rešenjem vsih skušnjav poplačal. Tako
sramožljivih oči je bil sv. škof Hugo,
kteri ni nikdar ženske v obraz pogledal,
čeravno je ž njo govoril. Tudi sv. Klara
ni nikdar moškega spola v obraz pogle-
dala. Ko je nekega dne pri sv. maši
med povzdigovanjem svoje oči odperla,
da bi bila sv. hostijo videla, so njene
oči neprevidoma zagledale obraz maš-
nikov, in tega pogleda je bila silno ža-
lostna.

Premisli še nekatere druge zglede prav natančnega in ostrega zatiranja oči. K sv. Arzeniju je v puščavo prišla imenitna oseba zato, da bi jo on Bogu priporočeval. Ko svetnik le toliko zapazi, da je ženska, je na vso moč od nje proč bežal. Ko ona za njim vpije: Če me tudi videti in poslušati nočeš, vendar se me spominjaj v svoji molitvi. Svetnik ji odgovarja: Tega nikdar ne bom storil, ampak Boga bom prosil, da mi pomaga na tebe pozabiti, in se te nikdar ne spominjati. Ravno tako sramožljivih oči je bil tudi frančiškan Rogerij; zaradi te sramožljivosti oči je bil pa od Boga s posebno veliko čistostjo obdarovan. Ko ga vprašajo, zakaj da se tako skerbno varuje kako žensko pogledati, je rekel: Če človek pred nevarnostjo beži, ga Bog varuje; če se pa sam radovoljno v nevarnost podá, ga Gospod v pravično kazen s svojo pomočjo zapusti; in prederznež

pade lahko v smerten greh. Ravno tako popolnoma v svoji oblasti sta imela svoje oči sv. Vincencij in sv. Bernard, in sta jih vedno zatirala. Kadar je sveti Vincencij kam šel, ni nikamor okrog sebe pogledoval, dasiravno se mu ni bilo bati, da bi se s pogledom pregrešil, pa prostovoljno je iz ljubezni do Boga svoje oči zatiral: namesto kakih lepih reči je pa pogostoma ogledoval podobo križanega Jezusa, katero je vedno sabo nosil. Kadar je poleg svoje dolžnosti v hišo kakega velikega gospoda prišel, ni nikdar svoje oči na lepe reči obračal, ktere so bile v hiši, ampak vedno je svoje misli in oči na Boga obračal. Sv. Bernard pa ni le sam svojih oči zatiral, ampak je tudi svoje podložne v zatiranji oči popolne storil. Papež Inocencij je s svojimi kardinali njegov samostan obiskal. Ko se je sv. Oče samostanu bližal, mu je šel sv. Bernard z vsemi svojimi menihi

nasproti; pa nobeden iz med njih ni svojih oči povzdignil, da bi bil naj vikši duhovske osebe pogledal. Papež in kardinali so se močno čudili in Boga hvalili, ker so videli, kako močno so se menihi premagovali in zatajevali. Ravno tako je tudi sv. Lucijan svoje oči vedno berzdal, in tako nedolžno se je vêdel, da so pogostoma neverniki sveto vero sprejeli, preden je še začel pridigovati, da so ga le videli. Če tudi ti, o duša! po navedenih zgledih se vsacega pogleda oseb družega spola popolnoma ne zderžiš, ravnaj se vendar po lepih naukih, ki ti jih dajeja sv. Frančišek in sv. Avguštin. Pervi pravi: „Če z osebo družega spola govoriš, ne poglej je, da bi jo premišljeval“. Sveti Avguštin pa pravi: „Če neprevidoma kako osebo zagledaš, vendar svojih oči na nji ne prideržuj“.

Svojih oči ne zatiraj, bogoljubna duša! le edino zarad ohranjenja svete

čistosti in obvarovanja nečistih misel in želj, ampak tudi zarad tega, da zamoreš prav pobožno in goreče moliti, in se med molitevjo vse razmišljenosti in vsega raztresenja obvarovati. Zakaj če pred molitevjo, ali celó med molitevjo kako nevarno reč vidiš, te bo spomin na tisto reč pogostoma med molitevjo motil, ter tvojega duha od zapopadka molitve na tisto posvetno reč vlekel, čeravno si bila popred za molitev dobro pripravljena, in če si tudi prizadevaš, med molitevjo precej in stanovitno posvetno misel od sebe odganjati. Brez zatajevanja v svojih pogledih se tudi ne boš mogla vaditi in vterjevati v ponižnosti, poterpežljivosti in drugih kerščanskih čednostih. Če hočeš biti popolna v vsih čednostih, ne glej nikdar takih reči, ktere te od Boga odvräčujejo, ogleduj pa rada in pobožno svete reči, ki te Boga spominjajo. Ako pa po naključji tvoje oči kako nevarno reč v gledajo, skerbi,

da boš strup, ki iz tistega pogleda za tvojo dušo izvira, od sebe odstranila, in ga celó v svojo dušno korist obernila. Kako se pa to zgoditi zamore? Imenitni učenik Lavrencij Skupuli pravi: „Se tvojim zunanjim čutilom kaka stvar vtisne ali dopade, loči s svojimi mislimi, kar je duhovnega nad stvarjo, ter pomisli, da je vse delo Božje, ki stvari daje vso dobroto in lepoto, kar je stvar ima, in potem se veseli, da Bog vse popolnosti v naj viši stopinji ima, in da vse popolnosti stvari so le odsvit Božjega neskončnega veličastva“. Tako zamoreš misliti in govoriti, kadar vidiš kako cvetlico, kako žival ali človeka posebne lepote. Lahko rečeš: Če so vstvarjene reči lepe, kolikanj lepši je njih Stvarnik. Stvari, tudi naj lepši, niso vredne naše ljubezni: le edini Bog je vreden vse naše ljubezni. Vse stvari bodo nehale biti, le Bog je večni; in naša duša bo vekomaj srečna

ali nesrečna. O, da bi pač tebi vsaka reč, ki jo vidiš, služila Boga se spominjati in ga častiti!

2. Drugi poglavitni ud telesni, s katerim se ljudje naj pogostnejši pregreše, kterega moraš torej prav skerbno zati-rati, če hočeš popolna biti, je tvoj jezik. Sv. Frančišek Salezijan pravi: „Pogla-vitni zaderžek naše popolnosti je naš jezik; zakaj po spričevanji sv. pisma je le tisti popolen, kateri se z jezikom ne pregreši. In ker se človek v govorjenji s tem naj večkrat pregreši, da preveč go-vorí, bodi tvoje govorjenje vselej kratko, odkritoserčno, usmiljeno in ljubeznjivo“. Ne pritožuj se nikdar čez druge, če imaš tudi dovolj vzroka se pritožiti. Ne segaj tistemu v besedo, kateri pred tabo govori; zakaj nespodobno je, če hočeš sama go-voriti; s tem namreč svojo prevzetnost razodevaš, ter kažeš, kakor da bi vse naj bolj vedela. Ne govori nikdar rada

od svojih dobrih del, govori pa rada od lepih čednost in djanj tistega bližnjega, kateri ni pričujoč. Tudi se ne pogovarjaj o posvetnih rečeh, o ženitninah, o dragih oblekah, o jedilih in pijačah. Če drugi take pogovore začnejo, ti, če le moreš, govor obrni na Boga, na njegove dobrote, na njegovo ljubezen.

O Bogu govori, o duša! vselej z naj večim spoštovanjem in strahom; da pa ne rečeš kaj napačnega, zato raji poslušaj, kaj drugi govore o Njem, in ohrani njih besede v svojem sercu.

Tako so delali svetniki, na primer sv. Vincencij, kateri je imel svoj jezik tako popolnoma v svoji oblasti, da ni bilo iz njegovih ust slišati ne ene besede zoper ljubezen do bližnjega, ne kake lastne hvale, ne kakega prilizovanja ali sicer kake nepremišljene besede. Bere se celó od njega, da je bil včasih že usta odperl, ker je mislil pregovoriti, pa se je spomnil,

da bi tista beseda morebiti Bogu ne dopadla, in precej je umolknil. Potem je svoje misli k Bogu povzdignil, in je premislil, ali bi bilo govorjenje Bogu dopadljivo, ali ne; in potem je ali govoril ali pa molčal; pa ne po svoji volji, ampak po dopadajenji Božjem. Nasledvaj, o duša! njegov lep zgled, in raji poslušaj, kot govori; pred govorjenjem pa vselej vsako besedo dobro pretehtaj na tehtnici sv. vere. Zato raji molči, ko govôri, ker ljudje ne vprašujejo, kdo je molčal, ampak le kdo je govoril.

3. Tretji tvoj telesni ud so tvoje ušesa; tudi nje zatiraj, o duša! ako hočeš biti popolna. Ne odpiraj svojih ušes, če kdo slabo o tvojem bližnjem govori; ali če kdo o posvetnih, ali celó nespodobnih ali pregrešnih rečeh govori. Če tudi druge škode od takega poslušanja nimaš, ker svojo nedopadljivost nad takim govorom razodevaš, vendar

svoj spomin z mnogoterimi nepotrebnimi mislimi in podobami napolnuješ, ktere ti potem ne dovolijo s pobožnim in gorečim srcem moliti. Če le zamoreš, tak govor s kakim vprašanjem na svete reči napelji; ako pa tega ne moreš, loči se, če le moreš, takih ljudi; če tudi tega storiti ne zamoreš, naj zadeva glas takega govora le tvoje uho; tvoje misli pa naj bodo takrat pri Bogu; ter pre-mišljuj tisti čas Njegovo visokost in Njegovo veličastvo. Na tak način je zatiral sv. Vincencij svoje ušesa. On celó besedi ni hotel poslušati, ktere bi bil lahko brez greha poslušal. Kakor hitro je zapazil, da kake besede niso Bogu v čast in dušam v zveličanje, kakor na primer kratkočasne novice ali pravljice, ktere ljudje radi poslušajo, jih sveti Vincencij zarad zatiranja svoje radovednosti nikdar ni hotel poslušati. Kadar mu je pa kdo kako dobro reč naznanjal, čeravno mu je

bila že znana, je vendar poterpežljivo poslušal, in nikdar ni rekel, da mu je reč že znana. On je pa zaradi tega tako ravnal, da je s tem poslušanjem svojo lastno ljubezen zatiral, ktera rada naznanja, da tudi mi vemo, kar je drugim znano. Tudi takrat, kadar je kake razžaljive ali zaničljive besede slišal, je vedno molčal, voljno terpel, ter na tihem k Bogu zdihoval, in prosil, da bi On razžalniku greh odpustil. Zapomni si, o duša! ta lepi zgled, in kadar imaš priložnost, zvesto se po njem ravnaj.

4. Četerti telesni ud, kterega zatiraj, o duša! da boš popolna, so tvoje usta, in tvoj želodec. Gotova resnica je, da tisti ne bo nikdar popoln, kateri se pri jedi in pijači ne zatajuje. Sveti Filip Neriški je svojemu spovedencu, kateri je imel slabo navado, pogostoma na dan jesti, tele resnobne besede rekel: „Moj sin! če te napake ne opustiš, ne boš

nikdar v popolnosti napredoval“. Sveti Tomaž nam ta nauk s tem poterjuje, ker pravi, da nezmernost v jedi in pijači um človeški otamnuje, ter ga nespretnega dela za vajo v čednostih, zlasti za gorečo molitev. Sv. Bernard ti pa to resnico razjasnuje, ker te tako vpraša: „Ali smeš misliti, da bo Bog med molitvijo s tabo govoril, in te tolažil, če se brezumni živini enako z jedjo in pijačo razveseljuješ? Od Boga ne boš nobene tolažbe prejel, ker svojega veselja in svoje tolažbe le v jedi in pijači iščeš“. Kteri svojega poželenja po jedi in pijači ne zatira, bo tudi drugim telesnim čutilom kmalo vse dovolil, česar poželujejo; in kteri je zmiraj ves nasiten, se tudi družih pregreškov dolgo časa varoval ne bo; on se bo namreč kmalo tudi nespodobno vèdel, kvantal, in v nevarnosti se bo zoper sv. čistost tudi celó v djanju pregrešil. Zatorej pravi modri učenik

Kasijan: Nemogoče je, da bi bil skušnjav zoper sv. čistost prost tisti, kateri se pri vsaki jedi do sitega najé. Sveti Tomaž tudi terdi, da se ne prederzne satan tistega v nečistost napeljevati, kateri je svoje skušnjave k nezmernosti premagal. Zatorej je gotova resnica, da tisti v popolnosti raste, kateri se v jedi in pijači zatajuje; zakaj kdor želje po jedi v sebi zatira, bo tudi lahko premagal zapeljevanje vsih družih telesnih čutil. Potrebna je nam jed in pijača zarad ohranjenja telesnega življenja; ali sv. Avguštín nas opominja, da jémo in pijemo le toliko in le zato, da živimo; vživajmo živež in pijačo, kakor zdravilo nam potrebno za zdravje in moč telesa. Nezmernost prav hudo škoduje človeku na duši in na telesu; ali na duši mu hujše škoduje, kakor na telesu. Zato so se svetniki tako radi postili zarad odvernjenja dušne škode in zarad dosege velikega dušnega dobička.

Tako na primer je ravnal sv. Vincencij. In pri tej nepretergani vaji v zatajevanji telesnih čutil je tako visoko stopinjo zderžnosti dosegel, da ni le za čudenje malo jedel in pil, temveč da celó nobe- nega razločka ni delal med jedili; vse mu je bilo dobro, kar so mu dali, bodisi preosoljeno ali celó neslano, na pol su- rovo, ali pa prekuhano. Kadar je šel jest, bilo je videti, da gre nerad; med jedjo je pa imel svoje misli vedno pri Bogu, in jedí je le toliko zavžil, kolikor je bilo za ohranjenje telesnega življenja neobhodno potrebno; tudi si je vselej pri jedi pritergoval.

Zatiraj, o duša! tudi svoje usta, da se ne bodo prerade in brezumno na smeh obračale. Ni sicer pregrešek zoper spodobnost in pobožnost, če si včasih v družbi pobožnih ljudi zmerno vesela. Kajti, če je pobožna duša zmeraj zamišljena in žalostna, mlade in vesele ljudi s tem od

pobožnosti odvrtačuje, ker mislijo, da pobožna duša mora zmiraj žalostna biti, kar pa ni resnično, zakaj sveti Pavel pravi: „Veselite se vedno v Gospodu“. Vendar je pa tudi resnično, da ne boš popolna, če se preveč rada in nezmerno smejaš. Presveta Devica je rekla devici Muzi: Če hočeš moja hči biti, se ne smeš prerada smejati.

5. Naj ti poslednjič še o tipanji ali o šlatanji, duhanji in spanji nekatere besede spregovorim. Bodi prav tanke vesti, kar tipanje ali šlatanje tvojega telesa tiče. Nikoli ne sama sebi, ne kaki osebi tvojega ali družega spola v tej zadevi tudi naj manjši reči ne dovoli. Nikdar ne misli, da ti je dovoljeno iz norčije kako malo reč dopustiti. Ali se boš mar z ognjem norčevala? Ko je bil sv. Peter Alkantarski že prav blizo smerti in se ga dotakne duhovski tovariš, kateri mu je stregel, umirajoči berž reče: Pusti

me, še živim in zamorem grešiti. Kar vživanje prijetne vonjave tiče, nasledvaj zgled sv. Vincencija, kateri se je odrekaval prijetni vonjavi rož in drugih lepo dišečih reči, in je rad hodil k bolnikom in jetnikom zoperni duh v sé serkat. Tudi si priterguj nekoliko pri spanji, in vstajaj precej iz ljubezni do Jezusa, Marije in sv. Jožefa, kadar se o pravem času zjutraj zbudiš. Blagor ti, duša! če vse čutila svojega telesa zatiraš. Kadar bodo mašnik tvoje ude s svetim oljem za poslednji boj mazilili, bo tolažil spomin tebe, da si vse svoje ude zatirala, ter nisi ž njimi nikdar Boga žalila.

O tretji dolžnosti od Jezusa posebno priporočani: „Svoj križ nositi“, ali o kerščanski poterpežljivosti.

Prigovor.

■. Premišljuj, preljubi kristijan! kateri popolen biti želiš, vpervič lepoto,

in vdrugič potrebnost kerščanske poterpežljivosti, to je, tiste čednosti, katero ti tvoj Zveličar z besedo in s svojim prelepim zgledom tako močno priporoča, in zaterjuje, da te ne bo ne sedaj za svojega učenca, ne po smerti za svojega nebeškega tovariša sprejel, ako si ne prizadevaš za kerščansko poterpežljivost, rekoč: „Kdor hoče za mano priti, naj se zatajuje, naj svoj križ na se vzame, in naj za manoj hodi“. Mark. 8, 34.

1. Premisli vpervič lepoto kerščanske poterpežljivosti. Zakaj je kerščanska poterpežljivost tako močno lepa čednost? Žato, ker Bogu posebno dopade. Ali Bogu resnično močno dopade? Bogu veliko bolj dopadeš, o duša! ako iz ljubezni do Njega kaj terpiš, kakor ako iz ljubezni do Njega tudi naj večji in naj lepši dobre dela izveršuješ. Sveti Janez Krizostom pravi namreč, da ne časti tako močno sv. Pavla zamaknjenega v

tretje nebesa, kakor zapertega v ječi. Dalje pravi, da, ko bi mu bilo na izbiro dano, ali v nebesih med angelji, ali pa s sv. Pavlom v ječi prebivati, bi si on izvolil v ječi terpeti. Tudi še z naslednjimi prelepimi besedami poterpežljivost povikšuje: „Ko bi tebi Gospod Bog dal moč, mertve oživljati, bi ti veliko manjši milost podelil, kakor ako ti kako terpljenje pošlje. Zakaj, ko bi tebi dal moč čudeže delati, bi ti postal Njegov dolžnik; kadar ti pa terpeti dá, On postane tvoj dolžnik“. Tudi sv. Terezija govori prav lepo o lepoti kerščanske poterpežljivosti, ki pravi: „Nobena reč na svetu ni tako močno Bogu k časti in našim dušam k zveličanju, kakor voljno terpljenje. Terpljenje iz ljubezni do Boga je resnično pot resnice, pot zveličanja. Torej, kdor zamore kaj več terpeti, naj več terpi, in bo naj srečniši. Kdor se pa preveč terpljenja ogiblje, si ne bo nikoli veliko za

nebesa pridobil“. Svetniki in svetnice Božje pa niso le z besedo prav lepo o poterpežljivosti govorili; oni so tudi v djanji pokazali, kako visoko so cenili terpljenje, in kako močno so po njem hrepeneli. Kakor je posvetnim kristijanom življenje terpljenja polno zoperno, ravno tako močno zoperno je bilo njim življenje brez terpljenja. Torej so zmiraj Boga prosili, da naj jim ali terpljenje pošlje, ali pa smert; brez terpljenja na svetu živeti se jim je zdela naj večī kazen Božja.

2. Zakaj so pa svetniki in svetnice Božje terpljenje tako močno ljubili? Zarad velike koristi, ktero nam terpljenje iz ljubezni do Boga prinese; zakaj neizrečeno velika je korist kerščanske poterpežljivosti. To veliko korist popiše sveti Vincencij, ki pravi: „Naj večī nesreča je človeku ta, če Bog njemu ali njegovi družini nobenega križa ne pošlje, če se

jim vse po volji izide, in če nimajo kaj terpeti iz ljubezni do Boga. Verjemite mi, pravi on, tak človek ali taka družina je blizo padca, ktera nima kaj terpeti, in ktero vsi ljudje hvalijo“. Kako močno je bil imenovani svetnik o tej resnici prepričan, ti spričuje naslednja prigodba: Duhovni njegovega reda so mnogo časa mirno živeli, in vse njegovo časno premoženje se je množilo. Ta sreča je pa serce sv. Vincencija z žalostjo napolnila, ker je vedel, da Bog veliko terpljenja pošilja tistim, ktere ljubi. Zato je tudi pogostoma prosil Boga za se in za svoje duhovne tovariše, da naj jih nikar ne pozabi in ne zaverže. Bog je njegovo molitev uslišal, ter dopustil, da je njegov duhovni red veliko časno škodo in zgubo imel. Novico o veliki škodi svojega reda pa on svojim duhovnim tovarišem z velikim veseljem naznanja, rekši, da iz te škode spozna, da jih Bog še ni

pozabil, ker jih je z zgubo časnega premoženja obiskal. Pri tej priložnosti jim tudi pové, da je bil nekdanj svet star mož zmiraj bolehen in s terpljenjem obložen, pa je vse z veseljem prenašal. Prigodilo se je pa, da celo leto ni nobene bolečine in težave imel; in tega je bil silno žalosten, ker se je bal, da bi ga ne bil Bog zapustil in zaverigel, zato, ker ga ni z nobenim terpljenjem obiskal.

Ker kristijan s poterpežljivostjo v telesnem in dušnem terpljenji naj bolj Božjo čast povikša in sebi naj bolj koristi: zato so bili svetniki in svetnice Božje časne sreče pa tudi dušne tolažbe žalostni, telesnega terpljenja in dušne suhote so bili pa veseli, in so se za obedvoje kot naj večji dobroti Bogu prav močno zahvaljevali. Tako, na primer, ko je bil neki zvest Božji služabnik od Boga s posebno velikimi milostmi obdarovan,

in je v velikem miru, tolažbi in dušnem veselji živel, se je začel močno bati, da ne bo morebiti po smrti nobenega veselja vžival, zato ker v sedanjem življenju toliko tolažbe in veselja prejme, in da mu hoče Gospod Bog vse njegove male dobre dela že na tem svetu poplačati. Začel je torej Boga prositi, naj mu s tem pokaže, da ga ljubi, da mu vse sladkosti in dušno veselje odvzame. Bog je njegovo prošnjo uslišal; in pet let mu ni dal nobene tudi naj manjše tolažbe in nobenega dušnega razsvetljenja, ampak vedno ga je terpinčil s tolikimi težavami in skušnjavami, s toliko dušno suhoto ali zapuščenoostjo, da se je poslednjič Bogu usmilil, in da mu je zopet nekoliko tolažbe in dušnega veselja poslal. Ali stanovitni spokornik se je zopet z molitevjo k Bogu obrnil, ter mu rekel: O Gospod! nobenega veselja ne želim na svetu prejeti, tudi ne želim,

da bi v moje serce kaj družega prišlo, kakor ti, o Bog, moja edina ljubezen! Zadosti tolažbe in veselja mi je spomin, da se mi vse po tvoji presveti volji godi. Ta molitev je Bogu tako močno dopadla, da je svojega zvestega služabnika k sebi poklical, in mu dal v večnosti neskončno veselje, zato ker v življenji časnega veselja nikdar želel ni.

Kardinal Baronij tudi prav lepo popisuje serčnost treh sester, ktere so z velikim veseljem strašne muke zavoljo stanovitnosti v veri preterpele. Grozovitni Antijoh jim je žugal z naj strašnejšimi mukami, ako Kristusa ne zatajé. One mu pa serčno odgovoré: Ali ne veš, da ni za kristijana veselejši reči na svetu, kakor priložnost, da zamore iz ljubezni do Jezusa kaj terpeti? Zarad teh besedi je bila prva sestra Fides naj popréd neusmiljeno bičana, potem so ji bile persi odrezane, dalje so jo na strašnem ognji

žgali, in poslednjič so ji glavo odsekali. Druga sestra Spes je bila vpervič z volvskimi žilami tepena, potem so ji rabeljni z železnimi grebeni meso tergali in kosti lomili na njenem sv. telesu, in poslednjič so jo vergli v kotel poln vrele smole. Sveto Karitas, tretjo naj mlajši, še le 9 let staro sestro upal je trinog ali z obljubami ali z žuganjem grozovitnih muk od sv. vere odverniti. Ali serčna kristijana je grozovitnežu na njegove serdite besede brez vsega strahu tako-le odgovorila: Motiš se, o Antijoh! ker upaš, da me bodo tvoje muke prisilile, mojega Jezusa zatajiti. Zarad teh besedi je grozovitnež rabeljnom ukazal, jo na tezavnici razpeti, neusmiljeno pretepati in potem iz velike visočine s tako močjo doli v globočino treščiti, da so se vse njene kosti razklenile; poslednjič so ji še vse ude z železom prederli, in potem z mečem glavo odsekali.

Morebiti vprašaš, o duša! kako so zamogli sveti mučeniki take grozovite muke z veseljem preterpeti? Ali morebiti niso bile njih telesa za bolečine tako močno občutljive, kakor so naše? Ali jih je Bog neobčutljive storil? Sv. Bernard ti pravi: Ne neobčutljivost telesa za muke, ampak le velika ljubezen do Jezusa je storila, da so vse bolečine z veliko poterpežljivostjo in z velikim veseljem prenašali. Bolečine so ravno tako močno občutili, kakor jih mi občutimo, ali z ljubeznijo do Boga so vse bolečine premagali in zaničevali. Zato pravi sveti Jožef Kalasancij: Kdor ne razume terpeti za Jezusa Kristusa, tudi ne razume ljubiti Jezusa Kristusa. Ker so svetniki Boga resnično ljubili, zato so v terpljenju naj večji tolažbo in veselje našli, in zato so pa tudi zanj vedno Boga hvalili. Tako na primer je sv. Frančišek Serafinski posebno v eni svojih mnogih

bolezni prav velike telesne bolečine terpel. Ko jih je njegov tovariš zapazil, mu je svetoval, naj Boga polajšanja svojih bolečin prosi; ali sv. Frančišek je ponižno svojo glavo priklonil, ter rekel: O Gospod! zahvalujem te za bolečine, ktere terpim, in te prosim, pomnoži mi jih, če je tvoja sveta volja. Zakaj ni za me prijetniši reči na svetu, kakor terpljenje brez polajšanja, in ravno to jaz želim, dokler živim, bolj močno, kakor vse druge reči.

3. Ker si, ljuba duša! dosedaj v zgledih svetnikov premišljevala veliko srečo kristijana, kateri iz ljubezni do Boga mnogo dušnega ali telesnega terpljenja na tem svetu prenese: prosi tudi ti serčno Boga, da ti pošlje, če je Njegova sveta volja, tvojim dušnim in telesnim močem primerjeno terpljenje. Če On tvojo ponižno prošnjo usliši, se pa precej spomni svoje velike slabosti, in da brez Njegove milostljive pomoči prav nič voljno terpeti

ne zamoreš, in torej ga prosi prav ponižno pomoči, da zamoreš iz ljubezni do Njega vse terpljenje voljno, in še celó z veseljem prenašati. Pa tudi sama si močno prizadevaj vso nevoljo premagati in vse voljno preterpeti. In če ravno svoje terpljenje močno občutiš, in te skušnjavec v nepoterpežljivost močno zapeljuje: sili se vendar Boga za terpljenje zahvaliti. In če tudi ne zamoreš v sercu zarad terpljenja veselja občutiti, ali te morebiti še celó žalost terpinči; vendar če tudi ne iz globočine svojega serca, vsaj s svojim jezikom take, ali tem enake besede govori: O Bog! bodi zahvaljen za vse terpljenje, ktero si mi poslal. Zakaj vedi, da taka zahvala Bogu prav močno dopada, posebno če iz serca pride. Oče Avila pravi namreč: Boljši je iz serca enkrat reči: Hvala Bogu! ali pa: O Bog! bodi češčen in zahvaljen za poslano terpljenje in za ves prejete zopernosti;

kakor pa izgovarjati tisuč zahvalnih besedi zarad prejetja časne sreče ali zarad podeljenja posvetnega veselja.

III. Že mnogo lepih resnic si pri-mišljevala, o duša! o kerščanski poter-pežljivosti; sedaj pa preišluj to vprašanje: Ali mora vsak človek na svetu terpeti? Vsaki mora v tej dolini solz terpeti, bodi visocega, ali nizkega stanu. Vsakemu človeku pa Bog ne dá enacega terpljenja; enemu da veči dušno, drugemu pa veči telesno terpljenje; tretjemu dá pa morebiti obedvojno, to je dušno in telesno terpljenje. Temu podeli tudi veči, unemu pa manjši košček terpljenja. Raz-loček med terpini na tem svetu edini je le ta: Dobri kristijan ima terpljenje za znamnje ljubezni Božje, ker veruje, da mu je Bog iz svetih namenov ter-pljenje poslal; nevernik ali tudi slab kristijan pa misli, da ga je terpljenje le po kakem naključji zadelo, in torej v

svojem terpljenji ali godernja, ali pa še celó preklinja, kakor brezpametna živina, ktera se tudi serdi, kadar jo kdo terpinči, ali kadar mora kaj hudega terpeti. Ktere svete namene ima pa Bog, kadar tebi, o duša! kako terpljenje pošlje? Razložek je treba storiti; zakaj ti, ljubi kristijan! si ali grešnik, ali pa pravičen. Bodi grešnik ali pravičen, Bog ti pošilja terpljenje vselej iz svetega namena; vendar če si grešnik, ima terpljenje pri tebi drugo korist, kakor če si pravičen. Premisli vpervič korist, ktero ti terpljenje prinese, če si grešnik.

1. Bog pošilja tebi grešniku terpljenje zato, ker te ljubi in torej želi, da bi se spreobernal in spokoril, da bi ne bil prisiljen te po smerti vekomaj zavreči. Ne govori torej, o grešnik! ako te kako terpljenje zadene tacih besedi: Bog je mene pozabil, ker me s šibo tepe. Rečem tebi, o grešnik! Bog ni pozabil tebe,

ampak ti si pozabil Boga, ker si Ga nehvaležno žalil; pozabil si pa tudi svojih grehov, s katerimi si tepenje zaslužil. Zahvali raji Boga, da te tukaj s šibo tepe zato, da bi te po smerti večnega pogubljenja rešil. Če nočeš pri tepenji Božje ljubezni spoznati, in se zanjo ponižno zahvaliti, ampak hočeš le vedno v sreči in zdravji živeti: utegne Bog tvoje nespametne želje spolniti, in te vse kazni na svetu rešiti, ali po smerti te bo mogel zato v peklu vekomaj kaznovati. Pri preroku Ecehijelu 16, 42. žuga Gospod Bog tebi, grešniku, s tako najstrašnejši kaznijo, rekoč: „Nič več nočem za tvojo dušo skerbeti, da bi jo zveličal; zato ne boš nobene kazni več terpel, dokler na svetu živiš“. Ali sv. Bernard pravi: Ta je najstrašnejši kazen Božja, če On grešnika na svetu brez kazni pusti, da mu vse po volji in sreči gre. Zatorej je ta svetnik vedno Boga prosil, naj ga

tepe na tem svetu zavoljo njegovih grehov, zato da bi ga po smerti večne kazni v peklu rešil. Tako, kakor je sv. Bernard mislil o kaznih Božjih, misli tudi ti, o grešnik! in imej za naj večji kazen, če te Bog brez kazni na svetu živeti pusti, dasiravno si ga z mnogimi smertnimi grehi razžalil; in prosi ga po njegovem zgledu, da te tukaj na svetu tepe in s tem tepenjem spreoberne in spokori.

2. Ali ti, o preljuba duša! nisi v smertnem grehu, ker si se ga že v zakramentu svete pokore očistila. V zakramentu sv. pokore ti je bil greh odpuščen, če si se resnično spokorila; ali vse, tudi časne kazni za grehe ti niso bile odpuščene; in če se jih tukaj popolnoma ne očistiš, boš po smerti v vicah hude in dolge kazni terpela. Spoznaj torej ljubezen Božjo, ker te hoče s časnimi kaznimi hudih kazen vic rešiti; in s tem pokaži Bogu svojo hvaležnost, da voljno terpiš,

in se z voljnim terpljenjem že na tem svetu vsih madežev svojih grehov popolnoma očistiš.

Dobrotljivi Bog ima pa še mnoge druge svete namene, vsled katerih ti On terpljenje pošilja:

a) On te hoče z križi in težavami še bolj močno na se navezati, in te v dobrem stanovitno storiti; zakaj mnoge pobožne duše so se v vedni sreči in dobrotah polenile, mlačne postale, in sčasoma v velike grehe zabredle; tudi ti, o pobožna duša! bi utegnila pri vživanji vednih časnih dobrot ostro in tesno pot svetosti zgrešiti, in zaiti na gladko in široko pot pregrehe in večnega pogubljenja.

b) Terpljenje nakloni tebi, pobožna duša! če ga voljno prenašaš, tudi vse kerščanske čednosti, in sicer naslednje: Z izročenjem v Božjo voljo v križih in nadlogah najbolj Bogu svojo zvestobo in ljubezen pokažeš. Bog te tepe, in ti ga

hvališ; in kadarkoli te Njegova roka vdari, jo hvaležno poljubiš. Ali se ne pravi to Boga ljubiti? Tudi naš Zveličar Jezus Kristus je s terpljenjem najbolj svojo naj večji ljubezen do svojega nebeškega Očeta razodeval; rekel je namreč svojim učencem: „Da svet spozna, da svojega Očeta ljubim, vstanite in pojdimo od tod“. Jan. 14, 31. Kamo pa? Izdajalcu Judežu, in svojim sovražnikom nasproti, kateri so ga iskali, da bi ga umorili. S poterpežljivostjo v terpljenji kažeš, kerščanska duša! kako velika je tvoja vera, ker v križih in težavah, ki ti jih Bog pošilja, ali ki ti jih pripravljajo hudobni ljudje, ne gledaš na hudobijo ljudi, ampak le gledaš Božjo roko, ki se jih poslužuje, da te skuša, pokori in očiščuje. Dalje kažeš, kako veliko je tvoje upanje, ker moliš, pa nisi uslišana, iščeš pomoči, pa je ne najdeš, in bolj ko se ponižuješ pod Božjo roko, hujši te

tepe: ali ti pa vendar ne odstopiš od poti pobožnosti, ampak zvesta ostaneš, kakor pravični Job svojemu Bogu. Tudi pokažeš svoje izročanje v Božjo voljo. Tvoje serce gorí od ljubezni do Boga; Bog se pa dela, kakor da bi ne maral za tvojo ljubezen, in dan za dnevom le še bolj terdo in bridko s tabo dela: ti si pa vedno vdana v Božjo voljo; o kako velika je tvoja sreča sedaj in kako veliko bo tvoje plačilo po smerti! Pokažeš tudi s poterpežljivostjo, kolika je tvoja ponižnost. Vsi ljudje te milujejo, da je preveč in prehudo, kar terpiš: ti pa praviš, da si še hujšega terpljenja vredna, da si zaslužila še več terpeti. Poslednjič pokažeš s terpljenjem, kolika je tvoja serčnost. Dasiravno že pod težo križa omaguješ, vendar še Boga prosiš, naj ti še več terpljenja pošlje, ako je Njemu v čast. Iz tega premišljevanja lahko spoznaš, da poterpežljivost resnično vse

čednosti v sebi zapopade, ali da je krona vsih čednosti. O da bi jo torej tako močno ljubila, kakor jo je ljubil Kristus, in vsi njegovi svetniki!

c) Svetniki in svetnice Božje so tudi poterpežljivost za naj gotovši znamenje večnega zveličanja imeli. Sv. Vincencij pravi: „Nobena reč nam ne more tako gotovo nebes zaslužiti, kakor terpljenje in zopernosti; zakaj terpljenje nas Kristusu naj bolj podobne stori, in ta podobnost je naj gotovši znamenje, da smo izvoljeni za nebesa“. Enako lepo govori tudi sveti Alojzij o terpljenji, rekoč: „Naj očitniši znamenje, iz kterega se zamore spoznati, če je kdo svet in iz števila izvoljenih, je to, če kdo lepo živi, zraven pa veliko zapuščenja, težav in zopernost terpi“. Da je poterpežljivost naj gotovši znamenje zveličanja, se spozna lahko tudi iz tega, ker pri preiskovanji, če je kdo vreden med število svetnikov vversten biti, cerkev

gleda naj bolj na njegovo poterpežljivost, ktero je v terpljenji razodeval. Če vse navedene dobrote, ktere s poterpežljivostjo doseči zamoreš, dobro premisliš, moraš spoznati, o duša! da te Bog posebno ljubi, če te s terpljenjem obklada. Bog je tudi sv. Tereziji razodel, da svojim naj zvestejšim služabnikom in služabnicam v plačilo njihove zvestobe navadno terpljenje pošilja. Zato je tudi ona od tistega časa, ko je to resnico spoznala, noter do konca svojega življenja tako močno Boga zmiraj terpljenja prosila, da so bile njene besede vedno tele: „Gospod! daj mi terpeti ali pa umreti“. Kadar je bila brez terpljenja, je bila tako žalostna, da je želela umreti; če ji je pa Bog terpljenje poslal, je bila zopet vsa vesela. Prigodilo se je bilo, da ji je bogat kupec obilno miloščino podelil s prošnjo, da naj za njega moli. Sv. Terezija je molila in mu sporočila, da bo

zveličan, in v dokaz, da so njene besede resnične, naj mu služi to znamenje: V prihodnje ne bo srečen pri nobenem podvzetji, ampak vedno ga bodo nesreče zadevale. In to prerokovanje se je pri kupcu natanko spolnilo.

■■■. Premišljuj sedaj, bogoljubna duša! še mnoge zadeve, v katerih ti je posebno treba poterpežljivosti. 1. Bodi poterpežljiva, če te hudobneži opravljajo, zaničujejo ali obrekujejo. Če zveš, da je kdo kaj slabega zoper tebe govoril, tebi precej hudobni skušnjavec na uho šepeta, da takega človeka sovraži, in kar slabega o njem veš, drugim ljudem povej; ali nikdar ne poslušaj in ne ubogaj svojega dušnega sovražnika, ampak spomni se, koliko je nedolžni Jezus še veliko hujšega govorjenja zoper svojo osebo brez nevolje poslušal: in po Njegovem prelepem zgledu tudi ti molči in ljubi svoje sovražnike. 2. Bodi poterpežljiva, o duša!

če moraš zavoljo lepega, krepostnega življenja od posvetnjakov kake zaničljive besede slišati, ali od krivičnih ljudi kake krivice preterpeti. Ne bodi takrat žalostna, ampak zahvaluj Boga, da ti lepe priložnosti ponuja, si s poterpežljivostjo nebeško krono zaslužiti. 3. Bodi poterpežljiva, če moraš revščino ali celó pomankanje terpeti. Bodi zadovoljna s svojim revnim stanom iz ljubezni do Jezusa, kateri je tudi iz ljubezni do tebe reven postal. 4. Bodi poterpežljiva v boleznih, zlasti v dolgi bolezni. Če velike bolečine terpiš, misli si, da si z Jezusom na križ pribita; in iz ljubezni do Njega voljno terpi, ker je On iz ljubezni do tebe še veliko več bolečin preterpel. 5. Bodi poterpežljiva v zgubah in nesrečah, ki te zadenejo. Misli, da le greh je edina prava nesreča človekova na svetu; vse drugo, kar posvetni ljudje nesrečo imenujejo, je prava in resnična sreča za

kristijana, ako voljno terpi, ker si s poterpežljivostjo v nesrečah nebeško plačilo služi. 6. Prenašaj voljno težave svojega stanu, v katerem te je Bog poklical. Ne zavidaj ljudi drugih stanov. Premisli, da vsak stan ima svoje prijetnosti in težave; in da v vsakem stanu je človek lahko zveličan s poterpežljivostjo in z zvestim spolnovanjem svojih stanovskih dolžnosti, pa tudi lahko pogubljen z nepoterpežljivostjo in z opuščanjem svojih stanovskih dolžnosti. Če imaš več preterpeti, kakor drugi ljudje, bo pa tudi večji tvoje plačilo po smerti v nebesih. Le prosi Boga pomoči, in z Njegovo pomočjo boš tudi naj težji križ za Jezusom voljno nosila.

7. Vdaj se v Božjo voljo, če ti Bog kterega tvojih ljubih sorodovincev ali tudi tvojega razsvetljenega in skerbnega spovednika vzame. Če nezmerno po svojih ranjih žaluješ, s tem se zameriš

Bogu in dušam ranjcih. Če se pa v Božjo voljo izročiš, se zavoljo smerti kake tebi drage osebe še močnejši z Bogom zediniš, in za dušo ranjcega moliš, ker morebiti ona še kake pomoči od tebe potrebuje: z tacim izročenjem v Božjo voljo in z molitevjo sebi in ranjcim močno koristiš. Svetniki so tudi včasih iz človeške slabosti nekoliko malega po svojih ranjcih žalovali, ali s spominom, da je Bog tako hotel, so se precej potolažili, so svoje molitve in svete obhajila pomnožili, se še tesnejši z Bogom združili, pa se tudi tolažili z upanjem častitljivega vstajenja ranjcih sodnji dan, in potem večnega združenja ž njimi pri Bogu v nebesih. Posnemaj tudi ti ta njihov lepi zgled pri smerti svojih sorodovincev. In če Bog tvojega skerbnega dušnega voditelja od tebe proč na kak drugi kraj ali v večnost pokliče, ne žaluj nezumno po njem. Ne misli, da le tvoj

spovednik te zamore zveličati; taka misel je napačna, zakaj le edini Bog te zamore zveličati. Njegova sv. volja je, da svojega dobrega spovednika ubogaš, dokler ga imaš; če ti ga pa vzame, ti bo drugega poslal, ali na kak drug način za tvoje zveličanje skerbel. Preveliko žalovanje po njem je znamnje tvoje velike nepopolnosti, ker si bila ali preveč navezana na-nj, ali pa imaš premajhno zaupanje v Boga. Skerbi torej, da se preveč na svojega spovednika ne navežeš, in si vedno voljna ga zgubiti, kadar bo Bog hotel. 8. Poslednjič izroči se v Božjo voljo, če ti Bog vso dušno tolažbo odvzame; če si brez pobožnosti, brez gorečnosti, brez želja po popolnosti; če si celó mlačna in raztresena pri molitvi in pri sv. obhajilu. Preišči vzrok, iz kterega izvira tvoja dušna suhota. Tvoja dušna suhota utegne biti neradovoljna, in izvira iz prirojene neobčutljivi-

vosti; taka suhota ni Bogu celó nič zoperna. Zbujaj v sebi djanja ljubezni, kesanja, izročanja v Božjo voljo, kolikor zamoreš; če tvoje serce teh djanj tudi prav malo, ali nič ne občuti, so vendar Bogu prijetne. Tvoja dušna suhota utegne izvirati pa tudi iz tvoje proste volje, in taka suhota je ali zadolžena ali nezadolžena. Nezadolžene dušne suhote ti Bog prav nič ne zameri, in ima še celó usmiljenje zavoljo nje s tabo. Nikar nikdar zarad nje kake molitve, sv. obhajila in kakega družega dobrega dela ne pusti; take dobre dela, ktere v suhoti opraviš, imajo še večí zasluženje pri Bogu, kakor tiste, ktere si z občutljivo pobožnostjo opravljala. Zadolžena dušna suhota je pa kazen Božja za tvoje male nezvestobe ali male pregreške. Če ti vest kake male nezvestobe ali pregreške očita, obžaluj jih priserčno, poboljšaj se, pa z voljo terpi kazen Božjo

v pokoro za svoje pregreške; in če se v prihodnje poboljšaš, ti bo Bog zopet milostljivo delil dušno tolažbo in veselje.

Premisli poslednjič še nekatere pripomočke tebi k poterpežljivosti potrebne. Sv. apostelj Jakob te opominja, rekoč: „Je kdo med vami žalosten, naj moli“. Tudi jaz te opominjam: Če si v terpljenji, moli ponižno, goreče in stanovitno; in Bog ti bo ali križ odvzel, ali ti pomagal ga voljno nositi. Prejmi v terpljenji bolj pogostoma in bolj pobožno sv. obhajilo. Tudi prvi kristijani so se s pomočjo sv. obhajila krepčali, da so zamogli muke in smert voljno in veselo zovoljo Boga preterpeti. Posvetvaj se v terpljenji s svojim dušnim voditeljem, ali sicer s kako pobožno razsvetljeno osebo; posvetvaj se posebno s svojim Zveličarjem, ter pogostoma takrat, ko si v terpljenji, pobožno obišči sv. Rešnje Telo, in Marijo prečisto Devico. Saj pravi Jezus: „Pridite

k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil“. Jan. 11, 28.

O četerti dolžnosti od Jezusa posebno priporočani: „Za Kristusom hoditi“.

Prigovor.

Jezus Kristus je nam zgled dal, ktereга nasledvajmo, da bomo zveličani. Ravno pred svojim terpljenjem in svojo smertjo je rekel svojim aposteljnóm: „Zgled sem vam dal, da vi ravno tako storite, kakor ste videli mene storiti“. Kakošen zgled nam je Jezus Kristus dal? Naj lepši in naj svetejši. Ves njegov trud, vse Njegovo prizadevanje bilo je edino le na to obernjeno, spolniti voljo Svojega Očeta, rekoč: „Moja jed je ta, da spolnim voljo Njega, kateri me je poslal“. V resnici vse njegove misli, besede in djanja, tudi najmanjši, so bile vedno obernjene v to, spolniti voljo Svojega nebeškega Očeta.

Premišljuj, o duša! pobožno Njegov naj svetejši zgled, in tvoja naj veči skerb naj bo, ga zvesto posnemati. Kaj te uči Jezus s svojim zgledom? Uči te vse keršćanske čednosti, ktere je tudi s svojo besedo priporočal.

1. Vpervič zapustil ti je zgled keršćanskega zatajevanja, ker je od rojstva do smerti vedno v zatajevanji živel. Rojen je bil v naj večem uboštvu, v Betlehemskem hlevu, kjer je v mrazu in pomanjkanju sleherne pozemeljske složnosti začel svoje terpljenje za naše odrešenje; kmalo po rojstvu je bežal po daljni in težavni poti v Egiptovsko deželo. Tudi ves čas svojega življenja je vedno pomanjkanje, preganjanje in mnogo krivic voljno prenašal. Ravno tako nam je zapustil zgled prave keršćanske ponižnosti, ko se je celó tako globoko ponižal, da je pri zadnji večerji svojim aposteljnóm noge umil. Zapustil je zgled keršćanske

krotkosti, ker se je celó svojemu izdajalcu poljubiti dal, ga svarivši s pohlevno in milo besedo, rekoč. „Priatelj! ali s poljubovanjem izdajaš Sinu človekovega? In kako velik prijatelj pobožne molitve je bil Jezus Kristus! Šibek fantiček pri 12 letih je za svojo starost težavno petnajst ur dolgo pot v Jeruzalemski tempelj hodil svojega nebeškega Očeta počastit. Tudi pozneje je ves čas prav veliko molil, mnogokrat pol noči ali celó vso noč v molitvi prečul; tudi nam je zapovedal vedno moliti in naj poprej nebeškega kraljestva iskati. Zapovedal je nam tudi, svoj križ voljno nositi; pa kdo je še kdaj svoj križ volnejši nosil, kakor ravno On? Ukazal nam je sovražnike ljubiti; pa On je tudi na križu pribit za nje molil.

2. Vdrugič ti je dal naj lepši zgled ljubezni do svojega nebeškega Očeta in do nas ljudi, ker je storil in preterpel

celó več, kakor samo toliko, kolikor je bilo k našemu zveličanju neobhodno potrebno. Popolnoma bi bilo zadostovalo k našemu odrešenju, ko bi bil Jezus le eno kapljo svoje sv. rešnje Kervi, le eno solzo iz ljubezni do nebeškega Očeta za nas prelil; celó le ena sama molitev Njegova za nas bi bila k našemu odrešenju zadostovala, ker bi bila ta molitev, ta solza včlovečenega Boga neskončno velike vrednosti, in bi bila zamogla ne le ta svet, ampak še mnogo družih svetov odrešiti. Ko bi bilo pa samo to k našemu odrešenju zadostovalo, čemu se je dal On kakor kak hudodelnik z vervmi zvezati, z biči tepsti, s ternjem silno bodečim pri kronanji prebadati, k smerti križa obsoditi, na križ pribiti, in tri ure v grozovitnih mukah na križu viseč od sovražnikov zasramovati in preklinjati? Čemu je vse to in še mnogo družega hudega preterpel? Edino le iz ljubezni

do Svojega Očeta in do nas ljudi, zato, da nam je zgled dal, da moramo tudi mi vse voljno terpeti, kar nam nebeški Oče težavnega pošlje; edino zato, da je nam v Svojem zgledu pokazal, koliko je mogel zarad greha terpeti, da bi mi iz Njegovega terpljenja zarad greha se učili, greh sovražiti, in se ga skerbno varovati; edino zato, da bi mi iz Njegovega grozovitnega terpljenja, kterega je zarad nas preterpel, dobro spoznali Njegovo neizrečeno veliko ljubezen do nebeškega Očeta in do nas ljudi; in bi torej tudi mi Njegovega nebeškega Očeta in Njega čez vse močno ljubili, in za svoje večno zveličanje naj veči skerb imeli.

III. Ljubljena duša! Prav pogostoma s hvaležnim srcem premišluj vse najlepši zglede iz življenja in terpljenja Jezusa Kristusa, ktere je nam zapustil, in z njimi prelepo razsvetlil pot popolnosti, da zamoremo lahko po njej

hoditi, ter srečno za Njim priti v svete nebesa. Glej! prelepo te spodbuja s Svojim zgledom k vsim čednostim in k vsakemu dobremu delu. Ali ga ne boš rada in skerbno nasledovala? Da boš toliko raji Njegove prelepe zglede nasledovala, premišluj sedaj, da Njega nasledovati, ali za njim hoditi, je za te vpervič častitljivo, vdrugič koristno, in vtretjič tudi k tvojemu zveličanju neobhodno potrebno.

1. Vpervič premisli to resnico, da je za te lepo in častitljivo Jezusove prelepe zglede nasledovati. Kolikor lepši in častitljivši je kak zgled, toliko lepši in častitljivši je za te, če ga nasledvaš. Lepših zgledov pa nam ni nikoli nihče dal in nam jih tudi dati ne zamore, kakor jih je nam dal Jezus Kristus. Zakaj kakor je On naj lepši in naj popolniši bitje, tako je tudi vse, kar je On učil in storil, naj lepši nauk in naj popolniši

zglede za nas; in bolj natanko, ko mi po teh Njegovih naukih živimo in Njegove zglede posnemamo, bolje se bližamo Njegovi popolnosti in svetosti. Če je častitljivo za učenca, imeti slovečega učnika, za služabnika, služiti pri imenitnem kralju, za vojaka, se bojevati pod vodstvom naj bolj izurjenega vojskovodja: o koliko večji čast je še le za tebe, o duša! Boga samega imeti za svojega Učenika, Kralja in Vojskovodja, sploh za zgled v vsih zadevah! Ali se ne boš te časti s tem vredno delala, da si boš prizadevala toliko svetega Učenika zvesto poslušati in ubogati, toliko imenitnega Kralja močno spoštovati in častiti, in pod poveljstvom tako izurjenega Vojskovodja prav pogumno se bojevati z vsemi sovražniki svojega zveličanja?

2. Vdrugič premisli, o duša! da Kristusa nasledovati ni le naj večji čast za tebe, ampak da je tudi naj večji sreča;

ker bo po smerti tvoje plačilo v nebesih toliko obilniši, kolikor podobniši je sedaj na svetu tvoje življenje Kristusovemu življenju. Od spolnovanja te dolžnosti se nikdar ne oprostuj z izgovorom, da je zapoved, Kristusov zgled nasledovati, za te pretežka. Le slabim kristijanom in sužnjim svojih strasti se nasledovanje Kristusa zdi pretežka zapoved; vsi pravi učenci Njegovi pa iz lastne skušnje spoznajo, da so resnične besede Gospodove, ki pravi: „Moj jarem je sladek, in moje breme je lahko!“ Če tudi v nasledovanju Gospodovem včasih kake težave občutijo, jim taiste kmalo polajša in posladka ljubezen do Njega, pa tudi tolažilo, s katerim On že sedaj na svetu Svoje nasledovalce plačuje; in upanje nezmerno velikega plačila, ktero po smerti v nebesih taistem obeta, kateri Ga bodo v življenju nasledovali. Kakošno plačilo pa Jezus obeta Svojim zvestim učencem

in nasledovalcem po njih smerti? Veseli se, o duša! preobilno veliko in večno je tisto plačilo, ktero ti obeta, če Njega do konca svojega življenja zvesto nasledvaš. On sam je rekel: „Kjer sem jaz, tam bo tudi moj služabnik“. Jan. 12, 26. In kakšno tolažilo je nam dal? On je svoje učence tako-le tolažil: Kratek čas bote na zemlji jokali in žalovali, svet pa se bo veselil, in vaša žalost se bo v veselje spreobrnila, in vašega veselja vam ne bo nihče odvzel“. Jan. 16, 21. 22. Veliko jih je že na svetu za Jezusom jokalo, ali sedaj so vse solze iz njih oči zbrisane, in z nebeško častjo venčani, se sedaj v nebesih pred sedežem Jagnjetovim večno veselé. Po kratkem terpljenji nastopi za Jezusove služabnike večna slava. Kmalo se bo tudi čas tvojega vojskovanja na svetu iztekkel, in če zvesta ostaneš, te bo sprejel v sveto mesto večnega miru; On bo tvoj Oče, in ti boš

Njegov sin, Njegova hči. Zvesta bodi zastavi Svojega nebeškega Kralja in Gospoda, na kateri se bere napis: *Kratko posvetno terpljenje, — pa večno nebeško veselje.* Kadar skušnjava ali boj nastopi, spomni se vselej obljube, katero si pri svetem kerstu Bogu storila; spomni se pa tudi tistega nebeškega veselja, katero boš vekomaj vživala, če zvesta ostaneš.

3. Vtretjič premisli, da je nasledovanje Kristusovega zgleda tebi tudi ostro zapovedano, in torej k tvojemu zveličanju neobhodno potrebno. Zakaj Jezus pravi: „Ako hoče kdo za menoj priti, naj hodi za menoj“. Luk. 9, 23. Pobožnemu mladenču iz Siene, Petru, je Bog v prikazni razodel, da vsi svetniki so le s hojo za Kristusom v nebesa prišli. Sanjalo se mu je, da je postavljen v veličasten, visok in širok tempelj; tla tega tempeljna so bile potresene s prahom in

pepelom. Velike vrata se odprejo. V revni in terpeči podobi pride v tempelj Jezus Kristus, gre proti velikemu oltarju ter se usede na prelepi sedež. Njegove kervave stopinje pa so se v pepel vtisnile. Za Njim pride sedaj Njegova deviška Mati, gre na tanko po vsih stopinjah Svojega Sina, in ko do Njega pride, jo posadi na veličasten sedež poleg Sebe. Za njo pridejo aposteljni; za njimi aposteljski pomaganci in učeni, vsi mučenci in spoznovanci. In za vsemi temi pride množica vsih zvestih posnemalcev Kristusovih iz vsih ljudstev in iz vsih stanov. Pa vsi svetniki so skerbno hodili po zaznamnjani stezi, ter so dospeli do Gospoda, ki je vse neizrečeno prijazno sprejel, in na častitljive sedeže posadil. Mladeneč je prav dobro spoznal, kaj pomenijo te sanje in da ga opominjajo, pridružiti se tem zvestim posnemovalcem Kristusovim, ter je tudi sklenil,

prav zvesto hoditi po vsih stopinjah Jezusovih, in kar je sklenil, je potem tudi z veseljem storil.

Premisli dobro, ljuba duša! da ni druge poti proti nebesom, kakor tista, po kateri je Jezus hodil; in če hočeš v nebesa priti, moraš zvesto po nji hoditi; saj pravi Jezus: „Nihče ne pride k Očetu drugači, kakor po meni. Jaz sem pot, resnica, in življenje“. Jan. 14, 6. Le Jezus, in sicer On edini, pozna pravo pot proti nebesom; zakaj iz nebes je prišel, in se zopet vernil v nebesa. Le On edini je torej pot. On edini je pa tudi resnica. Le On sam te zamore podučiti v vsih resnicah s Svojim znotranjim razsvitljenjem, ali pa po Svojih služabnikih, pridigarjih in spovednikih, in kakih dobrih bukvah, da na stezi popolnosti ne zaostaneš, in ne zajdeš, ampak varno hodiš, in srečno napreduješ do konca svojega življenja. On edini je

pa tudi življenje. Ker kakor Sin Božji ima moč življenja, oživljenja in prerodenja v sebi, da te pokrepča, če se utrudiš; te vzdigne, če padeš; te ozdravi, če si ranjena; in podpira, če si slaba. Le On je v svoji cerkvi namesto sebe napravo postavil, ki te zamore podučevati in tudi oživljati. Le On je tvoj dobri Pastir, ki tebe Svojo drago odkupljeno ovco s Svojim lastnim Mesom in s Svojo lastno Kervjo oživlja. Bodi pa tudi ti vedno ljubeznjiva, zvesta in dobra ovčica Svojega dobrega Pastirja. Jezus, tvoj dobri Pastir, naj ti bo vedno pred očmi; Njegov zgled naj bo tvoje edino prelepo ogledalo. V vsih okoljščinah svojega življenja se poprašuj: Kaj bi Kristus počel, kaj bi mislil, kaj bi govoril, kaj bi storil, ko bi na mojem mestu bil? Blagor tebi, o duša! če tudi ti tako misliš, govoriš in storiš, kakor bi On mislil, govoril in storil; zakaj potem boš gotovo v nebesa prišla.

IIII. Ker si se iz dosedanjega preišljevanja lahko prepričala, o duša! da je za Kristusom hoditi za tebe častljivo, koristno in neobhodno potrebno; zatorej zvesto za Njim hodi, pa tudi ne žaluj takrat, kadar moraš zavoljo Njegovega nasledovanja kako zaničevanje in zasramovanje preterpeti. Saj te Jezus Kristus tako lepo tolaži, ko pravi: „Učenec ni čez učenika, ne hlapec čez svojega gospodarja“. Mat. 10, 24. Hotel ti je s temi besedami reči: Ne nadjaj se, da se bo tebi boljši godilo, kakor se je meni. Dalje pravi: „Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil ko vas. Ko bi bili iz sveta, ljubil bi svet svoje; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, torej vas svet sovraži“. Jan. 15, 18, 19.

1. Mnogokrat boš od posvetnjakov in hudobnežev zaničevana in z zaničljivimi priimki obkladana, o duša! zato ker si

skerbno prizadevaš po Jezusovih naukih in zgledih natanko živeti; ker se jim ne daš v greh zapeljati in ker nočeš ž njimi potegniti. Zasmehovana in zaničevana boš, če imaš lepo navado ljudi pozdravljati po stari kerščanski šegi s: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ ali če se v družini umazanemu, opravlljivemu ali sicer pregrešnemu govorjenju ustavljaš. Ako opustiš družino, kjer plešejo ali pijančevajo, bodo rekli, da si svetnica. Ako opustiš nečimernost, tisti lišp na glavi, tiste mreže, tisto pletenje las, tisto in tako obleko, tiste židane kinčarije; bodo rekli, da si terejalka. Ako te bodo videli pogosto pri bolnikih, v cerkvi, pri spovedi in pri sv. obhajilu, bodo rekli, da si hinavka. Pa nikar se tacih in enacih malopridnih objedanj ne ustraši, nikar maloserčna ne bodi, in ne sramuj se Jezusova nevesta imenovana biti. Ako se namreč ti Jezusa sedaj pred ljudmi sramuješ, se bo tudi

On tebe sodnji dan pred vsim svetom sramoval. Ko boš sodnji dan rekla: Oh, Gospod, Gospod! ali me ne poznaš? kristijana sem. Jezus bo tebi tako odgovoril: Ne poznam te, poberi se spred mojih oči. Ti si se sramovala zavoljo mene kako zaničevanje in zasramovanje preterpeti, in si raji s posvetneži potegnila; ti si malo in zanikerno molila, poredkoma v cerkev, k spovedi in k sv. obhajilu hodila; mnogo dobrih del in svetih odpustkov si zamudila. Ko si slišala posvetneže sramožljive duše z gerdimi priimki obkladati, od molitve, posta, pogostne spovedi in Božjih služabnikov zaničljivo govoriti, se nisi za me potegnila, ampak molčala si, ali pa še celó takemu govorjenju si priterdila, in s tem mnogo ptujih grehov se vdeleževala. Kako se sedaj le zamoreš imenovati kristijana? Pojdi, ne poznam te! Tam-le, uni tvoji tovariši, pohujšljivi, neumni, prederzni,

hudobni, tam-le satan, uni te poznajo: Jaz te ne poznam. Da tacihi strašnih besedi, o duša! sodnji dan slišala ne boš: ne boj se zavoljo presvetega Imena Jezusovega kako zaničevanje in zasramovanje preterpeti.

2. Da te bo Jezus, o duša! za Svojo spoznal, bodi pripravljena zavoljo Njegovega presvetega Imena krivice, preganjanje ali celó smert preterpeti. Kakor je bil Jezus Kristus preganjan, bičan, s ternjem venčan in celó na križu umorjen: tako so bili zavoljo Njegovega Imena preganjani, mučeni in umorjeni tudi vsi Njegovi aposteljni in njih nasledniki, kateri so živeli prvih tri sto let po Kristusovem rojstvu. Pa tudi pozneje v vsih časih do današnjega dne so mogli vsi tisti, kateri so hotli pobožno živeti, zaničevanje, preganjanje ali še celó smert preterpeti. V Meksiki je pred nekterimi letmi nekdo vse poskusil, karkoli se

misliti dá, da bi čisto devico v greh zapeljal; pa njena stanovitnost je vse te skušnjave srečno premagala. Prigodi se celó, da jo sreča hudobnež zgol samo na samotnem kraji, in ker se zapeljati ne dá, jo grozovitno terpinči. Prime jo za lase, ter vleče k drevesu, in nanj privezano strašno suje in pretepa. Ona pa vedno izgovarja besede: „Rajši umerjem naj grozovitniše smerti, kot pa zgubim sveto devištvo.“ In trinog bi jo bil gotovo tako dolgo terpinčil, dokler ne bi bila svoje duše izdihnila, ko bi ne bila previdnost Božja pripeljala popotnikov v tisti kraj, kateri so ga odgnali. Če tudi pri nas pobožnih kristijanov trinogi ne terpinčijo in ne morijo, jih vendar hudobneži sovražijo, zaničujejo, zasramujejo in preganjajo.

3. Boš morda z začudenjem vprašala, o duša: Zakaj pa Bog dopusti tiste preganjati in veliko terpeti, kateri hočejo pobožno in natanko po Jezusovih naukih

živeti? To se zgodi *a)* zato, da, ko pridejo po smerti pred Njegov sodnji stol, jih v svoje nebeško kraljestvo sprejeti, in na veličasten sedež posaditi zamore. Bog naj svetejši in naj pravičniši zamore le popolnoma čiste duše v nebesa vzeti. Kdo je pa popolnoma vsih madežev prost? Kdo nima kakega starega dolga poplačati? Marskteri duši vest očita stare grehe. Spovedala se je sicer in poboljšala, torej odpuščanje pri Bogu zadobila; ali dokler niso zbrisane vse časne kazni za grehe, tako dolgo se ji nebeške vrata ne morejo odpreti. Ali ni velika milost Božja, ktera ji zato bridkosti in preganjanje preskerbi, da jo na tem svetu popolnoma očisti?

b) S preganjanjem dobrotljivi Bog pobožne duše tudi prihodnjih novih padcev v stare grehe obvaruje. Zmeraj je duša v nevarnosti grešiti; ali nikoli ni v tako veliki nevarnosti, kakor takrat, ko se ji

vse po volji godi, kadar je srečna, kadar jo ljudje hvalijo in se ji prilizujejo. Pregarjanje jo loči od hudobnežev, da ji kaj hudega ne storijo; ona se jih tudi bolj ogiblje in varuje; zlasti kar v nečistost vabi, je nji čez vse zoperno, in le pri Jezusu in Mariji išče pomoči, pa tudi najde pravo sveto veselje. Ali ni naj večji sreča za stiskano dušo, da ji pregarjanje oči odpre zaničevati vse pregrešno veselje, in hrepeneti po svoji pravi nebeški domovini?

c) Pregarjanje pa tudi dušo, ki si prizadeva za popolnost, povzdigne že tū na svetu na vikši stopinjo popolnosti, po smerti pa na častitljivi sedež v nebesih. Ko bi ne bili tisti izvoljeni, kateri se sedaj v nebesih veselijo, toliko pregarjanja in muk zavoljo Jezusa preterpeli, bi ne bili sedaj njih sedeži v nebesih tako veličastni, in njih plačilo tako nezumno veliko. In ravno taka je lahko

tudi tvoja osoda tù, in tam v večnosti. Če hočeš na svetu zavoljo Jezusa terpeti, se boš ž Njim v nebesih veselila. Ker te Bog ljubi in tvojo večno srečo želi, zato ti preskerbi priložnosti, v katerih zamoreš sedaj Jezusu v zaničevanju, zasramovanju in terpljenju podobna biti, da Mu boš zamogla po smerti v Njegovi nebeški časti podobna biti. Imej torej vsako tudi naj manjši terpljenje, vsako malo zopernost, vsako naj manjši zaničevanje za veliko milost Božjo, s katero si množiš sedaj svoje zasluženje, po smerti pa svoje plačilo v nebesih. O, da bi spoznala že sedaj veliko vrednost terpljenja tako dobro, kakor jo boš po smerti spoznala: gotovo bi bila vsacega križa vesela, in govorila bi s sv. Bernardom: „O kako srečna bi bila, ko bi imela moč vsih ljudi, zato da bi prevzeti zamogla vse križe vsih ljudi vsega sveta!“ Da boš zamogla že sedaj ve-

liko vrednost terpljenja spoznati, in da ga ne boš žalostna, ampak željna in še celó vesela, in da boš zanj prosila: prosi Boga pomoči; zakaj terpljenje želeti je posebno velika milost Božja, katero pa Bog tistim dušam podeli, ktere so je vredne in zanjo ponižno prosijo.

H W. Za sklep premisli, o duša! prelepi zgled hoje za Kristusom, in blagor ti, če ga nasledvaš. Mlada kristijana Dorotheja te prav lepo uči, kako si moraš prizadevati že v prvi mladosti v vsih rečeh po Jezusovem zgledu se ravnati, in sicer pri molitvi, pri delu in vsih dušnih in telesnih težavah. Ona sama popisuje svoje življenje tako-le: Kadar zjutraj vstanem, se spominjam Jezusa, ki je od rojstva do smerti vse dni Svojemu nebeškemu Očetu daroval; in po Njegovem zgledu se darujem tudi jaz, in sicer vse svoje misli, besede, djanje in terpljenje vsega dneva, in Ga prosim,

naj me varuje in blagoslavlja. Kadar molim, si mislim Jezusa, ko je z obrazom na zemlji ležal in k Svojemu nebeškemu Očetu molil; ter sklenem svojo nepopolno molitev z Njegovo presveto molitevjo na oljski gori. Kadar delam in se trudim, se spominjam, da se je Jezus na tem svetu za me še bolj trudil; in ta misel mi polajša ves moj trud, in vse moje težave. Kadar mi stariši kako reč ukažejo, se spominjam Jezusove ponižne in natančne pokorščine do Njegovih starišev, in precej veselo spolnim njihovo zapoved. Kadar me kaj prav hudo težavnega in zopernega zadene, se spominjam, da je bil Jezus Svojemu nebeškemu Očetu pokoren do smerti, in sicer do grenke smerti na križu, in iz ljubezni do križanega Jezusa lahko in veselo preterpim vse križe in težave, ktere mi Bog pošlje. Kadar mi kak človek kaj zopernega reče, ali me moje

verstnice zaničujejo in se mi posmehujejo, takrat molčim; zakaj premišljudem, koliko razžaljivih besedi je Jezus na križu molčé zavoljo mene poslušal, ter za svoje sovražnike molil; in On je bil ves nedolžen, jaz pa sem grešnica in zaničevanja vredna. Pred in med jedjo premišljudem, da je Jezus iz ljubezni do mene vselej slabo in tako pičlo hrano vžival, da je le Svoje življenje Bogu k časti in meni k zveličanju ohranil, in po Njegovem zgledu sem s slabo in pičlo jedjo prav zadovoljna. Kadar sem v skušnjavah in nevarnostih Boga razžaliti, se spominjam, da se je tudi Jezus tako globoko ponižal, ter se hudobnemu duhu skušati dal, da nas je s Svojim zgledom podučil, da noben človek brez skušnjav na svetu biti ne more, in kako jih moramo premagati. In prizadevam si, po Njegovem zgledu z besedo Božjo premagati hudobnega skušnjavca. V hudih

dušnih težavah si pa mislim, kako žalosten je bil Jezus na oljski gori, ko je kervav pot potil; ali kako močno zapuščen in brez vse tolažbe in polajšanja je visel tri ure na sv. križu; in kmalo je moje serce bolj lahko in veselo, in priserčno prosim polajšanja, pa tudi pri-
stavljam vsa v Božjo voljo vdana Jezusove besede: Če za dobro spoznaš, o Gospod! polajšaj mi; če ne, mi pa daj gnado prave kerščanske poterpežljivosti. Iz lastne skušnje spoznam, da ni nič boljšega na tem svetu, kakor v vsih okoljščinah življenja se Jezusovih prelepih zgledov spominjevati, in kolikor je nam mogoče, se po njih zvesto ravnati.

Srečna boš tudi ti, o duša! če od mladih let do svoje smerti zmeraj Jezusove zglede pred svojimi očmi imaš, in se zvesto po njih ravnaš. Blagor tebi, če svojo mladost, svoje serce, svojo prostost le v to obračaš, da Jezusa zmeraj

bolj ljubiš, in iz ljubezni do Njega po Njegovih prelepih zgledih živiš. Že sedaj v življenji se boš prepričala, da so resnične besede sv. pisma, ki pravi: „O kako dobro je človeku, ki je nosil jarem Gospodov od svoje mladosti!“ Jer. 3, 27. Po smerti boš pa stopila z zaupanjem pred Sodnika, ki bo tirjal odgovor od vsih tvojih let, zato ker si se že prve leta svojega življenja na odgovor pripravljala. Ali kako močno mora serce tebe boleti, o duša! ki se spominjaš, da v svojih mladih letih nisi za Jezusom hodila. Misliš sedaj: O ko bi se zamogla v mlade leta nazaj poverniti, vse svoje misli in želje, svoje serce, dušo in telo bi hotla Bogu darovati. Ker se pa to nikdar zgoditi ne more, ti ne ostaja druga pomoč, kot da začneš precej sedaj za Jezusom hoditi, in toliko zvestejši mu služiš, kolikor poznejši začneš, da boš, kolikor ti je mogoče, z večji gorečnostjo

nadomestila zgubljeni dragi čas svoje mladosti.

O peti dolžnosti od Jezusa posebno priporočani: „Krotek in ponižen biti“.

Pervi prigovor.

O kerščanski krotkosti.

■. Premišljuj, bogoljubna duša! kerščansko krotkost. Ona je dvojna; namreč krotkost proti bližnjim in proti sebi. Obedvojna je bistveno potrebna h kerščanski popolnosti.

1. Premišljuj vpervič potrebnost krotkosti v oziru do bližnjega. Da boš njeno potrebnost spoznala, premišljuj večkrat verno in skerbno veliko pomenljive besede sv. Frančiška Salezjana, ki o potrebnosti krotkosti naslednje besede govori: „Krotkost serca je čednost, ki se malokdaj najde, še bolj poredkoma, kakor

čistost; in vendar je več vredna, kakor čistost in marsiktera druga čednost; zakaj krotkost je naj vikši stopinja ljubezni do bližnjega, ktera je poleg besed svetega Bernarda v naj vikši popolnosti takrat, kadar ni le poterpežljiva, ampak je tudi dobrotljiva. Zatorej moraš krotkost prav visoko ceniti in si prav močno prizadevati, da si jo pridobiš“. Da boš pa spoznala, koliko ti še manjka k pravi kerščanski krotkosti, in si v prihodnje skerbnejši prizadevaš si jo pridobiti; preišči znotranje svojega serca, in tudi svoje zunanje obnašanje, in v kaki meri je v soglasji z zapovedjo Jezusa Kristusa, s katero tebi kerščansko krotkost priporoča, rekoč: Te udari kdo na desno lice, ne maščuj se, raji mu podaj še levo; in če ti vzame kdo suktnjo, daj mu še plašč, raji kakor da bi se ž njim zarad njega prepirala.

Da bo Jezus Kristus s tvojo krotkostjo zadovoljen, pa ne zadostuje, da

svojega zopernika le ne čertiš, tudi ne zadostuje, da le njegove krivice voljno prenašaš, ampak še kaj več je treba, to namreč, da si dobrotljiva do njega, to je, da mu tudi dobrote deliš telesne ali dušne, kakoršne premoreš, da ga tudi ljubiš, blagosloviš, in zanj moliš. Dokler ni pripravljeno tvoje serce, vsega tega bližnjemu storiti iz ljubezni do Boga, toliko časa ne more biti Jezus, naj krotkejši, s tvojo krotkostjo zadovoljen, velikoveč pravi, da si enaka nevernikom in očitnim grešnikom. Zato On tudi tebi grozi, da noče sprejeti dobrotljivo nobene daritve iz tvojih rok, tako dolgo, dokler kuhaš v sercu jezo zoper svojega bližnjega; tudi ti ukazuje, da pojdi proč od altarja, in se popred spravi ž njim, in potem še le se zopet poverni in Njemu daritev opravi. Da bi to dolžnost še bolj v živo čutila in spoznala, o duša! zato ti velevala odpustiti celó do sedemdesetkrat

sedemkrat, to je, odpustiti vselej, kadar koli si bila razžaljena. Prepoveduje ti iz ravno tega namena, ako je kdo grešil, ga glasno in očitno svariti, osramotiti pred ljudmi, še manj ga zmerjati in mu razžaljivo njegove pregrehe očitati. Nasproti ti pa On zapoveduje, ga tiho in na skrivnem posvariti. Da bi si za to čednost tolikanj bolj prizadevala, ti On obeta, da bo pri sodbi s tabo le tedaj milostljiv in dobrotljiv, če si bila tudi ti v svojem življenji milostljiva in dobrotljiva do svojih bratov in sester; pravi ti namreč, da z ravno tako mero ti bo pri sodbi nazaj meril, s kakoršno si merila svojemu bližnjemu.

2. Premisli vdrugič: Ktere lastnosti mora imeti tvoja krotkost proti bližnjemu? Ona mora biti:

a) Vpervič iz serca izvirajoča, to je, mora biti v tvojem sercu vkoreninjena. Ni dovolj, da le zunanje v svojih besedah

in v svojem obnašanji krotkost ljudem kažeš, tvoje serce bi pa od te lepe čednosti nič ne vedelo. To spričuje sv. Tomaž Akvinčan, ki pravi: „Posvetni ljudje večidel nimajo čednosti krotkosti, zato, ker je lepota serca v njih le majhna in nepopolna. Oni se hlinijo in sladkajo, da so krotki, zato svojega nasprotnika ne napadejo precej z ostrimi in nespodobnimi besedami, pa vendar razžaljenje v svojih sercih hudo občutijo, ali kmalo tudi zunanjo krotkost zgubijo, in z ostrimi in nespodobnimi besedami pokažejo, da njih serca niso lepe, ampak nagnjusne ter sovražne. Popolni kristijani, dasiravno so žaljeni in zaničevani z besedo ali djanjem, ostanejo vendar le zmeraj mirni in krotki, in s tem pokažejo, da je njih krotkost v sercu vkoreninjena“.

b) Tvoja krotkost do bližnjega mora biti vdrugič tudi stanovitna in ne veterna. Potrebnost te lastnosti, katero mora tvoja

krotkost imeti, da bo prava kerščanska, ti prav lepo dokaže sv. Bernard, kateri omahljivo krotkost tako popisuje. On pravi: „Nekteri ljudje so videti prav močno krotki, toda le tako dolgo časa so krotki, dokler se vse po njihovi volji godi; ali precej se vnamejo v jezi, kakor hitro jih kaka težava zadene, ali jim kdo v kaki reči nasprotuje. Taki ljudje so kakor žerjavica pod pepelom skrita. Taka krotkost ni tista, katero je nam Jezus posebno priporočal, da bi nas sebi podobne storil. Ti, o duša! moraš biti limbarju enaka; limbarji so zmeraj prijetni in voljni, dasiravno jih ternje zbada“. Dasiravno po popolnosti hrepeniš, vendar morebiti to slabost imaš, da te jeza naglo zgrabi; ali nikar je v sercu ne priderži, ampak hitro jo iz njega izženi; zakaj sicer se ho hitro celega serca polastila, ako ji le malo prostorčka v njem dovoliš. Jeza je podobna iskrici in kači. Kakor mala

iskrica, ako v slamo pade, kmalo velik požar napravi, ako je precej ne pogasiš; in kakor se cela kača urno tjekaj splazi, kamor je le z glavo pririti zamogla: tako bo tudi iz male iskrice jeze, ako jo v začetku ne zatoreš, kmalo velik požar sovraštva vstal. Premišljuj toraj, o duša! ktera po popolnosti hrepeniš, imaš li pravo, v sercu vkoreninjeno in stanovitno krotkost? Blagor ti, če jo imaš; če je pa nimaš, prizadevaj si nemudoma z vso močjo, da si jo pridobiš.

3. Premisli, ljubljena duša! vtretjič sladki sad kerščanske krotkosti ali pohlevnosti. Sveti Duh obeta čvetero srečo krotkim.

a) Vpervič posedeš, če si krotka, svoje lastno serce. Če si jezava in serdita, nimaš ti v oblasti svojega serca, ampak jeza ga ima v svoji hudi oblasti, in dela ž njim, karkoli hoče: ga goni sem ter

tje noč in dan; ga draži in terpinči, ter mu ne dá nikdar miru in pokoja, ne pri molitvi, ne pri delu, ne pri jedi in ne pri spanju. Če si pa pohlevna, imaš ti svoje serce v svoji oblasti, torej je tvoje serce zmiraj mirno, in zato tudi rada in lahko moliš; pa tudi sveti Duh rad s tabo in na tvoje serce govori. To resnico poterjuje sveto pismo, ki pravi: „V viharji ni Gospod; pohlevnim pa daje milost“. 3. Kralj. 13. — Prig. 3. Sveti Krizostom tem besedam dostavlja: Krotkost je tista čednost, ki človeku dá znamenje podobnosti Božje. Zato hvali sv. pismo Mojzesa zavoljo njegove krotkosti, in pravi, da ravno zato, ker je bil naj krotkejši mož med vsemi ljudmi, kar jih je takrat na zemlji prebivalo, ga je Bog posvetil in storil ljubeznjivega Sebi in ljudem. Sv. Vincencij pa naznanja naj lepši zgled krotkosti, ker pravi, da je bil v njegovem času sveti Frančišek

Salezijan naj krotkejši mož; pa tudi pristavlja, da so mu to spričevanje dajali tudi vsi ljudje, kateri so ga poznali. On spričuje, da ni nikoli tako ljubeznjivega in krotkega človeka videl, kakor je bil sv. Frančišek; pravi, da kadar ga je vpervič videl, je kmalo spoznal v njegovem obličji, obnašanji in govorjenji popolno podobo Jezusove krotkosti in ljubeznjivosti, in ga je precej priserčno ljubil. Pa ravno ta svetnik, ki tako močno hvali krotkost svetega Frančiška, je tudi svoje nagnjenje k jezi v sebi tako popolnoma zaterl, da je z Božjo pomočjo čednost krotkosti v naj vikši popolnosti dosegel, ter bil vedno tako prijazen, krotek in poterpežljiv, da je bil videti ves drugi človek, kakor je bil popred. O kako srečna, Bogu in ljudem dopadljiva boš, ljubljena duša! tudi ti, če si z Božjo pomočjo in lastnim prizadevanjem čednost krotkosti serca pridobiš.

b) Vdrugič, če si krotka, kerščanska duša! boš posedla serca, to je, ljubezen ljudi. „Blagor krotkim, ker oni bodo zemljo posedli“, pravi Jezus. Mat. 5. Praviš, da ne moreš mirno živeti z možem, z ženo, s sorodovinci, s sosedi. Ž njimi se vselej krotko in pohlevno pogovarjaj, in s tistimi čednostmi ozališana z njimi občuj, ktere pridejo iz dobrega in kerščanske ljubezni polnega serca, to je s prijaznostjo, z ljubeznjivostjo, s ponižnostjo, in povsodi in z vsemi ljudmi, tudi s čmernimi boš prav lahko izhajala, ter si pridobila serca vsih ljudi; tudi jih boš naj ložej pridobila za kako jim zoperno reč, pravi sv. Vincencij. Ravno ta svetnik pravi tudi, da je včasih ena sama krotka beseda dovolj, da potolažiš ž njo človeka jeze vnetega; ena sama ostra beseda je pa tudi dovolj, da ž njo človeka vjeziš, ter veliko in škodljivo grenkost v njegovem sercu obudiš. Se

izgovarjaš dalje, o duša! in praviš, da te ne uboga mož, žena, otroci ali podložni. Zakaj pa svariš z glasnim vpitjem, z jezo in serditostjo? Uči in svari vselej s pohlevnostjo, pa boš čudeže spreobrnjenja delala. Zakaj sv. Frančišek pravi: Človeško serce je tako vstvarjeno, da ostrost ga le še bolj zaterdi, krotkost ga pa omeči. Poleg tega se spomni, da Jezus Kristus je prišel blagoslovit dobro voljo, in če mu izročiš svojo dobro voljo, naj jo On vodi in blagoslovi: tvoje prizadevanje gotovo ne bo brez dobrega vspeha ostalo, ampak bo mnogo koristilo. Resnico teh besedi ti spričuje naslednji zgled: Sv. Vincencij izroči terdovratnega grešnika duhovniku v delo spreobrnjenja. Duhovnik si mnogo prizadeva terdovratneža spreobrniti, pa brez zaželenega vspeha. Zatorej sv. Vincencij sam velikega grešnika učiti in svariti začne; pa glej, čudež! Komaj je on s svojo navadno

ljubeznjivostjo in serčno dobroto govoriti začel, se je precej merzlo in terdo serce grešnika tajiti in mečiti začelo. V kratkem času se je popolnoma spreobernal, in tudi v dobrem stanoviten ostal. Ta grešnik je pripoznal pozneje očitno, da le prečudna krotkost in ljubeznjivost, s katero mu je sv. Vincencij na serce govoril, ga je vsega spreobernala. Tudi je terdil, da še nikoli ni slišal kakega človeka tako ljubeznjivo o Bogu govoriti, kakor njega. Rečeno resnico poterjuje tudi sveti Frančišek, ki pravi: „Svarjenje je zoperna reč; ali precej postane ljubeznjiva in prijetna, kakor hitro je skuhana pri ognji kerščanske ljubezni in je posladkana s priserčno krotkostjo, enako grenki in zoperni zeleni orehovi lupini, ktera tudi precej sladka, prijetna in pravokusna postane, kakor hitro je v sladkoru skuhana“. Ravnaj s svojim bližnjim, o duša! po navedenih naukih in

zglelih in serca vsih ljudi boš za se pridobila.

c) Vtretjič, premisli, o duša! da s krotkostjo boš posedla serce Božje. Pohlevnost stori, da je tvoje serce prav močno podobno sercu Jezusovemu, in zato Bogu Očetu toliko dopade, da ti ne bo nič odrekel, kar ga boš v Jezusovem imenu prosila. Ali je pa resnično krotkost naj lepši lastnost Jezusovega presvetega Serca? Resnično je, zakaj saj pravi naš Zveličar sam: „Učite se od mene, ker jaz sem krotek“. Mat. 11, 29. Premišljuj Jezusovo serce, in uči se od njega krotkosti. Krotkost je bila naj lepši znamenje ljubeznjivega Jezusovega serca; povsod in vselej se je razodevala, ter je vsako dobro dušo na-se vlekla. Premisli, kako krotek je bil Jezus do svojih aposteljnov! Kako pohlevno je prenašal vse njihove slabosti, nerodnosti in pregrehe; nikdar se ni naveličal, jih pohlevno učiti in

svariti. Kako milo je pogledal Petra po zatajenji; in izdajalcu Judežu je celó dopustil, Ga poljubiti, ter ga je prijatelja imenoval! Premisli dalje, kako krotek je bil do grešnikov! Nobenega skesanega grešnika ni zavergel; nobenemu ni odrekel svoje milostljive pomoči. Spomni se na Samarijanko, na Magdaleno, na prešestnico in na desnega razbojnika na križu. Greh je neskončno sovražil; ali pohleven in mil je bil vselej do grešnikov; in čem veči so bili grešniki, tem bolj so se mu usmilili, tem pohlevnejši je ž njimi ravnal. Premisli poslednjič, kako krotek in pohleven je bil do svojih rabeljnov! Ves čas svojega bridkega terpljenja svojih ust ni odperl. Molče je poslušal vse grozovite laži in krive tožbe; molče je prenašal neusmiljeno sovanje, pretepanje, zapljevanje, zasramovanje; voljno je podal roke in noge, da so Ga na križ pribili. Ni jim žugal, ni jih tožil pred Očetom; ampak

s križa jim je glasno naznanil Svoje odpuščanje, jih izgovarjal pred Očetom in za nje molil. Če te zglede krotkosti Jezusovega presvetega Serca resno premišljuješ, o duša! moraš vsa osramotena in z žalostnim srcem reči: O kako malo sem ti bila dosihmal podobna! Ali obljubi Jezusu tako: V prihodnje se hočem po zgledu Tvojega krotkega Serca obnašati, ter krotka biti, vsako zamerljivost, vsako nevoljo, vsako jezo precej v začetku v sebi zatirati, ter si z vso močjo prizadevati, da bom proti vsem ljudem prizanesljiva, ljubeznjiva in krotka, ker vem, da drugači ne morem Tvojemu Božjemu Sercu podobna biti, ter Tebi in Tvojemu nebeškemu Očetu dopasti.

d) Blagor tebi, o duša! če to svojo obljubo vselej zvesto spolnuješ; zakaj tvoja krotkost bo enkrat visoko v nebesih poplačana, in ta je njen četerti sad. Kako visoko Bog krotkost v nebesih

plačuje, se kaže v naslednjem prelepem zgledu: Stari puščavnik je imel mladega puščavnika pri sebi, kterega je vsak večer z lepimi besedami in s svojim spodbudljivim zgledom v čednostih vadil. Večkrat mu je pripovedoval lepe zglede izročanja v Božjo sveto voljo, kerščanske krotkosti in zatajevanja svoje lastne volje. Ko ga je sveti starček tako v kerščanski popolnosti podučevati nehal, sta potem skupej opravila svojo večerno molitev, in poslednjič ga je še blagoslovil, ter k počitku spustil. Prigodilo se je pa bilo, da je bil starček nekega večera od mnogega govorjenja ves truden. Po stari lepi navadi je vendar hotel tudi svojega mladega učenca učiti, in ž njim moliti, preden se je k počitku podal. Ves slab pokliče mladenča in ga učiti prične; ali slabost ga premaga in zaspi. Pobožni mladeneč čaka poterpežljivo in moli, dokler se starček ne prebudi; on ni hotel popred

iti spat, dokler nista večerne molitve opravila, in ga starček ni blagoslovil. Ko se pa starček le ne zbudi, začnejo mladenča skušnjave nevolje nadlegovati. Večkrat mu pravi skušnjavec: Dosti dolgo si že čakal, kdo vé, kdaj se stari zbudi? Pojdi torej spat. Ali mladeneč, ki je že dobro uterjen v zatajevanji lastne volje, je vselej skušnjava srečno premagal, ter mirno sedel zraven spečega učenika in molil. Sedemkrat ga je skušnjavec napadal, ali vsih sedemkratov ga je pobožni učenec premagal, ter svojemu Bogu in učeniku zvest ostal. Čez pol noči se je sveti starček prebudil; ves začuden dobrega mladenča na ravno tistem mestu sedeti zagleda, kamor ga je v začetku posadil, ter reče: Moj sin! zakaj nisi šel že spat? Mladeneč je mirno rekel: Saj nisva še večerne molitve opravila, in mi tudi niste še ukazali, da smem k počitku iti. Tedaj sta opravila molitev,

in starček je mladenča blagoslovil in k pokoju spustil. Pozneje je Bog staremu menihu v čudni prikazni razodel veliko plačilo, ki si ga je mladeneč zaslužil tisto noč s premaganjem sedem skušnjav. Videl je namreč neizrečeno bliščeč kraj in v njem veličasten sedež, nad sedežem pa je viselo sedem prelepih vencev. In ko je starček vprašal: Za koga je pripravljeno vse to? mu je bilo rečeno: Za tvojega učenca; veličasten kraj in sedež je za njegovo pobožno življenje; sedem vencev pa si je to noč pridobil s tem, da je sedemkrat skušnjava k nevolji in nepoterpežljivosti premagal. Pomisli, o duša! da kolikorkrat premagaš kako skušnjava k nevolji, jezi ali nepoterpežljivosti, toliko kron ti je pripravljenih v nebesih v plačilo tvoje krotkosti in pohlevnosti.

4. Premisli včetertič še pripomočke, s katerimi si čednost krotkosti pridobiti

zamoreš, in skerbno se jih vselej poslužuj, da jo dosežeš.

a) Pervi pripomoček je ta: Vedno imej pred očmi, in pridno premišluj svoje lastne slabosti. Ti, o duša! se rada oziraš na slabosti drugih ljudi, svojih lastnih slabost pa ne vidiš. Povej, kaj te naj večkrat draži k nevolji in jezi? Kaj ne? lenoba, nagajivost, sovražne besede, ali gerdo vedenje tvojega bližnjega? Ali pa nimaš ravno teh, pa morebiti še večih slabost nad seboj? Ti želiš, da bi drugi s teboj poterpeli, ti vsega za zlo ne jemali, ti prizanašali in krotko s teboj ravnali. Stori tudi ti drugim, kar želiš, da bi oni tebi storili.

b) Vdrugič pomisli, o duša! da ne živiš med angeli, kateri so popolni v vsih zadevah, ampak, da živiš med ljudmi, kateri, če ravno so dosegli že kako višjo stopinjo popolnosti, vendar le še kake slabosti nad seboj imajo. Zatorej ravnaj

po opominjevanju svetega Pavla, kateri pravi: „Drugi družega bremena nosite, in tako bote dopolnili Kristusovo postavo“. Gal. 6, 2. Če po tej zapovedi s svojim bližnjim ravnaš, boš lahko ž njim v nekajenem miru in sladki edinosti živela. Če pa zaradi vsake zoperne besedice ali majhne krivice godernjaš, in svojemu bratu z ostro besedo očitaš, tako sebe in njega terpinčiš, sebi in njemu življenje greniš in krajšaš.

c) Vtretjič, če moraš po svoji dolžnosti kakega človeka svariti, svari ga tako, kakor ljubeznjiv oče svojega slabega otroka svari; ne očitaj mu pa, kakor neusmiljen vikši svojemu podložnemu kak pregrešek očita. Pri svarjenji govori vselej rahlo in pohlevno. Lepa beseda lepo mesto najde, ostra beseda pa mnogokrat tudi dobre serca razkači in zaterdi.

d) Včeterič, če v tvoje serce, o duša! pade iskrica jeze, pogasi jo s tem,

da molčiš. Tisti čas, ko molčiš, zdihuj k Bogu, Materi Božji in sv. Jožefu za pomoč, rekoč: O sladko Ime Jezus, Marija in Jožef! Pridite mi k tolažbi in k pomoči sedaj in mojo zadnjo uro. Na ta način boš ukrotila jezo koj v začetku. Ako bi je pa ne premagala, in se kaj malega pregrešila, precej popravi svoj pregrešek, in stori kaj dobrega njemu, kterega si morebiti razžalila. Ako pa pade iskra jeze v serce tvojega bližnjega, in te začne z ostrimi besedami pikati: ne zmeni se za nje, kakor da bi ne zadevale tebe; molči, ali pa prav rahlo odgovori. Ko je nek mašnik nevernikom pridigoval, mu med govorom nevernik v obraz pljune, svet mašnik pa z robcem obraz obriše, ter dalje ravno tako krotko govori, kakor ko bi se nič zgodilo ne bilo. Ko nevernik to krotkost mašnikovo zapazi, si misli: vera, ki take lepe nauke uči, mora prava biti; pred njega poklekne, ter kristijan postane.

e) Premišljuj poslednjič tudi, kolikokrat in kako hudo si ti Jezusa Kristusa razžalila, in kako dolgo in pohlevno te je On že prenašal. Sv. Križostom pravi: Ako te je kdo razžalil, hitro se spomni neštevilnih razžaljenj, s katerimi si ti Boga že žalila; in da te bo Božji Sodnik veliko bolj usmiljeno sodil, ako boš ti s svojim razžalnikom krotko ravnala; saj pravi Gospod sam: „Odpustite, in se vam bo odpustilo“. Z navedenimi pripomočki boš vedno bolj napredovala v popolni krotkosti do svojega bližnjega. Potrebna ti je krotkost pa ne le v oziru do bližnjega, ampak tudi v oziru do sebe. Premisli to krotkost.

III. Sveti Frančišek Salezijan te prav lepo uči, o duša! kako moraš do sebe krotka biti, ker pravi: Kadar vidiš in spoznaš svoje lastne nepopolnosti, moraš zaradi njih resnično žalovati, ali tvoja žalost mora biti ponižna, krotka in

mirna, ne pa nepokojna in jezna; zakaj s tem več hudega, kakor dobrega storiš. Dalje pravi: Vedi in bodi prepričana, da tiste misli, ki te nemirno delajo, ki tvoje serce v nepokoj spravljajo, niso od Boga; zakaj Bog je poleg besed Izaija 9, 6. Kralj miru; ampak pridejo od hudobnega duha, ali iz lastne ljubezni, ali pa iz napuha. Iz teh treh virov pride torej tvoj nepokoj. Zatorej moraš vselej take misli zavreči, in jih nikdar ne poslušaj, kadar te nadlegvajo. Sveti Frančišek je neki pobožni duši, ki mu je svoj dušni nemir tožila, tako-le odgovoril: Ti bi bila raji brez vsakega pregreška in brez vsake težave, kakor pa, da imaš nepopolnosti in težave. Ravno to tudi jaz želim, in ko bi tako bilo, bi bila v nebesih. Tvoje serce je nemirno, in misliš, da sovraštvo ni pravo, ktero imaš do svojih nepopolnosti. Gotovo ni pravo, zato ki si zraven še nepokojna v sercu. Sovraži svoje ne-

popolnosti zato, ker jih Bog sovraži, zraven jih pa ljubi, zato, ker iz njih spoznaš svojo nepopolnost, in se ž njimi v ponižnosti in drugih čednostih vadiš, Bogu pa daješ priložnost tebi svoje usmiljenje skazovati. Kakor je ta svetnik druge učil, tako je tudi sam storil, rekoč: Če sem tako nesrečen grešiti, se ne razjezim zoper sebe in si ne očitam s takimi hudimi besedami svojega pregreška: Sram te bodi do smerti! Ne povzdigni nič več svojih oči proti nebesom, nesramni upornik! ki se vzdiguješ zoper svojega Boga. Ampak z dobroto in krotkostjo bi rekel, ko bi grešil tako-le: Ubogo moje serce! padla sva zopet v jamo, ktere se ogniti sva že mnogokrat sklenila, vstaniva, in zapustiva jo za zmiraj. Zaupajva, da nama bo milostljivi Bog pomagal v prihodnje vedno stanovitnima biti. Nikar ne obupajva, in bolj skerbna bodiva, da bova v prihodnje

zmiraj dobra. Tako, kakor je sv. Frančišek sebi govoril, govôri tudi ti, pobožna duša! sebi, ter za terdno skleni, nič več z grehom Boga ne razžaliti; pa se tudi zvesto poslužuj vsih k stanovitnosti potrebnih pripomočkov. Tako boš dosegla pokoj s seboj, ter napredovala dan za dnevom v kerščanski popolnosti.

Drugi prigovor.

O kerščanski ponižnosti.

Sv. Frančišek Salezijan pravi, da ni vsaka ponižnost prava, ampak le tista, ktera izvira iz ljubezni do Boga in do bližnjega. Če torej tvoja ponižnost ne izvira iz ljubezni Božje, ni Bogu nič dopadljivši, kakor ponižnost nevernikov. Da boš torej spoznala, o duša! je li tvoja ponižnost prava, ali ne, premisli, kaj ponižnost zahteva. Sv. Vincencij uči, da tista ponižnost, ktero nam je Jezus

Kristus tako močno priporočal, tri reči zahteva, ali da moraš ponižna biti v trojnem oziru, in sicer vpervič ponižna v oziru do Boga, vdrugič do sebe, in vtretjič do bližnjega.

■. Kaj tirja kerščanska ponižnost od tebe v oziru do Boga? Zahteva, da se pred Bogom tako globoko ponižuješ, in da Ga vedno tako visoko častiš, kakor ti je mogoče Ga častiti. Kaj te pa nagiba k taki globoki ponižnosti v oziru do Boga? Premišljevanje Božje neskončno nezmerjene velikosti, visokosti in vsega-mogočnosti te k taki globoki ponižnosti napeljuje. Prerok Izaija (40, 17.) govori o Božji mogočnosti tako-le: „Vsi narodi zemlje so pred Bogom, kakor da bi jih ne bilo; toliko Mu veljajo, kakor nič in prazna reč“. Ako vsi narodi zemlje pred Bogom nič niso, koliko veljavo zamoreš ti posamezni človek pred Njim imeti? Premisli, o duša! ali si kaj več vredna,

kakor reven pozemeljski červiček, za ktere ga se nihče ne zmeni, ter ga sleherni lahko pokonča? Ali si več vredna, kakor prah, ktere ga lahko vsak veter odnese? Če si pa več vrednosti, kakor te revne stvari Božje, povej, od koga imaš svojo več vrednost? Ali morebiti od sebe? Ali je nimaš od Boga? Če torej Božjo nezmerjeno visokost in svojo lastno nevrednost resno premišljuješ; ali se ne boš pred Bogom globoko poniževala, in Ga na svojih kolenih ponižno molila? Nebeški stebri se pred Njim strahu tresejo, in serafi s perutami svoje obraze zakrivajo, ker ne morejo prenašati svetlobe Njegove, in ti, o duša! bi se pred Njim globoko ne poniževala, Ga ne molila in ne častila? Izaija pravi, da Gospod sedi nad oblaki, šteje zvezde neba, jih kliče po imenih, jim dokazuje njihove pota in tire, in vse so Mu pokorne, in ti bi ne govorila v naj globokejši ponižnosti tako:

O kako mogočen, moder in neskončen si Ti, o Gospod! Reci torej z naj ponižnejšim srcem: Vreden si, o Gospod! da Te jaz prah in červ zemlje naj bolj častim, se pred Tabo naj globokejši ponižujem in Te naj natančniji ubogam.

Če ti tvoja vest očita, o duša! da si bila temu mogočnemu Gospodu mnogokrat nepokorna, da si se celó prederznila Njega zaničevati in z grehom žaliti; ko ti je bilo vendar dobro znano, da je On neskončno svet, ki greh naj hujši sovraži; da je tudi neskončno pravičen, ki ga tudi naj ostrejši kaznuje: če vse to resno prevdariš, ali se ne boš pred Njim globoko poniževala, svoje grehe obžalovala, in Ga na svojih kolnih klečé odpuščenja prosila? Premisli, ta vsegamogočni Gospod je tukaj na zemlji Svoje namestnike postavil, kateri imajo od Njega oblast vsim skesanim grešnikom grehe odpuščati. Če to pre-

misliš, ali se ne boš pred Njegovim namestnikom ravno tako globoko poniževala, kakor pred Njim samim? Stori to, in padi pred Njegovega namestnika na svoje kolena, ter se mu obtoži v zakramentu sv. pokore prav ponižno, čisto in odkritoserčno vsih svojih storjenih grehov. Toda glej in čudi se neskončni milosti Božji! Ta veliki in vsegamogočni Bog je tudi tako milostljiv, da hoče tebi takrat v nebesih vse tvoje grehe odpustiti, kadar te Njegov namestnik na zemlji tvojih grehov odveže. Da pri Bogu odpuščenje zadobiš: torej se vselej z ponižnim srcem Božjemu namestniku obtoži, kadar ti vest kak greh očita; varuj se iz strahu ali sramožljivosti pri spovedi kaj zamolčati, prikrivati ali izgovarjati. Njegove nauke in opominovanja poslušaj vselej z ravno tako ponižnostjo, kakor ko bi jih slišala iz samih Jezusovih ust. V vsem svojem obnašanji

razodevaj svojo vero, da v spovedniku Jezusa samega spoznaš, in v globoki ponižnosti ga častiš. Če pri sveti spovedi tako ravnaš, bo Jezus gotovo nad tabo svojo obljubo spolnil, ker pravi: „Kdor se ponižuje, bo povikšan“. Povikšana boš, o duša! toliko višje, kolikor globokejši si se poniževala.

II. Vdrugič bodi ponižna, kerščanska duša! v oziru svojega bližnjega, to je, imej v vsih zadevah sebe za nepopolno, svojega bližnjega pa imej za popolnega kristijana. Bodi ponižna do bližnjega v vsih rečeh, in sicer vpervič v mislih, vdrugič v sodbah, in tretjič v obnašanji.

1. Bodi ponižna do bližnjega v mislih. Misli si, o kristijan! da si tisti malopriden hlapec, kateri je od Boga prejete talente slabo rabil; bližnjega pa imej za tistega dobrega hlapca, kateri je Božje talente vedno v dobro obračal. Če take misli o

sebi in o bližnjem imaš, o duša! ne boš nikdar vesela, kadar te kdo hvali; vesela in hvaležna boš pa takrat, kadar te kdo svari; tudi ne boš izgovarjala in zmanjševala pregreška, kterega te dolžé, dasi ravno bi to po pravici storiti zamogla; svojega grešnega bližnjega boš pa rada izgovarjala, če boš le zamogla. Da boš ložej voljno preterpela takrat, kadar boš kakega pregreška po krivem obdolžena, spomni se svojega nedolžnega Zveličarja, ki je naj krivičniši sodbo iz ljubezni do tebe molché in voljno sprejel; in tudi ti iz ljubezni do Njega krivično obdolženje voljno prenesi. Ker pa veš, da se ne moreš svojemu nedolžnemu Zveličarju prav nič primerjati, ker si ti polna nepopolnost, On je pa naj popolniši bitje: zatorej brez nevolje poslušaj kako očitanje svojega bližnjega; misli si, če tistega pregreška nisi kriva, si pa morebiti kakega družega, še večega kriva, kateri je ljudem neznan.

2. Bodi ponižna v sodbah o svojem bližnjem; svojega bližnjega vselej ljubeznjivo sodi, in ne svari ga tako dolgo, dokler nisi njegovega zadolženja popolnoma prepričana. Takrat ga pa vselej ljubeznjivo posvari, kadar je vreden, in kadar te dolžnost k temu veže. Preden koga svariti začneš, reci, da dobro veš, da si sama grešnica, torej svarjenja vredna; ker se pa bojiš, da bi se ne pregrešila zoper dolžnost ljubezni do Boga in do bližnjega, zato ga ljubeznjivo prosi, da naj on tako, kakor dosedaj, Boga nič več ne žali, sebe pa časno in večno nesrečnega ne dela.

3. Bodi ponižna do bližnjega vtretjič v vsem svojem obnašanju. Svojo ponižnost posebno lepo razodevaš z voljno in natančno pokorščino. Ljubi pokorščino, o duša! in ne bodi pokorna le svojim vikšim, ampak z veseljem bodi pokorna tudi sebi enakim, celó nižjim ali svojim

podložnim bodi včasih pokorna. Táko pokorščino ti priporoča sv. Vincencij z naslednjimi besedami: „Zmiraj si misli, da so vsi drugi ljudje tvoji vikši, in podverzi se jim, čeravno so nižji, kakor si ti, in bodi jim prijazna in postrežljiva. O kako bi bilo lepo, ko bi ti Bog milost dal, ta nauk v djanji vedno spolnovati! Ta nauk je sv. Frančišek prav lepo spolnoval, kateri je bil v vsih časnih zadevah tudi svojim služabnikom z veseljem pokoren. Tudi ti, kerščanska duša, ki po popolnosti hrepeniš, stori, kolikor moreš, po lepem nauku in zgledu teh dveh svetnikov; tako močno ljubi pokorščino, da ti bo celó zoperno življenje na svetu brez kerščanske pokorščine.

III. Vtretjič bodi ponižna, o duša! v oziru do sebe, to je, imej se za naj slabši, naj nepopolniši stvar, za grešnico. Zakaj se moraš tako poniževati? Sv. Bernard ti to pove, ker pravi:

„Če premisliš, o kristijan! samega sebe, najdeš v sebi dovolj vzrokov se poniževati in zaničevati. Tvoje spočetje je v grehu, tvoje rojstvo v težavah, tvoje življenje je polno nadlog in zopernosti, tvoja smert je gotova; in po smerti ti nič druzega ne ostane, kakor smrad, gnjiloba, prah in pepel. Te reči so delež tvojega telesa. Tvoja duša pa precej, ko se telesa loči, pred Božjega Sodnika pride, kateri razsodi, ali bo vekomaj srečna, ali vekomaj nesrečna. In ta sodba bo strašna tudi za naj svetejšega človeka. Pomisli tudi, da le en sam smertni greh, posebno grešna navada, je dovolj močna te vekomaj pogubiti, ena sama tudi naj lepši čednost te pa ne zamore zveličati“. Te vzroke tvojega poniževanja ti imenuje sv. Bernard.

1. Da boš še močnejši se prepričala, o duša! o svoji dolžnosti se vedno globoko poniževati, premisli naslednje prav tehtne vzroke svojega poniževanja:

a) Pervi vzrok tvojega poniževanja so tvoji mnogi, morebiti brezštevili in veliki grehi. Se ti mar spodobi, se naprejšiliti in veljave pri ljudeh iskati, ako se spomniš vsih svojih storjenih grehov? Sv. Vincencij pravi: „Ko bi dobro premislili vse to, kar je v nas slabega in pomankljivega, bi več ko zadosti najdlji, kar bi nas učilo, da se moramo poniževati pred Bogom in pred ljudmi, tudi pred tistimi, ki so nižji, kakor smo mi“. Zatorej, o grešnik! namesto da bi pri ljudeh časti in hvale iskal, raji z obema rokama svoje lice zakrij, in v kakem samotnem kotu, od ljudi popolnoma pozabljen, za svoje grehe pokoro delaj.

b) K ponižnosti te napeljuje vdrugeič spomin vsih od Boga prejetih darov. Ti imaš bistro glavo, veš mnogo reči, ktere so drugim neznane; si terdnega zdravja, imenitnega stanu, imaš oblast nad svojimi podložnimi, in vživaš čast in veljavo pri

ljudeh. Ali ni vse, kar si, kar znaš, in kar imaš, milošnja tebi od Boga podeljena? Misli, s časnimi dobrotami obdarovana duša! na tisti odgovor, kterega boš Sodniku precej po smerti dajala zarad rabe Njegovih darov; in da čem več talentov ti je od Boga izročениh, tem več jih bo od tebe tirjal; in gorje tebi! če nisi s petimi talenti še družih pet si pridobila! To premišljevanje te mora ponižno storiti, in vse darove Božje vselej le v povikšanje Božje časti, in v svoje in svojega bližnjega zveličanje skerbno obračati.

Pa ti, ljuba duša! si prejela od Boga mnogo milosti, kterih drugi ljudje pogrešajo. Ti si se noter do sedaj vedno vsacega smertnega greha obvarovala in si dospela na poti popolnosti že na visoko stopinjo. Blagor ti, če si tako srečna! Pa premisli, da pobožno življenje je še največi dar neskončne milosti Božje. Naj bi bili največi grešniki tvoje milosti prejeli,

gotovo bi bili vsi boljši, kakor si ti; zakaj se torej zanikerni hlapec Božji povikšuješ? Tako je mislil in govoril o sebi, o Bogu in o svojem bližnjem ponižni sv. Frančišek. Ko so ga vprašali, kaj misli sam o sebi, jim je rekel, da zemlja ne nosi večega grešnika, kakor je on. In ko vprašajo, kako more kaj takega v resnici govoriti, jim tako odgovori: Ako bi bil Bog naj nevrednišemu človeku dodelil toliko in take milosti, kakor jih je dal meni, gotovo bi bil veliko popolniši, kakor sem jaz; in ako bi jaz teh milost ne imel, bil bi hudobniši, kakor katerikoli človek na zemlji. Ravno tako ponižno je mislila in govorila o sebi in Bogu tudi sv. Terezija. Ona je vsa ponižna vedno tiste milosti in darove pre-mišljevala, ki jih je tako obilno od Boga prejemala, in se je zavoljo tega še bolj poniževala, ter rekla, da Gospod Bog s temi darovi le njeno veliko slabost podpira, in

da toliko podpor spričuje ravno njeno veliko slabost, kakor postavim od vsih strani podperta hiša kaže, da je slaba.

c) Vtretjič ponižnosti te uči tudi tvoja velika znotranja slabost. O kerščanska duša! Bog ti daj milost, da bi svojo veliko znotranjo slabost tako dobro spoznala, kakor jo je spoznala ponižna nuna Marija Serafina, ktera ni imela oči za nič drugega, kakor le za to, da je svoje lastne nepopolnosti gledala, nad svojim bližnjim je pa vsako tudi najmanjši dobro lastnost zapazila. Zato je ona prav rada in pogostoma govorila od svojih slabost, pa od dobrih lastnost bližnjega. Bog ti daj svojo milost, da bi svojo znotranjo slabost tudi tako dobro spoznala, kakor jo je spoznala ponižna sv. Klara, nuna, ktera je navadno tako-le govorila: O ljube sestre! ko bi me ve dobro poznale, bi me zaničevale, in bi se me ogibale. Močno je želela od vsih

Ljudi, posebno pa od svojega spovednika ostro svarjena biti; in ko je zapazila, da je on ne svari, si je družega spovednika izvolila, pa nikoli je ni nihče tako ostro svaril, kakor je želela svarjena biti, ker tudi v resnici nobenega svarjenja ni zaslužila. Blagor tebi, o duša! če po zgledu teh dveh ponižnih duš svojo veliko znotranjo slabost spoznaš, in se zarad nje ponižuješ; zakaj po smerti boš visoko v nebesih povikšana.

d) Včetertič se moraš poniževati zarad tega, ker je ponižnost naj bolj zanesljivo znamenje, po katerem se Jezusov učenec od nevernika loči. Tako potrebna ti je ponižnost, o duša! da brez nje nisi vredna kristijana imenovana biti. Celo neverniki vedó, da je ponižnost znamenje kristijana. To resnico spričuje naslednja prigodba: Ko so v Japanskem cesarstvu kristijane morili, je bil mašnik med množico ljudi v taki obleki, kakoršno so navadno ljudje imeli; torej ga po obleki

niso spoznali za kristijana in mašnika. Ali pripetilo se je, da ga je nevernik za uho vdaril; in ko se vdarjen nič ne huduje, ampak krotek in ponižen ostane: so vsi neverniki iz tega obnašanja precej spoznali, da je za uho vdarjeni človek kristijan. Pri tej priči so ga prijeli in pred sodnika peljali, kjer je svojo kerščansko vero očitno spričal; in zarad tega spričevanja je prejel mučeniško smert, po smerti pa častitljiv venec sv. mučnikov v nebesih.

e) Vpetič ponižnosti te uči, o duša! Jezus in Marija z besedo in zgledom. Jezus Kristus ti pravi: Uči se od Mene. Česa se uči od Njega? Morebiti bolnike z besedo ozdravljati, morju in vetrovom zapovedovati, ali mertve oživljati? O, tega ne. Česa se vendar uči? On pravi: Uči se od Mene krotkosti in ponižnosti. Premisli sedaj tudi nektere zglede Njegove naj globokejši ponižnosti: Rojen je bil

v hlevu; Njegova prva postelja na zemlji je bila na terdi slami v jaslicah; Njegova poslednja pa na terdem lesu sv. križa. Preden se je na to poslednjo terdo posteljo vlegel, je hotel še mnogo zaničevanja in krivic od nehvaležnih Judov preterpeti. Dopustil je, da Njemu v lice plujejo, Ga kakor červa z nogami teptajo, Ga naj večih hudobij tožijo, Ga nečloveško bičajo, in Njegovo sv. glavo s ternjem venčajo, in slednjič mora med dvema razbojnikoma svoj križ na goro Kalvarijo nesti. Ponižnost je tudi naj lepši čednost Device Marije, ktera se je ravno takrat deklo Gospodovo imenovala, kadar ji je angelj Božji oznanil, da bo Mati Božja postala; in ko bi ne bila ona tako popolnoma ponižna, bi ne bila nikdar Božja Mati postala, pravi sv. Bernard.

2. Ker imaš naj tehtniši vzroke se globoko poniževati, kerščanska duša! lahko spoznaš, da ti je ponižnost naj potrebniši

čednost. Da se boš popolnoma prepričala o potrebnosti te čednosti, premisli nekatere besede svetih učениkov o nji izrečene: Sv. Tomaž Vilanovljan pravi: „Ponižnost je mati drugih čednost, ktere so tako rekoč njeni otroci. Zakaj, če si iz serca ponižen, si tudi rad drugim pokoren; se bojiš Boga in bližnjega razžaliti; spoštuješ stariše, vikše in sploh bližnjega; rad odpustiš razžaljenje in krivice; ti pa nobenega ne razžališ in ne zaničuješ; si proti vsim prijazen in pohleven; si zmiraj vesel, zadovoljen in mirnega serca“. Prav lepo popisuje potrebnost ponižnosti tudi sv. Avguštin, ki tako govori: „Ponižnost ti je tako močno potrebna za dosego kerščanske popolnosti, da med vsimi poti, po katerih prideš k popolnosti, prva je ponižnost, druga je ponižnost, tretja je ponižnost. In če me stokrat vprašaš, ti stokrat ravno tako odgovorim“. Dalje pravi: „Ponižnost je podlaga in

steber vsih čednost; torej v sercu, v katerem ni ponižnosti, gotovo ni nobene čednosti, ampak le kaka podoba njena. Ponižnost nas naj pripravniše stori nebeške darove sprejemati; napuh pa že prejete zgubiti“.

Da so besede sv. Avguština resnične, spričuje naslednji strašno žalostni zgled: Sveti Bernardin Sienski pripoveduje od device, ki je bila lepota svojega spola, zgled čistosti in pobožnosti. Pa peklerska kača je zlezla v njeno serce, in ga je ostrupila. Devica je prevzetno rekla: Jaz bi ne hotela, da bi Magdalena v nebesih bila, ko bi bila taka nečistnica, kakoršna je ona na zemlji živela! Pa kmalo potem je grešila, pozneje nečisto živela, in poslednjič nesrečno svoje življenje končala. Iz tega zgleda lahko spoznaš, kako močno potrebna ti je ponižnost, če hočeš v dobrem stanovitna ostati. Na ponižnosti stojé vse kerščanske čednosti in dobre dela; kjer ponižnosti ni, ondi ni nobene

prave kerščanske čednosti. Kdor misli, da je nekoliko pobožen, on je prav malo pobožen; kdor pa misli, da je že svetnik, on je grešnik. Da te spomin tvojih lepih čednost in dobrih del v napuh ne zapelje, ne premišluj nikdar tistih čednost, ktere že imaš, ampak vedno glej na tiste, katerih še nimaš, in prizadevaj si, da si jih pridobiš. Tudi se ne zanašaj na dobre dela, ktere si z Božjo milostjo že storila. To ti zapoveduje sv. Pavel, ki pravi: „Ne misli, da si že dosegel popolnost, ampak pozabi, kar je za tabo, in le po tem steguj svoje roke, kar je pred tabo“. Filip. 3, 13.

3. Da si boš, o duša! za ponižnost tolikanj bolj prizadevala, premisli obilno plačilo, ktero s svojim prizadevanjem dosežeš. V prvič, če si ponižna, lahko premagaš skušnjave hudobnega duha. Ponižnost je namreč naj boljše orožje za premaganje hudobnega sovražnika; zakaj

kakor se on celo nič ne more tega orožja poslužiti, tako se tudi ne more tistim v bran postaviti, kateri se s tem orožjem proti njemu bojujejo, pravi sv. Vincencij. Vdrugič ponižnost ti nakloni Božje varstvo in pomoč. Ker ponižnost Bog ljubi, zato se On ponižnemu približa, ga varuje in reši, s tolažbo in milostmi obdaruje; in potem, ko ga je ponižal, ga k časti povzdigne, pravi Tomaž Kempčan. Dalje pravi: Ponižni tudi vedno v miru živi, dasiravno je zaničevan in zasramovan; zakaj on v Boga zaupa, pa ne v ljudi. Tudi ga nihče ne zavida in ne preganja, ker on ljubi zadnji prostor med ljudmi. Ponižnemu je tudi uslišanje vsake molitve od Boga zagotovljeno, zato je ni milosti tako imenitne, ktere bi si on z molitvijo ne sprosila. Ponižni je tedaj bogat na lepih čednostih in dobrih delih, zato so mu pa tudi po smerti nebesa zagotovljena, zakaj Jezus pravi: „Blagor

ubogim v duhu (ali ponižnim), zakaj njih je nebeško kraljestvo“. Mat. 5. Kako srečna je ponižna duša, ti spričuje naslednji zgled: Janez, mlad Božji služabnik, je dvanajst let z veliko zvestobo in ljubeznijo v pokorščini staréga in bolehnega puščavnika živel, kateri je nalašč neizrekljivo ostro ž njim ravnal, mu nikdar ne prijaznega pogleda, ne lepe besede ni privoščil, nasproti ga pa prav pogostoma svaril, grajal in zaničeval. Ko stari puščavnik na smertni postelji leži, pokliče k sebi svojega dobrega učenca, ga prijazno za roko prime, in trikrat te lepe besede izreče: Bog bodi vedno s tabo! Potem ga drugim puščavnikom v zgled postavi, rekoč: Ta mladeneč ni človek, ampak je angelj zavoljo svoje ponižnosti.

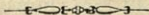
4. Kaj ti je storiti, o duša! da boš tudi ti tako ponižna in srečna? Stori po zgledu tega mladenča: Bodi rada pokorna

svojim vikšim, ne le dobrim, ampak tudi sitnim in čmernim. Če hočeš popolna biti, ravnaj po zgledu resnično ponižnih, pobožnih in modrih duš, ktere svoje prijatelje in prijateljice prosijo, naj jih vselej tistega pregreška opomnijo, kterega nad njimi zapazijo. Srečna duša, ktera tacega dobrega človeka najde, kateri jo vsacega njenega pregreška opomni, še bolj srečna pa je, če ga uboga, in se poboljša; zakaj sčasoma bo popolna. Tak dober prijatelj, o duša! so tvoji stariši, in tvoj skerbni spovednik. Ne zameri jim, če te včasih tudi s terdo besedo posvaré, ampak imej jih za svoje naj večí dobrotnike, bodi jim hvaležna in ubogaj jih, kar ti rekó. K temu te opominja sv. Dorotej, ki pravi: „Če vse poniževanje, zaničevanje in svarjenje ljudi mirno in dobrotljivo sprejmemo, in verh tega tiste, kateri nas s svojim jezikom najhujši zbadajo in terpinčijo, za svoje naj večí dobrotnike imamo, ker

nam naj bolj pomagajo, se svoje dušne bolezni, to je, napuha znebiti, se poboljšati, in večne smerti obvarovati: potem smo resnično ponižni in na poti popolnosti“. Kako močno te bo veselilo tako ponižno ravnanje z ljudmi na smertni postelji, lahko razvidiš iz naslednjega zgleda: Zvest Božji služabnik je mogel v svojem življenji prav veliko zaničevanja in krivic od svojih tovarišev preterpeti. Ko na smertni postelji leži, ga njegovi zoperniki obiščejo; in umirajoči se jim, kakor svojim naj večim dobrotnikom za vse od njih prejete krivice priserčno zahvaluje, ter reče, da so mu oni naj bolj pomagali nebesa si zaslužiti. Ljuba duša! tvoji stariši, spovednik, prijatelj ali prijateljica te pa le poboljšati želijo; ne zameri jim torej, če te kdaj ostrejši svarijo.

Ker je pa ponižnost naj večji dar neskončne milosti Božje, prosí vsaki dan Boga daru prave ponižnosti, po zgledu

sv. Alojzija, kateri je vsaki dan ponižne angelje prosil, naj mu to prelepo čednost od Boga sprosijo; priporočuj se tudi za tega del vsaki dan svoji preljudi nebeški Materi Mariji Devici, da bi ti Ona to lepo čednost od Jezusa sprosila. Pa tudi ti, ljuba duša! si mnogo prizadevaj za dosego te prelepe Jezusove in Marijine čednosti: zatajaj samo sebe, spoznaj rada svoje slabosti in premišljuj Božje popolnosti. Posebno pa z radovoljnim in veselim sprejetjem nizkih ali celo zaničljivih del, katerih se drugi ogibajo, in zlasti z voljno pokorščino do vikših, sebi enacih, ali celo nižjih si za to prelepo čednost prizadevaj. Imej tudi vedno v živem spominu Jezusove prelepe besede: „Kdor se ponižuje, bo povikšan“. Luk. 18, 14.

ČETERTI RAZDELEK.

O pripomočkih h kerščanski popolnosti potrebnih.

Prigovor o prvem pripomočku.

*O svetem premišljevanju, ali o znotranji
molitvi.*

Ker je sveto premišljevanje eden naj potrebnih pripomočkov za dosego kerščanske popolnosti, in ker je mnogim tudi sicer pobožnim dušam malo znano in ni po vrednosti cenjeno: zatorej premisli, o duša! sedaj nektere potrebne nauke o njem.

1. Premisli vpervič, da ti je premišljevanje potrebno. Če hočeš tukaj na svetu popolna in po smerti vekomaj zveličana biti, moraš vsaki dan pred Božjim obličjem resno prevdarjati kako versko

resnico z namenom, da v svojem sercu obudiš pobožne djanja ponižnosti, žalosti, zaupanja, hvaležnosti, zlasti pa ljubezni do Boga in izročanja v Njegovo sv. voljo. Da ti je sveto premišljevanje k zveličanju neobhodno potrebno, te uči sveti Gregor papež, ki pravi: „Kar je kruh za telo, to je premišljevanje za dušo; kar je solnce za oko, to je premišljevanje za pamet“. Sv. Bernard pa o znotranji molitvi tako govori: „Le po premišljevanji in molitvi se pride k popolnosti“. Ker je premišljevanje k zveličanju tako potrebno, zato prav govori pobožni Rodriguez, ki pravi: „Še nihče ni resnično pobožen in svet postal, kdor je premišljevanje zanemarjal“, in slavni kardinal Belarmin kar naravnost reče: „Ni mogoče kerščansko živeti, ako se znotranja molitev opušča“. To resnico poterjuje tudi vsakdanja skušnja. Kaj misliš, zakaj toliko kristijanov v smertnem grehu živi

in se vekomaj pogubi? Zato, ker nikoli resno ne preišljujejo, ne, kaj je greh, ne, kaj je večno pogubljenje, ki je plačilo greha. In ako bi ti, o duša! sedaj zamogla vprašati tiste, ki že gorijo v peklu, zakaj so prišli v pekel, bi ti gotovo po večem vsi tako odgovarjali: Zato, ker nismo nikoli mislili na pekel, ter nikoli resno ne preišljevali, da greh je gladka pot v pekel.

2. Ker je sveto preišljevanje tebi za zveličanje tako močno potrebno, hočem te podučiti, kako preišluj, da ti bo resnično koristno. Preden ta nauk začnem, opozorim te še naslednjih okoliščin preišljevanja, in sicer: Vpervič premisli, kateri kraj je pripraven za sveto preišljevanje? Kraj bodi samotni; ako doma samotnega kraja nimaš, poišči si ga v cerkvi, kjer te bode bližava sv. rešnjega Telesa v pobožnosti zlasti podpirala. Vdrugič, kar časa za preišljevanje tiče,

tako vedi, da je naj pripravniši jutranji čas, ko vstaneš, ko je duh še naj bolj živ in serce najmanj raztreseno. Tudi je prav pripraven pozni večerni ali ponočni čas za premišljevanje, ko je vse tiho in pri pokoji, preden se k počitku vležeš. Tako je storil naš Zveličar, in po Njegovem zgledu so tudi svetniki prečuli mnogo noči v sveti molitvi. Ti, ljubi kristijan! ki si kmečkega stanu, ali v službi, ne moreš po svoji volji časa za premišljevanje zbirati, ker si večidel celi ljubi dan vprežen v delo; zato naj bolj storiš, ako zjutraj, gredé na delo, med potjo premišljuješ eno ali drugo resnico sv. vere. Ko bi tako delal, o koliko lepega premišljevanja bi lahko gredoč po stezi opravil! Kako lahko in obilno bi zamogli premišljevati zlasti pastirji in pastarice na paši! Premisli, kako dolgo ti je premišljevati? Če mnogo časa za to sveto delo nimaš, zadosti polovica

ali celo četertinka ure. Toda skerbi, da zjutranjega ali večernega premišljevanja med dnevom ne pozabiš, ampak se ga včasih spominjaš, in ga nadaljuješ. Kaj naj bo zapopadek tvojega premišljevanja? Preden premišljevat začneš, zberi si tisto versko resnico, ktero premišljevat hočeš. Ktere resnice premišljevat je tebi naj koristniši? Za te, bogoljubna duša! ki hrepeniš po popolnosti, je naj boljši premišljevat življenje, terpljenje in smert Jezusovo.

3. Morebiti bi rada premišljevala, o duša! da bi le vedela, kako se to sveto delo opravlja. Morebiti se pa koj prestrašiš besede: resno premišljevat; ter si tako misliš: to delo je le za učene, svete ali samostanske ljudi, ne pa za priprostega in delavnega človeka, kakor si ti? Resnično je, da je znotranja molitev kaj visokega, da je delo sv. Duha; ali sv. Duh posebno ljubi ponižne, ne-

učene, priproste ljudi, in jim rad na serce govori, zato ker Ga pogostokrat raje poslušajo, kakor visoko učeni ljudje. Do dobrega se boš prepričala, da premišljevanje ni težavno in neprijetno, ampak lahko in prijetno, če premisliš nauk, kako se opravlja. Kako se opravlja premišljevanje, ali kaj je njegov obseg? Naslednje tri dela obsega: pripravo, premišljevanje samo, in sklep.

a) Pripravo začni s trojno vajo: z vajo v veri, v ponižnosti in s prošnjo za razsvetljenje sv. Duha. Vse te tri vaje opravi v prav kratkem času, pa z veliko pazljivostjo. Vpervič obudi prav živo vero, da je Bog tebi vpričujoč. Ta živa vera, da si sedaj pred obličjem Božjim, te bo raztresenja varovala; zatorej, če si raztresena, nisi prav živo obudila djanja vere. Vero tako obudi: Moj Bog! terdno verujem, da si tukaj pričujoč, molim Te, dasiravno sem prah

in prav nič pred Tvojim veličastvom. — Potem se pred Bogom prav globoko ponižaj, rekoč: V ponižnosti svojega serca spoznam, da zavoljo svojih grehov ne zaslužim nič drugega, kot pekel; ali sedaj jih obžalujem s skesanim srcem, vse, in zaupajoča na Tvojo neskončno milost Te prosim ponižno odpuščenja, da ne zapadem večnemu pogubljenju. Poslednjič prosi za razsvetljenje, rekoč: Pridi sv. Duh, in iz ljubezni do Jezusa in Marije razsvetli moj um, in ogrej moje serce z žalostjo nad mojimi storjenimi grehi in z ljubeznijo do Tebe, o moja naj veči Dobrota! Poslednjič moli še Češčeno marijo.

Preden premišljevanje začneš, odženi o duša! proč od sebe vse raztresene misli, reci torej s svetim Bernardom: Čakajte od zunaj moje posvetne misli, potem ko premišljevanje končam, se hočem z vami pečati. Če te

pa posvetne misli nočejo zapustiti: nič se za nje ne meni, prav mirno jih odganjaj, in svoje misli vedno k Bogu povzdiguj. Satan te morebiti zato ž njimi nadleguje, da bi tebi premišljevanje pristudil; ali ne delaj mu tega veselja, ravno tako mirno premišljuj, kakor ko bi od skušnjav nič nadlegovana ne bila. Sveti Frančišek pravi: Ko bi tudi ves čas premišljevanja nič drugega ne delal, kakor raztresenje in skušnjave odganjal, bi vendar tvoje delo bilo Bogu prav močno dopadljivo.

b) Sedaj se začne premišljevanje. Pri premišljevanji delajo štiri dušne moči: spomin, pamet, volja in serce. Pri premišljevanji stori začetek dela naš spomin. Da boš prvo delo dobro izveršila, o duša! pokliči v svoj spomin vse, kar te vera o resnici uči, ktero premišljevati hočeš. Če brati znaš, beri knjigo, ki življenje in smert Jezusovo

popisuje, na svitlo dano od družbe svetega Mohorija. Če pa brati ne znaš, premišljuj skrivnosti Jezusovega življenja, terpljenja in smerti iz molitve sv. roženvenca in križevega pota. Tudi sv. Terezija je 17 let vsaki dan nekoliko iz knjige brala, potem pa čitano resnico bolj živo premišljevala. Za tem delom nastopi opravilo tvoje pameti, to je, da si resnico prav dobro spoznati prizadevaš, in jo na vse razmere svojega življenja obračaš, ter prevdarjaš, ktere dolžnosti iz te resnice za te izvirajo. V ta namen se tako vprašaj: Ktere nauke si moram iz te resnice posebno k sercu vzeti? Kako moram sedaj precej živeti začeti? Zakaj moram to dobro delo storiti, zakaj tako ravnati? Vprašaj se dalje: Ali sem dosihmal po tej resnici živel? Če nisi prav živel, reci skesana: Ker sem se dosihmal zoper to resnico pregrešila, priserčno obžalujem svojo pregreho s terdnim sklepom, nikdar več ne

grešiti. Kterih sredstev se mi je pa treba posluževati, da ta svoj sklep zvesto spolnujem?

S tem, da si začela sklep delati, je že nastopilo delo tvoje volje. Kakošne lastnosti mora imeti tvoj sklep, da bo dober in terden? Mora biti djansk, to je, skleni, ravno to ali uno storiti ali pa opustiti. Tvoj sklep ne sme biti splošen, ampak poseben; reci torej: pri teh priložnostih... se hočem tega greha... varovati, ali se v tej čednosti... vaditi, in se teh pomočkov... posluževati. Sklepa ne delaj za prihodnji negotovi čas, ampak stori ga za tisti dan, reci tako: danes hočem to... storiti, ali hočem uno slabo navado opustiti. Sklep mora dobro vterjen biti; da bo pa tak, preglej ob kratkem najtehtnejši vzroke, zavoljo katerih si sklenila že danes začeti tega se varovati in uno storiti. Da v dobrem stanovitna ostaneš, skleni tudi,

da se hočeš čez dan večkrat svojega storjenega sklepa, ali teh in onih besed Kristusovih spominjati, ki so te med premišljevanjem posebno presunile. Slednjič mora tvoj sklep združen biti z obilno molitevjo, to je, treba je, da med premišljevanjem veliko, z živo vero, in naj večji priserčnostjo moliš, da bi Bog tvoje premišljevanje blagoslovil, in ti moč dal, storjeni dobri sklep v djanji izpeljati.

Torej ima med premišljevanjem tudi tvoje serce ves čas svoje naj imenitniši delo, ki obstoji v tem, da vzbuja v sebi pobožne izdihljeje in svete občutke. Ravno v teh pa obstoji naj večji korist premišljevanja; zakaj sv. Terezija pravi: Sama misel na Boga duši malo koristi; ali priserčno Ga ljubiti, duši veliko koristi. Ta ljubezen se doseže med premišljevanjem s pobožnimi zdihljeji in svetimi občutki, z zaupljivo molitevjo in

terdnim sklepom mnogo delati in terpeti iz ljubezni do Boga. Pri premišljevanji sta torej djanje serčne ljubezni in serčnega kesanja tista zlata veriga, ktera dušo z Bogom sklepata. Eno samo djanje popolnega kesanja iz ljubezni do Boga ti zbriše, o duša! vse tvoje grehe; kar spričuje sv. pismo, ki pravi: „Ljubezen pokrije mnogo grehov“. Sam Gospod zaterjuje, da ne more sovražiti tistega, kateri Ga ljubi. „Ljubim tiste, ki me ljubijo“. Častitljiva sestra Marija od Križa je zagledala ognjeno kroglo, ktera je precej sožgala na njo verženo slamo; in potem je slišala besede: Ravno tako so duši vsi grehi odpuščeni, če djanje popolne ljubezni obudi. Sv. Tomaž pa uči, da si duša z vsakim djanjem popolne ljubezni novo vikši stopinjo nebeške časti pridobi. Take djanja zamore duša, v kateri ogenj popolne ljubezni gori, z malimi besedami izreči, na primer s temi

besedami: Moj Bog! vikši te cenim, kakor vse stvari. Ljubim te iz vsega serca! Veselim se Tvojega neskončnega zveličanja! Želim, da bi te vsi ljudje ljubili! Vse hočem, kar ti hočeš! Daj mi spoznati, kar ti hočeš, zakaj jaz hočem vse po tvoji sveti volji storiti! Stori z mano, in z vsem, kar je mojega, po tvoji sv. volji! Te poslednje darovanja so Bogu naj prijetniši. Sv. Terezija se je k manjšemu petdesetkrat vsaki dan z tacimi besedami Bogu darovala.

Bogu naj prijetniši in duši naj koristni delo med svetim premišljevanjem je tudi to: z veliko ponižnostjo in zaupanjem k Bogu zdihovati, ter Ga prositi Njegove milosti, daru razsvetljenja, izročanja v Njegovo sv. voljo, stanovitnosti v dobrem do konca, zlasti pa daru Njegove svete ljubezni. Sv. Frančišek pravi, da, če Njegovo ljubezen dosežemo, ž njo vred

tudi vse druge milosti dosežemo; zakaj duša, ktera Njega iz vsega serca ljubi, se bo gotovo vsega skerbno varovala, kar Ga razžali, in bo rada vse storila, kar Njemu dopade. Prosi torej, o duša! med znotranjo molitevjo Boga v Jezusovem Imenu vsega, česar za svoje zveličanje potrebuješ. Pri tej znotranji molitvi se bo gotovo Jezusova obljuba nad tabo spolnila: „Resnično vam povem, karkoli bote Očeta v mojem Imenu prosili, vam bo dal“. Jan. 16, 23. Še enkrat ponovim te besede: Med notranjo molitevjo obujuj v svojem sercu pogostne djanja mnogih svetih čednost; pa vselej, kadar djanje kake čednosti obudiš, tudi Boga prosi, da ti On tisto čednost dodeli, in jo v tebi pomnoži. Zakaj djanje svetih čednost je poglavitna reč, ali jedro svetega pre-mišljevanja.

Če si, o duša! med notranjo molitevjo suha in merzla ali raztresena, in

za obujenje pobožnih djanj svetih čednost popolnoma nezmožna, ne bodi nepokojna, ampak vsa mirna tako ali enako zdihuj: O moj Jezus! usmili se me. O Gospod! usmili se me, in pomagaj mi. Le tako govori in prosi, pa prav zaupljivo, in Bog se te bo gotovo usmilil in te uslišal. Bog obvaruj, da bi zarad dušne suhote ali raztresenosti znotranjo molitev kdaj opustila. Velika učenica znotranje molitve, sveta Terezija, tako govori: Satan prav dobro vé, da je tista duša zanj zgubljena, ktera je stanovitna v znotranji molitvi. Zatorej naj nikar ne posluša njegovega šepetanja, kadar ji pravi, da njena molitev Bogu ne dopade; jaz ji zaterjujem, da bo gotovo zveličana, če le v notranji molitvi do konca stanovitna ostane. Dalje pravi: „Gospod poskuša svoje izvoljene duše s suhoto duha in mnogimi skušnjavami. Zatorej če tudi suhota ves čas tvojega življenja terpi,

vendar le nikdar znotranje molitve ne opusti, zakaj gotovo bo enkrat, če tudi še le po smerti za te nastopil čas, v katerem bo tvoja zvestoba obilno poplačana“. Sv. Tomaž te tudi tolaži zaradi suhote, ker pravi: Prava pobožnost ne obstoji v sladkih čutilih, ampak v terdnem sklepu, vse voljno sprejeti, kar Bog pošlje, in mu vse dati, kar On od nas tirja. Tako je molil na oljski gori Jezus, dasi-ravno je bila Njegova duša zapuščena in žalostna do smerti.

c) Kakor začetek, tako ima tudi sklep svetega premišljevanja tri dela. Vpervič se Bogu zahvali za sprejeto razsvetljenje; vdrugič Mu resno obljubi, da hočeš storjeni dobri sklep resno dopolniti; ker pa svojo slabost in nestanovitnost dobro poznaš, Ga moraš vtretjič priserčno prositi, da bi te iz ljubezni do Jezusa in Marije s svojo vsegamogočno milostjo podpiral. Iz tega

namena moli: Češčenomarijo, in čast bodi; ali kadar tebi čas pripušča, tudi litanije lavretanske ali presladkega imena Jezusovega.

Vse to zamoreš opraviti tudi tako: V duhu se podaj k Mariji, ji svoj storjeni dobri sklep povej, ter jo prosi, naj te ona pelja pred Jezusov prestol, in ker si ti nevredna uslišana biti, naj prosi ona za te tistih milost, katerih k stovitnosti v dobrem naj bolj potrebuješ. In Jezus bo prošnjo svoje Matere gotovo uslišal, bo potem zavoljo Marije tudi sam Svojega nebeškega Očeta za te prosil, kateri bo prav gotovo Jezusovo in Marijino prošnjo za te uslišal, in tvoj dober sklep za tisti dan blagoslovil. Potem moli Češčenomarijo.

Sveti Frančišek pravi, da si mora duša pri koncu premišljevanja duhovno rožo narediti, to je, si kratko jedernato resnico zapomniti, ktero duša po besedah

sv. Bernarda na svoje serce dene, da jo večkrat čez dan pobožno pogleda, se nad njeno rajsko vonjavo razveseli in po njej pokrepča. Taki kratki jedernati zdihljeji ljubezni in izročanja v Božjo voljo so silno koristni; in nikdar kakega dela ne začni in ne končaj brez pobožnega zdihljeja k Bogu. Posebno, ko imaš prost čas, ali bolna ležiš, ne pozabi takrat kratkih zdihljejev k Jezusu in Mariji pošiljati.

Dobro storiš, ako od časa do časa ta navod prebereš, in premišljuješ: ali se po njem ravnaš? Ne pozabi tudi vsaki večer pri izpraševanju vesti se vprašati, ali si zjutraj storjeni dobri sklep čez dan spolnovala, in v čem ga morebiti nisi spolnila? Če pa dosedaj še nikdar premišljevala nisi, le pogumno se tega dela loti. V kratkem času boš v njem toliko tolažbe našla, da ga gotovo nikoli več opustila ne boš, ako si se ga enkrat dobro privadila.

Prigovor o drugem pripomočku.

O molitvi.

Ljubljena duša! bodi prepričana, da brez molitve se ne moreš greha obvarovati, in tudi ne tukaj popolnosti, ne po smerti večnega zveličanja doseči. Premisli o molitvi naslednje resnice: vpervič, kako potrebna je tebi, in kako dopadljiva je Bogu molitev; vdrugič, ktere lastnosti mora imeti, in vtretjič, kaj naj bo njen zapopadek.

■. Premišljuj prvo resnico: Molitev je tebi potrebna, in Bogu dopadljiva.

1. Da se boš do dobrega o potrebnosti molitve prepričala, premisli, o duša! resnico sv. vere, da brez milosti Božje ne moreš nič dobrega storiti. Bog pa sam spričuje, da hoče le tistim svoje milosti deliti, kateri ga bodo za nje prosili; „prosite, in se vam bo dalo“, pravi sv. pismo. Sv. Terezija pa tem besedam še naslednje

pristavi: „Kteri ne prosi, tudi ne prejme“. Molitev je tedaj tebi, odraščeni osebi, ne le zato potrebna, ker ti je od Boga zapovedana, ampak tudi zavoljo tega, ker je naj potrebniji pripomoček k večnemu zveličanju. Sv. cerkveni učeniški terdijo vpervič, da je nam molitev od Boga pod smertnim grehom zapovedana, vdrugič pa pravijo, da nas zavoljo tega tako ostra dolžnost veže vedno moliti, ker brez molitve ne moremo ne v življenji Božje pomoči, ne po smerti večnega zveličanja doseči. Naj ostrejši dolžnost pa veže tebe, o duša! goreče moliti, če si bila tako nesrečna, kdaj s smertnim grehom Boga razžaliti, ravno tako tudi takrat, kadar si v smertni nevarnosti, ali pa v kaki hudi skušnjavi, in grešni priložnosti. Sv. Krizostom terdi, da je nemogoče brez molitve greha se varovati, in v milosti Božji živeti. Nemogoče je, pravi on, brez pomoči molitve krepostno živeti.

Naj bolj dokazuje potrebnost molitve sv. Tomaž, ki pravi: Po sv. kerstu je nam molitev brez prenehanja potrebna, če hočemo v nebesa priti. Zakaj, dasi ravno so nam bili pri sv. kerstu grehi odpuščeni, vendar moramo vedno skušnjave premagovati; pa mi bi potrebne moči ne imeli, da bi jih vselej premagali, ko bi vedno ne molili. Dalje pravi: Če smo bili tudi opravičeni, vendar moramo brez prenehanja Boga milosti stanovitnosti prositi, če hočemo do konca brez greha živeti. Da se o tej resnici popolnoma prepričamo, le premislimo, da brez posebne milosti nismo v stanu dalj časa se smertnega greha obvarovati, in milost Božjo ohraniti, zato ker smo vedno od mnogih in hudih sovražnikov obdani, s katerimi se moramo za posestvo milosti Božje brez prenehanja bojevati. Ker smo sami močno slabi, z navadno milostjo Božjo nismo v stanu svojih sovražnikov

vselej premagati, ampak še posebne milosti, namreč milosti stanovitosti potrebujemo, ktero pa Bog le tistim podeli, kateri ga za njo prosijo. To resnico sv. vere poterjuje tudi skušnja. Pogubljeni so le zarad tega vekomaj zaverženi, ker niso molili; ko bi bili molili, bi gotovo ne bili pogubljeni. Svetniki so se tudi zarad tega posvetili, ker so radi pobožno molili; ko bi ne bili molili, bi se ne bili nikdar posvetili. Sv. Krizostom to resnico s temi besedami poterjuje: Kdor ne moli, gotovo zgubi življenje duše, ali milost Božjo. Puščavniki so se nekdam med sabo pogovarjali, ktera reč je kristijanu k zveličanju naj potrebniši, in vsi so bili te misli, da je molitev človeku za to naj potrebniši reč; zakaj rekli so: Če človek ne moli, mu Bog v skušnjavi ne pomaga, in gotovo greši in se vekomaj pogubi.

2. Vdrugič, premišluj, kako dopadljiva je molitev Bogu. Ko bi tebi, ker-

ščanska duša! kak dober prijatelj tako govoril: Prosi, karkoli hočeš, in ti hočem dati; povej mi, ali bi ti bil on v stanu še katero lepši besedo povedati, da bi ti velikost njegove ljubezni do tebe spoznala? Praviš, če tako govori, mi naj bolj pokaže svojo ljubezen. In glej! ravno te besede sam Bog tebi govori, ko pravi: „Prosimo karkoli hočete, in bo se vam dalo“. Jan. 15, 7. Zavaljo te obljube Božje, govori sv. Hilarij, ima molitev toliko moč pri Bogu, da ga ona tako rekoč sili, da mora nam vse milosti podeliti, za ktere ga prosimo. Po besedah kralja Davida smo vsi ljudje berači v oziru do Boga; ali v naši moči je, da bogatini postanemo. Prosimo torej Boga milost, in podeljene nam bodo; prosimo ga veliko milost, in veliko jih nam bo podeljenih. Sv. Krizostom tudi uči, kako naglo nas Bog usliši, ker pravi, da mi še nismo nehali moliti, in Bog je nas

že uslišal, česar nam obeta pri preroku, ki pravi: „Ko še govorijo, jih hočem uslišati“. Iz. 65, 24.

II. Naj važnejši reč pri molitvi je pa ta, da dobro moliš; zakaj Bog slabe molitve ne usliši, ampak le dobro. Kakošna mora biti tvoja molitev, da bo dobra, o duša?

a) Vpervič, moli vselej s ponižnim srcem, zakaj sv. Jakop pravi: „Bog se prevzetnim zoperstavi, ponižnim pa deli milost“. Jak. 4, 6. Če se nevredno imaš uslišana biti, in torej prav ponižno moliš, bo tvoja molitev gotovo nebeška vrata prederla, ter pred prestol Božje milosti prišla, in se ne bo spred njega poprej vernila, dokler se Bog na njo ne ozre, in je ne usliši. Da od Boga pomoči dosežeš, vselej tako ravnaj: Vpervič ozri se na svojo nevrednost pred Bogom in svojo nestanovitnost v dobrem, ker si svoje dobre sklepe že mnogokrat prelo-

mila; in svoji lastni moči popolnoma nezaupajoča, ozri se na Božjo pomoč in vsled Njegove obljube prosi pomoči, tako dolgo, dokler je ne dosežeš.

b) Vdrugič naj bo tvoja molitev zaupljiva. K naj večemu zaupanju naj te spodbada obljuba Gospodova, kateri pravi: „Vse, karkoli v molitvi prosite, verujte, da bote prejeli, in se vam bo zgodilo“. Mark. 11, 24. Vsled teh besedi Gospodovih imej tedaj popolno zaupanje v Božjo milost, in terdno veruj, da boš gotovo tiste milosti prejela, za ktere prosiš; zakaj od tvoje žive vere in terdnega zaupanja je uslišanje tvoje prošnje odvisno. Sv. Avguštin te v tvojem zaupanju poterjuje, ker pravi: „Kako se smeš li bati, da bi Bog tvoje molitve ne uslišal, ker je On sam, ki je večna resnica, tako terdno obljubil vsacega uslišati, kateri Ga prosi? Na drugem mestu pravi tako: Ali je mogoče, da bi Bog

naše molitve ne uslišal, ko nas vendar tako mnogokrat v sv. pismu k molitvi priganja? To ni mogoče, zakaj Gospod, ki je večna resnica, gotovo vselej svojo obljubo spolni, ter nam tistih milost podeli, katerih Ga prosimo.“

Ali ti, o duša! svoje slabo zaupanje v Boga s tem izgovarjaš, ker praviš, da si grešnica, in torej Božjega usmiljenja nevredna? Na ta izgovor ti sv. Tomaž z naslednjimi besedami odgovarja: Uslišanje naše molitve ni odvisno od našega zasluženja, ampak edino le od Božje milosti; zakaj Jezus Kristus pravi naravnost: „Prositi, in bote prejeli; zakaj vsaki, kateri prosi, prejme“. Luk. 11, 9. Velik cerkveni učenik tem besedam še naslednje pristavi: „Gospod je obljubil, vsacega uslišati, kateri Ga prosi, ne le pravičnega, ampak tudi grešnika, če le moli“. Da bi tebi, o duša! ves strah odvzel, je naš usmiljeni Zveličar na drugem

kraji poprejšnjim besedam še naslednje pristavil: „Resnično, resnično, vam povem: Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal“. Jan. 16, 23. Kakor da bi bil hotel reči: Vi grešniki, ker nimate nobenega zasluženja, vsled kterega bi se zanašati smeli, da bi vas moj Oče uslišal, storite tako: Prosite v mojem imenu, to je, zavoljo mojega zasluženja prosite milosti, in jaz vas zagotovim, da vam bo moj Oče vse dal, česar Ga prosite.

c) Sv. Hilarij pa pravi, da uslišanje naše molitve visi le od naše stanovitosti v molitvi, da moramo tako dolgo moliti, dokler nas Bog ne usliši, da nam je torej potrebna stanovitnost v molitvi. Zakaj nektare kristijane usliši Bog zavoljo perve, druge zavoljo druge, zopet druge še le zavoljo tretje, ali večkratne molitve. Ker nam pa ni znano, na katero molitev je Bog uslišanje naše prošnje navezal, torej moramo svojo molitev tako

dolgo ponavljati, dokler nas Bog ne usliši. Zlasti moraš, o duša! stanovitno, brez prenehanja in do konca svojega življenja Boga prositi daru dokončne stanovitosti v dobrem. Tridentinski cerkveni zbor pravi, da te k zveličanju neobhodno potrebne milosti si ne more nihče z lastnim zasluženjem pridobiti. Sv. Avguštín pa uči, da si jo vsaki s svojo molitevjo pridobiti zamore, to je, da jo gotovo vsaki prejme, kateri zanjo prosi, neprenehoma in do konca svojega življenja. Sv. Tomaž pa tem besedam še naslednje pristavi: Vsaki, kateri hoče naslednjo, in naj večí milost, to je milost večnega zveličanja prejeti, mora za njo brez prenehanja Boga prositi. Ravno to uči tudi naš Zveličar s temi besedami: „Treba je vselej moliti, in nikdar ne jenjati“. Luk, 18, 1. In sv. apostelj Pavel pravi: „Molite brez prenehanja“. 1. Tesal. 5, 17. Sv. Gregor pa tako govori: „Bog nam

hoče podeliti stanovitnost, ali On hoče tudi, da Ga pogostoma zanjo prosimo in Ga tako rekoč moramo, da nam jo dá.

■ ■ ■. Premisli, kerščanska duša! še, česa moraš pred vsem drugim v molitvi Boga prositi. Naj veči milost Božja, za katero moraš pred vsim drugim prositi, je stanovitnost v dobrem do konca življenja. Da boš pa milost dosegla, v dobrem do konca življenja stanovitna ostati, moraš pred vsim drugim in brez prenehanja Boga prositi duha molitve, to je, milosti, vselej z radostjo pa pobožnostjo moliti. To milost, naj veči dar Božji, je Gospod Bog hiši Davidovi dati obljubil, rekoč: „Hočem izliti čez hišo Davidovo in čez prebivalce Jeruzalemskega mesta duha milosti in molitve“. Cah. 12, 10. Zapomni si, da duh milosti in molitve je ravno tisti duh; zakaj če imaš duha dobre molitve, imaš vselej tudi duha milosti stanovitnosti do konca. Prosi tedaj

vedno, o duša! pa vselej goreče Boga duha molitve, in če pa prejmeš, bodi gotova, da imaš tudi duha milosti stanovitosti do konca. Skušnjava te ne bo zamogla nikdar premagati, zato ker boš v nji precej z molitevjo k Bogu pribežala; Bog je pa obljubil te vselej rešiti, kadar Ga boš z molitevjo pomoči v skušnjavi prosila.

Ker Bog vsacemu vselej k pomoči priteče, kateri Ga z molitevjo prosi, zatorej se pa tudi ne boš zamogla izgovarjati, o duša! da si bila preslaba, skušnjave premagati; zakaj sveta cerkev uči, da Bog nič nemogočega ne ukazuje, ampak, kadar nam kako reč zapove, nas opominja storiti, kar zamoremo z navadno milostjo, in če z navadno milostjo storiti ne zamoremo, nam veli Ga prositi posebne milosti, ktere potrebujemo. Ždihuj torej vedno, kadar te vest zarad storjenih grehov peče, k Bogu, rekoč:

Usmili se me, o Jezus! Pomagaj mi, o Gospod! in ne pripusti sovražniku, da me premaga in loči od Tebe. Če prav pogostoma tako zdihuješ, ne boj se pri sodbi zaveržena biti. Zakaj nemogoče je, da bi se te Bog ne usmilil, saj pravi: „Ako tedaj vi, ki ste hudobni, veste dobre darove dajati svojim otrokom: koliko bolj bo vaš Oče z nebes jim dal dobrega duha, kateri ga prosijo!“ Luk. 11, 13.

Kterih drugih reči še prosi, kerščanska duša! pred vsim drugim Boga v svojih molitvah? Pred vsim drugim Ga prosi tudi podeljenja vsih tebi naj potrebnih čednost, in spoznanja Njegove svete volje, zato da jo v vsih okoliščinah svojega življenja vselej tudi spolniti zamoreš. Prosi Ga priserčno duha krotkosti, poterpežljivosti v križih, stanovitosti v dobrem in Njegove ljubezni, ktera je kraljica vsih čednost, zato ker ona vse druge čednosti za sabo vodi. Sveti Av-

guštin te zaterjuje gotovega uslišanja takrat, kadar Boga za take dobre reči prosiš, ker pravi: „O moj Bog! če bi take Tebi naj dopadljivše prošnje ne uslišal, katero molitev bi potem uslišal? Ti močnejši želiš nam takih milost podeliti, kakor jih mi prejeti želimo!“ Sveta Magdalena Paciška pravi tudi, da so Božje želje, nas z milostimi obogatiti, tako velike, da je nam Bog za našo molitev tako rekoč hvaležen in sicer zato, ker Mu z molitevjo pomagamo Njegove goreče želje spolniti, namreč nam milost podeliti. Ker je molitev Bogu tako prijetna, nam pa k zveličanju tako močno potrebna, zato pravi sv. Terezija: „O ko bi zamogla na tako visoko goro splezati, iz ktere bi me vsi ljudje vsega sveta slišati zamogli, brez prenehanja bi hotla z najmočnejšim glasom vedno te-le besede ponavljati: O ljudje! molite, molite, molite“.

O bogoljubna duša! ktera imaš serčne želje, tukaj na zemlji Boga ljubiti in popolnost, po smerti pa večno zveličanje doseči: Prosim te, priporočuj se vedno z gorečo molitevjo Jezusu Kristusu, Mariji, prečisti Devici, svojemu zvestemu angelju varhu in svojemu kerstnemu pomočniku. Brez prenehanja govori v svojem sercu in z ustmi tako-le: Pomagaj mi, o moj Bog! Prosi za me, o moja mati, Marija Devica! Varuj me vsacega greha, moj zvesti angelj varh! Prosi za me, moj sveti pomočnik I.! Sv. Leonard Portomavriški je učil, da ne smemo le enega trenutka zgubiti, v katerem bi ne ponavljali s sercem in ustmi teh-le besedi: Usmili se me, o moj Jezus! usmili se me. On terdi, da s temi besedami tudi djanje popolnega kesanja in naj močnejši prošnjo ponavljamo, s katero zamoremo greha obvarovani biti. Ta svetnik tudi naznanja, da je poznal moža, kteri je vedno te-le

besede ponavljal: Usmili se me, o Jezus! Pravi tudi, da je tisti mož celó tristokrat te besede ponavljal v četertinki ure.

Bogoljubna duša! prosim te, ponavljaj tudi ti té ali njim enake besede. Stori tako: Kadar se zjutraj iz spanja zbudiš, kadarkoli moliš, sveto obhajilo prejmeš, kadar delaš, iz hiše greš, jéš, ali kaj druzega počneš, ponavljaj besede: usmili se me, o Jezus! usmili se me! Misli, da takrat hočeš reči: O moj Jezus! vé m, da sem s svojimi grehi že zdavnej zaslužila v peklenškem ognju goreti, ali na tvojo neskončno milost in na neskončno zasluženje tvojega terpljenja in tvoje smerti vse zaupam, namreč sedaj odpuščanje, milost ljubezni, po smerti pa večno zveličanje. Kadar tako k Jezusu zdihuješ, ne pozabi nikdar, takrat tudi Mariji Devici se priporočevati, ktera je zakladnica in delilka vsih milost, kakor te sv. Bernard opominja, rekoč: Iščimo

milosti, pa iščimo je vselej po Mariji, zakaj Bog njeno prošnjo vselej usliši.

Prigovor o tretjem pripomočku.

O pogostni sv. spovedi.

1. Cezarij piše, da nekega dne se je prikazal satan pobožnemu mašniku; in ko mu je mašnik v Božjem imenu ukazal povedati, ktera reč njemu naj veči škodo dela, je tako odgovoril: Nobena reč mi ni bolj zoperna in nobena mi veči škode ne dela, kakor pogostna spoved. Satan dobro vé, da dalj časa ko ti, kerščanska duša! odkladaš, težej se k spovedi pripraviš, in bolj se greha privadiš. Ker ti vsaki, tudi naj manjši greh nekoliko milost Božjo zmanjša, zato tudi pogostnejši grešiš, in se težej spomniš svojih storjenih grehov. Meniš pa morebiti, če ti svojih grehov pozabiš, da jih tudi Bog pozabi? Ne misli tega! Čem

dalj časa spoved odkladaš, tem bolj bo tvoja vest oglušéla, in tem manj te k pokori budila, in tem bolj bo tvoje serce oterpnelo, da boš poslednjič toliko težej pravo kesanje obudila in greh zapustila. Bolezen, ako hitro zdravnika pokličeš, se večidel lahko odpravi; zastarana, zanemarjena bolezen pa težko kdaj, ali nikdar ne! Pa kako bi tudi zamogla v grehu mirno spati? Ali ne vidiš nad glavo ognjenega meča Božje pravice, in pod nogami strašnih vic ali pa gorečega peklenškega brezna? Je mar Bog dolžen na tvojo pokoro čakati, dokler se tebi poljubi? „Ne odlašaj k Gospodu se spreoberniti, in ne odkladaj od dne do dne; da kje v kratkem ne skipi njegova jeza!“ Sirah. 5. ps. 2, 13.

2. Pa vedi, bogoljubna duša! da spoved ni le postavljena za tiste, ki smertno grešé, ampak tudi za tebe, ki le z malimi grehi Boga žališ; zakaj za-

krament sv. pokore ne čisti le duše velikih grehov, ampak tudi malih vsakdanjih slabost, katerih tudi naj popolniši duša prosta ni. K pogostni spovedi te spodbada sveti Frančišek Salezijan, rekoč: „Kdor hoče popolnoma biti, naj gre k spovedi vsaki teden, ali vsaj pred vsakim svetim obhajilom, če tudi ni kriv nobenega smertnega greha“. Če ti okoliščine ne pripusté se spovedovati vsakih osem dni, spovej se, če moreš, vsakih štirinajst dni, ali vsaj vsak mesec. Premisli besede, ktere je govoril naš Zveličar sveti Brigiti; rekel je, da duša, ktera hoče popolna in v ljubezni Božji goreča biti, ne sme nikdar opuščati, s pogostno spovedjo se svojih pregreškov in zanikernost v službi Božji obtoževati in očiščevati. Cezarij pa pravi, da mora tista duša, ktera po popolnosti hrepeni, prav veliko skerb imeti, svojo vest slehernega madeža greha čisto ohraniti; zakaj le taka

čista duša je v stanu na poti popolnosti napredovati in do popolne ljubezni Božje, ali zedinjena z Bogom, dospeti. Kolikor veči je namreč čistost serca kake duše, toliko močnejši gorí v njem tudi ljubezen Božja.

Ktera duša pa ima čisto serce? Ali ne tista, ktera je prosta slehernega madeža greha? Dokler na svetu živi, ni v stanu duša slehernega madeža greha popolno prosta biti; toliko srečo doseže še le po smerti v nebesih. Na svetu pa tirja čistost od tebe, o duša! naslednji dve reči: Vpervič, da prav skerbno čuješ nad svojim sercem, da se kak radovoljni mali greh v njega ne vleže; vdrugič da si prizadevaš, kakor hitro ga v sercu zapaziš, brez odlašanja ga iz njega izgnati. Da boš prvo pogojo čistosti serca zvesto spolnovala, imej vedno v svojem spominu opominovanje Jezusovo, kateri pravi: „Čujte in molite, da v skušnjavo

ne pridete“. S čuječnostjo nad svojimi zunanji piterimi počutki, in nad vsim nagnjenjem svojega serca, posebno pa s priserčno molitevjo in pogostnim zaupljivim zdihovanjem za Božjo pomoč, boš mnogo skušnjav ali popolnoma obvarovana, ali če pridejo, jih boš večidel srečno premagala, ter se celó nič ne omaževala. Ker ti pa vendar ni mogoče, dalj časa tudi naj manjših madežev grehov se varovati: zato je prav močno potrebno, da se s pogostno spovedjo taistih očistiš.

3. Da se boš raji s pogostno spovedjo svojih madežev očiščevala, premisli velike koristi dobre spovedi. Kaj ti koristi?

a) Ona te očisti tvojih dušnih madežev. Kako resnično se duša v dobri spovedi vsih storjenih grehov očisti, ti spričuje naslednja prigodba: Mladeneč, kateri je razuzdano živel, je prosil v samostan sprejet biti, da bi se spokoril in zveličal. Sprednik se hoče prepričati, ima

li mladeneč resnično svet namen. Da bi se o njegovem poklicu prepričal, mu zapove vpričo vsih menihov očitno vse storjene pregrehe razodeti. Ko ponižni spokornik svoje grehe glasno pripoveduje, vidi sveti menih moža častitljive podobe, kateri je vso popisano polo papirja v svoji roki deržal, in ko je grešnik greh povedal, ga je mož na poli zbrisal; in ko so bili vsi grehi povedani, so bili tudi vsi zbrisani. Kar se je takrat vidno godilo, se godi nevidno pri vsaki dobro storjeni spovedi. Kolikorkrat opraviš vredno spoved, vselej umiješ svojo omadežano dušo v dragi kervi Kristusovi; rešiš jo satanove sužnosti, če se je v njej znajdla; in nebeški Oče jo sprejme z veseljem z rokami svoje milosti za svojo ljubo hčer, in ves dolg ji odpusti, kakor govori pri preroku Miheju, ki pravi: „Vse naše hudobije bo Gospod odvzel, in jih vergel v globočino morja“. In pri Ecehijelu pravi:

„Vsih njegovih pregreh, ki jih je storil, se ne bom spominjal“.

b) Pogostna spoved pa ne čisti le tvojega serca vsacega madeža greha, ampak pomnoži v tebi tudi posvečujočo milost Božjo, in ž njo ljubezen do Boga. Zraven tega zadobiš v tem zakramentu tudi še posebne milosti, ktere ti pomagajo, da ne zabredeš nazaj v svoje stare grehe, ter se jih v prihodnje ložej obvaruješ; tudi svoje hudo nagnjenje ložej premaguješ, si potrebne čednosti in zasluženje za nebesa pridobivaš. Tako na primer pri sv. spovedi bo tvoja pamet bolj razsvetljena, da ložej spoznaš lepoto sv. čednosti; v tisti meri ko njeno lepoto bolj spoznaš, se vnema tudi tvoje serce močnejši za njo, da jo bolj ljubiš; in tudi tvoja volja vedno terdnejši postaja v vojski zoper skušnjave, v prenašanji od Boga tebi poslanih težav in v terpljenji ostrega spokornega življenja. Vredno prejemanje tega

sv. zakramenta te že samo na sebi veliko prelepih čednost uči, kakor na primer: ponižnosti in pokorščine, ki se težko kje drugej tako lahko pridobiti zamore. Da imaš pri spovedi tudi priložnost za nabiranje zasluženja za nebesa, ti spričuje sv. Frančišek Salezijan, ki pravi: „Pri spovedi si odvezan vsih svojih spovedanih grehov; zadobiš še več razsvetljenja, da svoje grehe prav spoznaš, in moč, da se jih ložej ogiblješ; zadobiš tudi nezmerno veliko milost, s katerimi si popraviti zamoreš škodo, ki so ti jo napravili tvoji grehi. Pri tem se pa še vadiš v ponižnosti, v pokorščini, v kerščanski priprostosti, v ljubezni do Boga in še v mnogih drugih čednostih, kar pri družih pobožnostih ni tako lahko mogoče.“

c) Kakor telesna oteklina ne jenja boleti, dokler se ne predere, in ves gnoj iz nje ne izteče: tako tudi dušne rane poprej ne ozdravijo, dokler pri sv. spo-

vedi vsega iz njih ne odpraviš, kar je bilo v njih za dušo strupenega. Pa kakor telesne bolezni, če se tudi odpravijo, vendar za sabo kake slabosti popustijo: ravno tako pustijo grehi, če so bili tudi v zakramentu sv. pokore grešniku odpuščeni, vendar v duši še nekatere slabosti, in tudi nagnjenje v stari greh zopet se poverniti. In kakor mora ozdravljeni človek telo povernjenja v staro bolezen skerbno varovati, in mora iz tistega namena svoje oslabiljene moči z dobro hrano in odstranjenjem vsake nevarnosti krepčati: ravno tako mora spovedani kristijan odpravljati iz svoje duše vse ostanke greha, če želi popolnoma ozdraveti in se vsacega padca v stari greh obvarovati. K dosegi tega srečnega stanu ni za dušo koristniši reči, kakor pogostna sv. spoved. Zakaj kakor vsakdanja skušnja spričuje, prejme spokornik, kateri sv. spoved pogostoma opravi, pa ne iz navade, ampak

iz svetih želj se resnično poboljšati, razun odpuščanja grehov, tudi še posebno milost in pomoč Božjo, s katero se zamore v prihodnje ne le vsacega greha, ampak tudi vsacega nagnjenja k grehu varovati. Sv. Tomaž pravi: „Sv. pokora ne zbriše le storjenih grehov, ampak tudi obvaruje, da v sercu iz novega ne izrastejo“. Sveti Bernard pa pripoveduje iz življenja svetega Malahija naslednjo prigodbo: Živela je gospa tako hitre in hude jeze, da je skorej vsacega razžalila, in torej ne le Bogu, ampak tudi vsacemu človeku zoperna bila. Ko svetnik od nje izvé, da se ni tega greha še nikoli pri sv. spovedi obtožila, jo k čisti spovedi vsega njenega življenja spodbada. Sv. Bernard pričuje, da je bila gospa po sv. spovedi tako pohlevna, krotka in poterpežljiva, da je bilo videti, kakor da bi bila neobčutljiva za vsako razžaljenje. Ravno zavoljo toliko milosti in tako velike moči,

ktero vredna spoved duši podeli, so vsi svetniki se prav pogostoma spovedovali, nekteri so se spovedovali vsaki dan, da, še celó dvakrat v dnevu. Če se tudi ti, o duša! tako pogostoma ne spoveduješ, vendar dolgo časa ne odlašaj se spovedati, zlasti se precej v spovedi očisti, kakor hitro ti vest kako veči zadolženje očita.

d) Poslednjič pomisli, o duša! da pogostna spoved te ne poterjuje le v dobrem, in te ne obvaruje le novega padca v stari greh, ampak ti tudi tvoje serce naj lepši očiščuje in zaljša. Če se pogostoma spoveduješ, bolj sveto živiš, se skerbnejši vsake priložnosti in nevarnosti greha varuješ, in če si kdaj tako nesrečna, zopet v stari greh pasti, precej vstaneš. Bolj pogostoma, ko kako sobo pometeš, ali kako belo sreberno posodo osnažiš: bolj bo čista, snažna in svitla. Če se tako godi s telesnimi rečmi; ali

meniš, tista zveličanska kopel, katero je nam naš Zveličar Jezus Kristus v zakramentu sv. pokore za očiščevanje od grehov postavil, ni zmožna tudi naših duš očistiti in serce ozaljšati, če se pogostoma te duhovne kopeli poslužuješ? Sv. spoved je tudi tisto dušno zerkalo, v katerem svojo dušo ogleduješ, in vse njene madeže zapaziš. Kakor bolnik iz tega namena vse vzroke svoje boleznì skerbno preiskuje, da jih zarad primernega zdravila svojemu zdravniku natančnejši odkriti zamore: tako tudi ti, o duša! naj skerbnejši sprašuješ svojo vest, zato da zamoreš zarad prejetja vredne sv. odveze svojemu spovedniku naj natančnejši razodeti vse svoje misli, želje, besede, dela, vse svoje skrivne namene, in tudi popolno število svojih smertnih grehov, z vsemi njihovimi okoliščinami. Ko ogleduješ pri spraševanju vesti vse rane svoje duše, premišljuješ tudi zraven, kako lepa

je bila pred storjenim grehom, kako ostudno omadežana pa da je sedaj; in v sercu se ti vžali, da si za svojo edino, drago dušo tako slabo skerbela, in ji njeno svitlo belo oblačilo tako po nemarnem omadežala in zapravila. To čeznatorno kesanje vnema v tebi terdni sklep resničnega poboljšanja in krepostnega življenja, ter gorečega prizadevanja za popolnost in svetost. Če si tako dobro pripravljena, o duša! prejmeš potem vredno sv. odvezo, in mnogo odpustkov, s kterimi, kakor tudi s spokornimi deli se vedno bolj očiščuješ in posvečuješ. Ker ti pa ni znano, če boš imela posebno milost Božjo, tudi o svoji smertni uri še spovedati se, zato tudi opravljaj sleherno sveto spoved, kakor da bi bila poslednja tvojega življenja.

Prigovor o četertem pripomočku.

O pogostnem svetem obhajilu.

1. Kerščanska duša! premišljuj sedaj veliko srečo pogostnega vrednega sv. obhajila. Kako močno Jezusu dopadejo tiste srečne duše, ktere pogostoma prav dobro pripravljene sv. obhajilo prejmejo, lahko spoznaš iz naslednjih razodenj: V življenji sv. Marjete Kortonske je zapisano, da ji je Gospod razodel, On hoče njenega spovednika v nebesih s posebno veliko častjo poplačati, zato ker ji je pogostno sv. obhajilo priporočal. V življenji častitljivega očeta Antona Toreta je zapisano, da se je on precej po smerti v veliki svetlobi svojemu prijatelju prikazal, ter mu razodel, Bog je zavoljo tega njegovo nebeško čast pomnožil, ker je svojim spovedencem pogostno sv. obhajilo dovolil. Častitljivi sestri Prudenciji Canoni, redovnici, je Bog rekel: Vso

tvojo nehvaležnost do mene hočem pozabiti, če boš pogostoma sveto obhajilo prejerala. Proti sveti Jederti se je pa Jezus Kristus močno pritožil zoper tiste, kateri druge od pogostnega sv. obhajila odvrtačujejo, rekoč: Ker je moje veselje pri človeških otrocih biti, in sem ravno zato ta naj svetejši zakrament postavil: zato mi tisti moje veselje jemljejo, kateri duše odvrtačujejo od sklenitve z mano v sv. obhajilu. Častitljivi oče Avila je pa celó terdil, da tisti satanovo službo opravljajo, kateri pogostno sv. obhajilo grajajo; zakaj ker satan vé, da sv. obhajilo duše naj bolj v ljubezni Božji vnema, ter k popolnosti vodi; zato jih tudi on od prejemanja tega sv. zakramenta odvrtačuje.

2. Sv. Tomaž učenik pa uči, da je treba k sv. obhajilu se prav skerbno pripravljati, če hoče duša milosti zadobiti. On tako govori: Dasiravno je pogostno sv. obhajilo naj boljši pripomoček

k sv. življenju, vendar tudi iz med tistih srečnih duš, ktere v milosti Božji živijo, ni sleherni brez razločka koristno, ampak le tisti, ktera ga prav dobro pripravljena prejme. Zato je tudi sv. Avguštin rekel: „Prejmi vsaki dan sv. obhajilo, pa tudi tako pobožno živi, da boš vreden ga prejeti vsaki dan“.

a) Ktera duša ne sme prepogostoma sv. obhajila prejemati? Ti, o duša! ktera radovoljno male grehe ponavljaš, na primer, se s premislikom zlažeš, bližnjega opravljaš, se rada prepiraš, sploh svojega jezika ne berzdaš, se nečimurno lišpaš, v svojem sercu nevoljo do kake osebe, ali pa preveliko nagnjenje do nje gojiš: če si taka, ne smeš prepogostoma svetega obhajila prejemati; pa tudi ne preporedkoma, da v dobrem še bolj ne opešaš, in iz malih grehov v velike ne zajdeš. Tudi tebi ni dovoljeno prav pogostoma k sv. obhajilu pristopati, ktera se sicer vsih

radovoljnih malih grehov varuješ, pa si vendar ne prizadevaš, da bi v ponižnosti, pokorščini, zatajevanji in drugih čednostih napredovala, in tako vedno popolniši postajala.

b) Kteri duši pa smé njen spovednik bolj pogostno, namreč v tednu trikratno, štirikratno, da celó petkratno sv. obhajilo dovoliti? Tisti duši, ktera ne redi v svojem sercu nobenega nagnjenja do kake posvetne, tudi le kaj malo pregrešne reči; ktera se vsakega radovoljnega malega greha skerbno varuje, in je poverh tega tudi goreča pri notranji molitvi, pri zatajevanji vsih svojih počutkov in svojih slabih nagnjenj.

c) Kteri duši pa smé spovednik celó vsakdanje obhajilo dovoliti? Tisti, ktera je do visoke stopinje svetosti in popolnosti dospela, ktera zamore več ur na dan pobožno in goreče moliti, in je večidel vse svoje hude nagnjenja že popol-

noma ukrotila. Ta je naj vikši stopinja popolnosti in svetosti, do ktere zamore duša na tem svetu priti. Sveti Tomaž pravi: Če kdo iz lastne skušnje spozna, da zavoljo vsakdanjega sv. obhajila lju-bezen Božja v njegovem sercu raste, in spoštovanje do tega naj svetejšega zakramenta v njem ne peša, naj vsaki dan sveto obhajilo prejme.

3. Po katerih vodilih naj se ravná duša, kar tiče pogostno prejemanje sve-tega obhajila? Po naslednjih: Cerkveno določilo pravi, da mora duša gledati, če je popolnoma čista vsacega madeža greha, in kak dobiček da ima od pogostnega sv. obhajila. Kdo pa to zamore razso-diti, ali duša sama, ali njen spovednik? Tvoja skerb, o duša! naj bo, se za sveto obhajilo prav dobro pripravljati, spo-vednikova skerb je, prav dobro razsoditi, si li vredna pogostoma, da celó vsaki dan sv. obhajilo prejemat. Da boš vredna

pogostoma sv. obhajilo prejeti, ti je dvojna priprava potrebna: daljna in bližnja.

a) Daljna priprava tirja od tebe, da nisi na nobeno stvar navezana. Sveti Avguštin ti to potrebo z naslednjo priliko pokaže: Misli si, kak imeniten gospod hoče v tvojo hišo priti. Ali si ne boš prizadevala vsako mu zoperno reč pred njegovim prihodom iz hiše odstraniti? Gotovo si boš prizadevala. Ravno tako si moraš tudi prizadevati, o duša! vsako posvetno nagnjenje, katero bi utegnilo Jezusu zoperno biti, iz svojega serca iztergati, préden On vanj prebivat pride. Ktera duša hoče pogostnega obhajila vredna biti, mora svoje serce očistiti vsega posvetnega nagnjenja. Ravno to je zapovedal Gospod sv. Jederti, rekoč: „Ničesar družega ne tirjam od tebe, kakor to, da me prejmeš, prazna vsega svojega“.

b) Bližnja priprava za pogostno vredno sv. obhajilo pa tirja od tebe, o

duša! da se večer pred sv. obhajilom s pogostnim djanjem ljubezni in gorečih želj pripravljaš. Ko se jutro sv. obhajila zbudiš, precej reci: Kmalo bo Jezus v moje serce prišel, o kako velika sreča bo za me! Vabi in kliči Ga torej z veliko ljubeznijo in gorečimi željami, naj se poniža skorej v tvoje serce priti, da siravno se te sreče nevredno imaš. Potem se pripravljaj za sv. obhajilo s pobožno obudo djanj: vere, upanja, ljubezni, ponižnosti in gorečih želj; po bolj naj govori takrat tvoje serce, kakor tvoje usta. Ne bom te dalje učil o molitvah po sv. obhajilu, le toliko rečem in te prosim: Ne zgublaj dragega časa po sv. obhajilu s posvetnimi mislimi in pogovori; zakaj bolj srečnega in milosti polnišega časa v vsem svojem življenji nimaš, kakor je tisti čas, v katerem si se ravno sklenila s svojim Zveličarjem Jezusom Kristusom. Če te kake posebne imenitne dolžnosti

stanu ne odvrtačujejo, vsaj nekoliko dalj časa se z Jezusom pogovarjaj.

4. Sedaj premisli, o duša! še nekatere izgovore, s katerimi mlačne duše redko prejemanje sv. obhajila zagovarjajo.

a) Nektera duša pravi: Jaz zato bolj poredkoma k sv. obhajilu pristopam, ker sem te velike milosti nevredna. Sveti Ambrož pravi na ta izgovor tako: Ko bi ta izgovor veljavo imel, bi se ne smela nikdar obhajati dati, zakaj kateri ni vreden obhajan biti vsaki dan, tudi ne bo vreden čez leto in dan obhajan biti. Ali pa ne véš, da boš toliko bolj nevredna sv. obhajila, kolikor 'dalj časa odlašáš ga prejeti? Zakaj kolikor dalj časa se svetega obhajila zderžuješ, toliko močnejši rastejo v tebi tvoji pregreški, ker pogrešáš tiste pomoči Božje, katero bi bila ravno pri sv. obhajilu zadobila. Sveti Tomaž pravi: Če tudi Bogu dopada tvoje resnično spoštovanje, in tvoja ponižnost,

iz ktere se včasih sv. obhajila zderžiš: Mu pa še bolj dopada tvoja ljubezen in tvoje goreče želje, ktere s pogostnim prejemanjem sv. obhajila razodevaš.

b) Dalje praviš: Jaz ne vém, ali sem v stanu milosti Božje, ali ne. Ali tebi ne zadostuje, da ti tvoj spovednik dovoli pristopiti? Bi bila morebiti bolj gotova posestva milosti Božje, ko bi ti angelj to srečo razodel, kakor, ko ti jo razodene tvoj spovednik? Ne bila bi bolj gotova ne, zakaj prikazen angelja bi utegnila goljufna biti; ti bi namreč mislila, da te tvoj dobri angelj varh od obhajila odvräčuje, ko bi te namesto njega odvräčeval hudobni angelj. Kolikorkrat ti torej tvoj skerbni spovednik dovoli, tolikokrat pristopi; in ne daj se od sv. obhajila odverniti, ne tvoji zmoteni vesti, ne pekenskemu satanu, ne kakemu sovražnemu človeku. Vedi, da je ni nevarniši nepokorščine od tiste, ko ti spo-

vednik k obhajilu iti veleva, ti si pa ne upaš pristopiti; zakaj tvoja nepokorščina izvira iz pomanjkanja ponižnosti, ker v tej reči sebi veči razumnost pripisuješ, kakor svojemu spovedniku.

c) Izgovarjaš se tudi tako: Jaz se ne prederznem pogostoma sv. obhajila prejeti, zato ker se vselej v stare grehe povernem, in nobenega poboljšanja nad sabo ne zapazim. Če zapaziš, da s premislikom stare, če tudi le male grehe ponavljaš, in da še celó sklenila nisi taistih se skerbno varovati, tebi ne smé noben spovednik pogostnega obhajila svetovati. Če pa nobenega nagnjenja tudi do malih grehov v sebi ne čutiš, in če grešiš iz človeške slabosti, ne pa s premislikom; zraven tega ljubiš molitev, želiš in si prizadevaš popolna biti: le slušaj, in pojdi vselej k sv. obhajilu, kadar ti spovednik reče. Vedi, da kolikor slabiji si, toliko bolj potrebuješ pripo-

močka, kateri te v dobrem krepča. Sveti Ambrož pravi: Kteri govori, da vedno greši, naj tudi vedno zdravilo rabi. Praviš, da poboljšanja na sebi ne zapaziš; ali ga boš pa potem zapazila, ko sv. obhajila prejela ne boš? Ali ni silno močna naslednja misel, tebe greha varovati: davej sem bila pri sv. obhajilu, ali, jutri bom šla k sv. obhajilu?

d) Dalje se izgovarjaš: Jaz sem vsa raztresena, merzla in brez pobožnosti in gorečnosti. Kaj je pobožnost? Če misliš, da si le takrat pobožna, kadar pobožnost občutiš, rečem, da take pobožnosti za vredno sv. obhajilo ni treba; dovolj je, da si terdno sklenila, vse storiti, kar Bogu dopade. In če tudi takega sklepa v sebi ne čutiš, ravno zato pojdi k sv. obhajilu, da ga boš pri sv. obhajilu zadobila. Sveti Lavrencij Justinijan pravi, da ta presv. zakrament mnogokrat duši prav močno koristi, če tudi njegovega sadú

ne zapazi. Sv. Bonaventura tako govori: Čeravno si mlačen, in brez pobožnosti, vendar poln zaupanja na Božjo milost k sv. obhajilu pojdi; zakaj kolikor bolj si bolan, toliko bolj potrebuješ zdravnika. Nikar ne misli, da ga boš toliko pobožniši prejel, kolikor redkejši. Tisti, kateri telesno jed redko vživa, jo sicer slastniši vživa, pa vendar ni tako dobro rejen, kakor tisti, kateri pogostoma jé. In če se ti redke čase obhajaš, občutiš sicer veči pobožnost, ali mnogo manj milost zadobiš, kakor tista duša, ktera pogostoma sv. obhajilo vredno prejme.

e) Praviš tudi: Včasih se zato svetega obhajila zderžim, da drugi ne goder njajo in ne rekó, da se prederznem, dasiravno sem vsa nepopolna, vendar pogostoma sv. obhajilo prejeti. Naj drugi govorijo, kar hočejo, ti pojdi tolikokrat k sv. obhajilu, kolikorkrat ti je od spovednika rečeno. Dovolj je, da sv. obhajilo vselej

iz dobrega namena prejmeš, namreč zato, da bi v ljubezni Božji vedno bolj rastla, ali vsaj se malih grehov bolj in bolj varovala. Če te kdo graja zavoljo pogostnega sv. obhajila, odgovori mu z besedami sv. Frančiška Salezijana tako: Ljudem dvojne verste je potrebno pogostno sv. obhajilo, namreč popolnim in nepopolnim; popolnim zato, da popolni ostanejo, nepopolnim zato, da popolnost dosežejo; močnim zato, da močni ostanejo, slabim pa zato, da močni postanejo; bolnim zato, da ozdravijo, zdravim zato, da ne zbolijo. Zavoljo tega moraš tudi ti večkrat sv. obhajilo prejeti, ker si nepopolna, bolna in slaba.

f) Zgovarjaš se tudi tako: Nimam časa se dobro pripraviti za sv. obhajilo. Morebiti imaš pa časa dovolj za druge nepotrebne opravke, ali prazne pogovore? Če ti pa opravila tvojega stanu ne dovolijo se tako dolgo in lepo za sveto obhajilo

pripravljati, kakor želiš, ne bodi zaradi tega nepokojna; vedi, da take dela, če jih iz ljubezni do Boga delaš, ter namesto pobožne molitve Njemu daruješ, so tudi in sicer prav dobra priprava za sv. obhajilo. Sv. Magdalena Paciška je kruh pekla; ko je pa slišala obhajilni zvonček, se je precej zamaknila, in ko se je še testó njenih rok držalo, je k sv. obhajilu hitela, da ga ni zamudila. Če pa že prejšnji dan veš, da drugo jutro ne boš časa imela se s pobožno molitevjo za sv. obhajilo pripravljati, se pa poprejšnji večer z branjem sv. bukev, ali s sv. premišljevanjem ravno tako pripravljaj, kakor bi se zjutraj pripravljala, ko bi časa dovolj imela; ali pa zjutraj nekoliko poprej iz postelje vstani, da se vsaj nekoliko malega časa pripravljaš.

g) Poslednjič praviš: Meni moj spovednik ne dovoli pogostoma k sv. obhajilu pristopati. Zakaj ti ne dovoli? Zato, ker

v tebi majhne želje po sv. obhajilu zapazi. Da bi tebe poskusil, ali imaš goreče želje po Jezusu ali ne, ti pogostnega sv. obhajila ne svetuje. Če ti sama ne prosiš dovoljenja bolj pogostoma Jezusa prejemati, si spovednik lahko misli, da imaš majhne želje do sv. obhajila, in si ne upa ti bolj pogostno sv. obhajilo priporočevati. Zakaj vedi, da ta dušna hrana le tistim dušam mnogo koristi, ktere imajo prav goreče želje po Jezusu; tistim pa malo koristi, ktere nimajo željá se z Jezusom skleniti. Premisli, kaj je storila sv. Katarina Sienska takrat, ko ji je spovednik sv. obhajilo odrekel. Ona je tako-le vpila: „O moj duhovni oče! dajte hrane moji duši; dajte moji duši potrebne hrane“. O, ko bi tudi ti enako hrepenela po sv. obhajilu, bi ti ga spovednik gotovo vselej z veseljem dovolil!

Ker noben izgovor nič ne velja, pristopaj tedaj, bogoljubna duša! z do-

voljenjem svojega spovednika pogostoma k sv. obhajilu. Če se pa vendar še dalje izgovarjaš, vedi, da tvoj izgovor izvira ali od tod, ker si na svet še močno navezana, ker se nočeš še odpovedati nečimurni obleki, posvetnim družčinam, nagnjenju do kake osebe, ali reči, z malo besedami: ker nočeš še vsa Jezusova biti, vedno po Njegovih naukih in zgledih živeti, ampak se hočeš še dalje po svojih spačenih željah in pa slabih zgledih drugih posvetnjakov ravnati. Če nočeš slušati Jezusa, ki te kliče k sebi, k svoji službi: o kako močno se boš enkrat na smertni postelji, pa prepozno kesala zaradi vsacega svetega obhajila, katero si bila iz lenobe zamudila. Neka duša je mogla v vicah zaradi tega terpeti, ker je eno samo sveto obhajilo iz lenobe zamudila. Vedi, da večega veselja Jezusu ne storiš, kakor če ga pobožno pri sv. obhajilu prejmeš; in torej reci s sv. Magdaleno Paciško:

Raji umerjem, kakor iz lenobe svetega
obhajila ne prejmem.

Prigovor o petem pripomočku.

*O spominjevanji vsegapričujočnosti
Božje.*

■. Vaja v pogostnem, tako rekoč
vednem spominjevanji Božje vsegapri-
čujočnosti je podlaga vse kerščanske po-
polnosti in svetosti. Brez te vaje, ker-
ščanska duša! ne boš nikdar popolna in
sveta, ž njeno pomočjo se boš pa greha
obvarovala, v čednostih rastla, v sveti
ljubezni z Bogom se združevala in po-
polnost dosegla. Prav velike so koristi,
ktere dosežeš z vednim spominjevanjem
Božje vsegapričujočnosti, in sicer na-
slednje:

1. Perva korist je ta, da veliko
ložej svoje lastno hudo poželenje, pa
tudi skušnjave satanove in hudobnih ljudi

premagaš, če imaš lepo navado Boga vsegapričujočega se vedno spominjati. Zakaj, če se podložni skerbno varuje v pričujočnosti svojega kralja in otrok ali posel v pričujočnosti svojih starišev in vikših njihove zapovedi prelomiti: ali ne boš tudi ti, kerščanska duša! se skerbno varovala Božje zapovedi prelomiti, če prav resno misliš, da pričujoči Bog vse tvoje misli in dela ogleduje in besede posluša? Od kod je to, da si dosedaj tako pogostoma grešila? Ali ne od tod, ker nisi mislila resno, da te vedno Bog opazuje? Sv. Terezija pravi: Vsa naša nesreča izvira od tod, ker si Boga daleč od nas odstranjenega mislimo. Zato prederzni grešnik vedno Boga žali, ker nič ne premišlja, da ga Bog vidi. Diokelj, opat, celó terdi, da človek, kateri na svojega Boga pozabi, podoben postane ali neumni živini, ali pa peklenškemu satanu. Zakaj pa takošen postane? Zato ker je skušan

ali od živinske poželjivosti, ali pa od satana, in ker ne more skušnjavcev premagati, zato njima sužen in podoben postane. Misel, da nas ljudi Bog vedno gleda, je svetnikom tako veliko moč dodelila, da so vse napade sovražnikov svojega zveličanja srečno premagali. Sv. Suzana je v veliki nevarnosti grešiti zapeljivcema tako govorila: Raji padem brez greha v vajine roke, kakor pa grešim pred obličjem Božjim. Sv. Pafnucija, opata, je grešnica Tajda v greh nagovarjala, rekoč: Tukaj naju nihče ne vidi, kakor sam Bog. Svetnik reče s prav resno besedo: Ti veruješ, da te Bog vidi, in hočeš vendar le grešiti? Grešnico živ spomin Božje pričujočnosti tako močno presune in prestraši, da precej velika spokornica, in poslednjič svetnica postane. Ker je živi spomin Božje pričujočnosti dovolj močan pomoček, nas vselej greha obvarovati, zato nas opominja sv. Krizostom, rekoč:

Vedno se spominjajte, da Bog vidi vse vaše misli, sliši vse vaše besede, in ogleduje vse vaše dela: in gotovo ne bote nikdar nič pregrešnega mislili, govorili ali storili.

2. Druga korist imenovanega spomina je pa ta, da se veliko ložej v kerščanskih čednostih vadiš, o duša! če si misliš Boga tebi vedno pričujočega. Zakaj se nekje tako hrabro bojuje vojak na strani svojega mogočnega kralja? Ali ne zato, ker vé, da ga bo njegov kralj ali kaznoval ali pa poplačal, kakor si bo zaslužil? Ko bi se tudi ti takrat, kadar moliš, ali kaj delaš, živo spominjala, da so Božje svetle oči na te obrnjene in te ogledujejo, ali bi si ne prizadevala, vselej pobožno moliti, in vsako delo storiti s svetim namenom le Bogu, ne pa ljudem dopasti? Sv. Bazilij te uči, kako si Boga sebi pričujočega misli, ker pravi: Misli si, da si v pričujočnosti samih dveh

oseb, namreč samo vpričo svojega kralja in ubozega berača; komu želiš bolj dopasti, ali kralju, ali pa beraču? Gotovo želiš le kralju dopasti, in za berača se še ne zmeniš: ravno tako želi vedno le Bogu, ne pa ljudem dopasti.

3. In tretja korist imenovane vaje je ta, da se toliko ložej in tesneje z Bogom zediniš, kolikor pogostnejši se ga spominjaš. Zakaj saj tudi človeka tolikanj bolj ljubiš, kolikor pogostnejši ga gledaš. Če človeka, kterega pogostoma vidiš, bolj ljubiš, kot tistega, kterega malokdaj dobiš pred svoje oči, dasiravno nad njim tudi slabosti zapaziš: ali ne bo pogostni živi spomin Božje pričujočnosti, ker Boga pri slehernem dušnem pogledu ali živem spominu vselej lepšega in ljubeznjivšega zapaziš, v stanu tvoje duše k večji ljubezni do Njega nagniti? Da se bo to zgodilo, pa ne zadostuje, se le zjutraj in zvečer Božje pričujočnosti živo spominjati:

temveč potrebno je tisti ogenj Božje ljubezni, kterega z zjutranjo molitevjo v sercu prižgeš, tudi s pogostnimi kratkimi zdihljeji djanj ljubezni, zaupanja, kesanja in darovanja, ves dan živ in goreč ohraniti. Če tako ravnaš, blagor ti! Zakaj naj pride čez te žalost ali veselje, nesreča ali sreča, vedno boš sladki mir v svojem sercu ohranila. Vedno boš vsa v Božjo voljo vdana tako govorila: Vse mi je moj ljubeznjivi Oče nebeški iz naj boljšega namena poslal.

III. Ker si se lahko prepričala, kerščanska duša! da je vaja v spominjevanju Božje pričujočnosti tebi naj koristniši vaja, premišljuj sedaj še ta nauk: Na ktere načine si zamoreš Boga pričujočega misliti. Misel na Boga vpervič obdeluje tvoja pamet, in vdrugič tvoja volja. Tvoja pamet ti Boga pričujočega kaže; tvoja volja se pa želi s pričujočim Bogom zediniti z djanjem poniževanja, češčenja,

ljubezni in kesanja. S svojo pametjo se na naslednje načine lahko v Božjo pričujočnost postaviš:

a) Vpervič si lahko misliš svojega Zveličarja pričujočega, kateri te povsod spremlja in gleda. Gledaš Ga z očmi svoje duše sedaj ko majhno dete v Betelehemskih jasticah; drugikrat Ga gledaš na potovanju v Egiptovsko deželo; tretjič misliš, da Ga vidiš, ko v Nazaretu Mariji in Jožefu delati pomaga; ali si pa misliš, da Ga vidiš, kako se dá neusmiljeno bičati, s ternjem venčati, in kot hudodelnik na križ pribiti. Če Zveličarja na ta način premišljuješ, nikar Ga natanko ne premišluj, kaki obraz, barvo ali telesno velikost da je imel; zadostuje, da si le misliš, kako v tej ali uni podobi tvoje misli in dela vedno opazuje, ali tvoje besede posluša. Sveta Terezija priporoča si Zveličarja pričujočega misliti v tacih podobah.

b) Na drugi način si misli vsega-pričujočega Boga, kateri te neprenehoma od vsih strani obdaja, in vedno tvoje dela ogleduje. Zakaj saj tudi zraka ne vidiš, pa vendar veruješ, da te od vsih strani obdaja, ker brez njega bi ne mogla ne dihati, ne živeti: ravno tako terdno veruj, da te vsegapričujoči Bog od vsih strani obdaja in gleda, dasiravno Ga ne vidiš, ker brez Njegove vedne pomoči bi tudi ne mogla živeti. Vsled te verske resnice govori sv. Avguštin tako: „Bog ogleduje vsako djanje, vsako misel, in posluša vsako besedo vsakterega izmed nas s toliko pazljivostjo, kakor da bi bil ravno zato takrat na vse druge stvari pozabil, da bi le nas toliko natančnejši opazoval. Kakor je gotova resnica, da Bog vse opazuje, kar delamo, govorimo in mislimo: ravno tako gotova je tudi ta resnica, da vse naše dobre in hude dela v bukve večnega življenja zapisuje, to je,

da nič ne pozabi, in da bo sodnji dan oster odgovor od nas tirjal, in potem bo nas ali večno plačeval, ali pa večno kaznoval. Pri tem drugem načinu Boga vsegapričujočega si misliti, ima tvoja pamet prav lahko delo, dovolj je, da iz dna svojega serca djanje vere obudiš, ter tako zdihneš: O moj Bog! terdno verujem, da si tukaj pričujoč. Tudi lahko še zraven prideneš kako djanje ljubezni, izročnja v Božjo voljo, svetega namena, čeznatornega kesanja ali pa kake druge čednosti.

c) Tretji način, Boga vsegapričujočega si misliti, je ta, da se navadiš Ga gledati vedno v vsih tistih stvaréh, ktere te ravno takrat obdajajo, ktere vidiš, slišiš ali okušaš. Bog te greje v ognju, ti sveti s solncem, te redi z jedjo in pijačo, te pokriva s tvojo obleko, in ti vedno dobrote deli z vsemi stvarmi, ktere je vstvaril iz ljubezni do tebe. Navadi

se torej v vsaki stvari Boga gledati; in če na kaki stvari lepoto ali dobroto zapaziš, misli si, da na stvari le majhen in slab žarek Božje lepote in dobrote gledaš. Če učenega ali svetega moža vidiš, misli, da je v njem le majhen del Božje modrosti in svetosti. Če lepo osebo vidiš, misli si, da gledaš v nji naj manjši del Božje lepote. Če te okusna jed in pijača okrepča, misli si, da ti Bog s svojo pričujočnostjo v jedi in pijači tisto prijetnost zato dela, da bi ti zaradi nje svoje serce raje k Bogu povzdignila, in tolikanj bolj po večnem nebeškem veselji hrepenela.

Če si se navadila, o duša! Boga v sleherni stvari gledati, navadi se še precej potem, ko te je stvar svojega Stvarnika opomnila, Njemu tudi darovati djanja hvaležnosti in ljubezni, zato, ker je On že od vekomaj mislil na te, in hotel mnogo stvari vstvariti, da bi ž njih pomočjo se povzdignila do ljubezni njihove.

vega Stvarnika. Tako so delali svetniki in svetnice Božje. Sv. Avguštin je rekel: Uči se ljubiti v stvari njenega Stvarnika, in ne obešaj svojega serca na stvar, zato da ne zgubiš Njega, kateri je njo in tebe vstvaril. Kakor je učil, tako je tudi sam delal. Vsaka stvar ga je spominjala njenega Stvarnika; zato je ljubezni do Boga ves goreč pogostoma tako klical: Ti, o nebo in zemlja, in ve vse stvari! meni vedno tako govorite: Ljubi, oj ljubi vendar svojega Boga! Če gledam zvezde na nebu, ali zelišča na zemlji, zdi se mi, da vas slišim meni tako očitati: Avguštin! zakaj si tako pozno začel ljubiti Boga, vendar saj sedaj ljubi svojega Boga; zakaj samo zato nas je On vstvaril, da bi ti Njega ljubil. Tacih misel je bila pri pogledu stvari Božjih tudi sv. Terezija. Če je videla morje, rodovitne njive, šumljajoče potoke ali druge lepe stvari Božje, zdelo se ji je, da sliši vedno njih glasove,

kteri ji očitajo, zakaj da Boga ne ljubi. Sv. Magdalena Paciška je tudi mislila, da ji vse stvari oznanujejo Božjo ljubezen. Če je gledala v svoji roki lepo cvetlico, ali jabelko, je ljubezni vsa navzeta, tako-le vpila: O ljubi Bog! od vekomaj si mislil na me, in si mislil iz ljubezni do mene to cvetlico, to jabelko vstvariti, da bi s temi rečmi meni spričevanje Svoje ljubezni dal. Sv. Salo je pa s palico po zeliščah in cvetlicah tolkel, rekoč: Oh, molčite, molčite, vendar, vé stvari Božje! in ne očitajte mi vedno moje nehvaležnosti; saj vaš glas dobro razumem, toda molčite, in dovolite mi, da smem v miru živeti.

d) Četerti in naj popolniši način, si Boga pričujočega misliti, je ta: Navadi se, o duša! Boga vedno gledati pričujočega v svojem sercu. Ali je pa Bog resnično v tvojem sercu vedno pričujoč? Te resnice te zagotovi sam Jezus, ki

pravi: „Ako me kdo ljubi, bo moje besede spolnoval; in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla, in pri njem prebivala“. Jan. 14, 23. In sv. apostelj Pavel pravi: „Vi ste tempelj živega Boga, kakor govori Gospod: Pri njih bom prebival in med njimi bom hodil, in bom njih Bog, in oni bodo moje ljudstvo“. II. Kor. 6, 16. Gotova resnica je, da je Bog v sercu dobrega kristijana resnično pričujoč; zatorej je tvoja dolžnost, o bogoljubna duša! da se tudi v svojem sercu pričujočega Boga prav pogostoma spominjaš. Ker je pa On zarad tega v tvojem sercu vedno pričujoč, da bi tvojo molitev uslišal, te varoval, razsvetljeval, vodil, ti svojo ljubezen razodeval, ti usmiljenje in milosti delil: prizadevaj si torej, Ga pogostoma razveseljevati z djanji zaupanja, ljubezni, izročanja in kesanja, ktere mu daruješ. Na take načine so častili svetniki in svetnice Božje v svojih sercih prebiva-

jočega Boga. Sv. Katarini Sienski so prepovedali njeni stariši, se od ljudi odstraniti, in v samoti z Bogom se pogovarjati; ali kaj je ona storila? Ona je vedno pri vsih delih in v sredi posvetnih ljudi z dušnimi očmi gledala svojega Boga v svojem sercu, kot na prestolu sedečega, in se je vedno ž Njim pogovarjala; pa je tudi zarad tega v kratkem času naj viši stopinjo svetosti dosegla. Sveti Henrik Suzo je imel navado pri vsakem delu si vedno misliti, da je Bog v njegovem sercu, Kteri ga vedno gleda, zato je pa tudi med delom vedno prav ljubeznjivo ž Njim se pogovarjal. Tudi sv. Jedert je bila v Boga v svojem sercu pričujočega tako močno zamaknjena, da je naš Zveličar sv. Mehtildi o njej tako-le govoril: „Ta od mene naj priserčniši ljubljena duša vedno vse dela pred mojim obličjem, in brez prenehanja na to pazi mojo voljo spolnovati in vse svoje dela

k moji časti opravljati“. Kaj je hudobnega mladenča Doziteja od poti razuzdanosti pripeljalo na pot stanovitne spokornosti in svetosti? Živ spomin na pričujočnost Božjo. Ko mu namreč milost Božja dá spoznati hudobijo svojo, podá se k Doroteju in prosi, mu tak nauk dati, s katerim bi se posvetiti zamogel. Sv. Dorotej mu reče: Moj sin! nikdar na pozabi, da si zmeraj pred obličjem Božjim, in da te Bog vedno gleda. Sveti Dorotej je potem svojemu pobožnemu učencu lepo spričevanje dal, da je ta nauk tako popolnoma spolnoval, da pri vsih svojih delih, celo v svoji naj hujši bolezni Boga nikdar tudi en trenutek ni pozabil. S to pobožno vajo je pa v petih letih tako visoko stopinjo svetosti dosegel, da je Bog pobožnemu puščavniku razodel: Doziteju je v nebesih mesto med naj svetejšimi puščavniki pripravljeno. Kar je ta učenik svojemu učencu rekel, rečem tudi jaz tebi, bogo-

ljubna duša! Nikdar ne pozabi, da si pred Božjim obličjem, in da te Bog vedno gleda. Pobožni učeniki terdijo, da včasih, na primer, v hudi bolezni ali zavoljo težkega dela ne moreš ne moliti, ne kaj svetega premišljevati; ali Božje pričujočnosti se zamoreš, in si dolžna se vedno spominjati, in Boga častiti s kakimi kratkimi zdihljeji, s katerimi obujaš djanja ljubezni, izročanja, darovanja in drugih čednost.

III. Dosedaj si premišljevala, kerščanska duša! kako mora tvoja pamet pogostoma na pričujočega Boga misliti, sedaj pa premišluj, kako mora tvoja volja pri sveti vaji vednega spomina Božje pričujočnosti sodelati. Potem, ko si s svojo pametjo mirno in s sladkostjo Božjo pričujočnost premišljevala, je tudi tvoja volja lahko na tri načine delavna pri tej sv. vaji.

a) Pervi način je ta, da s kratkimi serčnimi pa jedernatimi zdihljeji svoje

serce k Bogu povzdiguješ, da Ga ljubiš, častiš, po njem hrepeniš, se v Njegovo sv. voljo izročuješ, se mu daruješ, se pred Njim ponižuješ, žaluješ in vanj zupaš. Kratke zdihljeje djanj navedenih čednost svetniki Božji prav močno priporočajo, ter terdijo, da so pripravniši dušo v Božji pričujočnosti ohraniti, kakor celo dolge molitve. Sv. Krizostom pravi: Kdor pogostoma s takimi zdihljeji k Bogu kliče, on zapre satanu vrata do svojega serca, da ga ne more s slabimi mislimi nadlegovati. Take zdihljeje zamoreš vsaki čas in iz slehernega kraja k Bogu pošiljati. Taki zdihljeji na primer so naslednji: O moj Bog! nič družega ne želim, kakor Tebe. Ravnaj, o Gospod! z mano, in z vsim, kar je mojega, po Svoji sveti volji! Tebi se vsega darujem. Tebe ljubim bolj, kakor sebe. Hočem, kar ti hočeš. Iz ljubezni do Tebe, se odrečem vsim rečem. Zahvalujem se za vse

milosti, ktere sem od Tebe prejel. O moj Bog! usmili se me, daj mi Svojo ljubezen. Zaslužim sicer zavoljo svojih grehov pekel; ali na tvojo milost in neskončno zasluženje Jezusovo vse svoje zaupanje stavim. Tvoja sv. volja naj se zgodi vselej, o Gospod! — Sicer si dolžna, ljuba duša! vsak čas take zdihljeje k Bogu pošiljati, posebno jih pa pošiljaj zjutranji in večerni čas, pred in med molitevjo, in o času, ko te hoče skušnjavec pri kaki veliki bolečini v nepoterpežljivost, pri pogledu ali zaslišanju nespodobne reči v greh nečistosti zapeljati; in sploh stori to v vsaki skušnjavi.

b) Drugi način svojo voljo pri spominu Božje pričujočnosti v čednostih vaditi in vterjevati je ta, da pred vsakim težkim delom, ktero skorej vso tvojo pazljivost tirja, da ga prav opraviš, obudiš svet namen in rečeš: To delo hočem le z namenom storiti, da bi Boga počastila,

in Njemu dopadla. Kadar na delo greš, ali svojo roko k delu povzdigneš, ali kadar kako dolgo, težavno pot storiti misliš, na primer v slabem vremenu do cerkve, ali ko se k počitku podaš, ko veš, da ne boš mogla med spanjem na Boga misliti; stori popred svet namen, rekši: Gospod! to delo Tebi darujem. Hočem delati zato, ker je Tvoja volja, da delam. O moj Bog! naj bo vsa moja težavna pot, moje težko delo k Tvoji časti. Ravno tako lepo priložnost svet namen storiti imaš takrat, kadar slišiš uro bítí, ali kadar bridko martro (sveto razpelo) pogledaš. Tak svet namen, in taka sveta želja Bogu dopasti, je naj pripravniši pripomoček, da se Božje pričujočnosti prav živo spominjaš.

e) Tretji način svojo voljo vaditi v čednostih pri spominu Božje pričujočnosti je naslednji: Kadar je tvoja duša zarad posvetnih opravil močno trudna

in raztresena, podaj se v tiho stanico ali sicer samotni kraj, in pogovarjaj se z Bogom v kratkih priserčnih zdihljajih. Če je tvoje telo trudno, krepčaš ga z jedjo in pijačo; ali ne boš tudi svoje oslabiljene duše krepčala s kratkimi zdihljaji, s katerimi Boga ljubiš, častiš, Ga kake reči zaupljivo prosiš, ali kak nov pregrešek pa tudi kake stare, že spovedane grehe še vedno obžaluješ? Kadar koli si zarad mnogih posvetnih opravil bolj suha, mlačna ali v ljubezni Božji bolj oslabiljena postala, nikdar ne pozabi takrat, v kako samoto se podati ter ondi vgasnjeni ogenj Božje ljubezni vnovič razpihati in vžgati. Zveličanje izvoljenih v nebesih v tem obstoji, da Boga v obličje gledajo in ljubijo, ti Ga na zemlji nisi v stanu gledati v obličje; pa vendar si izvoljenim že sedaj lahko nekoliko podobna, namreč v tem, če vse stvari, ki te obdajajo, pobožno ogleduješ in te tvoja

pamet uči Boga spoznati iz vstvarjenih reči, tvoja prosta volja te pa zmožno dela Ga ljubiti, častiti in moliti, in s tem se pripravljáš za nebesa, kjer se boš z vsemi izvoljenimi združila v hvali Božji vekomaj.

Prigovor o šestem pripomočku.

O dobrem namenu.

■. Ima li namen, iz kterega kako delo storiš, veliko vrednost pri Bogu? Namen, iz kterega delaš, pri Bogu tvojim delom vso vrednost dá, ali jim jo pa vzame. Zatorej ti rečem, o duša! Dobri ali slabi namen, iz kterega delaš, stori ravno tisto tvoje delo ali Bogu dopadljivo ali pa nedopadljivo in še celó močno zoperno; zakaj Jezus Kristus je rekel: „Ako je tvoje oko čisto, bo vse tvoje telo svetlo; ako je pa tvoje oko hudobno, bo vse tvoje telo temno“. Mat. 6, 22. 23.

Sv. učeniki terdijo, da v navedenem reku pomeni Jezusova beseda „oko“ to, kar imenujemo „namen“; beseda „telo“ pa to, kar „delo“. Po tem takem ima poprej navedeni Jezusov rek ta-le pomen: Ako je tvoj namen čist ali dober, ima tvoje delo zasluženje pri Bogu; ako je pa tvoj namen hudoben, tvoje delo pri Bogu nobenega zasluženja nima. Namen je tedaj poglavitna reč, tako rekoč duša vseh naših djanj, kateri jim ali življenje podeli, in pred Bogom veljavo dá, ali jim pa vse zasluženje vzame. Prav velik razloček je med sodbo, s katero ljudje, in med sodbo, s katero Bog priznava vrednost kakemu delu. Ljudje prisodijo tistemu delu naj veči zasluženje, pri katerem se je človek naj bolj trudil; Bog pa prisodi tistemu djanju naj veči plačilo, pri katerem je imel človek naj boljši, naj popolniši in svetejši namen, iz kterega je delo storil. Da to resnico bolje spo-

znaš, premisli besede sv. Pavla. Povej, ktera reč v očeh ljudi veči vrednost ima, kakor smert mučeništva, če namreč človek Bogu svoje življenje daruje, ali za sv. vero svojo kri prelije? In vendar pravi sv. Pavel, da „ko bi tudi svoje telo dal, tako da bi gôrel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne pomaga“. I. Kor. 13, 3. Ko bi torej ti, o duša! svoje telo zgoreti dala, pa ne zavoljo Boga, tebi k zveličanju nič ne pomaga. Sv. učeniki terdijo, da muke in smert mučeniška ne storijo duše vredne krone svetih mučenikov, ampak le sveti namen, ali ljubezen do Boga, s katero prenaša ona mučeniško smert.

To resnico poterdi kraljevi prerok, ki pravi, do Bogu dobre dela dopadejo le takrat, kadar so z dobrim namenom sklenjene, rekši: „Gospod! hočem ti darovati žgavne darove z muzgo vred“. Ps. 65, 15. Nekteri Bogu darujejo da-

rove brez muzge, to je brez dobrega namena, brez ljubezni, ali želj Njemu dopasti; pa za take darove Bog ne mara. Sv. Magdalena Paciška pravi tudi, da Bog plačuje le tiste dobre dela, ktere s sv. namenom delamo; in kolikor boljši je naš namen, toliko večega plačila je vredno naše delo. Sv. Avguštin in sveti Ambrož učita, da naše delo je le takrat in le tolikanj plačila vredno, kadar in kolikor želimo ž njim Bogu dopasti.

Dva zgleda svetega evangelija ti do dobrega spričujeta, da Bog le na namen gleda, kterega pri naših dobrih delih imamo. Ko je šel naš Zveličar v hišo vikšega, ga je spremljevala velika množica ljudi. Žena, bolna na kervotoku se je robu Njegovega oblačila dotaknila, in Zveličar precej vpraša: Kdo se me je dotaknil? Sv. Peter odgovori: Učenik! ljudstvo se gnjete okrog tebe, in vprašaš: kdo se me je dotaknil? Ali gospod ni

govoril od telesnega dotikanja, ampak od tiste žive vere in goreče pobožnosti, s katero se ga je bila dobra žena dotaknila. Sveti Avguštin pristavi tem besedam naslednje: Mnogi se trudijo noč in dan in delajo, da bi obogateli, se gnjetejo k Jezusu, pa se ga ne dotaknejo, so mu bolj zoperni, kakor prijetni; zato ker njih namen Jezusu ne dopade. Drugi zgled je ta: V tempeljno skrinjico je položila uboga vdova le vinar, drugi so pa velike zaklade vanjo pokladali, in vendar je terdil naš Zveličar, da je ona več darovala, kakor vsi drugi. Sveti Ciprijan pravi, da je Gospod zato te besede rekel, ker je On gledal le svet namen, iz kterega je vdova darovala svoj vinar.

Prerok Agej tudi spričuje, da tisti, kateri dobro delo stori, pa ne iz dobrega namena, je podoben človeku, kateri denar meče v luknjasto vrečo; kakor tak človek

ves denar zgubi, tako zgubi tisti vse plačilo za svoje dobre dela pri Bogu, kateri nima dobrega namena zraven. Da bi svojega zasluženja za dobre dela pri Bogu ne zgubili, zato nas opominja Gospod, rekoč: „Glejte, da svojih dobrih del ne delate pred ljudmi, da bi vas videli“. Mat. 6, 1. Zakaj če dobre dela le zarad ljudi delate, bote takrat, ko bote plačilo od Boga tirjali, zaslišali strašne besede: „Resnično vam povem, prejeli ste že svoje plačilo“. Prav lepo je podučil vikši svoje podložne, da si tisti kristijan nobenega plačila pri Bogu ne zasluži, kateri pri svojih delih dobrega namena nima. V samostanu je mogel vsaki menih na dan eno plahto izdelati, ali nekega dne splete eden dve plahti, in ji dene nalašč na tak kraj, kjer bi ji vikši, sv. Pahomij, lahko videti zamogel, zato da bi ga pohvalil. Ko svetnik plahte zagleda, reče vsim menihom naslednje

besede: Glejte! ta vaš brat je danes od jutra do noči prav pridno delal, pa vse svoje delo hudiču daroval.

■ ■ Kdaj imaš, o duša! pri svojih delih dober ali svet namen? Takrat, kadar kako delo edino zato storiš, da bi Bogu dopadla, Njega počastila; ali če vse iz ljubezni do Boga delaš. Gotovo bi rada zvedela, kdaj delaš iz ljubezni do Boga; rada bi namreč tako delala, da bi tvoje dela pri sodbi Božji zaveržene ne bile.

1. Da boš spoznala, so li tvoje dela resnično dobre, premisli petere znamenja, iz katerih spoznati zamoreš, ali delaš le zato, da bi Bogu dopadla, ali ne.

a) Pervo veselo znamenje, da iz ljubezni do Boga delaš, imaš, če tvoje delo ni imelo dobrega vspeha, in ti si ravno tako mirna, kakor ko bi bila svoj namen z delom popolnoma dosegla. Zakaj, če si resnično za Boga delala, in vidiš, da Bog

od tebe zaželenega vspeha ni hotel, ga tudi ti nočeš. Ker ti je dobro znano, da Bog ne bo od tebe odgovora tirjal, kakošen uspeh je tvoje delo imelo, ampak vprašal te bo le, ali si ga storila iz namena Njemu dopasti.

b) Tudi je prav gotovo znamenje, da delaš za Boga, če se nad dobrim delom, katero je storil tvoj bližnji, ravno tako razveseluješ, kakor ko bi ga bila ti sama doveršila: zakaj če resnično nič drugega ne iščeš, kakor čast Božjo, ti je ravno tako ljubo, če jo je kdo drugi povikšal, kakor če si jo ti pomnožila; dovolj ti je, da je le Bog poveličan.

c) Če resnično le za Boga delaš, si tudi nič ne zbiraš pri delih, ampak ravno s takim veseljem opravljáš zaničljivo, kakor imenitno, prijetno, kakor neprijetno delo; dovolj ti je, da ti je zapovedano od vikših, ker veš, da potem je Božja volja, da ravno tisto delo doveršuješ.

d) Če resnično za Boga delaš, se tudi nič zato ne zmeniš, ali te drugi hvalijo ali grajajo; da celó raje slišiš grajo, kakor hvalo ljudi; dovolj ti je, da sama veš, da si svoj namen dosegla, to je, da si delala le za Boga.

Če te ljudje zaradi dobrega dela hvalijo, te morebiti skušnjavec, kadar njih pohvalo slišiš, k nečimurnosti zapeljuje. Če tako skušnjava čutiš, te prosim: Zaradi skušnjave se ne daj oplasiti, da bi dobro delo opustila, tudi se veliko ne trudi z vajo v nasprotni čednosti, ampak vsa mirna skušnjavčevega šepetanja ne poslušaj; velikoveč ga zaničuj, in z besedami očeta Avila mu resnobno reci: Prepozno si se priplazila, peklena kača, zakaj moje delo je že Bogu darovano. Če pa kako delo storiš, katero drugim v spodbuden, lep zgled služi, ne boj se, da bi zaradi nečimernosti svoje plačilo pri Bogu zgubila.

Bogu dopade, če drugi tvoje lepe zglede gledajo, se ž njimi k nasledovanju spodbadajo, in tudi po tvojem zgledu Boga častijo; saj pravi naš Zveličar: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vaše dobre dela gledajo in vašega očeta častijo, kateri je v nebesih“. Le vselej dober namen pred delom stori, in Bog ti bo gotovo pomagal skušnjava k nečimurnosti premagati. Da skušnjava premagaš, govôri s sv. Bernardom, ktereга je tudi satan med pridigo k nečimurnosti napeljeval, tako: Zavoljo tebe nisem dobrega dela začel, pa ga tudi opustil ne bom; zakaj s svojim delom ne želim ničesar družega, kakor Bogu dopasti. Sveti Frančišek Saverijan je rekel, naj tisti, kateri vé, da je s svojimi grehi že zdavnej peklenške kazni zaslužil, vsako čast, ktero mu ljudje dajejo, oberne v svojo lastno veliko grajo in zaničevanje.

2. Tvoj namen pri dobrih delih, ktere izveršuješ, zamore v trojnem obziru dober biti:

a) Vpervič, če zato kako dobro delo storiš, da bi od Boga zanj kako časno dobroto v plačilo prejela, če na primer se za to postiš, miloščino deliš, ali svete maše plačuješ, da bi te Bog boleznim, nevoščljivim jezikom, ali kakega družega časnega zlega rešil. Če se zraven tudi popolnoma v Božjo voljo vdaš, je tvoj namen dober, vendar nepopolen, ker le časne dobrote poželuješ.

b) Tvoj namen je tudi dober, če dobro delaš, zato da bi za svoje grehe Bogu zadostovala, ali zaslužene časne kazni zbrisovala; ali pa da bi od Boga duhovne darove, svete čednosti, vikši zaslužnje in lepši čast v nebesih dosegla. Če s takim namenom dobro delaš, je ta tvoj namen veliko popolniši, kakor poprejšnji.

c) Če pa s svojimi dobrimi deli ne nameruješ ne časnih, ne večnih dobrot doseči, ampak edino le Bogu dopasti, Njegovo sveto voljo spolniti: takrat je tvoj namen naj popolniši in naj svetejši, katerega edinega tudi vsi izvoljeni v nebesih imajo. O tacihi popolnih dušah govori sveti Frančišek Salezijan tako-le: Take duše se ne očiščujejo z namenom, da bi bile čiste, se ne zaljšajo z čednostmi, zato da bi bile lepe, temuč edino zato, da bi svojemu nebeškemu Ženinu dopadle. Popolno zaupanje v svojega Ženina jih reši vsega strahu zaradi svojih nepopolnost. One delajo vse le zato, da bi Bogu dopadle; ker vedó, da bi jih celó namen vse delati v veči čast Božjo, utegnil v to nečimurno misel zapeljati: da so one s svojimi deli Božjo čast pomnožile. Če pa pri vsih delih nič drugega ne iščejo, kakor Božjo voljo in dopadajenje, se niso v stanu z nobeno nečimurno

mislijo pregrešiti. Vedó tudi, da niso v stanu Bogu večí časti storiti, kakor če Njegovo sveto voljo spolnujejo.

3. Skerbi, o ljubljena duša! da boš vse svoje dela z namenom izverševala Bogu dopasti. Gospod pravi, da hoče tiste duše celó za svoje ljube sestre in neveste spoznati, in da njegovo serce s pušico ljubezni ranijo, da jih mora ljubiti, ktere delajo edino le z namenom njemu dopasti. V visoki pesmi pravi Gospod: „Ti si ranila moje serce, moja sestra, moja nevesta! ti si ranila moje serce z enim svojih oči“. Beseda o ko pomeni po razlagi sv. učenikov tisti edini namen, kterega duša pri vsih svojih delih ima, namreč le Bogu dopasti, in le Njegovo sv. voljo spolnovati. Ta sv. namen: Bogu dopasti, posveti vse tvoje dela, in stori tudi tvoje naj manjši opravila večnega plačila vredne.

Časti vredna sestra Beatriks, prva duhovna hči sv. Terezije, je rekla, da ni reči na svetu tako velike vrednosti, s katero bi se zamoglo poplačati tudi najmanjši delo, katero zavoljo Boga storimo. Gotovo resnico je govorila, zakaj vsako djanje ljubezni Božje je večnega plačila vredno. Zato pa pravi Rodriguec, da dober namen čudeže dela, on spremeni take dela, ktere niso videzno nobenega plačila vredne, v dela, ktere so pred Bogom naj večega plačila vredne. Kaj se dozdeva ljudem manjšega plačila vredno, kakor na primer: jesti, spati, delati ali se kratkočasiti? Stori pa, kerščanska duša! te videzno nič vredne dela s tem sv. namenom: Božjo voljo spolniti, Bogu dopasti, in v tistem trenutku, ko si dober namen storila, so te tvoje dela vse posvečene in večnega nebeškega plačila vredne postale. Ravno to resnico spriča tudi sv. Avguštin, kateri pravi, da dober

namen čudež stori, ker majhno reč v veliko spremeni. Tako na primer: Če si močno ubožna, o duša! in zamoreš le prav majhno miloščino podeliti; ti pa daš, kar zamoreš, ali če nič dati ne zamoreš, pa želiš veliko dati, in vse to storiš le z namenom Bogu dopasti: si ti prav veliko darovala, in tvoj dar je večnega plačila vreden.

4. Ker si se iz vsega dosedaj navedenega lahko prepričala, kerščanska duša! da dober namen vse tvoje, tudi naj manjši dobre dela večnega plačila vredne stori: ne pozabi torej ga pogostoma obujati.

a) Obudi ga zjutraj, ko nov dan začneš, in daruj vse dela vsega dneva Bogu, sklenjene z vsemi deli, ktere je naš Zveličar na zemlji storil; zakaj tvoje dela Mu bodo mnogo dopadljivši, ko bodo sklenjene z Njegovimi deli.

b) Ponovi ta svoj zjutranji dobri namen tudi čez dan pred vsakim ime-

nitnišim delom, na primer: pred molitvijo, préden sv. mašo Bogu daruješ, préden k sv. obhajilu pristopiš.

c) Ponovi ga tudi pri manjših rečeh, na primer: préden kako malo delo pričneš, h kosilu ali k večerji greš, ali kak pripuščen kratek čas vživaš. Reci takrat te ali tem enake besede: Ne iščem svoje, ampak le tvoje dopadajenje; ne želim, da se zgodi moja, ampak tvoja volja naj se zgodi, o moj Bog! Pobožni mož je imel lepo navado pred vsakim delom k nebesom pogledati, in nektere besede pregovoriti. Ko ga vprašajo po vzroku njegovega ravnanja, jim tako odgovori: Da ne bom zastonj delal, ampak od Boga za vsako delo poplačan, zato pred delom rečem, da bom zato delal, da bi Njemu dopadel, da bi Njegovo sv. voljo spolnil; in terdno zaupam za moje naj manjši dobro delo nebeško plačilo prejeti. Tudi med delom včasih svoje oči k Bogu

povzdigni, o duša! ter pred storjeni dober namen ponovi. Tako je delala sveta Magdalena Paciška; in da bi tudi njene duhovne sestre tako delale, zato je mnogokrat med delom katero sestro vprašala, rekoč: Zakaj delaš to delo? In če ni precej odgovorila, da iz ljubezni do Boga dela, jo je nekoliko posvarila. Če opravljaš dolžnosti svojega stanu, in svoje delo Bogu daruješ, ne bodi žalostna, če ne utegneš mnogo moliti: s takim delom Boga ravno tako počastiš, kakor z molitevjo. Oče Alvarec je bil žalosten, da ni utegnil moliti zaradi vednih opravil; ali Bog mu je rekel: Če ne moreš z mano govoriti, naj ti zadostuje, da jaz tebe za svoje dela potrebujem.

Preišči, o ljubljena duša! če si imela dosedaj pobožno navado svoje dela z dobrim namenom posvečevati, ali ne. Blagor ti, če si jo imela: zakaj vsi tvoji dnevi in vse tvoje noči so polne Bogu

prijetnih del. Če pa dosedaj nisi imela te lepe navade, žaluj, da si se mnogo trudila, pa morebiti brez zasluženja za nebesa; pa tudi terdno skleni dober namen vprihodnje pogostoma delati. Če se bo to zgodilo, boš zaslišala od Sodnika vesele besede: „Blagor tebi, dobra in zvesta duša! ker si bila v malem zvesta, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda“. Mat. 25, 23.

Prigovor o sedmem pripomočku.

O zaupanji v priprošnjo Marije, prečiste Device.

Kerščanska duša! ti si dosedaj svojo kerstno nedolžnost še vedno ohranila, ali si bila pa tako nesrečna, da si jo z grehom že zgubila. Imej prav veliko zaupanje v priprošnjo Device Marije, če si bila dosedaj vedno v milosti Božji; pa imej tudi zaupanje, če si bila kdaj grešnica.

II. Ali smeš tudi ti, o duša! v priprošnjo Marije Device veliko zaupanje imeti, ki si bila kdaj velika grešnica? Tudi ti naj veči zaupanje v njeno priprošnjo imej; zakaj katoliška cerkev oberne na Marijo Devico besede sv. pisma, katero pravi: „Kdor najde mene, življenje najde, in bo prejel zveličanje od Gospoda“. Prip. 8, 35. To je: Kteri mene najde, namreč z velikim zaupanjem in z resnično pobožnostjo do mene, bo našel v tem življenji milost, po smerti pa večno zveličanje. Sv. Antonin te podpira v tvojem zaupanju do Marije, ker pravi, da bodo gotovo zveličani vsi tisti, ktere mogočna nebeška Kraljica brani. Sv. Bonaventura tudi terdi, da vse tiste kristijane na zemlji, ktere Marija Devica varuje, spoznajo vsi nebeščani za svoje prihodnje nebeške tovariše; in da je vsaka duša zapisana v bukvah večnega življenja, ktera ima znamnje služabnice Marije Device; tako,

da znamnje Marijine služabnice je gotovo znamnje tudi večnega zveličanja.

1. Zakaj ima pa duša, ki je Marijina služabnica, tako veliko gotovost večnega zveličanja? Na to vprašanje odgovori sv. Bernard, kateri pravi, da je nemogoče, da bi bil pravi in stanovitni častivec Device Marije pogubljen, zato ker njej ne manjka ne moči, ne volje ga zveličati. Sveti Teofil škof to resnico tako razjasnuje: Sina Božjega močno veseli, ako vidi, da Ga Njegova Mati kake reči prosi; in vse ji dovoli, karkoli Njega ona prosi; zakaj s slehernim spolnjenjem njene prošnje ji povračuje tisto dobroto, ker je od nje Svoje sveto Meso sprejel. Sv. Brigita ravno to resnico spričuje, ker pravi, da je slišala Jezusa naslednje besede govoriti: Moja ljuba Mati! prosi, karkoli hočeš, zakaj saj veš, da ne morem nobene tvojih prošenj zavreči. Potem ji je še rekel: Ti nisi

meni nikoli nič odrekla, dokler sem bil pri tebi na zemlji; spodobi se torej, da tudi jaz tebi, ki si pri meni v nebesih, nobene prošnje ne odrečem.

2. Ker Marija s svojo prošnjo pri Jezusu vse premore, zato tebi, o grešnik! sveti Gregor z naslednjimi besedami zaupanje daje: Ne obupaj nikdar nad svojim zveličanjem, če ti vest tudi brezštevilnih in velikih grehov očita; zakaj ako le skesan in v zakramentu sv. pokore očiščen k Mariji pribežiš, te bo ona gotovo s svojo priprošnjo pri Bogu zveličala. Zato kliče ta svetnik k Mariji tako-le: O Mati mojega Boga, ti si nepremagljivo močna in dobra, zato se tudi ne dá premagati tvoja dobrota z nobenim, tudi z naj večim številom naj ostudniših grehov. Nič ne more tvoji moči zoperstati; zakaj Stvarnik spozná tvojo čast za Svojo čast, zato ker si ti Mati Njegova. Sv. Peter Damijan pa pravi: Ti pri Bogu vse za-

moreš; ti zamoreš tudi obupljive duše z zaupanjem večnega zveličanja krepčati. Zatorej tebi, o spokorna duša! rečem: Kadar te hoče satan v obupanje nad Božjo milostjo zapeljati, obrni se vselej z zaupanjem k Mariji, in zdihni k nji, ter reci ji z besedami sv. Germana: O Marija! ti si vsegamogočna s svojo prošnjo pri Bogu, ti zamoreš nas grešnike zveličati, da celó prositi ti ni treba za nas pri Bogu, ker si Njegova Mati, ti si namreč Mati večnega življenja.

3. Premišljuj sedaj, o duša! še naslednjo za te tolažbe polno resnico: Marija ima naj gorečniši želje svojim častilcem v vsih potrebah pomagati. To resnico spričuje naslednja prigodba: Nekega dne je rekla prečista Devica sveti Brigiti: Vsi me imenujejo Mater milosti Božje in po vsi pravici me tako imenujejo; zakaj po milosti Božji sem Mati Njegovih milost postala. Resnične so te

besede; zakaj le milost Božja je nam tako mogočno Pomočnico darovala, zato ker nas hoče vse vekomaj zveličati. Ravno zato je tudi Marija sv. Brigiti k prejšnjim besedam še naslednje pristavila: Gotovo bo tisti nesrečen, in vekomaj pogubljen, kateri sicer za moje veliko usmiljenje vé, pa se hoče vendar pogubiti, zato ker se noče meni priporočevati; ko mu je dobro znano, da bi se s priporočevanjem v mojo priprošnjo lahko izveličati zamogel.

Prav lepo govori od usmiljenja Marije Device Rihard od sv. Viktorja, ki pravi, da je Marijino serce tako polno usmiljenja do nas grešnikov, da pri pogledu naše revščine nam precej pomaga, in da ji je celó nemogoče naših potreb gledati, in nam ne pomagati. Od te resnice nas prepriča tudi sv. pismo, ktero pripoveduje, da je Marija v Kani Galijski na ženitnini, sama od sebe svojega Sina Jezusa prosila, naj revnim

ljudem vina preskerbi, ktereга niso imeli, rekoč: „Vina nimajo;“ in On je vodo čudežno spremenil v vino. Sveti Bonaventura k tej prigodbi naslednje besede pristavlja: Če je Marija toliko usmiljenje z žalostnimi imela, ko je še po zemlji hodila, koliko veči usmiljenje ima ona z našimi revami sedaj, ko nas iz nebes gleda, in naše velike potrebe veliko bolj pozna, kakor jih je nekđaj poznala, ko je še po zemlji hodila.

4. Ne pozabi torej, o duša! nikdar priporočevati se Mariji, ker veš, da ta ljubeznjiva Mati je vedno pripravljena vsakemu pomagati, kateri se ji priporoča. Sveti Viktor pravi, da ima Marija tako močno usmiljeno serce, da pri pogledu naših potreb celó ne čaka, da bi jo pomoči prosili, ampak nam že popred pomaga, préden jo prosimo. Zato kliče sv. Bernard tako: Zakaj se bojimo, da bi nas Marija ne tolašila, če se ji pri-

poročamo, ko še celó grešnikov išče, ker bi jim rada k zveličanju pomagala? Neka svetnica je imela navado tako-le govoriti: Marija je primorana nam milost podeliti in sicer s tisto prošnjo, s katero jo milost prosimo. Zato pravi sveti Bonaventura, da ima Marija tako močne želje nam sedaj v življenji pomagati, in po smerti nas v nebesih zveličane gledati, da je celó razžaljena ne le od tistih, kateri jo očitno in nalašč žalijo, ampak razžaljena je tudi od tistih, kateri je nočejo milosti prositi.

Da boš še večí zaupanje v Marijo stavila, premisli, o duša! katero je sedaj njeno vedno opravilo v nebesih? Njeno opravilo v nebesih je grešnikom usmiljenje sprostiti. Sveta Brigita pripoveduje, da je nekega dne slišala Jezusa svoji naj svetejši Materi take-le besede reči: Moja ljuba Mati! prosi mene, karkoli hočeš, in uslišana boš. In česa je ona

prosila? Nič drugzega Te ne prosim, o moj preljubi Sin! je rekla, kakor skaži usmiljenje vsim ubogim grešnikom. Hotla je reči: Ker si mene naredil Mater milosti, in pribežališče grešnikov: zatorej te prosim, skaži jim svojo neizrečeno milost. Dionizij Kartuzijanski pravi: Ker nedolžni ne potrebujejo tolike pomoči, kakor grešniki; zato je Marija imenovana posebno priprošnica tistih grešnikov, kateri k nji pribežijo. Zato pa tudi sveti Bonaventura grešnikom serčnost vdihuje, rekoč: Ubogi grešniki! ne obupajte, ampak povzdignite svoje oči k Mariji; bodite serčni, in zaupajte v svojo milostljivo nebeško Mater, ktera vas bo gotovo zveličala. Reci torej, o grešnik! s sv. Tomažem: Pomagaj mi, o Marija, pribežališče grešnikov! zakaj jaz sem med vsimi naj večji in naj nesrečniši grešnik.

5. O ko bi hotli vsi grešniki k Mariji pribežati s terdnim sklepom svoje

življenje poboljšati, ali meniš, o duša! da bi bil kdo pogubljen? Le tisti bo pogubljen, kateri k Mariji ne pribeži. Sv. Brigita je slišala Jezusa svoji materi naslednje besede reči: Še celó satana bi se ti usmilila, ko bi te ponižno prosil. Resnično bi se ga usmilila, in bi mu milost sprosila; ali ta prevzetnež se ne bo nikoli poniževal, zato bo pa zmiraj v peklu ostal. Z unimi besedami je hotel Kristus reči, da Marija vsakteremu grešniku k zveličanju pomaga. Zato kliče sv. Bernard tako: Ta mogočna Kraljica nobenega grešnika ne zaverže, če je njegova duša zarad grehov tudi naj ostudniši; če le nesrečnež svoje roke k njej povzdiguje, ga ona za nje prime, in iz brezna obupanja potegne. Marija je sveti Brigiti tudi rekla, da ni tako zaverženega in od Boga zapuščenega grešnika na svetu, kateri bi se k Bogu obrniti

in pri Njem odpuščanja zadobiti ne zamogel, če le k njej pribeži.

Ker Marija grešnikom tako rada pomaga, zato jo sveta cerkev pozdravlja z lepim priimkom: „Naše Upanje!“ Zakaj se pa Marija imenuje „naše Upanje?“ Ker je Bog vse zaklade in dobrote, katere nam podeliti hoče, v Marijine milostne roké položil: zato tudi On hoče, da vse milosti, katere nam želi podeliti, po njenih milostljivih rokah do nas pridejo. Zavaljo tega jo imenuje ta svetnik tudi vzrok svojega upanja. Ker je tedaj Marija upanje in zveličanje tistih, kateri jo pomoči prosijo, da bi bili zveličani: zatorej te opominjam, o duša! s svetim Bonaventurom: Kliči jo na pomoč posebno takrat, kadar si v strahu vekomaj zaveržena biti, reci ji tako: V tebe, o mogočna Kraljica! zaupam in ne bom osramotena vekomaj; na tebe, o moje Upanje! se zanesem, da me boš

večnega pogubljenja rešila in vekomaj zveličala.

6. Sveti Anzelm pravi, da resnični častivec Marijin ne bo nikdar pogubljen; dovolj je, da Marija le enkrat svojega Sina za njega prosi, in mu reče, da ga hoče zveličanega videti. Toda zapomni si, o grešnik! da le resnični častivec Marijin ne more pogubljen biti. Da ne boš torej mislil, da sploh noben častivec Marijin ne more pogubljen biti, zato pristavi sv. Anzelm splošni besedi: noben še posebno besedo: resnični, to je tak častivec, kateri ima resnično voljo svoje življenje poboljšati in Boga nikdar več z grehom ne žaliti. Tako je učil sv. Gregor VII., kateri je Matildi grofinji naslednje lepe besede pisal: Spreoberni svojo voljo grešiti, in našla boš Marijo pripravniši tebi ljubeznjivo pomagati, kakor svojo telesno mater. Devica Marija je rekla sv. Brigiti: Če se kdo

zaupljivo k meni oberne in me pomoči prosi, jaz ne gledam ne velikosti, ne števila njegovih grehov, ampak gledam le na voljo, s katero k meni pride. Če ima grešnik le resnično voljo se poboljšati, se ne ustrašim njegovih strašnih grehov, ampak mu sprosimo odpuščanje, zakaj jaz sem resnično Mati milosti Božje; toda Mati milosti sem le takim grešnikom, kateri imajo resnično voljo svoje življenje spreobrniti, terdovratnim grešnikom pa jaz nisem mati. Vendar tudi ti, terdovratni grešnik! ne obupaj in ne nehaj Marijo častiti; zakaj če imaš sicer voljo, vendar še slabo, ne delavno se poboljšati, in se torej še zmiraj kakor s peklenškimi verigami na greh priklenjenega čutiš: kliči vedno Marijo na pomoč, da ti pomaga peklenške verige razbiti.

III. Ker je Marija Devica tako dobrotljiva do grešnikov, kolikanj dobrot-

ljivši je do tebe, pravična duša! Pa tudi ti ljubi Marijo še s posebno veliko ljubeznijo, in vsaki dan jo s pogostnimi zdihljeji pozdravljaj in časti. Vedi, da med vsimi pobožnostmi ji naj bolj dopade, če jo vsaki dan večkrat kake potrebne milosti prosiš. Gotova resnica je, da Marija želi vsim pomagati, ali ona tudi hoče, da jo prosijo; zato sv. Albert te besede v njenem imenu izreče: Prosite me, da bom hotla: zakaj če jaz hočem, se bo prav gotovo zgodilo, za kar svojega Sina prosim.

1. Zato te vpervič opominjam s svetim Bernardom, rekoč: V nevarnosti greha, v vsakem dvomu in strahu kliči Marijo, da ti pomaga. Dalje ti rečem s tem svetnikom: Nikdar naj ne vtihne ime Marijino v tvojih ustih, da bi se ne slišalo, nikdar naj ne zapusti tvojega serca, da bi ga ne občutilo, ampak vedno naj bo napolnjeno z zaupanjem v njegovo

veliko moč. Zakaj z besedami svetega Bonaventura ti tudi to rečem: Pobožna duša vselej kakó milost prejme, kadar njeno sveto Ime pobožno izgovori. Zato imenuje sveti German sv. Ime Marijino dihanje našega duhovnega življenja, rekoč: Kakor je telesno dihanje znamenje telesnega, ravno tako je Ime Marijno v ustih njenih služabnikov znamenje njihovega duhovnega življenja; zakaj to sv. Ime nam pridobi in ohrani življenje milosti Božje. Zatorej imej prelepo navado prav pogostoma Boga prositi za veliko zaupanje v predrago rešnjo kri Jezusovo in v mogočno priprošnjo Marijino.

2. Vdrugič te prosim, bogoljubna duša! ker imaš sama veliko ljubezen in zaupanje v priprošnjo Marijino: Prizadevaj si njeno češčenje tudi v sercih družih vnemati. Kolikorkrat zamoreš, priporočuj drugim dušam pobožnost do naše nebeške Matere; povej jim kako ginljivo prigodbo

njene pomoči; prosi jih, naj opravljajo kako posebno pobožnost k njeni časti, ali da naj jo v potrebi zaupljivo kake milosti prosijo. To zamorete storiti posebno stariši pri svojih otrocih, stareji bratje in sestre pri svojih mlajših bratcih ali sestricah; ali sicer prijatelj in prijateljica pri svojih verstnikih in verstnicah. O koliko tolažbo boš občutila, o duša! svojo smertno uro, če boš vse svoje zdrave dni tako delala! Mašnik pripoveduje, da je Marijin častivec na smertni postelji tako-le govoril: O da bi zamogel vsem ljudem dopovedati in popisati veliko veselje, katero sedaj okušam zato, ker sem ves čas svojega življenja Marijo častil! Vsaj ti, ljubljena duša! zahvali Boga za milost, da ti je posebno priserčno pobožnost do Marije Device v tvoje serce vdihnil, ker to je znamenje, da je sklenil tebe zveličati. Bodi stano-

vitna v tej pobožnosti, in prosi Ga, da jo v tebi ohrani in še pomnoži.

III. Ker je Mariji posebno dopadljivo jo pogostoma z molitvicami častiti, zato ti nektare tukaj nasvetujem, kakor jih nasvetuje sveti Alfonz Ligvorijan v svoji knjigi, nemški imenovani: „Der vollkommene Christ“; kakor so tudi mnogi drugi prigovori iz imenovane izverstne knjige po večem posneti. Sv. Alfonz pravi:

1. Zjutraj in zvečer moli 3 češčenam. s pristavkom teh besed: Po svojem svetem devištvu in čistem spočetji, o Devica Marija! očisti moje serce in moje telo. Kadar slišiš uro bítí, moli češčenam.; ravno tako stori, kadar v sobo ali iz sobe, ali memo Marijine podobe greš; z imenovano molitevjo jo počasti, prédén delo začneš, ali potem, ko ga končaš. Kolikorkrat Marijo s to nji naj prijetniši molitevjo počastiš, tolikokrat te bo s podeljenjem nove milosti razveselila.

2. Moli, če je mogoče, vsaki dan en del roženvenca. Da boš pa odpustkov deležna, moli roženvenec z blagoslovljenimi jagodicami, in vmes vpletene skrivnosti nekoliko pobožno premišluj. Marijo Devico močno razveseliš, če moliš vsaki dan 3 češčenam. k časti presveti Trojici v zahvalo za vse Mariji podeljene milosti.

3. Če zamoreš, se vsako saboto in pred njenimi prazniki terdo ali vsaj nekoliko malega posti, na primer, da kake prijetne jedi ne vžiješ, ali se v kaki reči zatajuješ.

4. Če zamoreš, obiskuj kako podobo Marijino, do ktere veliko zaupanje imaš.

5. Beri prav pogostoma kako knjigo o Marijini časti spisano.

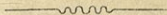
6. Zlasti ti pa priporočujem: Opravi devetdnevnicu pred kakim praznikom Marijinim, na primer: Čistega spočetja, oznanjenja, 7 žalost, ali njenega vnebovzetja. Tistih 9 dni, če moreš, vsaki dan eno uro več moli, kakor sicer; moli 9 če-

ščenam. s „čast bodi“, k časti prečiste Device Marije. Tiste dni pogostoma zdihuj k Mariji, rekoč: O moj Jezus! ljubim te; o Marija, moja mati! ljubim te; prosi Jezusa za me. Celó 50krat ali 100krat utegneš na dan k Mariji tako zdihovati. Obišči kako Marijino podobo, in prosi pred njo klečé Marijo kake posebne milosti za svojo dušo. Prejmi tiste dni tudi nekterekrate sv. obhajilo z dovoljenjem spovednikovim. Priterguj si nekoliko pri jedi, ali uživaj zvečer sam kruh in vodo. Dan sv. obhajila si izvoli Marijo za svojo mater; daruj se ji z ginjaivo prošnjo; prosi jo odpuščanja vsih v preteklem letu storjenih grehov, in obljubi ji v prihodnjem zvestejši in lepši služiti.

Sedaj pa sklenem ta prigovor, končam svoje prigovore in te bukvice, ter jih kakor v začetku, tako tudi sedaj pri sklepu zopet Bogu, Mariji in sv. Jožefu darujem, in Marijo klečé blagoslova prosim, rekoč:

Molitev.

O Marija! Ti s Svojim Detetom in Svojim prečistim Ženinom razlij v obilnosti svoj nebeški blagoslov čez te Svoje bukvice, čez vse njih pobožne čitatelje in poslušalce, in stori, da seme Božje besede v njih sejano obrodi v sercih vsih stoterni sad, jih za popolnost vname, ali že vnete v nji še bolj poterjuje, ter jim pomaga na zemlji dospeti do naj višji stopinje popolnosti in svetosti, po smerti pa do nebeške časti, za katero nas je vse milostljivi Bog vstvaril, odrešil in posvetil. Storite, o Jezus, Marija in sv. Jožef! da se ta ponižna prošnja spolni. Amen.

KAZALO.

Vvod.

	Stran
Predgovor dragim čitateljem bukvic: „Duša popolna“	3
Molitev sv. Bernarda k Materi Božji, in molitev sv. Terezije k sv. Jožefu	6

Pervi del.

Naj potrebniši molitve v cerkvi.

I. Sveta maša	7
II. Sveta pokora	23
III. Sveto obhajilo	29
IV. Sveti Križev pot	38

Drugi del.

Prigovori o kerščanski popolnosti.

Pervi razdelek.

Splošni nauki o kerščanski popolnosti.

Pervi prigovor. Kaj je kerščanska popolnost, in kako se doseže	64
--	----

Drugi prigovor. Splošni nauki o treh stopinjah kerščanske popolnosti	84
--	----

Drugi razdelek.

Posebni nauki o prvi stopinji kerščanske popolnosti.

Pervi prigovor. O očiščevanju smertnega greha in prostovoljnega nagnjenja do smertnega greha	105
Drugi prigovor. O očiščevanju prostovoljnega nagnjenja do malih grehov	128

Tretji razdelek.

Posebni nauki o drugi in tretji stopinji kerščanske popolnosti, ali o čednostih duše popolne.

Pervi odstavek.

O Božjih čednostih.

Pervi prigovor. O treh Božjih čednostih sploh, in o kerščanski katoliški veri posebej	152
Drugi prigovor. O kerščanskem upanju	183
Tretji prigovor. O kerščanski ljubezni do Boga	213

Četerti prigovor. O kerščanski ljubezni do bližnjega	245
--	-----

Drugi odstavek.

O čednostih ali dolžnostih od Jezusa posebno priporočenih.

Prigovor. O prvi dolžnosti od Jezusa posebno priporočani: „Naj prej Božjega kraljestva iskati“	278
O drugi dolžnosti od Jezusa posebno priporočani: „Sam sebe zatajevati“. Pervi prigovor. O znotranjem zatajevanji, in sicer o zatiranji svoje volje, ali o kerščanski pokorščini	306
Drugi prigovor. O zunanjem zatajevanji, ali o zatiranji telesnih čutil	334
O tretji dolžnosti od Jezusa posebno priporočani: „Svoj križ nositi“, ali o kerščanski poterpežljivosti. Prigovor	361
O četerti dolžnosti od Jezusa posebno priporočani: „Za Kristusom hoditi“. Prigovor	389
O peti dolžnosti od Jezusa posebno priporočani: „Krotek in ponižen biti“. Pervi prigovor. O kerščanski krotkosti	415
Drugi prigovor. O kerščanski ponižnosti	439

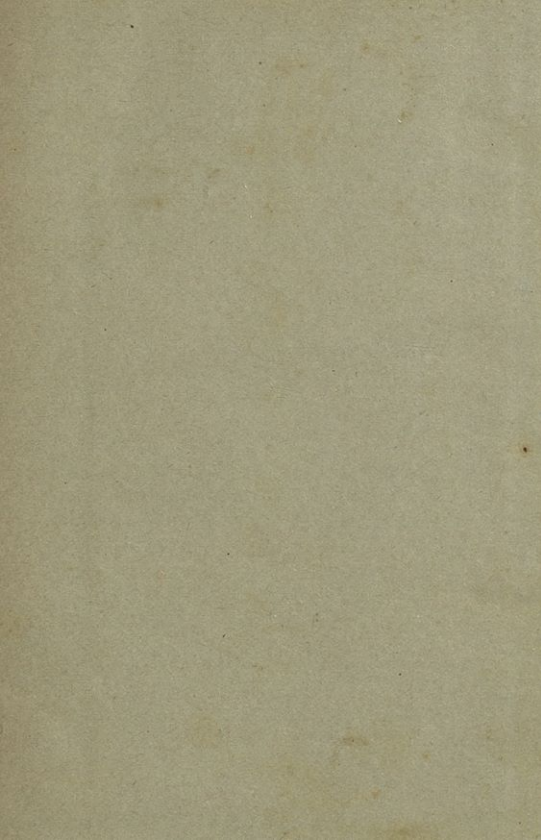
Četerti razdelek.

*O pripomočkih h kerščanski popolnosti
potrebni.*

Prigovor o prvem pripomočku. O svetem premišljevanji, ali o znotranji molitvi	464
Prigovor o drugem pripomočku. O molitvi	482
Prigovor o tretjem pripomočku. O pogostni sv. spovedi	498
Prigovor o četrtem pripomočku. O pogostnem svetem obhajilu	511
Prigovor o petem pripomočku. O spominje- vanji vsegapričujočnosti Božje	527
Prigovor o šestem pripomočku. O dobrem namenu	547
Prigovor o sedmem pripomočku. O zaupanji v priprošnjo Marije, prečiste Device	564

f. 1. 10

